

2014

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo

Autoriteti i Aviacionit Civil i Kosovës
Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva Kosova
Civil Aviation Authority of Kosovo

RAPORT VJETOR 2014

Vizioni

“Të jemi kredibilë dhe të pranuar globalisht si rregullator dhe autoritet mbikëqyrës i aviacionit civil, i radhitur para të tjerëve në rajon dhe më gjerë sa i përket sigurisë së aviacionit.”

Misioni

“Të krijojmë një ambient të aviacionit civil në përputhshmëri me standardet ndërkombëtare, përmes monitorimit të vazhdueshëm, partneritetit me industrinë dhe nivelit të lartë të kompetencës profesionale të personelit.”

PËRMBAJTJA

LISTA E SHKURTESAVE	5	c) Marrëveshja dypalëshe midis AAC-së dhe	
1. PËRMbledhje Ekzekutive	6	AKMRrSB-së	24
2. BAZA Ligjore	8	d) Bashkëpunimi me Policinë e Kosovës	24
3. PËRSHKRIMI I AAC-së	8	7.9 AKTIVITETI I AAC-SË NË RRAFSHIN	
4. ORGANIZIMI INSTITUCIONAL	9	NDËRKOMBËTAR	25
4.1 BORDI MBIKËQYRËS I AAC-së	11	a) Bashkëpunimi dypalësh në fushën e aviacionit civil	25
4.2 EKZEKUTIVI	12	b) Bashkëpunimi shumëpalësh rajonal	27
a) Drejtori i Përgjithshëm i AAC-së	12	c) Koordinimi i asistencës teknike në fushën e aviacionit	28
b) Zëvendës Drejtori i Përgjithshëm i AAC-së	12	7.10 AKTIVITETI RREGULLATOR	30
c) Menaxhmenti i mesëm	12	a) Siguria e fluturimeve	30
4.3 BURIMET NJERËZORE	13	b) Shërbimet e navigacionit ajror	34
a) Trajnimet	13	c) Aerodromet	38
4.4 ASETET	13	d) Rregullimi ekonomik	41
5. PLANIFIKIMI DHE REALIZIMI I PUNËS	14	7.11 AKTIVITETI LEGJISLATIV	42
6. SISTEMI PËR MENAXHIM TË CILËSISË	14	a) Aktet nënligjore	43
a) Auditimi për mirëmbajtje të Certifikatës		b) Vendimet ekzekutive	44
sipas ISO 9001:2008	14	c) Ndëshkimet/ankesa/konteste	44
b) Mirëmbajtja e sistemit për menaxhim të		d) Vështirësitë në publikimin e akteve nënligjore	44
cilësisë (SMC-së)	15	7.12 PUBLIKIMET TEKNIKE PËR INDUSTRIJËN	45
7. PUNA GJATË VITIT PARAPRAK	15	a) Publikimi i pasqyrës mbi ndodhitë e raportuara	45
7.1 PËRPPJEKJET PËR ANËTARËSIM TË		7.13 INFORMIMI I PUBLIKUT DHE QASJA	
REPUBLIKËS SË KOSOVËS NË ORGANIZMA		NË DOKUMENTE PUBLIKE	46
NDËRKOMBËTARË TË AVIACIONIT	15	a) Buletini i AAC-së Aviatori	46
a) ICAO	15	b) Qasja në dokumente publike	46
b) ECAC dhe EUROCONTROL	15	7.14 ADMINISTRATA DHE BURIMET NJERËZORE	46
c) EASA	15	a) Burimet njerëzore dhe procedurat administrative	46
7.2 KONFERENCA E AVIACIONIT E		b) Prokurimi gjatë vitit 2014	47
ORGANIZUAR NGA AAC-ja	16	7.15 RAPORTI FINANCIAR	48
7.3 NORMALIZIMI I HAPËSIRËS AJRORE		a) Raporti i buxhetit me shpenzime	48
TË KOSOVËS	17	b) Të hyrat	48
a) Përshkrimi i hapësirës ajrore të Kosovës	17	c) Shpenzimet buxhetore	48
b) Rihapja e hapësirës së lartë ajrore dhe		d) Planifikimi / Realizimi i buxhetit	51
zhvillimet rreth hapësirës së ulët të Kosovës	20	e) Tabelë krahasuese e buxhetit për tri vitet e fundit	51
7.4 MARRËVESHJA MBI HAPËSIRËN E		f) Investimet kapitale	52
PËRBASHKËT EVROPIANE TË AVIACIONIT		g) Buxheti i AAC-së për vitin 2015	52
(MARRËVESHJA HPEA)	21	8. AUDITIMET NDAJ AAC-së	52
7.5 REAGIMI NDAJ NDIHMËS SHTETËRORE		a) Auditimi nga Zyra e Auditorit të Përgjithshëm	
TË MAQEDONISË OFRUAR KOMPANIVE AJRORE	21	të Kosovës	52
7.6 PROGRAMI SHTETËROR I SIGURISË (SSP)	22	b) Auditimi nga Këshilli i Pavarur Mbikëqyrës	52
7.7 ÇËSHTJET E AVIACIONIT TË NDËRLIDHURA		9. STATISTIKAT	52
ME INTEGRIMIN EVROPIAN	22	SHTOJCA 1 – LISTA E TRAJNIMEVE	54
a) Plani i Veprimit për Marrëveshjen MSA	22	SHTOJCA 2 PLANI I PUNËS SË AAC-SË	
b) Raporti i Progresit	22	PËR VITIN 2014 DHE REALIZIMI I TIJ	57
c) Takimi sektorial dhe plenar i transportit		SHTOJCA 3 REZULTATET E MATJES SË	
në kuadër të DPSA-së	23	KËNAQSHMËRISË	62
7.8 BASHKËPUNIMI NDËRINSTITUCIONAL	24	SHTOJCA 4 – STATISTIKAT	63
a) Bashkëpunimi me Ministrinë e Infrastrukturës	24		
b) Bashkëpunimi me KFOR-in	24		

LISTA E SHKURTESAVE

AAC	Autoriteti i Aviacionit Civil i Republikës së Kosovës
MI	Ministria e Infrastrukturës
MPB	Ministria e Punëve të Brendshme
MIE	Ministria e Integrimit Evropian
MF	Ministria e Financave
MPJ	Ministria e Punëve të Jashtme
MPMS	Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale
KHAIA	Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike
LAC	Ligji për Aviacionin Civil
NATO	Organizata e Traktatit të Atlantikut Verior
KFOR	Forcat e Kosovës
BE	Bashkimi Evropian
KE	Komisioni Evropian
HPEA	Hapësira e Përbashkët Evropiane e Aviacionit
EULEX	Misioni i Bashkimit Evropian për Sundimin e Ligjit
IPA	Instrumenti i Para-anëtarësimit
ISIS	Zbatimi i Qiellit të Vetëm Evropian në Evropën Juglindore
ANP	Aeroporti Ndërkombëtar i Prishtinës “Adem Jashari”
OSHNA	Ofruesi i Shërbimeve të Navigacionit Ajror në ANP
	ANP– Kontrolli Ajror “ADEM JASHARI”
KA	Kontrolli Ajror
KTA	Kontrolli i Trafikut Ajror
ALBCONTROL	Ofruesi i Shërbimeve të Navigacionit Ajror (Shqipëri)
MNAV	Ofruesi i Shërbimeve të Navigacionit Ajror (Maqedoni)
ICAO	Organizata Ndërkombëtare e Aviacionit Civil
ECAC	Konferenca Evropiane e Aviacionit Civil
EUROCONTROL	Organizata Evropiane për Sigurinë e Navigacionit Ajror
EASA	Agjencia Evropiane për Sigurinë e Aviacionit
IATA	Asociacioni Ndërkombëtar i Transportit Ajror
ISO	Organizata Ndërkombëtare e Standardizimit
IKAP	Instituti Kosovar për Administratë Publike
AOC	Certifikata e Operatorit Ajror
FTO	Organizatë Trajnuese e Fluturimeve
AME	Ekzaminues Mjekësor të Aviacionit
AMC	Qendra e Mjekësisë së Aviacionit
ZABKC	Zyra për Auditim të Brendshëm dhe Kontroll të Cilësisë në AAC
ZAPK	Zyra e Auditorit të Përgjithshëm të Kosovës
KPM	Komisioni i Pavarur Mbikëqyrës
SIMFK	Sistemi Informativ i Menaxhimit të Financave të Kosovës
SMC	Sistemi për menaxhimin e cilësisë
SSP	Programi Shtetëror i Sigurisë

1. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

AAC-ja është një agjenci e pavarur rregullatore e ngarkuar me rregullimin e aspekteve të sigurisë së aviacionit civil dhe rregullimin ekonomik të aeroporteve dhe ofruesve të shërbimeve të navigacionit ajror. AAC-ja ka kapacitet të plotë juridik; është organizatë e vetëfinancuar buxhetore dhe autoritet publik, e cila iu nënshtrohet dispozitave përkatëse mbi organizatat buxhetore dhe autoritetet publike në ligjet dhe aktet e tjera nënligjore të zbatueshme në Republikën e Kosovës.

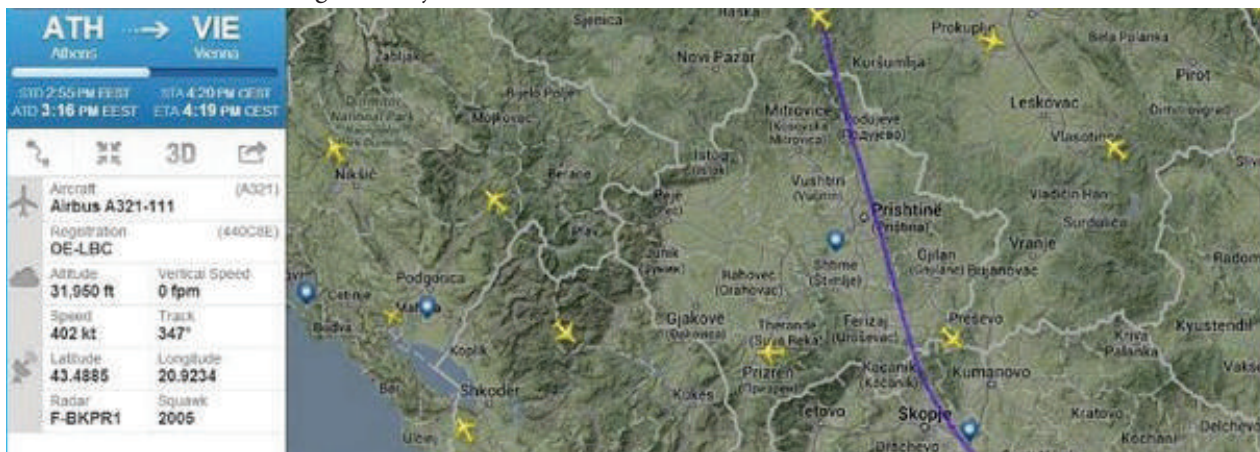
AAC-ja vetëfinancohet nga të ardhurat e dedikuara, siç përcaktohet në Ligjin nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë. Sipas Nenit 25 të Ligjit nr. 03/L-051 për Aviacionin Civil, të ardhurat e dedikuara të AAC-së përbëhen nga:

- taksat të cilat ndërlihen me aviacionin, detyrimet dhe tarifat;
- një përqindje nga shërbimet e navigacionit ajror që ofrohen brenda hapësirës ajrore të Republikës së Kosovës;
- tarifat për sigurinë e pasagjerëve dhe tarifat e certifikimit dhe licencimit; dhe
- donacionet, grantet dhe përkrahjet (mbështetjet) tjera financiare ose teknike të caktuara për AAC-në.

AAC-ja udhëhiqet nga Drejtori i Përgjithshëm. Drejtori i Përgjithshëm i AAC-së është riemëruar nga Qeveria e Republikës së Kosovës me Vendimin nr. 8/157 të datës 22 nëntor 2013 për një mandat pesëvjeçar me mundësi vazhdimi. Puna e AAC-së mbikëqyret nga Bordi Mbikëqyrës prej pesë anëtarësh. Sidoqoftë, Bordi Mbikëqyrës i AAC-së nuk ka pasur mundësi të jetë funksional gjatë tërë vitit meqë të gjithë anëtarëve iu ka skaduar mandati.

Për mirëmbajtjen e certifikatës së cilësisë të fituar në vitin 2013, AAC-ja ka përcjell një varg kërkesash që rrjedhin nga standardi ISO 9001:2008. Përpos auditimit të jashtëm të ndërmarrë nga shtëpia certifikuese “Bureau Veritas” në mars, për të garantuar qëndrueshmërinë e një sistemi të certifikuar, AAC-ja gjatë vitit ka audituar sistemin e vet, ka matur kënaqshmërinë e atyre që pranojnë shërbime nga ky autoritet, ka rishikuar realizimin e punëve nëpër tremujorë dhe ka rishikuar menaxhimin e punës në organizatë në përgjithësi. Shtojca 3 e këtij raporti ilustron rezultatet e matjes së brendshme dhe të jashtme të kënaqshmërisë.

Ngjarje qendrore e vitit në sektorin e aviacionit civil ka qenë rihapja e hapësirës së lartë ajrore të Kosovës për mbiflurime në muajin prill. Siç dihet, kjo hapësirë ka qenë e mbyllur për fluturime civile që nga paslufta. Në bazë të Marrëveshjes zbatuese për hapjen e hapësirës së lartë ajrore të Kosovës për mbikalime në mes të NATO/KFOR-it dhe Hungarisë, autorizohet Hungaria që përmes HungaroControl-it të ofrojë shërbime të navigacionit ajror në hapësirën e lartë ajrore të Kosovës për një periudhë pesëvjeçare derisa ofruesi kosovar i shërbimeve të ngritë kapacitetet në infrastrukturë dhe burime njerëzore. Në mënyrë që t'i bashkërendojnë përgjegjësitë rregullatore që kanë dalë si pasojë e këtij zhvillimi, AAC-ja dhe Autoriteti i Aviacionit të Hungarisë kanë nënshkruar në dhjetor një Marrëveshje Mirëkuptimi për bashkëpunim teknik në të gjitha sferat e përgjegjësisë rregullatore, me theks në fushën e shërbimeve të navigacionit ajror.

Fluturimi i parë pas hapjes së hapësirës së lartë ajrore të Kosovës

Më 8 dhjetor 2014, në Prishtinë, AAC-ja organizoi konferencën me titull “Mundësitë dhe sfidat e aviacionit civil në Kosovë”. Konferenca u mbajt me rastin e 70 vjetorit të nënshkrimit të Konventës Ndërkombëtare të Aviacionit Civil dhe 100 vjetorit të fluturimit të parë komercial. Për herë të parë u mbledhën të gjithë hisedarët e aviacionit civil në Kosovë për të debatuar mbi mundësitë dhe sfidat e këtij sektori në Kosovë. Më tepër për temat dhe konkluzionet e konferencës mund të lexohet në kapitullin 7.2 të këtij raporti.

Raporti vjetor i Progresit i Komisionit Evropian për Kosovën, i publikuar më 8 tetor 2014, ka vlerësuar punën e bërë nga autoritetet aeronautike të Kosovës në transponimin e legjislacionit të nevojshëm për të përmbyllur Fazën I të Marrëveshjes për Hapësirën e Përbashkët Evropiane të Aviacionit (HPEA). Poashtu është vlerësuar miratimi i Ligjit për themelimin e Agjencisë për shërbimet e navigacionit ajror si dhe rihapja e hapësirës së lartë ajrore të Kosovës. Një analizë krahasuese e raporteve të progresit për vendet e rajonit, palë të Marrëveshjes HPEA, e rendit Kosovën të parën në listë për nga progresi në përmbylljen e kërkesave legjislative të Fazës I të kësaj Marrëveshjeje. Edhe këtë vit, raporti reflektoi shqetësimet e ngritura të AAC-së rreth pamundësisë për t'u bërë pjesë e organizmave ndërkombëtar siç është EASA për arsye politike jashtë fushëveprimit të AAC-së dhe autoriteteve tjera të vendit tonë.

Duke qenë në temën e anëtarësimit në organizata ndërkombëtare të aviacionit, nuk ka ndonjë përparim në këtë aspekt përpos bashkërendimit të aktiviteteve me MPJ-në mbi veprimet që duhen ndërmarrë për anëtarësimin në Organizatën Ndërkombëtare të Aviacionit Civil (ICAO), si portë kyçe për anëtarësim edhe në organizata të tjera të aviacionit. Nënkuptohet që ky realitet po e pengon ushtrimin në plotni të përgjegjësisë të AAC-së si dhe ndërkombëtarizimin e saj.

Në pajtim me planin e punës për vitin 2014, AAC-ja ka vazhduar të nxjerrë akte nënligjore për zbatim të Ligjit për Aviacionin Civil, me të cilat bëhet përvetësimi i standardeve ndërkombëtare të aviacionit civil të publikuara nga ICAO-ja dhe atyre për zbatim të legjislacionit të BE-së në fushën e aviacionit civil, si ato në kuadër të Marrëveshjes HPEA, ashtu edhe të tjerat të cilat vlejné për vendet e BE-së, por që ende nuk janë bërë zyrtarisht pjesë e kësaj Marrëveshjeje. Edhe pse referohen drejtpërdrejt nga Ligji për Aviacionin Civil, AAC-ja ka nxjerr pesë akte të veçanta nënligjore për transponimin e anekseve të Konventës Ndërkombëtare të Aviacionit Civil (Konventa e Çikagos).

Inspektorët e AAC-së kanë kryer inspektime dhe auditime për të garantuar që operimet e aviacionit civil në Republikën e Kosovës kryhen në përputhje me standardet në fuqi. Këto inspektime dhe auditime janë bërë në Aeroportin Ndërkombëtar të Prishtinës “Adem Jashari”, Ofruesin e Shërbimeve të Navigacionit Ajror dhe në kompanitë e huaja ajrore që operojnë në Prishtinë. Inspektimet kanë treguar që operimet kryhen në përputhje me standardet e sigurisë.

Më 28 gusht 2014, AAC-ja ka aprovuar heliportin e parë në Republikën e Kosovës. Operatori “Kosovo Air Service” Sh. P. K. është aprovuar që të operojë heliportin që gjendet në fshatin Përlepnicë të Gjilanit, në kuadër të kompleksit afarist “Vali Ranch”. Aprovimi u lëshua në pajtim me Ligjin 03/L-051 për Aviacionin Civil dhe Rregulloren nr. 3/2012 mbi Aerodromet e aprovuara, që përcakton kriteret dhe kushtet e rregullimit të sigurisë së aerodomeve që janë në dispozicion për shfrytëzim publik, por nuk u nënshtrohen certifikimit.

Në përmbyllje të përgjegjësisë së licencimit të personelit që punon në aviacionin civil, AAC-ja ka lëshuar një numër licencash duke përfshirë këtu edhe licencimin e kontrollorëve të trafikut ajror në bazë të kërkesave të BE-së si personel shumë i rëndësishëm në ofrimin e sigurt të shërbimeve për kompanitë ajrore që fluturojnë në qiellin tonë e përtej. Risi në vitin 2014 në fushën e licencimit të personelit ka qenë licencimi për herë të parë i pilotëve të deltaplanit dhe paraglajdit. Siç mund të lexohet në kapitullin 7.10 a) të raportit, ka pasur aktivitete të shtuara të aviacionit të përgjithshëm, kjo falë edhe riorganizimit të Federatës Aeronautike të Kosovës si dhe infrastrukturës ligjore për këtë fushë të përgatitur nga AAC-ja.

AAC-ja ka përkrahur institucionet tjera përgjegjëse për aviacionin civil në Republikën e Kosovës në mënyrë që i tërë sistemi rregullator dhe mbikëqyrës i aviacionit të funksionojë i koordinuar dhe në përputhje me standardet dhe praktikatat më të mira ndërkombëtare. Vlen të përmendet një bashkëpunim i shtuar teknik me autoritetet homologe në rajon dhe më gjerë, posaçërisht me Shqipërinë e Maqedoninë. Inspektorët e AAC-së nga viti në vit po

bëhen referencë për rajonin për ngritjen e tyre profesionale ndaj edhe po ftohen t'i mbështesin kolegët nga shtetet fqinje në ushtrimin e përgjegjësisë rregullatore dhe mbikëqyrëse në ato shtete.

Në qershor 2014, Zyra e Auditorit të Përgjithshëm të Kosovës (ZAPK) ka publikuar raportin e auditimit për pasqyrat financiare të AAC-së për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2013. Në raport thuhet se AAC-ja ka të dizajnuar sistem efektiv të kontrollit të brendshëm në të gjitha fushat e menaxhimit financiar dhe kontrollit. ZAPK-ja nuk ka vërejtur asnjë gjetje ndërsa rekomandimin e vetëm AAC-ja e ka adresuar dhe e ka zbatuar në përpikëri.

Buxheti i AAC-së për vitin 2014 ishte 841,375.00 €. Gjatë vitit fiskal 2014, AAC-ja ka shpenzuar 822,116.00 € që do të thotë se është realizuar 98% e buxhetit të miratuar. Ndërkaq, të hyrat e AAC-së kanë arritur vlerën prej 1,368,546 €.

AAC-ja investon në ngritjen profesionale dhe mbajtjen e kapaciteteve profesionale të personelit të vet, në përputhje me standardet dhe praktikat e rekomanduara ndërkombëtare. Në bazë të një plani paraprakisht të miratuar trajnimesh, gjatë vitit 2014 personeli i AAC-së ka ndjekur trajnime të financuara nga donatorët si dhe trajnime të financuara nga buxheti i AAC-së.

ANP "Adem Jashari" ka shërbyer gjithsej 1,404,775 udhëtarë në vitin 2014. Ky numër udhëtarësh është 14% më i vogël se numri i udhëtarëve që u shërbyen në këtë aeroport në vitin 2013 (1,628,678). Sipas vlerësimeve të Aeroportit dhe AAC-së, kjo rënie trafiku që u përcoll gjatë gati gjithë vitit 2014, ndër të tjera, është edhe rezultat i ndërprerjes së fluturimeve nga kompania ajrore "Belle Air Europe" në tetor të vitit 2013, nga moti i keq gjatë muajve të dimrit si dhe për shkak të konkurrencës jolojale nga Aeroporti i Shkupit. Në dhjetor 2014, numri i udhëtarëve u ngrit për 22% krahasuar me dhjetorin 2013, duke dhënë sinjalet e para të rritjes së sërishme. Grafet e statistikave janë paraqitur detajisht në Shtojcën 4 të raportit.

2. BAZA LIGJORE

AAC-ja vepron në mbështetje të dispozitave të Ligjit nr. 03/L-051 për Aviacionin Civil, sipas të cilit edhe është themeluar. Ky ligj është miratuar nga Kuvendi i Kosovës në pajtim me nenin 130 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës. Mbi bazën e këtij ligji, AAC-ja ka nxjerrë akte nënligjore në formë të rregulloreve, udhëzimeve administrative dhe vendimeve, me të cilat janë zbatuar më konkretisht dispozitat e Ligjit për Aviacionin Civil. Funksionimi dhe organizimi i brendshëm është bërë me rregulloren e brendshme të nxjerrë nga Drejtori i Përgjithshëm, në bazë të nenit 14.2 të Ligjit për Aviacionin Civil dhe sipas legjislacionit në fuqi, duke përfshirë që Ligjin për Administratën Shtetërore, Ligjin për Shërbimin Civil dhe rregulloret e Qeverisë së Kosovës për shërbimin civil.

Në kuadër të aktiviteteve për monitorimin e zbatimit të Ligjit për Aviacionin Civil, më 4 prill 2014, AAC-në e vizituan anëtarët e grupit punues të Kuvendit të Kosovës për monitorimin e zbatimit të këtij ligji, të udhëhequr nga deputetët e Kuvendit të Republikës së Kosovës, znj. Teuta Sahatqija dhe znj. Sala Berisha-Shala. Drejtori i Përgjithshëm ka raportuar se AAC-ja nuk ka hasur në ndonjë vështirësi ligjore për përmbushjen e misionit të vet dhe se për momentin nuk ka nevojë për përmirësim të bazës ligjore.

3. PËRSHKRIMI I AAC-së

Më 13 mars 2008, Parlamenti i Republikës së Kosovës ka miratuar Ligjin nr. 3/L-051 për Aviacionin Civil. Ligji ka hyrë në fuqi më 15 qershor 2008. Ligji për Aviacionin Civil, përveç tjerash, themloi Autoritetin e Aviacionit Civil të Republikës së Kosovës (AAC).

Nga 1 janari 2009, AAC-ja ka marrë kompetencat e plota në përputhje me Ligjin për Aviacionin Civil. AAC-ja është njëra nga autoritetet publike me përgjegjësi dhe funksione në fushën e aviacionit civil në vendin tonë. Ligji përcakton që Ministria e Infrastrukturës (MI) është përgjegjëse për rregullimin ekonomik të transportit ajror¹, ndërsa Ministria e Punëve të Brendshme (MPB) është përgjegjëse për rregullimin e aspekteve të sigurimit

¹ Ligji për Aviacionin Civil, Kreu 2

të aviacionit². Ligji gjithashtu themelon Komisionin për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike (KHAIA), si institucion që funksionon në kuadër të Zyrës së Kryeministrit të Republikës së Kosovës.³

AAC-ja është një agjenci e pavarur rregullatore, e ngarkuar me rregullimin e aspekteve të sigurisë së aviacionit civil dhe rregullimin ekonomik të aeroporteve dhe ofruesve të shërbimeve të navigacionit ajror. Rregullimi ekonomik i aeroporteve dhe ofruesve të shërbimeve të navigacionit ajror nënkupton miratimin e tarifave për shfrytëzimin e shërbimeve që ofrojnë këta operatorë. AAC-ja ka kapacitet të plotë juridik dhe për punën e vet i përgjigjet Kuvendit të Republikës së Kosovës. AAC-ja është organizatë e vetëfinancuar buxhetore dhe autoritet publik dhe u nënshtrohet dispozitave përkatëse mbi organizatat buxhetore dhe autoritetet publike në ligjet dhe aktet e tjera nënligjore të zbatueshme në Republikën e Kosovës.

AAC është përgjegjëse për:

- zbatimin e legjislacionit mbi aviacionin civil dhe zbatimin e politikave të miratuara nga MI-ja ose Qeveria në fushën e aviacionit civil;
- ofrimin e këshillave dhe propozimeve për MI-në, Qeverinë dhe Kuvendin lidhur me politikat dhe legjislacionin nga fusha e aviacionit civil;
- nxjerrjen e rregulloreve zbatuese dhe urdhrave të navigacionit ajror, në përputhje me Ligjin për Aviacionin Civil dhe Marrëveshjen mbi Hapësirën e Përbashkët Evropiane të Aviacionit, me qëllim të zbatimit të politikave të aviacionit civil të MI-së dhe legjislacionit përkatës nga fusha e aviacionit civil;
- lëshimin e licencave, certifikatave dhe lejeve në përputhje me kompetencat dhe përgjegjësitë e AAC-së të përcaktuara nga Ligji për Aviacionin Civil;
- rregullimin e sigurisë së transportit ajror në Republikën e Kosovës;
- rregullimin e ekonomisë së aeroporteve dhe shërbimeve të navigacionit ajror; ofrimin e këshillave për MI-në në lidhje me përgatitjen nga Ministri të propozim-politikave mbi shfrytëzimin e hapësirës ajrore të Kosovës, të cilat i përmbushin nevojat e shfrytëzuesve, duke pasur parasysh sigurinë kombëtare, faktorët ekonomikë dhe mjedisorë dhe nevojën për standarde të larta të sigurisë;
- mbikëqyrjen dhe sigurimin e zbatimit në mënyrë efektive të legjislacionit, standardeve, rregullave, procedurave dhe urdhrave të aviacionit civil, përveç kur, me Ligjin për Aviacionin Civil ose me një akt tjetër themelor juridik, ky funksion shprehimisht i është dhënë MI-së ose një autoriteti tjetër publik;
- shpërndarjen e informatave për publikun rreth çështjeve relevante mbi funksionet dhe aktivitetet e AAC-së; marrjen e masave, kryerjen e hetimeve dhe inspektimeve dhe nxjerrjen urdhrave, rregullave, rregulloreve dhe/ose procedurave të cilat AAC-ja me arsye i konsideron të nevojshme për (i) zbatimin e rregullt dhe të ligjshëm të dispozitave të Ligjit për Aviacionin Civil ose (ii) ushtrimin e rregullt dhe të ligjshëm të kompetencave dhe detyrave të cilat i janë dhënë AAC me këtë ligj; dhe
- ushtrimin e funksioneve të tjera, të cilat kanë të bëjnë me aviacionin civil në Kosovë që i janë dhënë AAC-së sipas Ligjit për Aviacionin Civil ose një akti tjetër themelor juridik.

4. ORGANIZIMI INSTITUCIONAL

LOKACIONI

Selia e AAC-së është në Prishtinë, Lagjja Arbëria, rruga “Ahmet Krasniqi” p.n. Zyrat e AAC-së kanë hapësirë të mjaftueshme për t’iu siguruar punonjësve kushte të mira për punë. Pasi që zyrat e AAC-së janë të vendosura në një objekt privat, për të cilin paguhet qira, AAC-ja ka kërkuar zyrtarisht nga Ministria e Administratës Publike të gjejë një zgjidhje për vendosjen e AAC-së në një objekt të përshtatshëm shtetëror. AAC-ja gjithashtu ka kërkuar nga autoritetet përgjegjëse alokimin e fondeve të nevojshme në kategorinë e shpenzimeve kapitale për ndërtimin e objektit të AAC-së.

² Po aty, Kreu 4

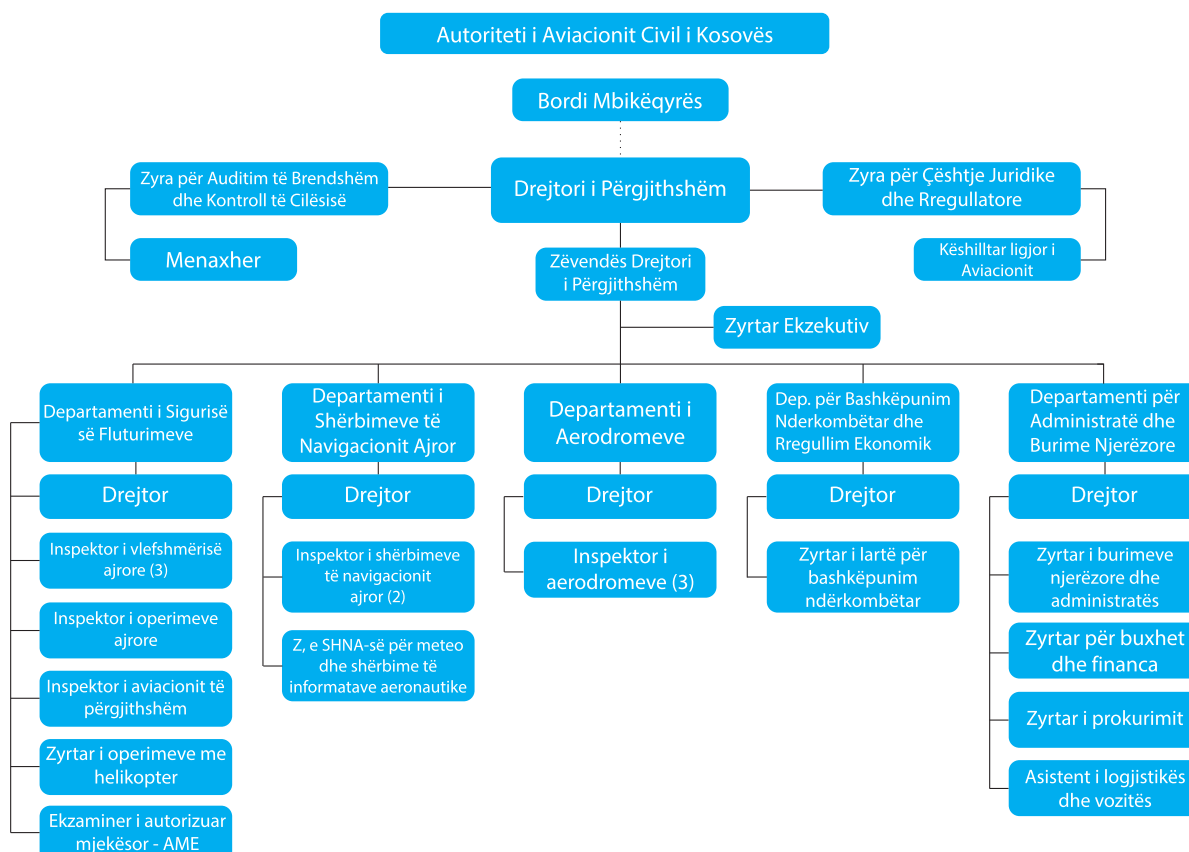
³ Po aty, Neni 5

STRUKTURA ORGANIZATIVE E AAC-SË

Në bazë të Rregullores për organizimin dhe funksionimin e brendshëm dhe sistemimin e vendeve të punës, struktura organizative e AAC-së përbëhet nga:

- a) Zyra e Drejtorit të Përgjithshëm
 - Zyra e Zëvendës drejtorit të Përgjithshëm
 - i) Zyra e auditimit të brendshëm dhe kontrollit të cilësisë
 - ii) Zyra për shërbime juridike dhe çështje rregullatore
 - iii) Zyra për marrëdhënie me publikun
- b) Departamenti i Sigurisë së Fluturimeve
- c) Departamenti i Shërbimeve të Navigacionit Ajror
- d) Departamenti i Aerodromeve
- e) Departamenti për Bashkëpunim Ndërkombëtar dhe Rregullim Ekonomik të Aviacionit
- f) Departamenti i Administratës dhe Burimeve Njerëzore

Në vazhdim është skema organizative e AAC-së, në përputhje me Rregulloren e funksionimit të brendshëm dhe sistemimin e vendeve të punës.

TË HYRAT FINANCIARE TË AAC-SË

AAC-ja vetëfinancohet nga të ardhurat e dedikuara, siç përcaktohen në Ligjin nr. 3/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë. Sipas Nenit 25 të Ligjit nr. 3/L-051 për Aviacionin Civil, të ardhurat e dedikuara të AAC-së përbëhen nga:

- taksat të cilat ndërlidhen me aviacionin, detyrimet dhe tarifet;
- një përqindje nga shërbimet e navigacionit ajror që ofrohen brenda hapësirës ajrore të Republikës së Kosovës;
- tarifet për sigurinë e pasagjerëve dhe tarifet e certifikimit dhe licencimit; dhe
- donacionet, grantet dhe përkrahjet (mbështetjet) tjera financiare ose teknike të caktuara për AAC-në.

Që nga 1 janari 2009 zbatohet Rregullorja nr. 2008/7 e Ministrisë së Transportit dhe Telekomunikacionit për përcaktimin e tarifës së sigurisë së udhëtarëve që udhëtojnë me fluturime komerciale nga Kosova. Kjo Rregullore përcakton një tarifë sigurie prej 2 eurosh për çdo udhëtar që niset nga Kosova me fluturime komerciale. Fondet e mbledhura nga kjo tarifë sigurie janë të ardhura të dedikuara për AAC-në me qëllim të mbulimit të shpenzimeve operative në pajtim me Ligjin nr. 3/L-051 për Aviacionin Civil.

Duke filluar që nga gjysma e vitit 2011, AAC-ja me anë të Rregullores nr. 7/2011 ka siguruar bazën ligjore për mbledhjen e tarifave për shërbimet të cilat ajo i ofron, siç janë shërbimet për dhënie të licencave, lejeve, certifikatave të ndryshme dhe kryerjen e inspektimeve dhe auditimeve, të gjitha këto brenda kompetencave të AAC-së për rregullimin e aviacionit civil në Republikën e Kosovës.

Të dhënat e hollësishme për të hyrat e AAC-së në vitin 2014 jepen në kapitullin 7.15 të këtij raporti.

PAGAT E PERSONELIT TË AAC-SË

Siguria e aviacionit civil është misioni dhe prioriteti numër një i Autoritetit të Aviacionit Civil të Republikës së Kosovës. Si rregullator i aviacionit civil ne sigurojmë që operimet ajrore në Republikën e Kosovës kryhen në përputhje me ligjin e aplikueshëm dhe standardet ndërkombëtare, duke përfshirë legjislacionin dhe standardet e aviacionit në Bashkimin Evropian. Për ta arritur këtë mision, një rregullator i aviacionit civil ka nevojë për personel shumë të kualifikuar dhe me përvojë për t'i hartuar standardet, procedurat, rregulloret dhe për të siguruar zbatimin e tyre nga operatorët përmes mbikëqyrjes së vazhdueshme, inspektimeve dhe auditimeve.

Sipas Nenit 24.2 të Ligjit për Aviacionin Civil, pagat e personelit të AAC-së caktohen nga Ministri i Financave, me propozim të Drejtorit të përgjithshëm të AAC-së. Në caktimin e nivelit të pagave, ligji përcakton që, përveç kriterëve profesionale për personelin, duhet të merren parasysh edhe pagat e personelit të industrisë së aviacionit (aeroportit, kontrollit të trafikut ajror, kompanive ajrore), standard ky i kërkuar edhe nga Organizata Ndërkombëtare e Aviacionit Civil (ICAO). Niveli i pagave të personelit të AAC-së është miratuar më 20 mars 2009 nga Ministri i Ekonomisë dhe Financave, pas propozimit të Drejtorit të Përgjithshëm të AAC-së. Pagat e Drejtorit dhe Zëvendës Drejtorit të Përgjithshëm të AAC-së janë caktuar nga Qeveria në përputhje me Nenin 20.2 të Ligjit për Aviacionin Civil.

4.1 BORDI MBIKËQYRËS I AAC-SË

Në bazë të Ligjit për Aviacionin Civil, veprimtaria e AAC-së mbikëqyret nga Bordi Mbikëqyrës, i cili përbëhet nga pesë anëtarë. Bordi vepron me orar jo të plotë dhe takohet së paku një herë për çdo tremujor kalendarik. Kryesuesi e përfaqëson Bordin në publik dhe menaxhon dhe organizon punën e Bordit. Bordi merr vendim me shumicë votash dhe ka kuorumin e nevojshëm për marrjen e një vendimi nëse së paku tre anëtarë të Bordit janë të pranishëm.

Drejtori i Përgjithshëm i AAC-së i dorëzon Bordit Mbikëqyrës raport gjithëpërfshirës të punës çdo tre muaj dhe raportin vjetor në fund të çdo viti kalendarik.

MANDATI

Anëtarët e Bordit Mbikëqyrës janë emëruar nga Qeveria e Republikës së Kosovës me Vendimin nr. 4/71 të datës 03 korrik 2009, të ndryshuar me Vendimin nr. 3/83 të datës 25 shtator 2009. Sipas Ligjit për Aviacionin Civil, mandati i Kryesuesit të Bordit, dhe i një anëtari të Bordit është dyvjeçar, ndërsa mandati i tre anëtarëve tjerë është

katërvjeçar. Deri në korrik të vitit 2013, kur ka skaduar mandati i dy anëtarëve tjerë, Bordi Mbikëqyrës ka ushtruar përgjegjësitë e veta me tre anëtarë. Në shtator të vitit 2013, ka skaduar edhe mandati i anëtarit të fundit. Që nga shtatori i vitit 2013, AAC-ja është pa Bord Mbikëqyrës.

KOMPETENCAT

Bordi Mbikëqyrës nuk ka kompetenca ekzekutive, kompetenca të zbatimit ose kompetenca rregullatore, por është përgjegjës për mbikëqyrjen dhe shqyrtimin e (i) aktiviteteve dhe vendimeve të AAC-së mbi çështjet administrative, ekzekutive, rregullatore dhe të licencimit, dhe (ii) të gjitha aspekteve të menaxhimit financiar, të ardhurave dhe shpenzimeve të AAC-së.

FUNKSIONALITETI

Bordi Mbikëqyrës i AAC-së nuk është funksional që nga muaji korrik i vitit 2013.

4.2 EKZEKUTIVI

AAC-ja udhëhiqet nga Drejtori i Përgjithshëm i Aviacionit Civil si organi më i lartë i drejtimit ekzekutiv dhe administrativ. Ai ushtron detyrat dhe funksionet të përcaktuara nga neni 21 i LAC-së dhe në përputhje me ligjet tjera në fuqi, të cilat rregullojnë veprimtarinë e institucioneve publike, përfshirë këtu menaxhimin dhe raportimin e rregullt financiar. Në punën e tij të përditshme ai mbështetet nga strukturat udhëheqëse të definuara më poshtë (Zëvendësdrejtori i Përgjithshëm dhe menaxhmenti i mesëm).

a) Drejtori i Përgjithshëm i AAC-së

Drejtori i Përgjithshëm i Aviacionit Civil punon me orar të plotë. Drejtori i Përgjithshëm është zyrtar i AAC-së, i cili është përgjegjës për menaxhimin e përditshëm dhe vendimmarrjen në AAC. Drejtori i Përgjithshëm përgjigjet para Kuvendit lidhur me përputhshmërinë e AAC-së me politikat e aviacionit civil si dhe të gjitha ligjet dhe standardet e zbatueshme në Republikën e Kosovës.

Z. Dritan Gjonbalaj është riemëruar Drejtor i Përgjithshëm i AAC-së nga Qeveria e Republikës së Kosovës më 22 nëntor 2013 përmes Vendimit nr. 8/157, pas propozimit të Ministrit të Infrastrukturës. Mandati i Drejtorit të Përgjithshëm zgjat pesë (5) vjet. Sipa Ligjit për Aviacionin Civil, Drejtori i Përgjithshëm mund të riemërohet nga Qeveria edhe për mandate të tjera pasuese me kohëzgjatje të njëjtë.

b) Zëvendësdrejtori i Përgjithshëm i AAC-së

Zëvendësdrejtori i Përgjithshëm i Aviacionit Civil punon poashtu me orar të plotë. Zëvendësdrejtori ndihmon Drejtorin e Përgjithshëm në udhëheqjen ekzekutive dhe administrative të AAC-së dhe, në mungesë të Drejtorit të Përgjithshëm, kryen funksionet e tij.

Z. Kreshnik Gashi është emëruar Zëvendësdrejtor i Përgjithshëm i AAC-së nga Qeveria e Republikës së Kosovës më 19 shkurt 2014 përmes Vendimit nr. 04/171. Mandati i Zëvendësdrejtorit të Përgjithshëm zgjat pesë (5) vjet.

c) Menaxhmenti i mesëm

Në bazë të Rregullores për organizimin dhe funksionimin e brendshëm dhe sistemimin e vendeve të punës, struktura udhëheqëse apo menaxhmenti i mesëm i AAC-së përbëhet nga Drejtorët e departamenteve dhe drejtuesit/menaxherët e zyrave, të cilët janë përgjegjës për veprimtarinë e tyre brenda fushëveprimit dhe kompetencave të përcaktuara në përshkrimet e punës. Drejtori i Përgjithshëm i ngarkon strukturat udhëheqëse me kompetenca të përshkruara në nenet 12.2 deri 18 të kësaj rregulloreje, të cilat dalin nga fushëveprimi i detyrave dhe kompetencave të AAC-së sipas ligjit. Përfundimisht, Drejtori i Përgjithshëm mund t'ia delegojë kompetencat

e tij apo kompetencat e AAC-së një strukture, apo punonjësi jashtë fushëveprimit të detyrave të kësaj strukture, nëse ai e sheh të nevojshme. Drejtori i Përgjithshëm gjatë mungesës së përkohshme, në pajtim me nenin 23.1 të LAC-it, delegon plotësisht apo pjesërisht kompetencat e tij dhe të AAC-së tek një punonjës me nivel përgjegjësie udhëheqëse.

Personat që përbëjnë strukturën udhëheqëse të AAC-së mbajnë akte emërimi me AAC-në me kohë të pacaktuar ndërsa lloji i emërimit është i karrierës.

4.3 BURIMET NJERËZORE

AAC-ja ka 28 punëtorë. 27 prej tyre mbajnë akt emërimi të karrierës me AAC-në, ndërsa një bashkëpunëtorë profesionale ka marrëveshje për shërbime të veçanta. Drejtori i Përgjithshëm dhe Zëvendës drejtori i Përgjithshëm janë emëruar nga Qeveria e Republikës së Kosovës. Në Rregulloren për organizimin dhe funksionimin e brendshëm të AAC-së dhe sistemimin e vendeve të punës janë paraparë 37 vende pune në AAC. Për shkak të pamjaftueshmërisë së buxhetit për rekrutime të reja, përgjegjësitë e disa pozitave thelbësore si, zyrtar i teknologjisë informative apo zyrtar për marrëdhënie me publikun, po mbulohen përkohësisht nga punëtorët aktualë. AAC-ja ka planifikuar në planin e rekrutimit për 2015 katër pozita profesionale shtesë.

a) Trajnimet

AAC-ja investon në ngritjen profesionale dhe përditësimin e njohurive të specializuara të personelit të vet, në përputhje me standardet dhe praktikat e rekomanduara ndërkombëtare. Në bazë të një plani paraprakisht të miratuar trajnimesh, gjatë vitit 2014 personeli i AAC-së ka ndjekur trajnime të financuara nga donatorët si dhe trajnime të financuara nga buxheti i AAC-së. Personeli është trajnuar kryesisht në qendrën trajnuese të Autoriteteve të Përbashkëta të Aviacionit (JAA) në lidhje me sigurinë e fluturimeve dhe të operimeve, si dhe në qendrat trajnuese të EUROCONTROL-it dhe Asociacionit Ndërkombëtar të Transportit Ajror (IATA). Trajnimet janë ofruar edhe në kuadër të projekteve të Komisionit Evropian: ISIS, TAIEK dhe EASA IPA II siç është përshkruar në kapitullin 7.9 c) të këtij raporti.

Gjatë vitit 2014 personeli i AAC-së ka ndjekur gjithsej 51 trajnime, ku përfshihen edhe trajnimet e obliguara të inspektorëve të departamenteve profesionale në fushën e aviacionit civil. 23 prej këtyre trajnimeve janë ofruar falas nga projekti EASA IPA II, Programi ISIS II, AAC-ja e Francës si dhe Instituti Kosovar për Administratë Publike. Shih tabelën e trajnimeve të realizuara në vitin 2014 në Shtojcën 1 të këtij raporti.

4.4 ASETET

AAC-ja ka në përdorim 793 asete dhe vlera e tyre në blerje është 244,897.20 €. Vlerësimi dhe zhvlerësimi i aseteve bëhet çdo fund vit sipas dispozitave të Rregullores të Ministrisë së Financave nr. 02/2013 për menaxhimin e pasurisë jo financiare në organizatat buxhetore. Këto asete janë kryesisht orendi zyrash, pajisje teknologjike dhe të ngjashme.

Sipas raportit të Komisionit për vlerësimin e pasurive, vlera e mbetur nga zhvlerësimi i aseteve në AAC (sipas Rregullores nr. 02/2013) është 31,318.87 €. Ndërsa, vlera reale e këtyre aseteve, e vlerësuar nga Komisioni për vlerësimin e pasurisë është 52,521.64 €.

AAC-ja për vitin 2015 ka planifikuar blerjen e disa aseteve me vlerë të vogël për nevojat e inspektorëve.

5. PLANIFIKIMI DHE REALIZIMI I PUNËS

Sikurse edhe gjatë viteve paraprake, plani i punës edhe për këtë vit është bazuar në planin strategjik të AAC-së për vitet 2013-2018, duke i përcjell objektivat strategjike dhe duke i identifikuar objektivat e nevojshme vjetore për përmbushjen e atyre strategjike.

Objektivat strategjike i shërbejnë AAC-së si bazë e mirë dhe e pazëvendësueshme për planifikimet vjetore që i bën organizata. Planet vjetore hartohen në nivelin e menaxhmentit, pas një procesi të identifikimit të veprimeve në nivel të njësive organizative. AAC-ja vendos objektiva pune në baza vjetore. Këto objektiva duhet të jenë të planifikuara sipas konceptit S.M.A.R.T. (Simple/Të thjeshta, Measurable/Të matshme, Achievable/Të arritshme, Reasonable/Të arsyeshme, Timebound/Me afate kohore).

Gjatë muajit janar, i gjithë plani për vitin 2014 është konsoliduar dhe miratuar nga Drejtori i Përgjithshëm. Plan i punës në përmbajtje përfshin: planin e veprimit, planin e aktiviteteve mbikëqyrëse, planin e rekrutimit dhe planin e trajnimeve të personelit.

Planet vjetore të punës janë rishikuar çdo tre muaj dhe është raportuar zbatimi i veprimeve në baza tremujore nga menaxhmenti i AAC-së. Përveç rishikimeve tremujore, në AAC bëhet edhe rishikimi vjetor i punës.

Plani vjetor i punës për vitin 2014 dhe realizimi i tij është i bashkëlidhur në këtë raport si Shtojcë 2.

6. SISTEMI PËR MENAXHIM TË CILËSISË

a) Auditimi për mirëmbajtje të Certifikatës sipas ISO 9001:2008

Shtëpia certifikuese e sistemit për menaxhimin e cilësisë “Bureau Veritas”, pas certifikimit të AAC-së në vitin 2013 sipas ISO 9001:2008 me afat trevjeçar, ajo edhe auditon AAC-në çdo vit për të verifikuar kushtet për mirëmbajtje të kësaj certifikate. Kjo kompani, në muajin mars ka kryer auditimin në AAC me qëllim të verifikimit të zbatimit të plotë të kërkesave të ISO 9001:2008 brenda AAC-së dhe funksionimit të sistemit për menaxhim të cilësisë. Raporti i auditimit nuk ka listuar ndonjë gjetje për AAC-në dhe ka konfirmuar se AAC-ja përmbush të gjitha kërkesat e standardit në bazë të cilit është certifikuar.

b) Mirëmbajtja e sistemit për menaxhim të cilësisë (SMC-së)

Për mirëmbajtjen e certifikatës, AAC-ja përcjell një varg kërkesash që rrjedhin nga ISO 9001:2008. Për të garantuar qëndrueshmërinë e një sistemi të certifikuar, AAC-ja në baza vjetore duhet të auditojë sistemin e vet, të masë kënaqshmërinë e atyre që pranojnë shërbime nga ky autoritet, të rishikojë realizimin e punëve nëpër tremujorë dhe të rishikojë menaxhimin e punës në organizatë në përgjithësi. Për realizimin e këtyre obligimeve, AAC-ja gjatë vitit 2014 ka kryer veprimet që vijojnë:

- Janë kryer tri auditime të brendshme në AAC. Njëri auditim është mbajtur në prill si auditim *ad-hoc*, ndërsa dy auditimet në vijim janë realizuar sipas planit vjetor të auditimeve. Në muajin gusht është audituar Departamenti i Administratës dhe Burimeve Njerëzore, gjegjësisht sektori i financave dhe prokurimit. Auditimi i tretë është realizuar në muajin tetor, me kohëzgjatje gjashtëditore dhe ka përfshirë tërë AAC-në. Auditimet janë kryer nga dy auditorët e brendshëm për SMC të AAC-së dhe kanë rezultuar me rekomandime për përmirësim të proceseve të punës dhe disa dokumenteve përcjellëse.

- Në fillim të muajit dhjetor, është realizuar matja e kënaqshmërisë së shfrytëzuesve të shërbimeve që realizon AAC-ja. Përmes një pyetësoi të shkurtër, është kërkuar mendimi i operatorëve të rregulluar që të vlerësojnë nivelin dhe cilësinë e dokumenteve që i harton AAC-ja, shërbimet gjatë certifikimeve dhe licencimeve të ndryshme, aktiviteteve mbikëqyrëse që AAC kryen te operatorët e aviacionit civil etj. Përveç matjes së jashtme, AAC-ja ka realizuar edhe matjen e brendshme të kënaqshmërisë, e cila bëhet çdo vit me qëllim të marrjes së rekomandimeve për përmirësim nga vetë personeli i AAC-së. Raporti nga kjo matje është i bashkëlidhur në Shtojcën 3 të këtij Raporti.

- Gjithashtu, në dhjetor, menaxhmenti i AAC-së ka mbajtur takimin vjetor për rishikimin e menaxhimit gjatë vitit 2014. Ky takim është i përvitshëm, i planifikuar dhe përshkruar edhe në manualin e cilësisë dhe ka për qëllim rishikimin e mënyrës se si është menaxhuar organizata në vitin që përmbillet dhe se cilat janë mundësitë për përmirësim në menaxhim. Takimi ka agjendë të formatizuar sipas standardit ISO 9001:2008 dhe procesverbal zyrtar.

7. PUNA GJATË VITIT PARAPRAK

7.1 PËRPJEKJET PËR ANËTARËSIM TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS NË ORGANIZMA NDËRKOMBËTARË TË AVIACIONIT

a) ICAO

Në vazhden e përpjekjeve për anëtarësim në ICAO, më 15 prill 2014, përfaqësues të AAC-së kanë takuar zyrtarë të Ministrisë së Punëve të Jashtme për të diskutuar lidhur me mundësinë e anëtarësimit të Republikës së Kosovës në Organizatën Ndërkombëtare të Aviacionit Civil. AAC-ja ka përgatitur dokumentin “Vlerësim preliminar mbi mundësitë e anëtarësimit të Republikës së Kosovës në ICAO”, i cili përveç tjerash, përmban argumentet teknike mbi domosdoshmërinë e anëtarësimit në ICAO. Ky dokument është dërguar në MPJ më 29 prill 2014.

AAC-ja, në koordinim me MI-në dhe MPJ-në, gjithashtu ka pasur takime të ndryshme në nivel teknik për të përgatitur terrenin për dorëzim të aplikimit zyrtar për anëtarësim në ICAO nga institucionet përkatëse të Republikës së Kosovës.

b) ECAC dhe EUROCONTROL

Anëtarësimi në ICAO është parakusht që një shtet të konsiderohet për anëtarësim në organizatat panevropiane të aviacionit - Konferencën Evropiane të Aviacionit Civil (ECAC) dhe Organizatën Evropiane për Sigurinë e Navigimit Ajror (EUROCONTROL). Për këtë arsye, gjatë vitit 2014 nuk ka zhvillime sa i përket përpjekjeve për anëtarësim në ECAC, e cila krijon politika të ndryshme ndërqeveritare në nivel evropian, dhe (EUROCONTROL), e cila ndihmon në menaxhimin e hapësirës ajrore evropiane përmes krijimit të rregullave dhe ofrimit të shërbimeve.

Më 21 korrik 2014, përmes një letre drejtuar Presidentit të ECAC-ut, Drejtori i Përgjithshëm ka kërkuar pjesëmarrjen e AAC-së si vëzhgues në aktivitetet e ECAC-ut. Në këtë letër, Drejtori i Përgjithshëm i AAC-së përveç tjerash ka thënë se mospjesëmarrja në një forum të rëndësishëm të aviacionit, siç është ECAC-u, po u pamundëson autoriteteve aeronautike të Kosovës që të kenë qasje formale në dokumente të rëndësishme të standardeve mbi sigurimin, lehtësimin dhe sigurinë e aviacionit. Deri në fund të vitit 2014, nuk ka pasur përgjigje në këtë kërkesë.

AAC-ja ka përgatitur edhe memorandume shpjeguese për Qeverinë mbi aderimin në këto dy organizata shumë të rëndësishme të aviacionit civil. Këto memorandume spjegojnë, mes tjerash, edhe procedurën që duhet ndjekur në momentin që plotësohen kushtet për aplikim.

c) EASA

AAC-ja i ka vazhduar përpjekjet për të lidhur marrëveshje teknike të quajtura “Aranzhime të Punës” me Agjencinë Evropiane të Sigurisë së Aviacionit (EASA). EASA është agjenci e specializuar e BE-së, me përgjegjësi në fushën e sigurisë së aviacionit civil. Në këto përpjekje, AAC-ja ka pasur përkrahjen e vazhdueshme të Minsitrisë së Infrastrukturës dhe Ministrisë së Integritimit Evropian. Marrëveshjet në fjalë do t'i mundësonin AAC-së qasje në bazën evropiane të të dhënave të sigurisë së aeroplanëve, do të krijonin kornizën e nevojshme për inspektim të performansës së AAC-së nga EASA si dhe për asistencë nga EASA në zbatimin e plotë të dispozitave përkatëse të Marrëveshjes HPEA. Deri më tani, EASA nuk ka hyrë në aranzhime kontraktuale me AAC-në për arsye të natyrës politike, jashtë fushëveprimit dhe mundësive të AAC-se apo institucioneve tjera të Republikës së Kosovës.

Më 21 shkurt 2014, Drejtori i Përgjithshëm i AAC-së ka takuar në Bruksel Drejtorin e Njesisë së Sigurisë së Aviacionit në Komisionin Evropian për të diskutuar çështjen e lidhjes së këtyre marrëveshjeve midis AAC-së dhe EASA-s. Si rezultat, më 11 mars 2014, z. Matthias Ruete, Drejtor i Përgjithshëm i DG MOVE (Drejtoria për Lëvizje dhe Transport), i ka kthyer përgjigje Ministrit të Infrastrukturës në një letër të tij të mëhershme rreth kësaj teme, dhe ka konfirmuar se DG MOVE nuk sheh pengesë në lidhjen e këtyre aranzhimeve midis AAC-së dhe EASA-s. Më 19 mars 2014, Drejtori i Përgjithshëm i AAC-së i ka shkruar Drejtorit Ekzekutiv të EASA-s për të ritheksuar interesimin e AAC-së për të hyrë në aranzhime kontraktuale me EASA-n. Në përgjigjen e tij të datës 16 prill 2014, Drejtori Ekzekutiv i EASA-s i ka shkruar Drejtorit të Përgjithshëm të AAC-së se EASA është në proces të konsultimit të brendshëm lidhur me formalizmin e bashkëpunimit mes këtyre dy organizatave përmes lidhjes së aranzhimeve të punës. Përkundër disa kontakteve me e-mail deri në fund të vitit raportues, EASA ende nuk ka marrë vendim pozitiv për të nënshkruar aranzhime kontraktuale me AAC-në.

Edhe në Raportin e Progresit të vitit 2014 për Kosovën reflektohen shqetësimet e ngritura të AAC-së rreth pamundësisë për t'u bërë pjesë e punës së organizmave ndërkombëtar, siç është EASA. Raporti thotë se AAC-ja ende nuk është pjesë e programit Vlerësimi i Sigurisë së Mjeteve të Huaja Ajrore dhe se Kosova ende nuk mund t'i bashkohet shumë prej trupave ndërkombëtare apo evropiane që rregullojnë transportin ose shoqatave përkatëse sektoriale.

7.2 KONFERENCA E AVIACIONIT E ORGANIZUAR NGA AAC-ja

Më 8 dhjetor 2014, në Prishtinë, AAC-ja organizoi konferencën me titull “Mundësitë dhe sfidat e aviacionit civil në Kosovë”. Konferenca u mbajt me rastin e 70 vjetorit të nënshkrimit të Konventës Ndërkombëtare të Aviacionit Civil dhe 100 vjetorit të fluturimit të parë komercial. Në konferencë morën pjesë përfaqësues të institucioneve të ndryshme të Republikës së Kosovës, përfaqësues ambasadash në Kosovë, mysafirë nga Shtabi Qendror i NATO-s, përfaqësues të kompanive ajrore dhe tour-operatorëve si dhe të ANP “Adem Jashari” LKIA e ANP– Kontrolli Ajror “Adem Jashari”. Konferenca u hap nga ish-Ministri i Infrastrukturës, z Fehmi Mujota.

Tri temat që u trajtuan në sesione plenare ishin:

1. **“Anëtarësimi i Republikës së Kosovës në organizata ndërkombëtare të aviacionit dhe integrimi i saj në Hapësirën e Përbashkët Evropiane të Aviacionit”** me panelistë përfaqësues nga Ministria e Punëve të Jashtme, Autoriteti i Aviacionit Civil dhe Ministria e Integritimit Evropian.
2. **“Normalizimi i hapësirës ajrore dhe zhvillimi i aviacionit të përgjithshëm në Kosovë”** me panelistë përfaqësues nga ANP - Kontrolli Ajror “Adem Jashari”, Federata Aeronautike e Kosovës dhe Autoriteti i Aviacionit Civil.
3. **“Strategjia e zhvillimit të trafikut, resurseve njerëzore dhe infrastrukturës në Aeroportin Ndërkombëtar të Prishtinës”** me panelistë përfaqësues nga Departamenti për Partneritet Publiko-Privat në Ministrinë e Financave, ANP “Adem Jashari” LKIA dhe Adria Airways.

Pamje nga një panel diskutimi i Konferencës së Aviacionit

Konkluzionet e konferencës:

Konkluzion i sesionit plenar 1:

Republika e Kosovës duhet të vazhdojë përpjekjet për t'u anëtarësuar në Organizatën Ndërkombëtare të Aviacionit Civil (ICAO) si dhe për të lidhur aranzhime kontraktuale me Agjencinë Evropiane të Sigurisë së Aviacionit në mënyrë që performanca e autoriteteve tona aeronautike të vlerësohet rregullisht nga këta dy organizma. Anëtarësimi në ICAO, para së gjithash, e bën Kosovën anëtare të barabartë të familjes së kombeve në fushën e aviacionit civil, ndikon pozitivisht në zgjerimin e operimeve nga kompanitë ajrore, hap rrugë për themelimin e kompanisë ajrore kosovare si dhe i mundëson shtetit tonë të zhvillojë një strategji të mirëfilltë të aviacionit civil.

Konkluzion i sesionit plenar 2:

Normalizimi i plotë i hapësirës së ulët ajrore është nevojë imediate e cila do të mundësojë hapjen e korridoreve të reja ajrore, në krahasim me vetëm dy të hapura për momentin, të cilat do t'i shkurtojnë fluturimet në Prishtinë për 15-20 minuta. Përfitimet nga ky shkurtim i kohës së fluturimeve janë të shumfishta për udhëtarët, kompanitë ajrore, shërbimet tona të navigacionit ajror dhe Aeroportin e Prishtinës. Nga normalizimi i plotë i hapësirës sonë ajrore do të përfitojnë edhe vendet e rajonit. ANP - Kontrolli Ajror "Adem Jashari" ka kapacitete të plota për ofrimin e këtyre shërbimeve, ndërsa AAC-ja ka vënë në dispozicion të gjithë infrastrukturën ligjore për këtë qëllim, duke përfshirë edhe rregullat e ajrit në shërbim të aviacionit të përgjithshëm. Normalizimi i plotë i hapësirës së ulët ajrore do të mundësojë zhvillim më të hovshëm të aviacionit sportiv dhe shkollave të fluturimit.

Konkluzion i sesionit plenar 3:

Falë investimeve nga operatori i ANP "Adem Jashari", konzorciumi "Limak dhe Aéroports de Lyon", janë rritur dukshëm kapacitetet dhe aeroporti nuk ka më kufizime sa i përket numrit të udhëtarëve dhe kompanive ajrore që mund t'i shërbejë. Në dritën e konkurrencës së padrejtë që po i bëhet këtij aeroporti nga subvencionet që Republika e Maqedonisë po u ofron kompanive ajrore që operojnë në Shkup, autoritetet kosovare jo vetëm që do të ndjekin këtë çështje me Komisionin Evropian, por duhet të mbështesin secilën iniciativë të operatorit të aeroportit për të nxitur kompanitë ajrore të fluturojnë në Kosovë, përderisa këto nxitje të jenë të bazuara në parimet e ICAO-s dhe standardet e BE-së në fushën e konkurrencës.

Në konferencë mbajtën prezantime edhe tre ligjërues mysafirë: Z. Cavan Fabris, Zyrtar ekonomik dhe komercial në Ambasadën Amerikane në Prishtinë, Z. Omer Pita, Drejtor i Agjencisë Kroate të Aviacionit Civil dhe Z. Walter Reimann, Zëvendëspresident për çështje ndërkombëtare dhe aeropolitike në Austrian Airlines.

7.3 NORMALIZIMI I HAPËSIRËS AJRORE TË KOSOVËS

a) Përshkrimi i hapësirës ajrore të Kosovës

Hapësira ajrore e Kosovës që nga shtatori i vitit 1999 është pjesë e "Hapësirës së Përbashkët Operacionale të Ballkanit – JOA" të NATO-s, nën kontrollin operacional të Qendrës së Kontrollit të Operimeve të Kombinuara Ajrore 5 (Combined Air Operations Control 5 - CAOC5), e cila në vitin 2014 është transferuar te Qendra Torrejon e Operimeve të Kombinuara Ajrore (Combined Air Operation Centre Torrejon CAOC TJ). Kjo hapësirë ajrore është hapësirë e kontrolluar, në të cilën ofrohen shërbime për trafik ajror.

Hapësira e ulët ajrore e Kosovës (nën nivelin e fluturimit 205) kontrollohet nga Ofruesi i Shërbimeve të Navigacionit Ajror ANP-KA "Adem Jashari", i cili ofron shërbime të navigacionit ajror për aeroplanët civilë gjatë fluturimit në hapësirën ajrore të Kosovës me qëllim të aterimit dhe ngritjes nga Aeroporti i Prishtinës. Gjithashtu, shërbime ofrohen edhe për fluturimet e KFOR-it, EULEX-it dhe fluturimet e aviacionit të përgjithshëm në hapësirën e ulët ajrore të vendit. Hapësira e ulët ajrore është e klasifikuar si hapësirë e klasit D dhe F, në përputhje me dispozitat mbi klasifikimin e hapësirës ajrore nga Aneksi 11 i ICAO-s. Hapësira e lartë ajrore e Kosovës (mbi nivelin e fluturimit 205) që nga prilli i vitit 2014 është hapur për trafikun komercial.

Në figurat e mëposhtme janë paraqitur strukturat aktuale të hapësirës ajrore të Kosovës (hapësira e ulët dhe e lartë). Në hapësirën e ulët ajrore, aktualisht janë vetëm 2 korridore (shih figurën 2) që përdoren për trafik komercial për ardhje dhe shkuarje nga ANP “Adem Jashari”, e këto janë XAXAN dhe SARAX, në pjesën jugore të Kosovës, në kufi me Maqedoninë. Gjatë këtij viti, në takimet për normalizimin e hapësirës ajrore të Ballkanit (BANM) kanë filluar bisedimet për normalizimin e hapësirës së ulët ajrore dhe hapjen e korridoreve ajrore me të gjitha shtetet fqinje të Kosovës.

Pritet që gjatë vitit 2015 të ketë zhvillime konkrete në këtë drejtim.

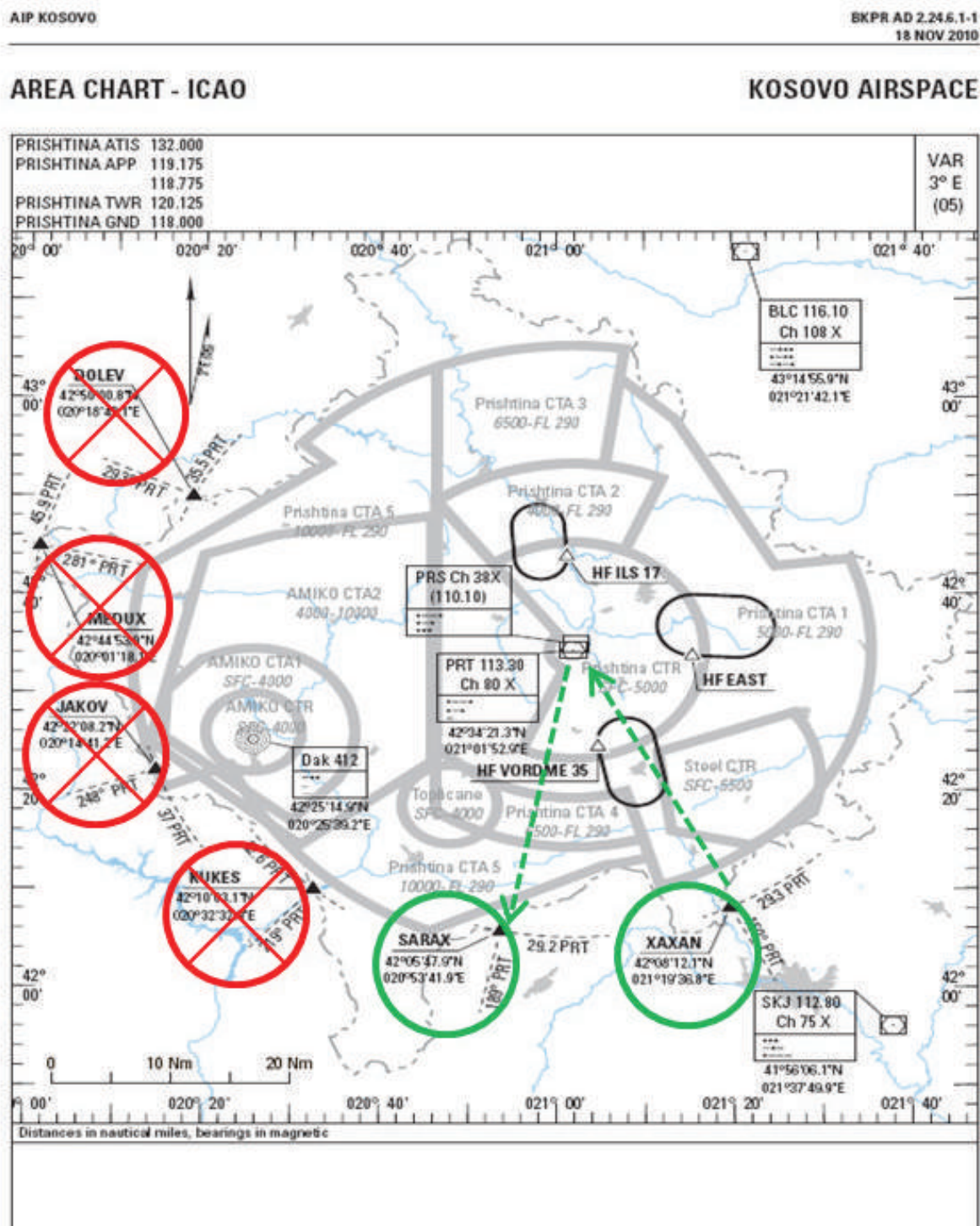
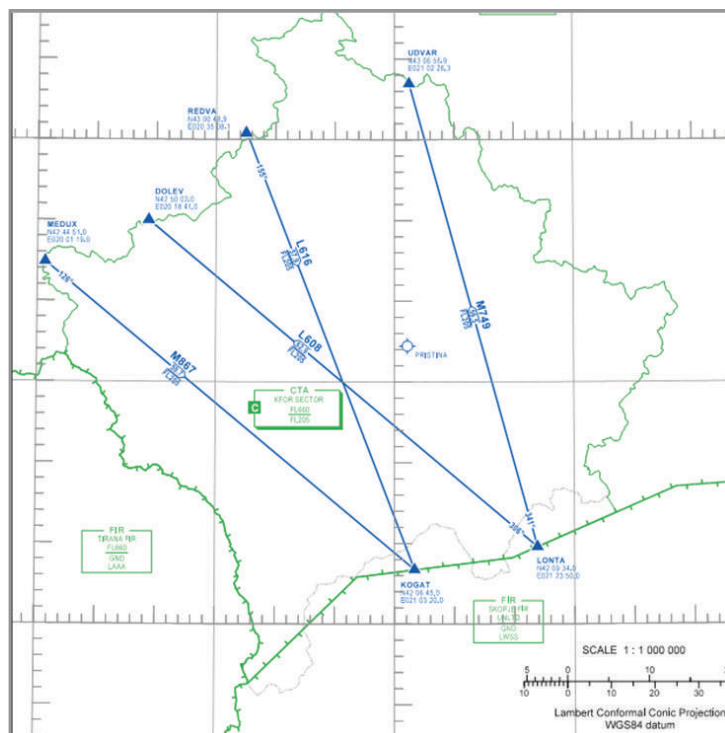

Figura 2. Struktura e hapësirës së ulët ajrore në Republikën e Kosovës

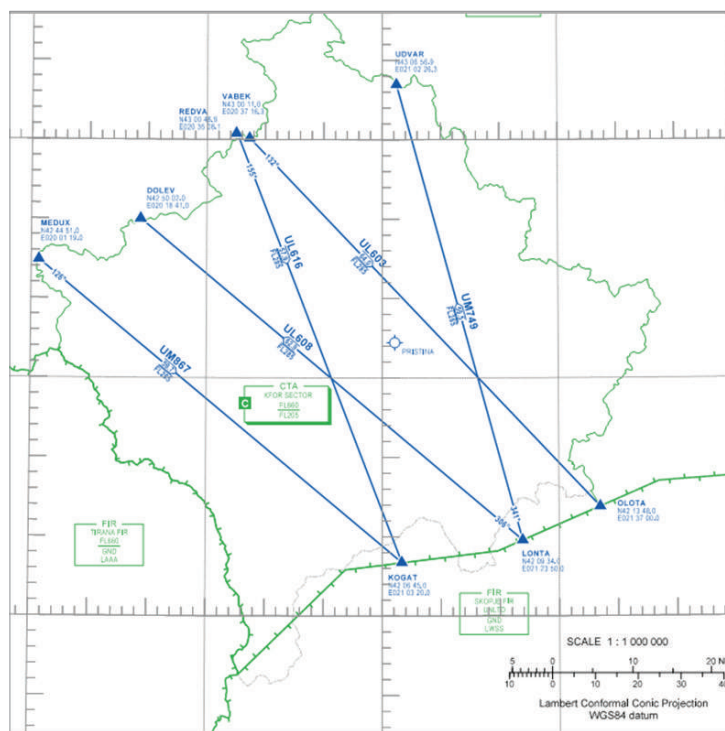
Struktura e hapësirës së lartë ajrore përbëhet nga 2 sektorë (shih figurat 3 dhe 4) nga niveli i fluturimit FL205 deri në FL285 dhe nga niveli i fluturimit FL285 deri në nivelin e fluturimit FL660.

Sektori 1 (FL205 deri në FL285) përbëhet nga 4 korridore (rrugë ajrore):

1. Korridori M867, i cili fillon nga pika hyrëse MEDUX dhe përfundon në pikën dalëse KOGAT;
2. Korridori L616, i cili fillon nga pika hyrëse REDVA dhe përfundon në pikën dalëse KOGAT;
3. Korridori L608, i cili fillon nga pika hyrëse LONTA dhe përfundon në pikën dalëse DOLEV; dhe
4. Korridori M749, i cili fillon nga pika hyrëse LONTA dhe përfundon në pikën dalëse UDVAR.

Figura 3. Struktura e hapësirës së lartë ajrore në Republikën e Kosovës - Sektori 1 (FL205 deri në FL285)

Sektori 2 (FL285 deri në FL660) përbëhet nga 5 korridore (rrugë ajrore):

1. Korridori M867, i cili fillon nga pika hyrëse MEDUX dhe përfundon në pikën dalëse KOGAT;
2. Korridori L616, i cili fillon nga pika hyrëse REDVA dhe përfundon në pikën dalëse KOGAT;
3. Korridori L608, i cili fillon nga pika hyrëse LONTA dhe përfundon në pikën dalëse DOLEV;
4. Korridori M749, i cili fillon nga pika hyrëse LONTA dhe përfundon në pikën dalëse UDVAR; dhe
5. Korridori UL603, i cili fillon nga pika hyrëse VABEK dhe përfundon në pikën dalëse OLOTA.

Figura 4. Struktura e hapësirës së lartë ajrore në Republikën e Kosovës - Sektori 2 (FL285 deri në FL660)

b) Rihapja e hapësirës së lartë ajrore dhe zhvillimet rreth hapësirës së ulët ajrore të Republikës së Kosovës

Që nga përfundimi i luftës, hapësira e lartë ajrore e Republikës së Kosovës ka qenë e mbyllur për mbikalime të avionëve civilë dhe është nën autoritetin e NATO-s. Kontrollorët tanë të trafikut ajror ofrojnë shërbime për ngritje dhe aterime nga Prishtina, si dhe për fluturimet tjera brenda territorit të Republikës së Kosovës (të shumtën helikopterë të KFOR-it).

Kontrolli i trafikut ajror në hapësirën e ulët ajrore të Kosovës është nën mbikëqyrjen rregullatore të Autoritetit të Aviacionit Civil të Republikës së Kosovës. Që nga shpallja e pavarësisë, autoritetet e Republikës së Kosovës kanë punuar ngusht me NATO-n, KFOR-in, BE-në, ICAO-n dhe hisedarët tjerë në rajon për normalizimin e hapësirës ajrore të Ballkanit, dhe në veçanti, për hapjen e hapësirës së lartë ajrore të Kosovës për mbikalime të avionëve civilë. Ky aktivitet është zhvilluar në kuadër të nismës së NATO-s: Mbledhja për normalizimin e hapësirës ajrore të Ballkanit (Balkans Airspace Normalization Meeting - BANM). NATO, njësoj sikur edhe autoritetet e vendit tonë, kanë qenë shumë të përkushtuar për hapjen e hapësirës së lartë ajrore. Interesim të madh kanë pasur edhe kompanitë ajrore, sepse mbi Kosovë kalojnë disa rrugë që historikisht janë shfrytëzuar shumë në trafikun ajror ndërkombëtar.

Më 20 shkurt 2014, në Shtabin Qendror të NATO-s në Bruksel, është mbajtur mbledhja e 19 e BANM-it. Mbledhja është thirrur nga Stafi Ndërkombëtar i Njesisë për Menaxhimin e Trafikut Ajror të NATO-s dhe të ftuar kanë qenë autoritetet e aviacionit civil dhe ofruesit e shërbimeve të navigacionit ajror të vendeve të Ballkanit. Në mbledhje kanë marrë pjesë edhe AAC-ja dhe Ofruesi i Shërbimeve të Navigacionit Ajror ANP-KA "Adem Jashari". Pikë diskutimi ishte rihapja e hapësirës së lartë ajrore e Kosovës për trafikun e aviacionit civil, duke përfshirë këtu përgatitjet e fundit që duhej bërë deri në hapjen e kësaj hapësire ajrore, Instruksionet Specifike të Paklasifikuara të NATO-s (SPINS-at) si dhe normalizimi i hapësirës sonë të ulët ajrore. Nga ky takim u konstatua se të gjithë vendimmarrësit janë të gatshëm që të zbatojnë vendimin e Këshillit të NATO-s të vitit 2012 për hapjen e hapësirës së lartë ajrore në Republikën e Kosovës. Më 3 prill 2014, pas 15 vitesh, kanë rifilluar mbikalimet e aeroplanëve civilë në hapësirën e lartë ajrore të Kosovës. Bazuar në marrëveshjen zbatuese mes NATO-s dhe Hungarisë, të nënshkruar më 10 korrik 2013, ofrimi i shërbimeve të navigacionit ajror në hapësirën e lartë ajrore të Kosovës i është deleguar përkohësisht Hungarisë, përmes ofruesit hungarez të shërbimeve HungaroControl, për një periudhë pesëvjeçare.

Më 15 korrik 2014, është mbajtur mbledhja e 20-të e BANM-it, në të cilën rëndësi e veçantë iu kushtua temës së normalizimit të hapësirës sonë të ulët ajrore. Në këtë takim Kosovës iu dha mbështetje nga ana e NATO-s, HungaroControl-it, Albcontrol-it M-NAV-it dhe përfaqësuesit të kompanive ajrore (IATA) për normalizimin e plotë të hapësirës sonë të ulët ajrore. Drejtori i Përgjithshëm i AAC-së ka transmetuar përkrahjen e Ministrit të Infrastrukturës dhe të Qeverisë së Republikës së Kosovës për normalizimin sa më të shpejtë të hapësirës së ulët të Republikës së Kosovës, si dhe ka konfirmuar gatishmërinë e institucioneve të Republikës së Kosovës për ofrimin e shërbimeve dhe mbikëqyrjen e sigurisë së këtyre shërbimeve në hapësirën e ulët ajrore, në përputhje me standardet e aplikueshme ndërkombëtare.

Normalizimi i plotë i hapësirës së ulët ajrore të Kosovës, ndër të tjera, do të përfshijë hapjen e korridoreve të reja ajrore midis Republikës së Kosovës, Shqipërisë, Malit të Zi dhe Serbisë, që do të shërbenin për të gjithë avionët që fluturojnë në ANP "Adem Jashari". Tash për tash, të gjitha fluturimet në Prishtinë kryhen vetëm përmes një korridori ajror që lidh Republikën e Kosovës me Maqedoninë. Korridoret e reja do ta shkurtonin kohën e fluturimit për rreth 15-20 minuta, do ta ulnin koston e operimit për kompanitë ajrore, që rrjedhimisht, do të duhej të reflektohej në bileta më të lira për udhëtarët tanë.

Ky normalizim do të mundësojë edhe mbikalimin transit nëpër hapësirën tonë të ulët ajrore të shumë avionëve që fluturojnë në aeroportet tjera të rajonit (p.sh. Tirana, Podgorica, Shkupi, Selaniku, Nishi). Nga kjo do të ketë përfitime të ndjeshme financiare për Agjencinë tonë të Shërbimeve të Navigacionit Ajror. Përveç kësaj, normalizimi do ta stimulojë zhvillimin e aviacionit të përgjithshëm në vendin tonë dhe shfytëzimin pa kufizime të Aeroportit të Gjakovës, përveç tjerash, edhe për shkollat e fluturimeve.

7.4 MARRËVESHJA MBI HAPËSIRËN E PËRBASHKËT EVROPIANE TË AVIACIONIT (MARRËVESHJA HPEA)

Marrëveshja HPEA (European Common Aviation Area – Hapësira e Përbashkët Evropiane e Aviacionit) është një marrëveshje multilaterale që krijon një treg të brendshëm unik dhe ligje të njëjta në fushën e aviacionit, e nënshkruar në mes të qeverive të vendeve të Bashkimit Evropian, Islandës, Norvegjisë dhe shteteve të Ballkanit perëndimor. UNMIK-u e ka nënshkruar këtë Marrëveshje në emër të Kosovës dhe e ka deklaruar përkohësisht të aplikueshme më 10 tetor 2006. Republika e Kosovës, përmes Deklaratës së Pavarësisë, përveç tjerash, ka marrë përsipër të gjitha detyrimet ndërkombëtare të Kosovës, duke përfshirë edhe ato të nënshkruara në emrin tonë nga UNMIK-u. Këto detyrime përfshijnë edhe zbatimin e Marrëveshjes HPEA. Zbatimi i Marrëveshjes HPEA në Republikën e Kosovës është bërë i detyrueshëm edhe përmes Ligjit për Aviacionin Civil. Megjithatë, Republika e Kosovës ende nuk ka marrëdhënie kontraktuale me BE-në fushën e aviacionit civil.

Edhe pse të gjitha palët janë pajtuar që Marrëveshjen HPEA ta zbatojnë në nivel administrativ, ajo ende nuk ka hyrë zyrtarisht në fuqi. Sipas njoftimit të fundit jozyrtar të Komisionit Evropian, të gjitha shtetet anëtare të BE-së tanimë e kanë rafituar Marrëveshjen, por për shkak të rezervimeve nga një shtet, Këshilli i BE-së ende nuk i ka përfunduar procedurat e brendshme për hyrjen në fuqi të Marrëveshjes HPEA.

Më 21 maj 2014, AAC-ja mori pjesë në takimin e tetë vjetor të Komitetit të Përbashkët të Marrëveshjes HPEA. Në këtë takim, të gjitha shtetet kanë pranuar një listë të kërkesave që kanë mbetur për t'u plotësuar, sipas gjendjes që ekzistonte në mars të vitit 2013, dhe u është kërkuar t'i raportojnë arritjet që nga atëherë. Palët poashtu janë ftuar që, kurdo të jenë gati, të kërkojnë vlerësim nga KE-ja me qëllim që të kalohet edhe formalisht në Fazën II, më të avansuar, të implementimit të Marrëveshjes. Konfirmimi për kalimin e një shteti nga Faza I në Fazën II të implementimit të Marrëveshjes HPEA, mund të merret pas vizitës vlerësuese që organizohet nga ekspertë të pavarur evropiane, të kontaktuar nga Komisioni. Komiteti i Përbashkët është pajtuar që takimi i ardhshëm vjetor të mbahet në Kosovë.

Më 8 tetor 2014, AAC-ja ka raportuar në Komisionin Evropian në lidhje me çështjet e mbetura për zbatimin e plotë të Fazës I të Marrëveshjes HPEA, si përgjigje në letrën e datës 30 shtator 2014 që AAC-ja kishte marrë nga z. Olivier Onidi, u.d. i Drejtorisë E - Aviacion dhe çështje të transportit ndërkombëtar në Komisionin Evropian. Drejtori i Përgjithshëm i AAC-së ka raportuar se, nga perspektiva e AAC-së, transponimi i Direktivës nr. 2003/88 në lidhje me aspekte të caktuara të organizimit të kohës së punës është e vetmja çështje e hapur e Fazës I. Transponimi i kësaj Direktive është përgjegjësi e Ministrisë së Punës dhe Mirëqënies Sociale, e cila ka planifikuar ta përfshijë atë në Ligjin e ri të Punës.

7.5 REAGIMI NDAJ NDIHMËS SHTETËRORE TË MAQEDONISË OFRUAR KOMPANIVE AJRORE

Në vitin 2012, Republika e Maqedonisë ka hapur tender për një skemë financiare të nxitjes për një kompani ajrore, e cila do të fluturonte në destinacione të reja nga Aeroporti i Shkupit. Fitues i tenderit ishte shpallur kompania ajrore “Wizz Air”. Pasi që subvencionet e Qeverisë së Maqedonisë për fituesin e këtij tenderi mund të përbënin shkelje të rregullave të BE-së në fushën e konkurrencës dhe të ndihmave shtetërore, duke marrë parasysh ndikimin negativ që këto subvencione mund të kishin në operimet e ANP “Adem Jashari”, Ministria e Infrastrukturës ka kërkuar sqarime për këtë program të subvencioneve nga homologët maqedonas. Për shkak se korrespondenca bilaterale me Qeverinë e Maqedonisë nuk ka ofruar ndonjë arsytim dhe referencë në bazën ligjore që i lejon këto subvencione, më 10 prill 2013, AAC-ja, si koordinatore e Marrëveshjes HPEA për Republikën e Kosovës, i kishte drejtuar një shkresë Shefit të Njesisë së Tregut të Brendshëm, Marrëveshjeve të Aviacionit dhe Marrëdhënieve Shumëpalëshe në Drejtorinë e Përgjithshme për Mobilitet dhe Transport të Komisionit Evropian, duke kërkuar interpretim ligjor nëse skema financiare e ofruar nga Maqedonia është në përputhje me dispozitat e Marrëveshjes HPEA rreth konkurrencës së lirë dhe ndihmat shtetërore. Në shkresë gjithashtu elaborohet qëndrimi ynë se kjo skemë shkel këto dispozita.

Më 14 tetor 2014, Shefi i Njesisë për Çështje Ndërkombëtare të Transportit në KE, përmes një shkrese ka njoftuar

Drejtorin e Përgjithshëm se KE-ja pas një konsultimi të brendshëm në mes të shërbimeve kompetente të Komisionit u ka kërkuar Autoriteteve maqedonase të japin informacion dhe evidencë, në veçanti për arsyeshmërinë, fushë-veprimin, procesin e autorizimit dhe ndikimin e skemës së nxitjes financiare dhe programit trevjeçar që Maqedonia i ka ofruar kompanisë ajrore “Wizz Air”. Komisioni Evropian gjithashtu konfirmoi se kjo çështje mund të sillet edhe në vëmendjen e Komitetit të Përbashkët të HPEA-së.

Komisioni Evropian ende nuk ka marrë vendim në lidhje me subvencionet e referuara më lart, por, sipas tyre, janë duke e hetuar me seriozitet këtë çështje. Në bazë të Raportit të Progresit për Maqedoninë për vitet 2013 dhe 2014, vërehet se edhe Komisioni Evropian është i shqetësuar për këto subvencione. Në këto Raporte të Progresit për Maqedoninë, Komisioni Evropian thotë: “Një dispozitë që ofron ndihma financiare për kompanitë ajrore është temë shqetësimi dhe është duke u hetuar nga shërbimet e Komisionit”.

7.6 PROGRAMI SHETETËROR I SIGURISË (SSP)

Sipas Ligjit Nr. 03/L-051 për Aviacionin Civil (LAC), Autoriteti i Aviacionit Civil (AAC), si autoriteti me përgjegjësi në sigurinë e aviacionit civil, duhet të iniciojë dhe koordinojë hartimin dhe zbatimin e Programit Shtetëror të Sigurisë (PShS) së aviacionit në Republikën e Kosovës. Hartimi dhe zbatimi i PShS-së është edhe njëra ndër objektivat strategjike të AAC -së për 2013-2018.

Ky është një program i përbashkët i të gjitha institucioneve me rol në aviacionin civil, siç janë përcaktuar me LAC, në të cilin përshkruhet sistemi shtetëror për rregullim dhe menaxhim të sigurisë në aviacionin civil. Standardet për hartimin e këtij programi janë të caktuara nga Organizata Ndërkombëtare e Aviacionit Civil (ICAO), përmes dokumentit Aneksi 19 “Menaxhimi i Sigurisë”. Ky Aneks ka hyrë në fuqi në nëntor të vitit 2013 dhe shtetet anëtare të ICAO-së kanë detyrim zbatimin e plotë të tij në planet afatmesme të punës. Republika e Kosovës ende nuk është anëtare e ICAO-s, mirëpo përmes Ligjit të Aviacionit Civil, Kosova merr obligim për zbatimin e të gjitha Standardeve të ICAO-s, dhe në zbatimin këto standarde sikurse një shtet anëtar i kësaj organizate.

Me synim të zbatimit të kërkesave për PShS, në muajin mars, në AAC është hartuar politika e sigurisë. Kjo politikë është standard nga Aneksi 19 i ICAO-s dhe paraqet qëndrimin dhe synimet që i ka shteti drejt menaxhimit të sigurisë së aviacionit civil. Politika gjithashtu është vlerësuar nga menaxhmenti dhe përmes versionit 3 të Manualit të Cilësisë është miratuar nga Drejtori i Përgjithshëm.

Në shtator është kryer një analizë e legjislacionit dhe dokumenteve tjera që mbështesin zbatimin e kërkesave për raportim të sigurisë në aviacion. Janë krahasuar kërkesat e ICAO-së dhe BE-së me aktet nënligjore dhe dokumentacionin përcjellës të hartuar në AAC, për të identifikuar mangësitë që mund t'i kemi në sistemin tonë të raportimit dhe analizimit të të dhënave të sigurisë. Nga kjo analizë, është hartuar edhe një plan i cili liston veprime për të përmbushur të gjitha kërkesat ligjore dhe për të përmirësuar mënyrën e raportimit dhe menaxhimit të të dhënave të sigurisë në aviacion. Veprimet e identikuara, me aprovimin e Drejtorit të Përgjithshëm, janë bërë pjesë e Planit të Veprimit për 2014 dhe 2015.

Gjatë vitit, grupi punues brenda AAC-së është takuar disa herë për të punuar në versionin e ri të analizës GAP për PShS. Ky dokument vlerëson gjendjen e një organizate dhe shtetit në përgjithësi, kundrejt zbatimit të kërkesave nga Aneksi 19 i ICAO-s për Programin Shtetëror të Sigurisë. AAC e ka përgatitur këtë dokument më parë, mirëpo gjatë vitit të kaluar ICAO-ja e ka shtuar kërkesa të reja, prandaj edhe AAC-ja ka përgatitur dokumentin e ri të analizës GAP për PShS.

7.7 ÇËSHTJET E AVIACIONIT TË NDËRLIDHURA ME INTEGRIMIN EVROPIAN

a) Plani i Veprimit për Marrëveshjen MSA

“Plani i Veprimit për Negocimin e Marrëveshjes së Stabilizim-Asocimit” (PVMAS), i publikuar nga Qeveria e Republikës së Kosovës në dhjetor 2013, është miratuar nga Kuvendi në mars të vitit 2014.

Për AAC-në në këtë dokument identifikohen dy veprime: certifikimi i Agjencisë së Shërbimeve të Navigacionit

Ajror dhe pjesëmarrja aktive në bashkëpunimin rajonal dhe më gjerë, duke përfshirë anëtarësimin në organizatat ndërkombëtare me nën-indikatorë: 1) anëtarësimin e plotë në organizatat rajonale, evropiane dhe ndërkombëtare; 2) numri i takimeve rajonale, evropiane dhe ndërkombëtare të mbajtura dhe konkluzionet e arritura; dhe 3) numri i marrëveshjeve bilaterale të arritura, për të cilat AAC-ja ka raportuar rregullisht.

Sa i përket detyrës së parë nga PVMSA, AAC-ja, në cilësinë e rregullatorit të sigurisë së aviacionit civil dhe ekonomisë së aeroporteve dhe ofruesve të shërbimeve të navigacionit ajror, është përgjegjëse për certifikimin e ndërmarrjes publike ANP "Adem Jashari" – Kontrolli Ajror, si ofrues i shërbimeve të navigacionit ajror në Republikën e Kosovës. Kushtet për certifikim janë të përcaktuara në Rregulloren e Komisionit (BE) për vendosjen e kërkesave të përbashkëta për ofrimin e shërbimeve të navigacionit ajror, e cila është transponuar në rendin tonë ligjor përmes Rregullores së AAC-së nr. 7/2012, si obligim që rrjedh nga Marrëveshja për Hapësirën e Përbashkët Evropiane të Aviacionit. Kushtet e certifikimit sipas kësaj rregulloreje, përveç kriterëve të rrepta të sigurisë, përfshijnë edhe domosdoshmërinë e qëndrueshmërisë financiare të entitetit e që i nënshtrohet certifikimit.

Në bazë të auditimeve gjithëpërfshirëse dhe inspektimeve të shumta, AAC-ja ka ardhë në përfundim se ANP "Adem Jashari" – Kontrolli Ajror i ka përmbushur të gjitha kushtet e kërkuara të sigurisë së aviacionit civil. Kjo është arritur falë punës së jashtëzakonshme që kanë bërë menaxhmenti dhe personeli i kësaj ndërmarrjeje. Për më tepër, Ministria e Punëve të Brendshme, përgjegjëse për sigurimin e aviacionit civil, ka konfirmuar se ANP "Adem Jashari" – Kontrolli Ajror i ka përmbushur kërkesat ligjore në fushën e sigurimit të aviacionit civil.

Kërkesë tjetër ligjore e një rëndësie të veçantë është që ofruesi i shërbimeve të navigacionit ajror të jetë në gjendje që të përmbushë detyrimet e veta financiare, siç janë kostot fikse dhe variabla të operimit, si dhe kostot e investimeve kapitale, sepse vlerësohet se në të kundërtën kjo mund të ndikojë drejtpërdrejt në sigurinë e shërbimeve që ofrohen. Në bazë të pasqyrave financiare të ANP "Adem Jashari" – Kontrolli Ajror për vitin 2013 dhe në bazë të komunikimit zyrtar me Udhëheqësin e Njësisë për politika dhe monitorim të ndërmarrjeve publike (NJPMNP), ANP "Adem Jashari" – Kontrolli Ajror e ka përmbyllur vitin 2013 me humbje të ndjeshme financiare. Kjo gjendje financiare, e cila potencialisht dëmton likuiditetin e ndërmarrjes, ia ka pamundësuar AAC-së deri në momentin e raportimit ta certifikojë ANP "Adem Jashari" – Kontrolli Ajror. AAC-ja e ka informuar edhe Qeverinë e Republikës së Kosovës për gjendjen financiare të ANP "Adem Jashari" – Kontrolli Ajror.

Për të përcjellur zbatimin e PVMSA-së, Qeveria e Kosovës gjatë vitit 2014 ka organizuar takime sektoriale përmes të ashtuquajturave Komisione Ekzekutive. AAC-ja ka marrë pjesë në katër mbledhjet e Komisionit Ekzekutiv "Infrastruktura" ku është shqyrtuar përmbushja e veprimeve të parapara për vitin 2014 me PVMSA.

b) Raporti i Progresit

Raporti vjetor i Progresit i Komisionit Evropian për Kosovën, i publikuar më 8 tetor 2014, ka vlerësuar punën e bërë nga autoritetet aeronautike të Kosovës në transponimin e legjislacionit të nevojshëm për të përmbyllur Fazën I të Marrëveshjes HPEA. Poashtu është vlerësuar miratimi i Ligjit për themelimin e Agjencisë për shërbimet e navigacionit ajror si dhe rihapja e hapësirës së lartë ajrore të Kosovës në prill të vitit 2014.

Sidoqoftë, vihen në pah disa çështje që pritet të adresohen prej nesh, siç është certifikimi i ofruesit të shërbimeve të navigacionit ajror si dhe fillimi i zbatimit të plotë të Ligjit mbi Agjencinë e Shërbimeve të Navigacionit Ajror.

Një analizë krahasuese e Raporteve të Progresit 2014 të vendeve të rajonit, palë të Marrëveshjes HPEA, e rendit Kosovën të parën në listë për nga progresi në përmbushjen e kërkesave legislative të Fazës I të kësaj Marrëveshjeje.

c) Takimi sektorial dhe plenar i transportit në kuadër të DPSA-së

Më 20 dhe 21 maj 2014, në Bruksel, Qeveria e Kosovës dhe Komisioni Evropian (KE) kanë mbajtur takimin e tyre të rregullt vjetor të Dialogut për Procesin e Stabilizim-Asociimit (DPSA) lidhur me Transportin, Mjedisin, Energjinë dhe Zhvillimin Rajonal. Në këtë takim është përfaqësuar edhe AAC-ja. Çështjet e ngritura nga KE-ja, të ndërlidhura me aviacionin, kishin të bënin me certifikimin e ANP "Adem Jashari" – Kontrolli Ajror dhe normalizimin e hapësirës së ulët ajrore. Zyrtari përgjegjës për Kosovën në Drejtorinë për Zgjerim të Komisionit

Evropian, lavdëroi Kosovën që po vazhdon të tregojë progres të vazhdueshëm në zbatimin e Marrëveshjes HPEA, me theks të veçantë në dy të arritura të mëdha: miratimi i Ligjit për agjencinë e shërbimeve të navigacionit ajror (ASHNA) si dhe hapja e hapësirës së lartë ajrore më 3 prill 2014.

Në fund të takimit, bashkëkryesuesit nga Komisioni Evropian dhe Qeveria e Kosovës nxorën përfundimet e përbashkëta për ndërmarrjen e veprimeve përcjellëse nga ana e autoriteteve kosovare. Veprimet përcjellëse që i përkasin AAC-së janë certifikimi i OSHNA-s si dhe transponimi i Rregullores së KE-së nr. 1070/2009.

Në vitin 2014 nuk është mbajtur takimi i zakonshëm plenar në kuadër të DPSA-së.

7.8 BASHKËPUNIMI NDËRINSTITUCIONAL

AAC-ja ka bashkëpunuar ngusht me institucionet tjera përgjegjëse për aviacionin civil në Republikën e Kosovës në mënyrë që i tërë sistemi rregullator dhe mbikëqyrës i shtetit të funksionojë i koordinuar dhe në përputhje me standardet dhe praktikatat më të mira ndërkombëtare. Poashtu, është ofruar përkrahje profesionale në fushën e aviacionit civil për institucionet tjera të shtetit.

a) Bashkëpunimi me Ministrinë e Infrastrukturës

Ashtu siç parashikohet me Ligjin për Aviacionin Civil, AAC-ja ka këshilluar Ministrin e Infrastrukturës dhe Departamentin e Aviacionit Civil në këtë Ministri në realizimin e përgjegjësi që dalin nga ligji.

Pas komunikimit që është bërë në janar me zyrtarë të Komisionit Evropian, KE-ja është pajtuar që t'i përfshijë gjuhët zyrtare të Republikës së Kosovës në aplikacionet e saj mobile për të drejtat e udhëtarit, për përkthimin e të cilave ka ndihmuar AAC-ja. Këto aplikacione për të gjitha platformat mobile janë vënë në dispozicion të publikut në muajin maj.

Poashtu, AAC-ja ka hartuar Projektligjin mbi përgjegjësinë ndaj palëve të treta për dëmin e shkaktuar nga mjetet ajrore në sipërfaqe dhe një memorandum shpjegues i cili jep arsyeshmërinë prapa propozimit. Hartimi i këtij projektligji është bërë në përkrahje të Ministrisë së Infrastrukturës, e cila edhe mund të iniciojë hartimin e ligjit sipas procedurave në fuqi. Republika e Kosovës për momentin nuk ka rregulla të veçanta që adresojnë përgjegjësinë për dëmin e shkaktuar nga mjetet ajrore ndaj palëve të treta në tokë. Memorandumi i hartuar i elaboron opsionet ligjore që mund t'i adoptojë Republika e Kosovës për të adresuar këtë përgjegjësi. Në përpilimin e projektligjit dhe studimit janë shqyrtuar traktatet ndërkombëtare dhe legjislacioni kombëtar i disa vendeve.

b) Bashkëpunimi me KFOR-in

Një bashkëpunim shumë i ngushtë ka vazhduar me njësinë ajrore të KFOR-it J3 Air, sidomos në lidhje me normalizimin e hapësirës së ulët ajrore të Kosovës, për të cilën KFOR-i ka përgjegjësi të rëndësishme.

c) Marrëveshja dypalëshe midis AAC-së dhe AKMRrSB-së

Më 8 prill 2014, është nënshkruar Marrëveshja për bashkëpunim reciprok në mes të Agjencisë së Kosovës për Mbrojtje nga Rrezatimi dhe Siguria Bërthamore (AKMRrSB) dhe AAC-së. Qëllimi i kësaj Marrëveshjeje është realizimi i bashkëpunimit profesional në aspektin e shkëmbimit të informatave, ofrimin e materialeve profesionale si dhe përcaktimin e procedurave standarde të operimit për lëshimin e lejeve për transportimin e materialeve radioaktive përmes ajrit.

d) Bashkëpunimi me Policinë e Kosovës

Duke parë trendin në rritje të raportimit të rasteve të drejtimit të dritës laser në aeroplanët civilë në fluturim gjatë vitit 2014, AAC-ja dhe Policia e Kosovës, më datë 20 gusht 2014, kanë publikuar në media një komunikatë të përbashkët në lidhje me këto raste shqetësuese. Përmes kësaj komunikate qytetarët janë informuar se veprimet e tilla janë të kundërligjshme dhe njëherit paraqesin rrezik të drejtpërdrejtë për sigurinë e fluturimeve, për këtë arsye, të gjithë

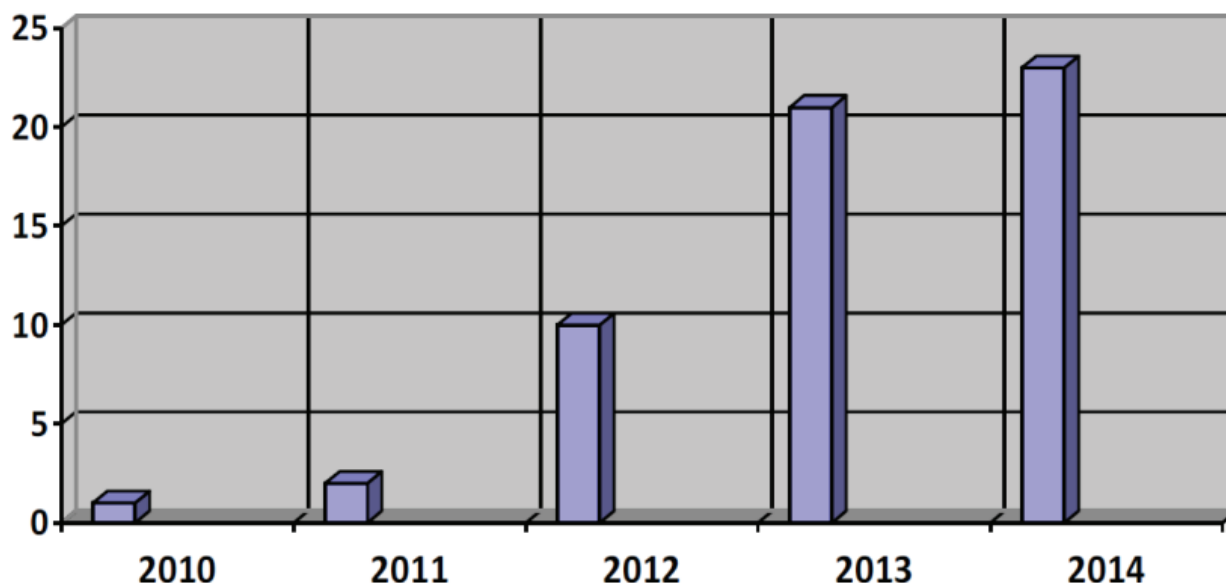

Fig. 5 - Rastet e drejtimit të dritës laser gjatë viteve 2010-2014 siç janë raportuar në AAC

personat e identifikuar si përdorues dhe drejtues të laserëve ndriçues drejt aeroplanëve në fluturim do të përballen me procedurat ligjore të sanksionuara në bazë të Kodit Penal të Republikës së Kosovës. Pas lëshimit të komunikatës, është vërejtur një rënie e ndjeshme rasteve të ndriçimit të aeroplanëve me laser, të cilat janë raportuar në AAC; përderisa në muajin gusht janë raportuar 15 raste të tilla, në muajin shtator ky numër ka rënë në 3.

Në Republikën e Kosovës veprimet e tilla konsiderohen si ndërhyrje të paligjshme ndaj aviacionit civil dhe janë të dënueshme sipas neneve 99.2, 99.6 dhe 99.9 të Ligjit Nr.03/L-051 për Aviacionin Civil dhe Nenit 165 të Kodit Nr. 04/L-082 Penal të Republikës së Kosovës. Me qëllim të parandalimit dhe luftimit të rasteve të drejtimit të dritës laser në avionët në fluturim, më 25 janar 2013 është nënshkruar një marrëveshje mirëkuptimi për bashkëpunim reciprok midis AAC-së, Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Republikës së Kosovës dhe ANP “Adem Jashari” - Kontrolli Ajror.

7.9 AKTIVITETI I AAC-SË NË RRAFSHIN NDËRKOMBËTAR

AAC-ja ka marrë pjesë pothuajse në të gjitha iniciativat rajonale të aviacionit civil. Këto forume kanë një rëndësi të veçantë për vendin tonë, duke ditur se Republika e Kosovës ende nuk është anëtare e barabartë e familjes ndërkombëtare të kombeve në fushën e aviacionit civil. Ne kemi shfrytëzuar çdo mundësi ta prezantojmë punën e autoriteteve tona dhe të thellojmë bashkëpunimin me AAC-të e shteteve tjera. Sidoqoftë, për shkak se vendi ynë ende nuk ka pasur mundësi të hyjë në marrëdhënie kontraktuale me BE-në, ende ka pengesa serioze në trajtimin tonë si partner plotësisht të barabartë me AAC-të tjera të rajonit.

a) Bashkëpunimi dypalësh në fushën e aviacionit civil

AAC-ja i kushton rëndësi të madhe bashkëpunimit me autoritetet homologe të rajonit, duke marrë parasysh se të gjitha shtetet e Ballkanit Perëndimor janë duke kaluar nëpër të njëjtën sfidë – atë të harmonizimit të legjislacionit, rregullave e të standardeve në aviacionin civil me ato të BE-së. Për të formalizuar këtë bashkëpunim, janë nënshkruar marrëveshje bashkëpunimi që nga themelimi i AAC-së në vitin 2009. Në vitin 2014 është nënshkruar një marrëveshje teknike me autoritetin hungarez të aviacionit.

• Bashkëpunimi dypalësh me Shqipërinë

Më 18 dhe 19 prill 2014, në AAC ishte për vizitë Drejtori i ri i Autoritetit të Aviacionit Civil të Shqipërisë, z. Petrit Sulaj, me bashkëpunëtorë. Qëllimi i kësaj vizite ishte zgjerimi i bashkëpunimit të ndërsjellë në mes të dy autoriteteve si dhe hartimi i një marrëveshjeje të re bashkëpunimi në të gjitha fushat e aviacionit civil. Kjo Marrëveshje Bashkëpunimi, mbi kuadrin e një bashkëpunimi të përmirësuar për aviacionin civil, është nënshkruar më 23 qershor 2014.

Ekipet inspektuese të AAC-ve të Shqipërisë dhe Kosovës në heliportin në Baldushk, Shqipëri

Gjatë vitit 2014, bashkëpunimi me Shqipërinë ka qenë më i theksuar në fushën e aerodromeve. Departamenti i Aerodromeve i AAC-së së Kosovës në muajin qershor dhe në dhjetor priti katër inspektorë nga Departamenti i Aerodromeve të AAC-së së Shqipërisë, të udhëhequr nga Drejtori departamentit, z. Pëllumb Hoxha. Vizita e muajit qershor kishte për qëllim të shihen për së afërmi operimet në terminalin e ri të Aeroportit të Prishtinës si dhe të gjitha proceset e operimeve tokësore në përputhje me standardet e certifikimit të aeroportit. Ndërsa në muajin dhjetor inspektorët e AAC-së së Shqipërisë bënë një vizitë të përbashkët në bazën e karburanteve dhe në infrastrukturën përcjellëse të operatorit për furnizim me karburant të aeroplanëve “ExFis” në Sllatinë dhe në ANP “Adem Jashari”, ku vizituan laboratorin për kontrollin e cilësisë së karburanteve, stacionin e furnizimit me karburant të aeroplanëve dhe autobotet për furnizim. Përveç procesit të certifikimit, temë e rëndësishme gjatë kësaj vizite ishte edhe procesi i transponimit dhe zbatimit të rregullores së re të BE-së lidhur me certifikimin e aerodromeve, me ç’rast të dyja palët shkëmbyen edhe përvojat dhe njohuritë e ekspertëve, që do të ndihmojnë arritjen e këtij objekti në Tiranë.

Departamenti i Aerodromeve i AAC-së së Kosovës, në shtator 2014, ka marrë pjesë në inspektimin e përbashkët me AAC-në e Shqipërisë për aprovimin e heliportit në fshatin Baldushk afër Tiranës, të operuar nga “VIVA - Albanian Helicopter Service”. Inspektorët e të dy autoriteteve kanë inspektuar në terren procedurat e operimeve dhe të mirëmbajtjes, si dhe karakteristikat fizike të heliportit.

Vizitat, përveç tjerash, mundësuan shkëmbimin e përvojave dhe njohurive të ekspertëve, që do të ndihmojnë në ngritjen e vazhdueshme të nivelit të sigurisë dhe standardeve të aviacionit në të dy shtetet, si dhe proceseve të integritetit në organizmat ndërkombëtarë siç janë EASA dhe ICAO.

• Bashkëpunimi dypalësh me Maqedoninë

Ka vazhduar bashkëpunimi me AAC-në e Maqedonisë edhe gjatë vitit 2014. Inspektorë të fushës së navigacionit ajror të AAC-së janë ftuar si përkrahje profesionale në dy auditime që AAC-ja e Maqedonisë ka kryer te ofruesi maqedonas i shërbimeve të navigacionit ajror, i njohur si M-NAV, më 25-28 shkurt dhe 28-31 tetor 2014. Auditimi i parë kishte për qëllim verifikimin e kërkesave sipas Rregullores nr. 2096/2005 të BE-së për vazhdimin e certifikatës së ofruesit të shërbimeve të navigacionit ajror të Maqedonisë, ndërsa qëllimi i auditimit të dytë ishte mbikëqyrja dhe verifikimi i zbatimit të kërkesave të përbashkëta që dalin nga rregullorja e lartpërmendur për ofruesit e shërbimeve të navigacionit ajror dhe zbatimi i rregulloreve tjera relevante, të aplikueshme në Republikën e Maqedonisë.

Bashkëpunimi me vendet e rajonit ofron rezultate të mira duke mundësuar shkëmbimin e përvojave dhe

ekspertizave të ndryshme, me anë të së cilave mbahet në nivel siguria e fluturimeve në të gjithë rajonin. Ky është viti i tretë që këto dy institucione bashkëpunojnë në këtë nivel, ndërsa pritet që ky bashkëpunim të thellohet edhe më shumë në të ardhmen.

• Bashkëpunimi dypalësh me Francën

Me referencë në Memorandumin e Bashkëpunimit Teknik, të nënshkruar më 20 shtator 2012 nga AAC-ja dhe Drejtoria e Përgjithshme e Aviacionit Civil të Francës, gjatë vitit 2014 ka vazhduar bashkëpunimi teknik në mes të autoriteteve të dy vendeve, i cili ka pasur më shumë karakter të ngritjes së kapaciteteve profesionale. Në këtë kontekst, dy inspektorë të AAC-së kanë përfituar falas pjesëmarrjen në punëtorinë "Mbikëqyrja e operimeve me navigacion të bazuar në performancë (PBN)", të organizuar nga Universiteti i Aviacionit Civil të Francës ENAC (Ecole Nationale de l'Aviation Civile) në Tuluz të Francës, nga 16-20 qershor 2014. Kjo punëtori si qëllim kryesor kishte përshkrimin e përgjithshëm të kërkesave të ICAO-s në lidhje me navigimin e bazuar në performancë (PBN) dhe veprimet që janë duke u ndërmarrë për zbatimin e operimeve të bazuara në PBN. Fokus i kësaj punëtorie ishin edhe aktivitetet mbikëqyrëse që duhet bërë nga Autoriteti Mbikëqyrës Kombëtar për t'u siguruar që operimet e tilla planifikohen dhe realizohen në përputhje me kërkesat rregullore.

• Bashkëpunimi dypalësh me Hungarinë

Më 3 dhjetor 2014, Drejtori i Përgjithshëm i AAC-së dhe Drejtori i Autoritetit të Aviacionit të Hungarisë nënshkruan në Prishtinë një Memorandum Mirëkuptimi për bashkëpunim teknik në të gjitha sferat e përgjegjësisë rregullore, me theks në fushën e shërbimeve të navigacionit ajror. Memorandumi, përveç tjerash, parasheh shkëmbimin e ekspertëve, dokumentacionit teknik si dhe praktikave audituese. Bashkëpunimi midis këtyre dy autoriteteve ka një rëndësi të veçantë duke pasur parasysh përgjegjësitë e përkohshme që i janë deleguar nga NATO-ja shtetit të Hungarisë për ofrimin e shërbimeve të navigacionit ajror në hapësirën e lartë ajrore të Republikës së Kosovës.

Më 12 qershor 2014, AAC-ja është përfaqësuar në ceremoninë e organizuar nga HungaroControl me rastin e hapjes së hapësirës së lartë ajrore të Kosovës. Në këtë pritje të nivelit të lartë morën pjesë Ministra të Qeverisë së Hungarisë si dhe përfaqësues të NATO-s. Të gjithë folësit në këtë ceremoni vlerësuan lartë hapjen e hapësirës së lartë ajrore të Kosovës si një e arritur e madhe drejt normalizimit të hapësirës ajrore të Ballkanit.

• Bashkëpunimi dypalësh me Kroacinë

Me ftesë të autoriteteve kroate, në gusht 2014, përfaqësues të AAC-së dhe OSHNA-s u takuan në Zagreb me drejtuesit më të lartë të institucioneve me përgjegjësi në aviacionin civil në Kroaci. Pala kroate premtoi se do t'i mbështesë autoritetet e Kosovës në synimet për integrim në organizatat ndërkombëtare të aviacionit dhe normalizimin e hapësirës së ulët ajrore në Republikën e Kosovës.

b) Bashkëpunimi shumëpalësh rajonal

Në vitin 2014 janë mbajtur dy takime rajonale të nivelit të lartë në fushën e aviacionit civil. I pari është mbajtur nga 12-14 mars 2014 në Maqedoni, ndërsa i dyti nga 6-7 nëntor 2014 në Bullgari. Pjesëmarrës në këto takime kanë qenë përfaqësues të 10 vendeve të rajonit si dhe përfaqësues të organizatave ndërkombëtare të aviacionit.

Qëllimi i organizimit të këtyre takimeve, të cilat pjesëmarrësit i konsideruan si shumë të dobishme, ishte thellimi i bashkëpunimi në mes të AAC-ve, diskutimi i përparësive dhe përfitimeve të ndryshme të bashkëpunimit në të gjitha fushat e aviacionit civil.

• Iniciativa për krijimin e Zonës së Përbashkët për Ofrimin e Shërbimeve

Iniciativa për krijimin e Zonës së Përbashkët për Ofrimin e Shërbimeve është një projekt rajonal që ka filluar në vitin 2013 dhe ka për qëllim krijimin e kushteve për bashkëpunim më të thellë mes AAC-ve dhe Ofruesve të Shërbimeve të Navigacionit Ajror të rajonit. Disa nga format e bashkëpunimit që parashihen në kuadër të kësaj iniciative janë

shkëmbimi i ekspertizës profesionale, përdorimi sa më optimal i hapësirës ajrore dhe bashkëpunimi e koordinimi në zbatimin e teknologjive të fundit nga fusha e menaxhimit të trafikut ajror. Më 24 prill 2014, në Tiranë, është mbajtur takimi i radhës i Drejtorëve të Përgjithshëm të Autoriteteve të Aviacionit Civil dhe Kryeshefave Ekzekutivë të Ofruesve të Shërbimeve të Navigacionit Ajror të shteteve nga rajoni, të cilët janë anëtarë të Iniciativës JSPA (*Joint Service Provision Area*). Gjatë këtij takimi palët miratuan Dokumentin Kornizë të Iniciativës, që do të jetë dokument bazë për të gjitha veprimet dhe projektet e ardhshme që do të organizohen në kuadër të saj. Gjithashtu, gjatë takimit u raportua për punët e realizuara deri tani dhe u miratuan projektet e planifikuara për të ardhmen.

Aktivitetet e JSPA-së vazhduan më 4 dhe 5 shtator 2014, në Tivat të Malit të Zi. Agjenda e takimit kishte tema të ndryshme që kishin të bënin me raportimin mbi veprimet e ndërmarra deri më tani dhe planifikimi i aktiviteteve që do ndërmerren në të ardhmen në kuadër të JSPA-së. Pjesëmarrësit u pajtuan që të punojnë së bashku dhe të paraqiten projektet për zbatimin e PBN-së (Performance-Based Navigation/navigimi i bazuar në performancë) në rajon, koncepti i rrugëve të lira ajrore (Free Route Airspace) dhe mbrojtja e ambientit.

c) Koordinimi i asistencës teknike në fushën e aviacionit

AAC-ja është pikë kontakti për të gjitha projektet e asistencës teknike në aviacion që i ofrohen vendit tonë nga BE-ja, në kuadër të instrumenteve të disponueshme për shtetet që synojnë anëtarësim në BE. Gjatë vitit 2014, AAC-ja ka përfituar nga fondet e BE-së përmes projektit EASA IPA II dhe Programit ISIS.

• Projekti EASA IPA II

Projekti EASA IPA II është projekt i financuar nga KE-ja për të mbështetur AAC-të e shteteve që janë nënshkruese të Marrëveshjes HPEA në ngritjen profesionale të personelit. Projekti, i cili ka nisur në vitin 2012, është përmbyllur në mars 2014. Aktivitetet e këtij projekti, të zhvilluara në fillim të vitit, e prej të cilave kanë përfituar falas edhe inspektorët e AAC-së, janë të paraqitura në listën e trajnimeve profesionale në Shtojcën 1.

• Programi ISIS

Programi ISIS (Implementimi i Qiellit të Vetëm Evropian në Evropën Juglindore) është iniciativë e financuar nga Komisioni Evropian për mbështetjen e vendeve të Evropës Juglindore në zbatimin e Qiellit të Vetëm Evropian (SES) dhe të marrëveshjes HPEA. Objektivat kryesore të këtij programi janë fuqizimi dhe zhvillimi i Autoriteteve Mbikëqyrëse Kombëtare (AMK) në rajon, transpozimi i legjislacionit SES në kornizën ligjore të shteteve të rajonit, zbatimi i kulturës së sigurisë dhe krijimi i standardeve për trajnime. AAC-ja e Kosovës është pjesë e këtij programi që nga nënshkrimi i marrëveshjes ISIS mes vendeve të rajonit dhe Komisionit Evropian në prill të vitit 2008. Programi ISIS II është vazhdim i programit të suksesshëm ISIS I, i cili kishte në fokus paketën ligjore SES I.

AKTIVITETET E PROGRAMIT ISIS II

- Më 14 janar 2014, në Bruksel është mbajtur takimi i 8-të me radhë i Platformës Koordinuese për Autoritetet Mbikëqyrëse Kombëtare të shteteve anëtare të Bashkimit Evropian. Për AAC-në si Autoritet Mbikëqyrës Kombëtar në Kosovë, ishte hera e parë që merr pjesë në këto takime në nivel të shteteve evropiane. Pjesëmarrja në këtë takim u mundësua përmes Programit ISIS, i cili ka njoftuar shtetet pjesëmarrëse në këtë program se është vendosur që të lejohet pjesëmarrja në këto takime edhe për shtetet që janë jashtë Bashkimit Evropian, por që janë nënshkruese të Marrëveshjes HPEA. Pjesëmarrja në këtë platformë dhe grupet punuese të saj mundësojnë të kemi qasje në zhvillimet e fundit në lidhje me legjislacionin e BE-së sa i përket shërbimeve të navigacionit ajror dhe do të jetë një mundësi e mirë për shkëmbim të vlefshëm të përvojave dhe praktikave më të mira në zbatimin e legjislacionit në këtë fushë.

- Më 13 dhe 14 maj 2014, programi ISIS ka mbajtur Takimin e Nivelit të Lartë për Skemën e Performancës së SES-it dhe Takimin e Organit Drejtues të Programit ISIS. Në këto dy takime, të mbajtura në Prishtinë, morën pjesë përfaqësues të Komisionit Evropian, Këshillit Rajonal për Bashkëpunim (RCC), Programit ISIS II, ligjërues nga EUROCONTROL dhe AAC-ja e Belgjikës, si dhe përfaqësues nga AAC-të e shteteve partnere të Marrëveshjes

HPEA nga rajoni (Kosova, Shqipëria, Maqedonia, Mali i Zi dhe Bosna e Hercegovina).

Takimi i Nivelit të Lartë kishte për qëllim t'i njoftojë palët me kuadrin rregullator dhe teknik të skemës së performancës së paketës legislative SES të BE-së, pastaj rolin e Bordit të Vlerësimit të Skemës së Performancës dhe përgjegjësitë e autoriteteve mbikëqyrëse në zbatimin e skemës së performancës në suazat e Blloqeve Funksionale të Hapësirës Ajrore.

Takimi i Organit Drejtues të Programit ISIS II u hap nga përfaqësuesja e KE-së dhe Zëvendëssekretari i Përgjithshëm i Këshillit Rajonal për Bashkëpunim (RCC), organizatë kjo që bashkëdrejton Programin ISIS II. Palët miratuan konkluzionet e takimeve, të cilat njohin nevojën e përfituesve të ISIS II për të lëvizur në mënyrë graduale në zbatimin e skemës së performancës SES, nënvizojnë nevojën për një periudhë transitorë për të zhvilluar proceset si dhe kapacitetet e nevojshme, mbështesin propozimin e Komisionit Evropian që skema e performancës të ketë datë tentative për zbatim të plotë vitin 2020 (periudha referente 3), theksojnë nevojën që planet e zbatimit të jenë të veçanta për çdo shtet, nënvizojnë nevojën për të dedikuar resurset e nevojshme kombëtare për zbatimin e legjislacionit dhe mbështesin aktivitetet që do të zhvillohen në kuadër të Programit ISIS II.

Pamje nga takimet e Programit ISIS në Prishtinë

- Më 16 dhe 17 shtator 2014, programi ISIS II organizoi, në bashkëpunim me bllokun funksional të hapësirës ajrore të Italisë, Greqisë, Maltës dhe Qipros (BLUE MED FAB), seminarin mbi Skemën e Performancës së Qiellit të Vetëm Evropian (SES), i cili u mbajt në Romë, Itali. Qëllimi i seminarit ishte që t'u ofrojë pjesëmarrësve një kuptim të përgjithshëm të kërkesave të skemës së performancës SES dhe proceseve për të lehtësuar zbatimin gradual të skemës në vendet përfituese të Programit ISIS.
- Më 9-10 dhjetor, në Prishtinë, është mbajtur takimi i radhës mes Sekretariatit të ISIS-it dhe përfaqësuesve të AAC-së. Qëllimi i këtij takimi ishte përcjellja e vazhdueshme e punës së Autoritetit Mbikëqyrës Kombëtar në zbatimin e SES II si dhe pjesërisht ndërlidhej me fillimin e zbatimit të Skemës së Performancës të SES-it. Poashtu u diskutuan edhe hapat që duhet ndërmarrë për të zhvilluar procedurat e brendshme në lidhje me matjen dhe monitorimin e performancës, si dhe për metodologjinë që duhet përdorur në nivelin nacional ashtu që të arrijmë në realizimin e Skemës së Performancës të SES-it.

• Asistenca teknike TAIEX

Më 10 dhe 11 prill 2014, në Tiranë është mbajtur punëtorja me titull "Multilateration Systems (MLAT)", në të cilin morën pjesë edhe dy inspektorë të shërbimeve të navigacionit ajror të Kosovës. Kjo punëtori është përkrahur

dhe financiar nga TAIEX-i, ndërsa qëllim kryesor kishte përshkrimin e përgjithshëm të Sistemeve MLAT si dhe rëndësinë që kanë këto sisteme në zhvillimin e përgjithshëm të aviacionit. Në këtë organizim, gjithashtu morën pjesë edhe përfaqësues nga ANP “Adem Jashari” -Kontrolli Ajror, përfaqësues të vendeve të rajonit si dhe ekspertë të fushës nga ICAO, ENAC, Austro Control etj., të cilët prezantuan një pasqyrë të kërkesave teknike dhe operacionale, të nevojshme për zbatimin e sistemeve të multilaterimit (duke përfshirë këtu kërkesat rregullatore, përfitimet e parapara me zhvillimin e sistemeve MLAT dhe koston e zbatimit). Krahas këtyre kërkesave u prezantuan edhe praktikatat e shteteve të cilat tashmë kanë futur në operim këtë sistem.

7.10 AKTIVITETI RREGULLATOR

Funksioni bazë i AAC-së është mbikëqyrja dhe rregullimi i aktiviteteve të aviacionit civil në Republikën e Kosovës me qëllim të garantimit të operimeve të sigurta në përputhje me standardet në fuqi. Kjo arrihet përmes inspektimit, auditimit, licencimit dhe certifikimit. AAC-ja ka një personel profesional dhe kompetent për rregullimin e aviacionit civil në vend. Republika e Kosovës ka një Ligj për Aviacionin Civil, i cili nga Komisioni Evropian konsiderohet si ligj model për tërë vendet e Ballkanit Perëndimor. Aktiviteti rregullator i AAC-së përfshin sigurinë e aviacionit civil në përgjithësi dhe rregullimin ekonomik të aeroporteve dhe ofruesve të shërbimeve të navigacionit ajror në Republikën e Kosovës. Në vazhdim do të jepet një pasqyrë e përmbledhur e aktiviteteve rregullatore të AAC-së në fushën e sigurisë së aviacionit, të ndara në këto kategori: siguria e fluturimeve, shërbimet e navigacionit ajror dhe aerodromet. Gjithashtu, do të jepet një pasqyrë e përmbledhur edhe për aktivitetet e rregullimit ekonomik në aeroport, në ofruesin e shërbimeve të navigacionit ajror dhe në ofruesit e shërbimeve për aeroplanë në tokë.

a) Siguria e fluturimeve

Në vitin 2014, AAC-ja ka lëshuar licencat e para për pilotë të deltaplanit dhe paraglajdit. Pas përpilimit të katalogut të pyetjeve për kandidatët të cilët i nënshtrohen pjesës teorike për marrjen e licencës së pilotit të paraglajdit, AAC-ja ka përgatitur testet, organizuar mbajtjen e pjesës teorike dhe praktike të provimit, dhe në fund ka licencuar kandidatët të cilët kanë përfunduar me sukses këtë provim.

Përveç kësaj, janë hartuar dhe kanë hyrë në fuqi gjashtë rregullore të reja, tri prej të cilave janë rregullore zbatuese, dy rregullore për aviacionin e përgjithshëm dhe njëra që rrjedh nga Ligji për Aviacionin Civil. Janë kryer inspektime dhe auditime të vazhdueshme të operatorëve të aviacionit për t'u siguruar që operimet e tyre të jenë në përputhje të plotë me standardet ndërkombëtare dhe legjislacionin e aplikueshëm në Republikën e Kosovës, duke përfshirë edhe manualët dhe procedurat e miratuara nga AAC-ja.

Janë hartuar dhe publikuar dy publikime teknike (TP-19 dhe TP-22): i pari që përmban udhëzimet për operimin e dritave laserike, dritave kërkuese, fishekzjarrëve dhe balonëve të vegjël me helium në hapësirën ajrore të Republikës së Kosovës, dhe i dyti, katalogu i pyetjeve për kandidatët të cilët i nënshtrohen pjesës teorike për marrjen e licencës së pilotit të deltaplanit dhe paraglajdit.

Janë mbajtur disa takime me palët të cilët potencialisht do të mund të aplikojnë për certifikatë të operatorit ajror (AOC) -- “Illyrian Airways” dhe “Ala Air” -- me ç'rast janë informuar për kushtet dhe mundësitë e aplikimit për certifikatë të operatorit ajror si dhe rrjedhën e procesit të certifikimit.

• Inspektimet e mjeteve të huaja ajrore në platformë

Në pajtim me nenin 50 të Ligjit për Aviacionin Civil, AAC-ja ka kryer 27 inspektime të sigurisë së aeroplanëve të operatorëve të huaj (SAFA - Vlerësimi i Sigurisë së Mjeteve të Huaja Ajrore), të cilët operojnë në ANP “Adem Jashari”.

Janë inspektuar aeroplanët e këtyre kompanive ajrore: “Pegasus Hava Tasimaciligi AS” (PGT), “Easy Jet Switzerland” SA (EJS), “Adria Airways” (ADR), “Edelweiss Air AG” (EDW), “Helvetic Airways” (OAW), “Scandinavian Airlines System” (SAS), “Austrian Airlines” (AUA), “Turkish Airlines” (THY), “Belair Airlines” AG (BHP), “Germanwings” GmbH (GWI), “Croatia Airlines” (CTN), “Air Bucharest” (BUR), “Freebird Airlines”

(FHY), "Denim Air"(DNM), "Sun Express"(SXS), "Onur Air"(OHY), "Norwegian"(NAX), "BlueJet"(JDI), "Titan Airways" Ltd (AWC), "Germania Fluggesellschaft"(GMI).

Në dy (2) prej këtyre inspektimeve janë konstatuar 2 gjetje. Një gjetje ishte e kategorisë së parë (me ndikim të vogël në siguri), e cila kishte të bëjë me disa bulona në pjesën e poshtme të trupit të aeroplanit dhe për këtë janë njoftuar pilotët në vend të ngjarjes. Ndërsa gjetja tjetër ishte e kategorisë së tretë (me ndikim të konsiderueshëm në siguri). Pas ndërmarrjes së veprimeve korrektuese për eliminimin e kësaj gjetjeje, aeroplani është lejuar të vazhdojë operimin sipas orarit paraprak. Piloti komandues, operatori ajror si dhe Autoriteti i Aviacionit Civil i shtetit të regjistrimit të aeroplanit janë njoftuar për këtë gjetje.

Inspektori i AAC-së gjatë inspektimit të aeroplanit në platformën e ANP-së

• Auditimet e operatorëve të aviacionit

Inspektorët e AAC-së, në bashkëpunim me inspektorët e Autoritetit të Aviacionit Irlandez (IAA), më 23 janar 2014 kanë vëzhguar ekzaminimin e licencave të pilotëve të transportit ajror (ATPL) për pilotët e "Starlite Aviation Ltd." (operator ajror i kontraktuar nga EULEX-i) në përputhje me kushtet dhe kërkesat e Agjencisë Evropiane të Sigurisë së Aviacionit (EASA). Bashkëpunimi me inspektorët e IAA-së ka vazhuar edhe në periudhën 24–26 nëntor 2014, kur këta të fundit kanë audituar operatorin ajror "Starlite Aviation Ltd." në kuadër të miratimit të operatorit në fushën e shërbimeve mjekësore emergjente me helikopter (HEMS) dhe sistemeve për projektimin e dukshmërisë gjatë natës (NVIS).

Inspektorët e AAC-së, në bashkëpunim me inspektorët e AAC-së së Afrikës së Jugut (SACAA), më 22 tetor 2014 kanë audituar organizatën e aprovuar të mirëmbajtjes (AMO 0927/PRN) të operatorit ajror "Starlite Aviation Ltd."

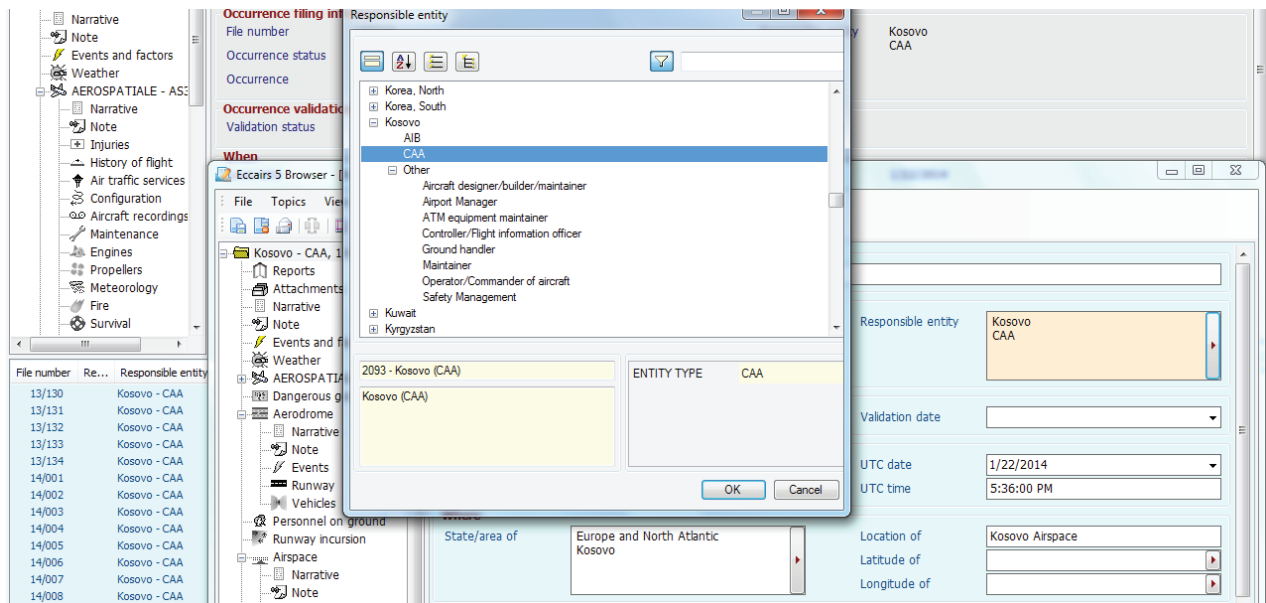
• Mallrat e rrezikshme

Gjatë vitit 2014, janë lëshuar 23 leje për transport të dërgesave me mallra të rrezikshme përmes ajrit. Këto leje janë lëshuar për kompani të ndryshme, të cilencuara nga MPB-ja për import të armëve dhe municionit. Prej tyre, 22 leje i janë lëshuar kompanisë ajrore "Turkish Airlines" ndërsa 1 leje kompanisë ajrore "Croatia Airlines".

Më 24 shkurt 2014, është miratuar amendamenti i materialit të kursit për mallrat e rrezikshme të ANP "Adem Jashari", për personelin e pritjes-përcjelljes së udhëtarëve (kat. 9) dhe personelin e skenimit të sigurimit (kat. 12). Ky kurs është monitoruar nga AAC-ja, në të cilin kanë marrë pjesë dhe kanë kaluar me sukses testin 20 punëtorë të ANP-së. Poashtu, është rishikuar materiali i kursit për mallrat e rrezikshme të ANP-së për personelin e platformës (kat. 8) dhe personelin e depos (kat. 5) si dhe është aprovuar kursi periodik i mallrave të rrezikshme të ANP "Adem Jashari" për personelin e platformës (kat. 8) dhe personelin e depos (kat. 5).

• Raportimi i ndodhive në aviacion

Përmes sistemit të raportimit të ndodhive në aviacionin civil, AAC-ja pranon informacione relevante për sigurinë e aviacionit, bën vlerësimin, procesimin, hetimin, ruajtjen dhe shpërndarjen e tyre, me objektiv të vetëm parandalimin e aksidenteve dhe incidenteve, duke përjashtuar atribuimin e fajit apo përgjegjësisë. Pra, AAC-ja identifikon rreziqet që mund ta cenojnë sigurinë e aviacionit civil në Kosovë dhe pas hetimit dhe analizimit të ndodhive dhe monitorimit të tendencës së tyre, ndërmerr masa për parandalimin e përsëritjes së këtyre ndodhive dhe kështu ndikon në përmirësimin e sigurisë së aviacionit civil.

Pamje e bazës së ndodhje të raportuara

Për menaxhimin e ndodhje të raportuara dhe ruajtjen e tyre në bazë të të dhënave AAC-ja përdor softuerin ECCAIRS (Qendra Koordinuese Evropiane për Sistemet e Raportimit të Aksidenteve dhe Incidenteve).

Gjatë vitit 2014, AAC-ja ka pranuar gjithsej 174 raporte të ndodhjeve, duke përfshirë 35 raporte të goditjes së shpendëve në avion dhe 33 raporte të ndriçimit të mjeteve ajrore me dritë laser. Ndodhitë janë raportuar nga personeli i aeroportit, OSHNA-s dhe kompanitë ajror që operojnë në Kosovë. Këto ndodhi janë proceduar, futur në bazën e të dhënave në sistemin ECCAIRS dhe hetuar nga inspektorët e AAC-së. 127 prej tyre tanimë janë mbyllur, ndërsa 47 janë në proces të hetimit dhe zbatimit të masave korrektuese nga operatorët e aviacionit.

• Mbikëqyrja e aviacionit të përgjithshëm

Viti 2014 është karakterizuar me aktivitete të shtuara të aviacionit të përgjithshëm. Më 1 shkurt 2014, AAC-ja ka organizuar takim me zyrtarët e Federatës Aeronautike të Kosovës dhe përfaqësuesit e aeroklubeve të Kosovës me qëllim të informimit të tyre për kërkesat ligjore që dalin nga rregulloret përkatëse të aviacionit të përgjithshëm

Pamje nga aktiviteti me paraglajd në fshatin Kaçandoll

në Republikën e Kosovës. AAC-ja ka aprovuar disa aktivitete të pjesëtarëve të kësaj Federate gjatë vitit, siç janë fluturime me paraglajd, të cilat janë realizuar më 12 dhe 13 prill 2014 në Skorobishtë të Prizrenit, në bjeshkët e Istogut më 26 e 27 korrik, si dhe në fshatin Kaçandoll të Podujevës më 23 dhe 24 nëntor 2014. Poashtu është mbikëqyr organizimi i trajnimit me paraglajd në simulimin e incidenteve në ajër (SIV), i cili është mbajtur më 3–5 tetor mbi liqenin e Ujmanit, aktivitet ky i organizuar nga aeroklubi i Mitrovicës së veriut.

Më 7 nëntor është autorizuar një operim ajror me sistem të mjetit ajror pa pilot me peshë më të vogël se 20 kg (RPAS), në fshatin Boletin të Mitrovicës, pas vlerësimit të dokumentacionit relevant për këtë lloj aktiviteti.

Janë miratuar dy fluturime të aviacionit të përgjithshëm sipas rregullave vizuale të fluturimit (GAT-VFR) për qëllim të kalibrimit të pajisjeve naviguese për ANP “Adem Jashari”-Kontrolli Ajror, si dhe për spërkatjen nga ajri të zonave të prekura nga rriqrat.

• Licencimi i paraglajdistëve të parë në Republikën e Kosovës

Gjatë vitit 2014, AAC-ja ka lëshuar licencat e para për pilotë të deltaplanit dhe paraglajdit. Kjo e arritur vjen si rezultat i një pune madhore, fillimisht në përgatitjen e katalogut të bazës së të dhënave të pyetjeve për provim teorik. Ky katalog përmban 185 pyetje nga shtatë (7) lëmi të sferës së aviacionit dhe është në përputhje me kërkesat ligjore të Rregullores nr. 1/2012 mbi Kushtet dhe mënyrën e përdorimit të deltaplanëve dhe paraglajdëve.

Pjesa teorike e provimit është mbajtur në muajin dhjetor dhe 17 kandidatë i janë nënshtruar këtij provimi. Pjesa praktike (fluturimi) është realizuar poashtu në muajin dhjetor, në fshatin Skorobishtë të Prizrenit. Fazës së testimit në ajër i janë nënshtruar gjithsej nëntë (9) kandidatë, të cilët e kaluan me sukses testin teorik. Të nëntë kandidatët e kanë kaluar edhe pjesën praktike dhe si rrjedhojë janë pajisur me licencat e para të pilotëve të deltaplanit dhe paraglajdit në Republikën e Kosovës. Përveç testimit teorik dhe praktik, të gjithë aplikuesit i janë nënshtruar edhe ekzaminimit mjekësor, në përputhje me kërkesat e Ligjit për Aviacionin Civil. Plotësimi i kritereve mjekësore, është parakusht për t’iu nënshtruar provimit teorik dhe praktik për licencë.

Kjo licencë është e vlefshme vetëm me certifikatën mjekësore numër:
Ova dozvola vredi samo uz sertifikat o zdravstvenoj sposobnosti broj:
This licence is valid only with medical fitness certificate number:

RKS/AMS-		
Gradimet Ovlašćenja Ratings	Vlen deri më Važi do Valid until	Autorizuar nga Po ovlašćenju Authorised by
CAA	CAA	CAA
CAA	CAA	CAA
CAA	CAA	CAA
CAA	CAA	CAA
CAA	CAA	CAA

Vërejtje/Primedbe/Remarks

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo

CAA
Autoriteti i Aviacionit Civil i Kosovës
Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva Kosova
(Civil Aviation Authority of Kosovo)

**LICENCË E PILOTIT TË
DELTAPLANIT DHE PARAGLAJDIT**

Dozvola pilota zmaja i paraglajdera
Hang-Glider and Paraglider Pilot
Licence

Nr. Serik:
Serial No.: **RKSAAC601**

Lëshuar në përputhje me Ligjin Nr. 03/L-051 për Aviacionin Civil
Izdato u skladu sa Zakonom Br. 03/L-051 o Civilnom Vazduhoplovstvu
Issued in accordance with the Law No. 03/L-051 on Civil Aviation

Licencë e pilotit të deltaplanit dhe paraglajdit lëshuar nga AAC-ja

Në muajin janar të vitit 2015 do të vazhdohet me grupin e dytë dhe me kandidatët e rinj, të cilët pritet të aplikojnë për licenca të Republikës së Kosovës.

• Mjekësia e aviacionit

Më 31 janar 2014, pas auditimit, i është vazhduar certifikata Institutit Kombëtar të Mjekësisë së Punës (IKMP) në Gjakovë për një periudhë 3 (tre) vjeçare si Qendër e Mjekësisë së Aviacionit (AMC) në Republikën e Kosovës. Për më tepër, më 1 gusht 2014, në përputhje me Memorandumin e Bashkëpunimit ndërmjet AAC-së së Republikës së Kosovës dhe AAC-së së Republikës së Shqipërisë, AACSH-ja njohu zyrtarisht IKMP-në në Gjakovë si Qendër të Mjekësisë së Aviacionit dhe njohu kredencialet AME (Ekzaminues të autorizuar mjekësor) të tre mjekëve që kryejnë këto përgjegjësi në Republikën e Kosovës. Kjo hapi rrugën e ekzaminimit të kontrollorit të parë të trafikut ajror nga radhët e ALBCONTROL-it në qendrën e mjekësisë së aviacionit në Gjakovë.

Seksioni aeromjekësor në kuadër të AAC-së ka lëshuar gjatë vitit 8 certifikata mjekësore të klasës 3 (7 për kontrollorët e trafikut ajror të ANP “Adem Jashari” dhe një për kontrollorin e trafikut ajror të ALBCONTROL, ofruesit të shërbimit të navigimit ajror të Republikës së Shqipërisë) dhe 21 certifikata mjekësore të klasës 2 për anëtarët e Federatës Aeronautike të Kosovës dhe pjesëtarët e ekuipazhit të kabinës të kompanisë “Adria Airways.” Gjatë vitit 2014 iu vazhduan autorizimet si Ekzaminues të Autorizuar Mjekësorë edhe dy mjekëve, për një periudhë kohore prej 3 (tre) vjetësh, ashtu siç parashihet me legjislacionin në fuqi.

• Mjetet ajrore të ndaluara në Kosovë

Sipas nenit 45 të Ligjit për Aviacionin Civil, aeroplanët e kompanive ajrore që u është ndaluar nga BE-ja të operojnë në hapësirën ajrore të shteteve anëtare të BE-së, nuk janë lejuar të fluturojnë në hapësirën ajrore të Republikës së Kosovës. Për më tepër, lista e përditësuar e BE-së e kompanive ajrore të ndaluara është e postuar në faqen zyrtare të AAC-së në internet. Gjatë vitit 2014 nuk është realizuar asnjë fluturim i ndonjë kompanie nga kjo listë e BE-së në hapësirën ajrore të Republikës së Kosovës.

• Licencat, certifikatat dhe lejet e aprovuara, duke përfshirë pezullimet dhe revokimet e tyre

Licencë/certifikatë/leje	Referenca në LAC	Numri
Leje për transport ajror të dërgesave me mallra të rrezikshme	Neni 57	23
Certifikatë mjekësore, klasa 3	Neni 37	8
Certifikatë mjekësore, klasa 2	Neni 37	21

Paraqitje e certifikatave dhe lejeve të lëshuara nga AAC-ja për operatorë/personel

b) Shërbimet e navigacionit ajror

• Ofruesi i Shërbimeve të Navigacionit Ajror

Ofrimi i shërbimeve të navigacionit ajror në hapësirën ajrore të Kosovës bëhet nga ana e ANP “Adem Jashari” - Kontrolli Ajror, i cili deri në prill të vitit 2011 ka operuar si divizion i ANP “Adem Jashari”. ANP “Adem Jashari” – Kontrolli Ajror është pavarësuar zyrtarisht si entitet në vete me rastin e koncensionimit të Aeroportit Ndërkombëtar të Prishtinës nga partneri privat, konzorciumi turko-francez Limak-Aéroports de Lyon.

ANP “Adem Jashari” -KA ofron shërbimin e kontrollit të trafikut ajror (KTA), shërbimin për komunikim, navigacion dhe survejim (KNS), shërbimin e informatave aeronautike (SHIA) dhe shërbimin meteorologjik (METEO), në hapësirën e ulët ajrore të Kosovës. ANP “Adem Jashari”-KA ka gjithsej 30 kontrollorë të trafikut ajror, të cilët janë të licencuar nga AAC-ja në bazë të Rregullores nr. 5/2012 të AAC-së.

Në prill të vitit 2014, Kuvendi i Republikës së Kosovës ka miratuar Ligjin Nr. 04/L-250 për Agjencinë e Shërbimeve

të Navigacionit Ajror, i cili parasheh që ANP “Adem Jashari”-KA të shndërrohet në Agjencinë për Ofrimin e Shërbimeve të Navigacionit Ajror në Republikën e Kosovës.

Gjatë vitit 2014, disa departamente të ANP “Adem Jashari”-KA janë bartur në ndërtesën e re, ndërtimi i së cilës, së bashku me kullën e re të trafikut ajror, kanë qenë pjesë e investimeve kapitale që koncesionari i aeroportit është obliguar t'i realizojë.

Certifikimi i ANP “Adem Jashari”-KA nga ana e AAC-së është obligim që parashihet me legjislacionin në fuqi, përkatësisht me Rregulloren nr. 12/2010 të AAC-së dhe ka për qëllim të verifikojë se siguria e shërbimeve të ofruara nga ANP “Adem Jashari”-KA mbetet vazhdimisht në nivelin e duhur dhe kështu mundëson që transporti ajror në Kosovë realizohet në mënyrë të sigurt. ANP “Adem Jashari”-KA, që nga dhjetori i viti 2013 ka përmbushur të gjitha kërkesat rregullatore që kanë të bëjnë me menaxhimin e sigurisë dhe garantimin e nivelit adekuat të shërbimeve të ofruara sipas Rregullore nr. 7/2012, e që janë pjesë e kushteve për certifikim. Sido që të jetë, kërkesat rregullatore që kanë të bëjnë me aspektin financiar sipas Rregullore së lartpërmendur ende nuk janë përmbushur plotësisht. Në momentin kur ANP “Adem Jashari”-KA do t'i plotësojë kërkesat e Rregullore së lartcekur edhe për aspektin financiar, atëherë do të certifikohet nga AAC-ja.

• Mbikëqyrja e vazhdueshme e Ofruesit të Shërbimeve të Navigacionit Ajror

Inspektorët e AAC-së në një nga objektet e ANP-KA “Adem Jashari”

Në kuadër të mbikëqyrjes së vazhdueshme të Ofruesit të Shërbimeve të Navigacionit Ajror, gjatë vitit 2014, AAC-ja ka realizuar 2 auditime dhe 1 inspektim në ANP “Adem Jashari”-KA siç janë përshkruar më poshtë:

- Në periudhën 5-7 maj 2014, është realizuar auditimi i planifikuar me qëllim të verifikimit të zbatimit të një numri të kërkesave rregullatore që dalin nga Rregullorja nr. 7/2012, përkatësisht dispozitave në lidhje me hetimin e ndodhjeve të sigurisë, anketimet e sigurisë dhe vlerësimin dhe zvogëlimin e rreziqeve. Pjesë e këtij auditimi ka qenë edhe verifikimi i mbarëvajtjes dhe zbatimit të kërkesave të sigurisë në lidhje me dy ndryshime në OSHNA, të klasifikuara si ndryshime madhore që kanë pasur të bëjnë me pajisjen e re DVOR/DME dhe rilokimin në kullën e re.
- Në periudhën 3-5 shtator 2014, në bazë të Rregullore nr. 6/2012, është inspektuar mbarëvajtja e procesit gjatë rilokimit të departamenteve AIS (Shërbimi i Informatave Aeronautike) dhe MET (Meteorologjia) në lokacionin e ri.
- Në periudhën 15-18 dhjetor 2014 është realizuar auditimi i planifikuar me qëllim të mbikëqyrjes së përmbushjes së të gjitha pikave të procedurave, të cilat janë pjesë e manualeve të departamenteve e që ndërlidhen me cilësinë e ofrimit të shërbimeve të përgjithshme. Poashtu është mbikëqyr edhe mirëmbajtja e disa pajisjeve, të cilat kohë më parë ishin bërë pjesë e rrjetit për ofrimin e shërbimeve të navigacionit ajror si dhe është monitoruar trajtimi i gjetjeve, të cilat kanë mbetur të hapura nga auditimi i kaluar.

Ekipi auditues është ndarë i kënaqur sidomos me përkushtimin dhe angazhimin e menaxhmentit dhe stafit të OSHNA-s për zbatimin e plotë të hapave korrektues, të propozuar nga auditimet e kaluara, edhe pse OSHNA ende ballafaqohet me sfida në realizimin e plotë dhe efektiv të tyre. Një raport me gjetjet e mbyllura dhe ato që mbeten ende të hapura i është dorëzuar OSHNA-s dhe pritet bashkëpunim i ngushtë me ANP “Adem Jashari” - KA në lidhje me mbylljen e gjetjeve që kanë mbetur ende të hapura.

• Mbikëqyrja e mirëmbajtjes së kompetencës profesionale të stafit operacional në OSHNA

Gjatë muajit dhjetor, në ANP “Adem Jashari”-KA është organizuar vlerësimi i kompetencës së stafit operacional, proces ky i cili është mbikëqyrur nga departamenti i SHNA-së në AAC. Vlerësimi vjetor i kompetencës është i rëndësishëm për të siguruar se niveli i kompetencës së personelit është adekuat në mënyrë që të garantohet siguria e shërbimeve të ofruara nga ANP “Adem Jashari” – KA. Këto shërbime janë të një rëndësie të madhe për aeroplanët që fluturojnë në qiellin e Republikës së Kosovës.

• Ndryshimet në sistemet e OSHNA-s

Ofrimi i shërbimeve të navigacionit ajror është shumë i ndjeshëm ndaj rreziqeve që mund të ndodhin gjatë punës së përditshme. Qëllimi kryesor i këtyre shërbimeve është parandalimi i përplasjeve të avionëve në ajër dhe në tokë.

Për këtë arsye, sistemi i menaxhimit të sigurisë kërkon që para çdo ndryshimi, sado i vogël që të jetë ai, në sistemet e ofruesve të shërbimeve të navigacionit ajror të merren hapat e duhur për t’u siguruar se ndryshimi i bërë nuk do të shkaktojë rrezik të patolerueshëm në sistem. Sipas Rregullores nr. 6/2012 të AAC-së, që transponon Rregulloren nr. 1034/2011 të KE-së, ofruesit e këtyre shërbimeve janë të obliguar të njoftojnë AAC-në për çfarëdo ndryshimi të planifikuar që mund të ketë ndikim në siguri, dhe gjithashtu, janë të obliguar sipas Rregullores nr. 7/2012, që transponon Rregulloren nr. 1035/2011 të KE-së, që të bëjnë vlerësimin e rreziqeve të mundshme dhe të marrin të gjithë hapat e nevojshëm parandalues për evitimin e tyre, para se të fillojnë me zbatimin e ndryshimeve. Nëse ndryshimi i njoftuar klasifikohet si ndryshim me ndikim të madh në sigurinë e fluturimeve, apo me nivel të lartë të rrezikshmërisë, atëherë AAC-ja duhet të bëjë miratimin e atij ndryshimi para se të futet në operim. Ndryshimet e njoftuara te AAC-ja, të cilat vlerësohen me rrezikshmëri të pranueshme, realizohen nga OSHNA në bazë të procedurave të aprovuara nga AAC-ja, që janë pjesë e sistemit të menaxhimit të sigurisë të ofruesit të shërbimeve të navigacionit ajror, por nuk kërkojnë ndonjë miratim të veçantë nga AAC-ja.

Gjatë vitit 2014, AAC-ja është njoftuar për gjithsej 5 ndryshime në sistemet e Ofruesit ANP “Adem Jashari” - KA. Ndryshimet e njoftuara, që janë klasifikuar si ndryshime të mëdha dhe të cilat duhet miratuar nga AAC-ja kur të zbatohen janë: rilokimi i radarit PSR-MSSR dhe instalimi i sistemit të ri të AWOS-it (sistem për vëzhgim automatik të motit). Ndryshimet tjera të njoftuara, të klasifikuara si minore, e që janë zbatuar gjatë vitit 2014 janë: ndërrimi i lokacionit të pozitave TWR dhe GRD në kullë, linjat e dedikuara dhe rilokimi i sistemit AFTN.

Gjatë vitit 2014 janë pranuar dy ndryshime të njoftuara vitet e mëparshme: rilokimi i departamenteve AIS dhe MET, i raportuar në vitin 2013, është pranuar më 11 shtator 2014, ndërsa ndryshimi i raportuar më 13 maj 2011 në lidhje me instalimin e radarit të ri MODE S në Golesh, është pranuar nga AAC-ja më 28 mars 2014.

• Lëshimi i licencave për kontrollorët e trafikut ajror dhe vlerësimi i gradimeve

AAC-ja është përgjegjëse për lëshim dhe ripërtëritjen e licencave të kontrollorëve të trafikut ajror, të cilët ofrojnë shërbimet e kontrollit ajror në territorin e Republikës së Kosovës. Duke pasur parasysh rëndësinë e shërbimit të kontrollit të trafikut ajror në sigurinë e fluturimeve, kontrollorët duhet të përmbushin një varg të kërkesave dhe kushteve për të mirëmbajtur licencat dhe miratimet e tyre, të cilat dalin nga Rregullorja nr. 5/2012 mbi licencimin e kontrollorëve të trafikut ajror. Kërkesat kryesisht ndërlidhen me nivelin e kompetencës profesionale, përkatësisht me ndjekjen e trajnimeve profesionale përditësuese dhe ushtrimin e detyrave të kontrollorit të trafikut ajror për një numër të caktuar të orëve brenda vitit. Kontrollorët gjithashtu, në baza vjetore, i nënshtrohen vlerësimit profesional për të verifikuar nivelin e aftësive. Kërkesat tjera që dalin nga legjislacioni ndërlidhen edhe me gjendjen shëndetësore të kontrollorëve, të cilët gjatë gjithë kohës duhet të jenë të certifikuar me certifikatë mjekësore të Klasit 3. Rëndësi e veçantë i kushtohet edhe zotërimit të gjuhës angleze, pasi që komunikimi në aviacionin ndërkombëtar bëhet në këtë gjuhë. Niveli i zotërimit të gjuhës angleze vlerësohet në mënyrë periodike dhe merret parasysh gjatë lëshimit apo ripërtëritjes së licencës. AAC-ja ka për detyrë të garantojë nivel të lartë të sigurisë në ofrimin e shërbimeve të navigacionit ajror në hapësirën ajrore të Republikës së Kosovës, andaj çdo vit verifikon përmbushjen e këtyre kërkesave dhe në bazë të kësaj licencon kontrollorët e trafikut ajror.

- Gjatë muajve shkurt-prill, dy nga studentët kontrollorë, të cilët përfunduan me sukses pjesën praktike të trajnimit (On-the-Job training) u pajisën me licenca të kontrollorit të trafikut ajror, gjë që iu mundëson atyre tash e tutje të praktikojnë përgjegjësitë e plota të kontrollorit në pozitat për të cilat janë pajisur me licencë.

- Më 25 tetor 2014 është bërë rivalidimi i gradimeve për dy kontrollorët e trafikut ajror të gjeneratës së tretë të kontrollorëve në ANP “Adem Jashari”-KA. Rivalidimi i gradimeve për këta kontrollorë është bërë pasi që ata kaluan me sukses vlerësimin e kompetencës për njësinë Kullë (BKPR/TWR) dhe pasi që ishin përmbushur kërkesat e Rregullores nr. 5/2012.

- Më 31 dhjetor 2014, AAC-ja ka ripërtërirë licencat e 23 kontrollorëve të trafikut ajror, të cilët aktualisht shërbejnë në Shërbimin e Kontrollit të Trafikut Ajror në ANP “Adem Jashari” -KA.

Licencimi i Kontrollorëve të Trafikut Ajror (KTA)	Numri i të licencuarve
Ripërtërirja e licencave për KTA	23
Rivalidim i gradimeve	2
Licencimi i studentëve KTA	0
Licencim i KTA-ve	2

Paragjitje e licencave të lëshuara nga AAC-ja për personelin e kontrollit ajror

c) Aerodromet

Mbikëqyrja rregullatore dhe e sigurisë së aerodromeve arrihet përmes certifikimit të aerodromeve, kryerjes së auditimeve dhe inspektimeve, si dhe përmes monitorimit të aktiviteteve për të verifikuar dhe siguruar përputhshmëri me standardet dhe legjislacionin relevant.

ANP “Adem Jashari” është certifikuar më 1 dhjetor 2008 nga AAC-ja si aeroport ndërkombëtar në përputhje me Ligjin për Aviacionin Civil dhe Rregulloren e AAC-së nr. 1/2008 për aerodromet. Në vitin 2011, aeroporti është dhënë në koncesion dhe menaxhimi i tij ka kaluar në duart e operatorit privat, konzorciumit turko-francez “Limak - Aéroports de Lyon” (Limak Kosovo International Airport sh.a.). Më 8 nëntor 2013, bazuar në kërkesat ligjore, me rastin e transferimit të operimeve në terminalin e ri, AAC-ja ka amandamentuar certifikatën e operatorit “Limak Kosovo International Airport” sh.a. (LKIA).

• Mbikëqyrja e vazhdueshme e sigurisë në ANP “Adem Jashari” LKIA

Sipas planit të aktiviteteve për monitorimin e rregullt të ANP “Adem Jashari”, AAC-ja ka kryer 4 inspektime të planifikuara dhe disa inspektime tjera si pjesë e hetimit të ndodhive.

Inspektimet e planifikuara janë fokusuar në verifikimin e zbatimit të standardeve të aplikueshme për operatorët e aerodromeve në Republikën e Kosovës, siç janë pranimi dhe procesimi i udhëtarëve në/nga aeroplani, shërbimi për shpëtim dhe zjarrfikje, monitorimi dhe inspektimi i pengesave brenda sipërfaqeve të mbrojtura të aeroportit, si dhe inspektimi i depos së re të karburanteve për aeroplanë, e stacionuar në aeroport, që operohet nga operatori “ExFis” sh.p.k.

Dy inspektime të paplanifikuara janë kryer si rezultat i ndodhive të raportuara për goditjet e shpezëve dhe verifikimin e zbatimit të rekomandimeve të dala gjatë hetimit të këtyre ndodhive. Janë kryer gjithashtu edhe inspektime tjera që janë ndërlidhur me hetimin e ndodhive të raportuara në AAC. Të gjitha inspektimet janë raportuar me shkrim dhe të gjeturat e dala nga inspektimet janë përcjellë për së afërmi deri sa janë mbyllur.

Departamenti i Aerodromeve ka bërë rishikimin dhe aprovimin e versioneve të reja të Manualit të Shërbimeve dhe Operimeve të Aeroportit, Planit Emergjent, Programit për Menaxhimin e Botës Shtazore në Aeroportin e Prishtinës, aprovimet e vlerësimeve të sigurisë (p.sh. rilokimi i radarit në ANP “Adem Jashari”), manualeve, procedurave, e në veçanti ka bërë vlerësimin e procedurave për monitorimin e pengesave brenda zonave mbrojtëse të aeroportit, proceseve dhe hartave të ndryshme të dorëzuara nga ANP-ja.

• Ushtrimi emergjent gjithëpërfshirës në ANP

Në muajin tetor të vitit 2014, në ANP “Adem Jashari”, operatori Limak Kosovo International Airport sh.a.

Pamje nga ushtrimi emergjent në ANP

(LKIA) ka organizuar ushtrimin emergjent gjithëpërfshirës, një ushtrim i cili duhet të mbahet çdo 2 vjet për t'i përmbushur obligimet që dalin nga Rregullorja nr. 1/2008 e AAC-së mbi aerodromet si dhe Aneksi 14 i Organizatës Ndërkombëtare të Aviacionit Civil.

Ushtrimi gjithëpërfshirës paraqet simulimin e një emergjence sa më të përafërt me realitetin (një aksidenti të vërtetë) dhe përfshin aktivizimin e të gjitha funksioneve përgjegjëse për reagim dhe dislokim të të gjitha resurseve të aeroportit dhe agjencive shtetërore në vendngjarje. Ushtrimi përdoret për të testuar gatishmërinë dhe përgatitjen e operatorit për reagim në emergjencë.

Në këtë ushtrim, të ndarë në tri faza (faza e përgatitjes, faza e ushtrimit dhe faza pas përfundimit) kanë marrë pjesë një numër i madh i agjencive shtetërore (si pjesëmarrës aktivë apo si vëzhgues): Autoriteti i Aviacionit Civil i Kosovës, Ofruesi i shërbimeve të navigacionit ajror në Kosovë, Agjencia për menaxhimin e emergjencave, Forca e Sigurisë së Kosovës, Ministria e Shëndetësisë, KFOR-i, EULEX-i, përfaqësues të kompanive ajrore, Komisioni për Hetimin e Aksidenteve dhe Incidenteve Aeronautike, etj.

Bazuar në takimet e mbajtura pas ushtrimit dhe raportet e pranura nga agjencitë e ndryshme, përfshirë këtu edhe Autoritetin e Aviacionit Civil, ushtrimi ka demonstruar një gatishmëri të lartë reaguese duke siguruar që aeroporti mund të përballojë me sukses një emergjencë të mundshme. Në anën tjetër, janë evidentuar disa pika që kërkojnë përmirësim, që në përgjithësi kanë të bëjnë me komunikimin dhe koordinimin mes njësisë gjatë reagimit.

• Aprovimi i heliportit “Vali Ranch”

Më 28 gusht 2014, AAC-ja ka aprovuar heliportin e parë në Republikën e Kosovës. Operatori “Kosovo Air Service” sh.p.k. është aprovuar që të operojë heliportin që gjendet në fshatin Përlepnice të Gjilanit, në kuadër të kompleksit afarist “Vali Ranch”. Aprovimi është lëshuar në pajtim me Ligjin 03/L-051 për Aviacionin Civil dhe Rregulloren nr. 3/2012 mbi Aerodromet e aprovuara, që përcakton kriteret dhe kushtet e rregullimit të sigurisë së aerodomeve që janë në dispozicion për shfrytëzim publik, por që nuk u nënshtrohen certifikimit.

Heliporti “Vali Ranch” në Përlepnice, Gjilan

Që nga aplikimi për aprovim të heliportit, gjatë tërë procesit të vlerësimit, AAC-ja ka pasur një numër të madh të takimeve konsultuese dhe informuese me aplikuesin, si dhe ka realizuar vizita dhe inspektime të shumta, për të mbikëqyrur nga afër punimet në ndërtimin e infrastrukturës dhe përpilimin e procedurave përkatëse. Procesi është përmbyllur me një auditim final që është realizuar më 15 gusht 2014, ku janë përfshirë auditimi i karakteristikave fizike, shenjave vizuale dhe infrastrukturës përcjellëse, verifikimi i pajisjeve të duhura, kualifikimi i personelit, procedurat e mirëmbajtjes dhe operimit, etj. Pas vlerësimit të dokumentacionit dhe pas auditimit të heliportit, është konstatuar se aplikuesi i përmbush standardet dhe, më 28 gusht 2014, AAC-ja ka lëshuar aprovimin e heliportit “Vali Ranch” për operatorin “Kosovo Air Service” sh.p.k.

Heliporti “Vali Ranch” është heliport në një fushë me sipërfaqe të barit. Për fluturimet nga ky heliport do të aplikohen vetëm rregullat e fluturimit vizual (VFR) dhe ato do të kenë karakter rekreacioni, që nënkupton ngritjen nga ky heliport, transportin e udhëtarëve duke iu ofruar pamje nga ajri dhe kthimin në pikën e nisjes.

- **Zbatimi i rregulloreve në fushën e aerodromeve**

Në kuadër të përgjegjësi për rregullimin e zonave mbrojtëse të aeroportit, AAC-ja ka vazhduar me zbatimin e Rregullores nr. 2/2010 për shenjimin e pengesave dhe Rregullores nr. 5/2010 për zonat mbrojtëse të aeroportit.

- **Projekti i linjës të tensionit të lartë në afërsi të Aeroportit të Gjakovës**

AAC-ja ka pasur bashkëpunim të ngushtë me KOSTT-in në lidhje me projektin e ndërtimit të linjës të tensionit të lartë që do të kalojë në afërsi të Aeroportit të Gjakovës. Pas vlerësimit të dokumentacionit nga ekspertë të AAC-së dhe të departamentit të Dizajnit të Procedurave Instrumentale në OSHNA, në përputhje me rregulloret e lartcekura, dhe pas disa ndryshimeve në shtrirjen e linjës, janë parandaluar pengesat që kjo linjë e tensionit të lartë do të mund t’ua shkaktonte operimeve ajrore në Aeroportin e Gjakovës. Në përfundim të procesit, më 17 qershor 2014, AAC-ja ka lëshuar pëlqimin për ndërtimin e trasesë së linjës 400kV Shqipëri-Kosovë, në zonën afër Aeroportit të Gjakovës.

Pamje nga Aeroporti i Gjakovës

Antenat e shenjura

- **Shënjimi i pengesave në zonën mbrojtëse të aeroportit**

Pengesë, në lidhje me aerodromin, nënkupton çdo objekt fiks (qoftë i përkohshëm apo i përhershëm), apo pjesët e tij, që janë të vendosura në hapësira që synojnë të shfrytëzohen për lëvizjen e avionëve në sipërfaqe, apo që shtrihen mbi një sipërfaqe të caktuar që ka për qëllim të mbrojtë avionin gjatë fluturimit, si dhe objektet me lartësi 100 m e më tepër mbi sipërfaqen e terrenit pavarësisht nga lokacioni ku gjenden.

Gjatë kësaj periudhe, në bashkëpunim me pronarët/operatorët e objekteve që janë cilësuar si pengesa, është koordinuar zbatimi i shenjimit të gjitha pengesave në malin e Goleshit si dhe atyre të identifikuara në zonën mbrojtëse të aeroportit të Prishtinës.

d) Rregullimi ekonomik

AAC-ja është përgjegjëse për rregullimin ekonomik të aeroportëve dhe ofruesve të shërbimeve të navigacionit ajror në Republikën e Kosovës. Rregullimi ekonomik i këtyre operatorëve nënkupton masat që merr një rregullator i aviacionit për t'u siguruar se tarifat të cilat i vendos aeroporti dhe ofruesi i shërbimeve të navigacionit ajror për kompanitë ajrore janë të vendosura në mënyrë të arsyeshme, transparente dhe vlejshme për të gjithë pa diskriminim. Për më tepër, rregullatori siguron që këto tarifa janë vendosur vetëm pasi që ofruesit dhe përdoruesit e shërbimeve janë konsultuar mes veti duke i ofruar njëri-tjetrit të dhëna në mënyrë transparente. AAC-ja i rregullon dhe i miraton vetëm tarifat aeronautike, të cilat kanë lidhje me shërbimet të cilat aeroporti ose ofruesi i shërbimeve të navigacionit ajror i ofrojnë ekskluzivisht, pa pasur kurrfarë konkurrence, siç janë tarifa e shërbimit të udhëtarëve, tarifa e aterimit apo ajo terminale e navigacionit. Poashtu, rregullatori mbikëqyr nëse qëndrueshmëria financiare e operatorëve është në nivel të duhur që të mos e dëmtojë sigurinë e operimeve.

• Mbikëqyrja ekonomike e aeroportit

Analiza e pasqyrave të audituara financiare të aeroportit për gjendjen financiare në fund të vitit 2013 ka vërtetuar afarizmin pozitiv dhe qëndrueshmërinë financiare të aeroportit. Poashtu, është vërtetuar se polica e sigurimit, me mbulim adekuat për dëmet që mund t'i shkaktojë aeroporti, është zgjatur me kohë. Ky është një element tjetër i rëndësishëm i mbikëqyrjes ekonomike të operatorëve në fushën e aviacionit civil.

Më 6 mars 2013, AAC-ja ka miratuar Programin Nxitës për ANP "Adem Jashari", i cili i është ofruar të gjitha kompanive ajrore që operojnë në këtë aeroport. Nxitjet financiare janë ofruar për kompanitë që zhvillojnë linja të reja, ato që e shtojnë numrin e fluturimeve për në destinacionet ekzistuese, që kanë vëllim të lartë trafiku etj. AAC-ja inkurajon secilin propozim të operatorit të aeroportit për ofrimin e nxitjeve për kompanitë ajrore kur kushtet për ofrimin e tyre nuk janë diskriminuese dhe jepen në pajtim me standardet e ICAO-s dhe të BE-së. Programi nxitës është valid për një vit. Operatori i aeroportit ka shfaqur interesim për vazhdimin e validitetit të programit aktual.

• Mbikëqyrja ekonomike e OSHNA-s dhe vlerësimi i kushteve financiare për certifikim

Mbikëqyrja ekonomike rutinore e Ndërmarrjes Publike ANP "Adem Jashari" – Kontrolli Ajror (OSHNA) gjatë vitit 2013 është përputhur me procesin e certifikimit të tij si ofrues i shërbimeve të navigacionit ajror në bazë të aplikimit që kjo ndërmarrje e ka bërë në AAC në fund të vitit 2012.

Raportet e audituara financiare për vitin 2013 kanë treguar se OSHNA ka përmbyllur vitin 2013 me humbje të lehta financiare, të cilat ndërlidhen kryesisht me obligimet financiare të trashëguara që nga ndarja me aeroportin, me amortizimin si dhe me pamundësinë për të gjeneruar të hyra nga shërbimet në hapësirën e lartë ajrore. Pasi që gjendja financiare mund të rrezikojë sigurinë, AAC-ja ende nuk e ka bërë certifikimin e OSHNA-s megjithë përmbylljen e kushteve të sigurisë dhe sigurimit, të konfirmuar nga inspektorët përgjegjës në AAC si dhe nga MPB-ja.

AAC-ja ia ka bërë me dije Komisionit Ndërmarrës të Qeverisë, përgjegjës për ndërmarrjet publike, këtë situatë financiare, e cila po pengon certifikimin e OSHNA-s, në përputhje edhe me zotimin e Qeverisë në Planin e Veprimit të MSA-së.

Sidoqoftë, një zhvillim pozitiv ka qenë hyrja në fuqi më 15 maj 2014 e Ligjit për Agjencinë e Shërbimeve të Navigacionit Ajror, përmes të cilit OSHNA do të shndërrohet në agjenci shtetërore dhe organizatë të veçantë buxhetore. Kjo i mundëson, mes tjerash, edhe përfitimin e granteve qeveritare dhe tejkalimin e vështirësive financiare, që janë duke e penguar certifikimin e OSHNA-s nga AAC-ja.

AAC-ja është siguruar që OSHNA posedon një policë sigurimi me mbulesë të vlefshme për dëmtim personal.

Gjatë vitit 2014, AAC-ja nuk ka pranuar ndonjë propozim për miratimin e ndryshimit të tarifës terminale të navigacionit, të cilën OSHNA e vjel nga kompanitë ajrore për shërbimin që ofron.

• Mbikëqyrja ekonomike e shërbyesve në tokë

Janë dy ofrues të shërbimeve në tokë në aeroportin e Prishtinës, të cilët janë miratuar nga AAC-ja për këtë qëllim: operatori i aeroportit “Adem Jashari” LKIA si ofrues i një game të gjerë shërbimesh (përpunimi i udhëtarëve, përpunimi i bagazhit, i aeroplanit në tokë etj.) si dhe kompania “Exfis” sh.p.k., e cila bën furnizimin e aeroplanëve me derivate. Të dy operatorët janë në mbikëqyrje të vazhdueshme nga AAC-ja për mirëmbajtjen e kriterëve të sigurisë dhe atyre ekonomike.

Të dy këto kompani, përmes raporteve të auditorëve të pavarur, të shqyrtuar nga AAC-ja, kanë demonstruar gjendje stabile financiare dhe për më tepër kanë demonstruar përmbushjen e nenit 4 të Rregullores nr. 4/2011 të AAC-së mbi shërbimet në tokë, sipas të cilit kërkohet që, po qe se operatorët japin edhe shërbime të tjera, atëherë llogaritë financiare nga aktiviteti i shërbimit në tokë duhet të jenë të ndara nga aktivitetet tjera që ata bëjnë.

Gjithashtu, është vërtetuar që “Exfis” sh.p.k. është pajisur me policë të sigurimit dhe ka mbulesë të vlefshme për dëmtim personal.

Aeroplani në platformë duke u furnizuar me kerozinë

7.11 AKTIVITETI LEGJISLATIV

Fushë e rëndësishme e veprimtarisë së AAC-së është nxjerrja e akteve nënligjore për zbatim të Ligjit për Aviacionin Civil, me të cilat bëhet përvetësimi i standardeve ndërkombëtare të aviacionit civil (të njohura si Standardet dhe Praktikrat e Rekomanduara “SPR” si anekse të Konventës Ndërkombëtare të Aviacionit Civil) dhe atyre për zbatim të legjislacionit të BE-së në fushën e aviacionit civil, si ato në kuadër të Marrëveshjes HPEA, ashtu edhe të tjerat, të cilat vlejnë për vendet e BE-së, por që ende nuk janë bërë zyrtarisht pjesë e kësaj Marrëveshjeje.

Kështu, edhe gjatë vitit 2014, sikur viteve të kaluara, AAC-ja ka vazhduar me nxjerrjen e disa rregulloreve mjaft të rëndësishme, me të cilat është bërë i mundur përvetësimi i disa standardeve ndërkombëtare të aviacionit civil në Republikën e Kosovës si dhe rregullimi i disa fushave tjera me rëndësi për aviacionin civil në vend. AAC-ja ka projektuar një model të përvetësimit të këtyre standardeve, i cili ka munguar në praktikën e legjislacionit në vend dhe më gjerë. SPR-të e Konventës së ICAO-s janë të aplikueshme në Republikën e Kosovës përmes Ligjit për Aviacionin Civil, por duke marrë parasysh se secili nga këto standarde përmban pjesë të cilat mund të mos jenë të aplikueshme në vendin tonë (p.sh. operimet e hidroplanëve në det), të cilat rrjedhimisht duhet të përjashtohen, AAC-ja ka projektuar modelin e përvetësimit të atyre standardeve që mund të aplikohen, duke përjashtuar njëkohësisht ato të cilat nuk janë të aplikueshme. Për më tepër, me qëllim të rritjes së standardeve të sigurisë, përmes rregulloreve implementuese të AAC-së, është bërë i obligueshëm zbatimi i një numri të madh të praktikave të rekomanduara të ICAO-s, të cilat, nuk janë të detyrueshme për shtetet. Ky model është në pajtim me Konventën e ICAO-s. Në këtë mënyrë janë bërë të zbatueshme pothuajse të gjitha SPR-të e Konventës së ICAO-s në rendin juridik të Republikës së Kosovës. Me këtë është rrumbullakësuar në masë të konsiderueshme korniza ligjore e rregullimit të aviacionit civil në vendin tonë.

a) Aktet nënligjore

• Transparenca në procesin legjislativ-rregullator

AAC-ja aplikon procedurë transparente gjatë nxjerrjes së akteve nënligjore në pajtim me Udhëzimin Administrativ nr. 1/2012 për procedurat e konsultimit publik. Të gjitha aktet nënligjore të AAC-së i nënshtrohen procesit të konsultimit publik të palëve të interesit. Ky konsultim ndjek procedurat dhe afatet kohore të dhëna, gjatë të cilit, çdo palë interesi, qoftë person fizik apo juridik, ka të drejtën e dhënies së komenteve, sygjërimeve apo të kërkit të informacioneve shtesë nga strukturat e AAC-së, të cilat e nxjerrin një projekt-akt në konsultim publik. Forma e marrjes së këtyre komenteve/sygjerimeve nga palët e interesit mund të jetë me organizim të tryezave të rrumbullakëta, varësisht nga numri i të interesuarve, apo nëpërmes korrespondencës elektronike.

Pas përfundimit të procesit të konsultimit publik, strukturat e AAC-së brenda 15 ditëve janë të obliguara të përgatisin një raport në të cilin do t'i ofrojnë përgjigjet e tyre në komentet e pranuar, ndërsa duhet të shpjegojnë arsyet për pranimin apo mospranimin e sygjërimeve për ndryshim të dispozitave të aktit nënligjor që është objekt i konsultimit publik.

Janë hartuar gjithsej shtatë (7) raporte të konsultimit publik të palëve të interesit lidhur me nëntë (9) projekt-rregullore, që kanë qenë në procedurë të konsultimit publik, nga data 1 janar deri më 31 dhjetor 2014.

Marrja e komenteve dhe vërejtjeve të palëve të interesit gjatë kësaj kohe është bërë duke aplikuar procedurën e paraparë në nenin 5.3 të Udhëzimit Administrativ nr. 1/2012 (konsultimi me shkrim).

Në vazhdim janë aktet nënligjore, të cilat janë nxjerr gjatë vitit 2014, duke respektuar procedurat e konsultimit publik të palëve të interesit:

Rregullore nr. 1/2014 mbi aftësimin profesional të punonjësve të aerodromit dhe punonjësve tjerë të kontraktuar, ofruesve të shërbimeve në tokë dhe përdoruesve të shërbimeve të aerodromeve të cilët vetë kryejnë shërbime në tokë
Kjo rregullore përcakton standardet dhe kërkesat për aftësimin profesional të punonjësve të aeroportit, ofruesve të shërbimeve në tokë etj. Për më tepër, kjo rregullore përcakton kushtet dhe kërkesat për autorizimin e organizatave për aftësimin profesional në fushën e aerodromeve.

Rregullorja ka kaluar procesin e konsultimit publik gjatë muajit dhjetor 2013, ndërsa ka hyrë në fuqi më 14 shkurt 2014.

Rregullore nr. 2/2014 për zbatimin e Aneksit 3 në Konventën Ndërkombëtare të Aviacionit Civil për shërbime meteorologjike

Kjo rregullore ndërlidhet me shërbimet meteorologjike dhe transponon standardet dhe praktikatat e rekomanduara që dalin nga Aneksi 3 i Konventës së Çikagos. Rregullorja ka kaluar procesin e konsultimit publik, ndërsa ka hyrë në fuqi më 18 shkurt 2014.

Rregullore nr. 3/2014 mbi ngritjen dhe aterrimin e helikopterëve jashtë zonave të aerodromeve

Rregullorja përcakton kushtet për operim të helikopterëve jashtë zonave të aerodromeve. Rregullorja ka kaluar procesin e konsultimit publik, ndërsa ka hyrë në fuqi më 18 shkurt 2014.

Rregullore nr. 4/2014 mbi licencimin e personelit

Rregullorja përcakton kushtet për licencim të personelit të aviacionit sipas kërkesave të Aneksit nr. 1 në Konventën e Çikagos. Rregullorja ka kaluar procesin e konsultimit publik, ndërsa ka hyrë në fuqi më 19 shkurt 2014.

Rregullore nr. 5/2014 mbi vlefshmërinë e mjeteve ajrore

Rregullorja përcakton kushtet për vlefshmëri ajrore të mjeteve ajrore sipas kërkesave të Aneksit nr. 8 në Konventën e Çikagos. Rregullorja ka kaluar procesin e konsultimit publik, ndërsa ka hyrë në fuqi më 19 shkurt 2014.

Rregullore nr. 6/2014 për sistemet e mjeteve ajrore pa pilot me peshë më të vogël se 20 kilogramë

Rregullorja përcakton kushtet për operim me fluturake pa pilot deri në 20 kg. Rregullorja ka kaluar procesin e konsultimit publik me të gjitha palët e interesit, përfshirë këtu edhe KFOR-in, ndërsa ka hyrë në fuqi më 8 prill 2014.

Rregullore nr. 7/2014 mbi operimin e mjeteve ajrore

Me këtë rregullore parashihen kushtet e operimit të mjeteve ajrore në Republikën e Kosovës në përputhje me Aneksin 6 të Konventës së Çikagos. Rregullorja ka kaluar procesin e konsultimit publik me të gjitha palët e interesit, ndërsa ka hyrë në fuqi më 17 prill 2014.

Rregullore nr. 8/2014 për kushtet dhe mënyrën e transportimit të mallrave të rrezikshme përmes ajrit

Më këtë rregullore është zëvendësuar Rregullorja nr. 6/2011 për bartjen e mallrave të rrezikshme përmes ajrit. Rregullorja është hartuar gjatë tremujorit të tretë të këtij viti, atëherë kur edhe është realizuar konsultimi publik i palëve të interesit në mes datave 29 gusht - 9 shtator 2014. Rregullorja ka hyrë në fuqi më 25 tetor 2014.

Rregullore nr. 9/2014 mbi hartat aeronautike

Më këtë rregullore është mundësuar zbatimi i Standardeve dhe Praktikave të Rekomanduara siç janë parashtruar në Aneksin nr. 4 të Konventës së Çikagos, lidhur me hartat aeronautike. Një numër i praktikave të rekomanduara janë bërë standarde të detyrueshme si shenjë e zhvillimit të avancuar të kësaj fushe në Republikën e Kosovës. Hyrjes së saj në fuqi, më 29 nëntor 2014, i ka paraprirë procesi i konsultimit publik të palëve të interesit gjatë datave 14-28 tetor 2014.

Projekt-rregulloret

- Për plotësimin dhe ndryshimin e Rregullores nr. 1/2011 mbi tarifat e aeroportit. Kjo rregullore është hartuar me qëllim të harmonizimit të rregullores aktuale me Direktivën e BE-së nr. 2009/12/EC. Rregullorja është në proces të konsolidimit të brendshëm.
- Rregullore për tarifat e mbledhura nga AAC-ja. Me këtë rregullore zëvendësohet Rregullorja nr. 7/2011 për tarifat e ngarkuara nga Autoriteti i Aviacionit Civil i Republikës së Kosovës. Konsultimi publik për këtë rregullore ka filluar më 20 dhjetor 2014 dhe ka përfunduar më 23 janar 2015.

b) Vendimet ekzekutive

- Vendim nr. 01/ZDP/VE/2014, i datës 21 shkurt 2014, për certifikimin e Institutit Kombëtar të Mjekësisë së Punës në Gjakovë si Qendër e Mjekësisë së Aviacionit;
- Vendim nr. 02/ZDP/VE/2014, i datës 6 mars 2014, për aprovimin e Programit Nxitës të ANP "Adem Jashari";
- Vendim nr. 03/ZDP/VE/2014, i datës 18 dhjetor 2014, mbi emërimin e z. Zlatko Spirkovski si ekzaminer për licencim të pilotëve për deltaplan dhe paraglajd;
- Vendim nr. 04/ZDP/VE/2014, i datës 22 dhjetor 2014, për aprovim të pjesshëm të kërkesës së FAK për lirim nga pagesa e tarifës për lëshim të licencës së pilotit për paraglajd;

c) Ndëshkimet/ankesa/konteste

Nuk ka pasur

d) Vështirësitë në publikimin e akteve nënligjore

Publikimi i akteve nënligjore të cilat i nxjerr AAC-ja nuk është paraparë me Ligjin për Gazetën Zyrtare. Si rrjedhojë e kësaj, qasja në legjislacionin e AAC-së bëhet vetëm nëpërmes faqes zyrtare të AAC-së në internet. Që nga muaji

mars 2012, sipas një marrëveshjeje mirëkuptimi me Zyrën e Gazetës Zyrtare, publikimi i akteve nënligjore të AAC-së bëhet edhe në publikimin elektronik të faqes së Gazetës Zyrtare në internet. Sipas kësaj marrëveshjeje, faqja e pjesës së legjislacionit të AAC-së në internet është e lidhur në mënyrë permanente me faqen e Gazetës Zyrtare (lidhje interneti), ndërsa lexuesit kanë mundësinë të qasen në faqen e legjislacionit të AAC-së në internet. Kjo është një arritje në fushën e informimit publik për veprimtarinë legjislative të AAC-së, pasi që nëpërmes Gazetës Zyrtare informohet një spektër i gjerë i publikut, si brenda vendit tonë, ashtu edhe jashtë tij. Megjithatë, një zgjidhje e tillë nuk është e qëndrueshme dhe nuk është e plotë.

7.12 PUBLIKIMET TEKNIKE PËR INDUSTRIJË

Për t'i përkrahur operatorët në zbatimin e legjislacionit në fuqi, AAC-ja në vazhdimësi nxjerr publikime teknike për industrinë e aviacionit civil. Gjatë këtij viti janë publikuar këta manualë udhëzues:

- Publikimi Teknik 19 – Udhëzues për operim me drita laserike dhe fishekzjarre dhe balonë të vegjël me helium në hapësirën ajrore të Republikës të Kosovës
- Publikimi Teknik 20 - Menaxhimi i rrezikut të goditjeve nga bota shtazore në aerodrom.
- Publikimi Teknik 21 – Menaxhimi i rrezikut në platformë.
- Publikimi Teknik 22 - Katalogu i pyetjeve për kandidatët të cilët i nënshtrohen pjesës teorike për marrjen e licencës së pilotit të paraglajdit.

Është amandamentuar dhe publikuar versioni i ri i një publikimi teknik:

- Publikimi Teknik 05 - Raportimi i ndodhive në aviacion civil

a) Publikimi i pasqyrës mbi ndodhitë e raportuara

Në fillim të vitit 2014, AAC-ja ka publikuar raportin “Pasqyra e ndodhive të raportuara 2013”, në të cilin janë përmbledhur të gjitha ndodhitë e raportuara në AAC gjatë vitit 2013, e që kanë mundur të kenë efekt negativ në sigurinë e aviacionit në vendin tonë.

Në bazë të legjislacionit në fuqi në Republikën e Kosovës, “ndodhia” nënkupton një pengesë operationale, defekt, gabim apo rrethana të tjera të parregullta që ka ndikuar apo do të mund të ndikonte në sigurinë e fluturimit. Raportimi i ndodhive kontribuon në përmirësimin e sigurisë së aviacionit civil duke mundësuar njohuri më të

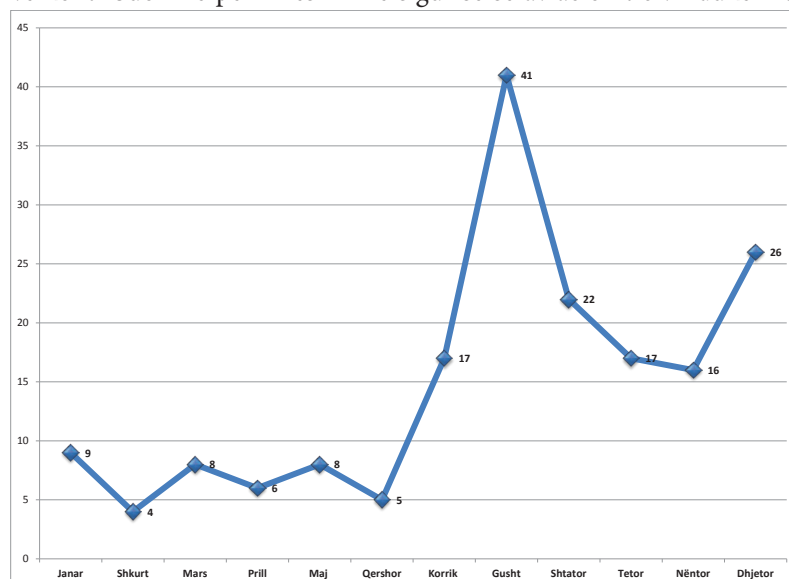

Fig. 6 - Pasqyrë e raportimit të ndodhive në AAC gjatë vitit 2014

thellë të ndodhive dhe duke lehtësuar analizimin dhe monitorimin e trendeve për të iniciuar hapa korrektues. Gjatë vitit 2013 në AAC janë raportuar gjithsej 179 ndodhi, të cilat janë klasifikuar dhe kategorizuar varësisht nga ndikimi në sigurinë e aviacionit, si dhe nga natyra e tyre. Këto raportime janë bërë nga personeli i ANP “Adem Jashari”, Ofruesi i Shërbimeve të Navigacionit Ajror dhe nga kompanitë ajrore. “Pasqyra e Ndodhive të Raportuara” përmban statistikën e këtyre ndodhive, një përshkrim të shkurtër për secilën kategori të ndodhive, si dhe përshkrimin e disa ndodhive të përzgjedhura. Gjithashtu, bashkëngjitur këtij dokumenti janë edhe shtojcat që më detajsisht shpjegojnë rëndësinë dhe efektet e ndriçimit të aeroplanëve me dritë laserike dhe fluturimi në kushte të këqija atmosferike.

Me qëllim të caktimit të rregullave mbi raportimin e ndodhive në aviacionin civil, në vitin 2009, AAC-ja ka nxjerr Rregulloren nr. 1/2009 mbi raportimin e ndodhive në aviacionin civil. Qëllimi i vetëm i raportimit të ndodhive është parandalimi i aksidenteve dhe incidenteve, dhe jo atribuimi i fajësisë apo përgjegjësisë.

Dokumenti “Pasqyra e Ndodhive të Raportuara 2013” gjendet në faqen zyrtare të AAC-së në internet.

7.13 INFORMIMI I PUBLIKUT DHE QASJA NË DOKUMENTE PUBLIKE

a) Buletini i AAC-së “Aviatori”

Autoriteti i Aviacionit Civil publikon Buletinin e përmuajshëm me theks në zhvillimet në AAC dhe industrinë e aviacionit në përgjithësi. Ky buletin shpërndahet te institucionet e Kosovës, industria dhe publiku i gjerë në mënyrë elektronike përmes email-it dhe faqes zyrtare të AAC-së në internet, në mënyrë që të interesuarit për punën tonë të kenë informata të përditësuara gjatë tërë vitit. Përmes një emaili te redaksitë e mediave masive në Kosovë, AAC-ja u ka ofruar mbështetje këtyre mediave në zhvillimin e temave të aviacionit civil që prekin publikun.

b) Qasja në dokumente publike

Përmes Vendimit nr. 19/2012, Drejtori i Përgjithshëm ka emëruar zyrtarin për komunikim me publikun, në të njëjtën kohë përgjegjës për pranimin dhe shqyrtimin e kërkesave të personave juridikë dhe fizikë për qasje në dokumentet publike të AAC-së, në përputhje me Ligjin nr. 03/L-215. Gjatë vitit 2014, janë pranuar 9 kërkesa për qasje në dokumente publike.

Tetë prej tyre kanë marrë përgjigje pozitive ndërsa njëra, për korrespondencë me Komisionin Evropian në lidhje me ndihmën shtetërore të shtetit maqedonas, është refuzuar duke u bazuar në Nenin 12.1.11 të Ligjit Nr. 03/L-215 për qasje në dokumente publike për shkak se prekte një çështje e cila ishte ende në shqyrtim.

Nga kërkesat e qasjes, 5 kanë qenë gazetarë, ndërsa 4 biznese. Të ndara në kategori, 5 kërkesa kanë qenë për për statistika, 3 pyetje të ndryshme gazetareske dhe 1 e klasifikuar si “tjetër” për korrespondencë.

7.14 ADMINISTRATA DHE BURIMET NJERËZORE

a) Burimet njerëzore dhe procedurat administrative

Departamenti i Administratës dhe Burimeve Njerëzore, si njësi mbështetëse në AAC, ka mbështetur aktivitetet rregullatore të AAC-së, duke zbatuar procedurat për burimet njerëzore, financat, prokurimin, logistikën dhe

Pamja e Buletinit të muajit dhjetor 2014

arkivin. Për të siguruar një punë efikase, në vazhdimësi është përcjell dalja e legjislacionit të ri dhe ndryshimet e legjislacionit në fushën e administratës publike në Republikën e Kosovës. Më pas është informuar stafi i AAC-së dhe është përditësuar Manuali i procedurave të brendshme të administratës për t'i reflektuar ndryshimet.

b) Prokurimi gjatë vitit 2014

Tabela në vijim paraqet aktivitetet e prokurimit në AAC në periudhën janar–dhjetor 2014:

Titulli i aktiviteteve të realizuara të prokurimit	Emri i Operatorit Ekonomik të cilit i është dhënë kontrata	Data e nënshkrimit të kontratës	Vlera e kontratës
Furnizim me material higjienik	A&B Market	03.03.2014	6,270.20
Furnizim me telefon mobil	Fita	12.03.2014	550 €
Sigurimi fizik i objektit të AAC-së	Body Guard	21.03.2014	1.32 €/orë pune
Furnizim me TI për nevoja të AAC-së	Ilir Kosova sh.p.k.	02.04.2014	1,769.20 €
Shërbime transporti me autobus (VIP)	Sharr Travel	28.04.2014	350.00 €
Ujë për pije, aparat për ftohje, mirëmbajtje, pastrim dhe servisim për aparatet e ujit.	Adea Group sh.p.k.	06.05.2014	1,450.00 €
Furnizim me 30 libra "Kosova madhështore"	Njeri L.L.C.	08.05.2014	899.70 €
Shërbime teknike të dizajnit dhe shtypit	N.SH. "Dream Print"	20.06.2014	6,907.50 €
Sigurimi i veturave zyrtare të AAC-së (KASKO e plotë, TPL, TPL+)	ILLYRIA sh.a.	20.06.2014	1,660.54 €
Shërbime të përkthimit me shkrim, të dokumenteve të AAC-së në të tri gjuhët dhe lekturim	Global Consulting & Development Associates sh.p.k.	07.07.2014	4,549.00 €
Furnizim me material shpenzues për zyrë	N.T.SH. TEKNIKA	26.08.2014	9,883.60 €
Pastrimi i tri (3) veturave zyrtare të AAC-së	N.SH. Prishtina	04.09.2014	600.00 €
Servisim dhe mirëmbajtje të TI-së	SH.P.K. ILIR KOSOVA	13.10.2014	7,410.94
Mirëmbajtje dhe servisim i 3 veturave zyrtare të AAC-së	N.T.SH. BESI	14.10.2014	9,684.70
Shërbimet e lëshimit të biletave të udhëtimit jashtë vendit /vijë ajrore	AS TRAVEL CLUB	17.11.2014	0.05 €(për çmimin e shërbimit për një biletë të lëshuar)
Sigurimi fizik i objektit të AAC-së	BODY GUARD	08.12.2014	1.33 €/orë pune

7.15 RAPORTI FINANCIAR

a) Raporti i buxhetit me shpenzime

Buxheti i miratuar AAC-së për vitin 2014 është 783,000.00 €. Sipas Vendimit të Qeverisë së Republikës së Kosovës me nr. 01/176 (të ndryshuar dhe plotësuar me Vendimin nr. 02/182) për rritjen e pagave për 25%, buxheti përfundimtar i AAC-së në SIMFK është 841,375.00 €. Gjatë vitit fiskal 2014, AAC-ja ka shpenzuar 822,116.00 €, që do të thotë se realizimi në përqindje është 98% e buxhetit të alokuar/miratuar. Në tabelën 1 paraqitet buxheti i aprovuar dhe shpenzimet e realizuara për secilën kategori në përqindje.

Përshkrimi	Buxheti i aprovuar	Shpenzimet	Shpenzimet në %
Paga dhe mëditje	594,457.00	594,457.00	100 %
Mallra dhe shërbime	235,856.00	220,039.00	93 %
Shpenzime komunale	11,062.00	7,619.00	69 %
Gjithsej	841,375.00	822,116.00	98%

Tabela 1 – Buxheti dhe shpenzimet të shprehura në %

b) Të hyrat

Të hyrat e AAC-së depozitohen në llogarinë zyrtare bankare të krijuar nga Drejtori i Agjencisë së Thesarit të Ministrisë së Financave. Të hyrat nga tarifa e sigurisë së udhëtarëve për muajt nëntor dhe dhjetor 2014 regjistrohen në fillim të vitit 2015, në përputhje me memorandumun e nënshkruar në mes të AAC-së dhe operatorit të ANP “Adem Jashari”. Këto të hyra transferohen 45 ditë pas përfundimit të muajit.

Të hyrat e AAC-së nga tarifa e sigurisë së udhëtarëve si dhe nga tarifat e licencimit dhe certifikimit në pajtim me Rregulloren nr. 7/2011 për tarifat e ngarkuara nga AAC-ja janë treguar në tabelën 2 në vazhdim.

		2014	2013	2012	
Përshkrimi	Shënime	€	€	€	
Tatimi në pronë					
Të hyrat nga taksat 1					
Të hyrat nga taksat 2					
Të hyrat nga dënimet - gjobat 1					
Të hyrat nga dënimet-gjobat 2					
Të hyrat nga certifikimi dhe licensimi		9,400	21,835	8,700	
Të hyrat nga licencat 1					
Të hyrat nga licencat 2					
Të hyrat nga shitja e pasurisë dhe shërbimeve					
Të hyrat nga Tarifa e sigurisë së pasagjerëve		1,359,146	1,634,706	1,489,450	
Të hyrat nga interesi bankar					
Të hyrat nga ndryshimet e pozicionit të kursit					
Gjithsej		1,368,546	1,656,541	1,498,150	

Tabela 2 - Të hyrat vetanake

c) Shpenzimet buxhetore

Financimi i të gjitha aktiviteteve të AAC-së për vitin 2014 sipas klasifikimeve ekonomike është paraqitur në tabelat e mëposhtme. Janë shpenzuar 822,116.00 €. Nëpunësve të AAC-së u paguhet paga bazë dhe nuk marrin shtesa tjera.

Shpenzimet buxhetore në bazë të kategorive janë pasqyruar në tabelën 3, pagat në tabelën 4, ndërsa në tabelat 5 dhe 6 janë pasqyruar shpenzimet buxhetore në bazë të aktiviteteve (mallra e shërbime dhe shpenzime komunale)

Pasqyra e pranimeve dhe pagesave të parave të gatshme për Autoritetin e Aviacionit Civil të Kosovës								
Për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2014								
			2014		2013		2012	
			Llogaria e vetme e Thesarit		Llogaria e vetme e Thesarit		Llogaria e vetme e Thesarit	
			BKK	Pagesat nga palët e treta të jashtme	BKK	Pagesat nga palët e treta të jashtme	BKK	Pagesat nga palët e treta të jashtme
Shën.			€	€	€	€	€	€
BURIMET E FONDEVE								
	Granti qeveritar	2	822,116		729,460		731,568	
	Të hyrat vetanake	3						
	Fondi për qëllime të dedikuara							
	Grantet e përcaktuara të donatorëve	4						
	Fondi nga huamarrjet	5						
	Pranimet tjera	6						
Gjithsejt			822,116	-	729,460	-	731,568	-
SHFRYTEZIMI I FONDEVE								
	Operacionet							
	Paga dhe rroga	7	594,457		459,035		379,386	
	Mallra dhe shërbime	8	220,039		258,700		339,108	
	Shërbime komunale	9	7,619		11,725		13,074	
			822,116	-	729,460	-	731,568	-
	Transferet							
	Transfere dhe subvencione	10						
	Shpenzime kapitale							
	Prona, ndërtesa dhe pajisje	11						
	Pagesa tjera	12						
	Kthimi i huazimeve	13						
Gjithsejt			822,116	-	729,460	-	731,568	-

Tabela 3 - Pasqyra e pranimeve dhe pagesave në para të gatshme

Përshkrimi	2014					2013	2012
	GQ	THV	GPD	FH	Totali		
	€	€	€	€	€	€	€
Pagesat							
Pagat neto përmes listës së pagave	491,393				491,393	380,734	314,562
Pagesa per sindikatë					-		
Pagesa neto për punë jashtë orarit					-		
Puntëtorët me kontratë (jo në listen e pagave)					-		
Tatimi ndaluar në të ardhura personale	46,448				46,448	34,583	28,692
Kontributi pensional-punetori	28,308				28,308	21,859	18,066
Kontributi pensional-punëdhënësi	28,308				28,308	21,859	18,066
Gjithsej Pagesat	594,457	-	-	-	594,457	459,035	379,386

Tabela 4 - Pagat

d) Planifikimi / Realizimi i buxhetit

	2014				2013	2012
	GQ	THV	GPD	Totali		
Përshkrimi	€ '	€ '	€ '	€ '	€ '	€ '
Pagesat						
Shpenzime udhëtimi brenda vendit				0	7	
Shpenzimet e udhëtimit zyrtar jasht vendi	18,420			18,420	17,716	21,633
Meditje/ushqime udhëtime zyrtar jasht vendi	23,129			23,129	23,370	24,605
Akomodim udhëtime zyrtar jasht vendi	20,298			20,298	18,445	18,948
Shpenzime tjera udhëtim jashte vendi	4,104			4,104	3,434	3,501
Shpenzime telefoni mobil	9,943			9,943	9,640	8,619
Shpenzime postare	457			457	795	922
Shpenzime per perdorim te kablllo.optik	120			120	122	
Sherbime te ndryshme shendetsore (sigurimi shend.per vize)				-		605
Sherbime arsimimi dhe trajnimi	23,417			23,417	29,904	19,423
Shpenzime te ndryshme intel. Keshilldhense	11,038			11,038	17,357	53,239
Sherbime shtypi jo marketingu	4,905			4,905	6,314	5,089
Sherbime tjera kontraktuse	5,593			5,593	9,979	17,162
Sherbime teknike	1,558			1,558	3,161	4,326
Telefona				-	280	
Kompjuter me pak se 1000 euro				-		4,820
Paisje tjera				-		430
Paisje tjera mbi 1000	550			550	1,337	
Furnizim per zyre	8,710			8,710	18,088	30,542
Furnizim me ushqim dh epije (jo dreka zyrtre)	1,750			1,750	1,633	2,385
Furnizim pastrimi	3,496			3,496	6,423	5,668
Furnizim me veshmbathje				-	1,500	
Akomodim				-	330	1,218
Nafte per ngrohje qendrore	14,106			14,106	14,344	15,829
Derivate per gjenerator	237			237		68
Karburante per vetura	3,710			3,710	5,691	6,245
Regjistrimi i automjeteve	330			330	604	2,196
Sigurim I automjeteve	1,616			1,616	1,528	
Avans per para te imta				-		
Taksa komunale	30			30	30	30
Sigurimi i ndertesave tjera	11,563			11,563	11,563	11,869
Mirembajtje dhe riparim i automjeteve	4,921			4,921	7,521	11,835
Mirembajtje e ndertesave				-		6,709
Mirembajtje e teknologjis informative	1,057			1,057	2,088	3,269
Mirembajtje e mobileve dhe paisjeve	96			96	48	48
Qiraja per ndertese	42,000			42,000	42,000	48,593
Rekalma dhe konkurse				-	471	150
Botime e publikime				-		3,601
Dreka zyrtare	2,884			2,884	2,977	4,014
Pagesa e tatimit ne qira				-		1,517
	220,039	-	-	220,039	258,700	339,108
				-		
Gjithsej Pagesat	220,039	-	-	220,039	258,700	339,108

Tabela 5 - Mallrat dhe shërbimet

	2014					2013	2012
	GQ	THV	GPD	FH	Totali		
Përshkrimi	€	€	€	€	€	€	€
Rryma	5,325				5,325	5,797	5,401
Uji	451				451	404	515
Mbeturinat	283				283	294	215
Ngrohja Qendrore					-		
Shpenzimet telefonike	1,561				1,561	5,230	6,943
Pagesa-vendimet gjyqësore					-		
Gjithsej Pagesat	7,619	-		-	7,619	11,725	13,074

Tabela 6 - Shërbimet komunale

Në tabelën 7 paraqiten të hyrat e mbledhura, buxheti i aprovuar si dhe realizimi i tij. Siç është shpjeguar në tabelën 1 më lart, AAC-ja ka realizuar 98% të buxhetit përfundimtar të alokuar.

Pasqyra e krahasimit të shumave buxhetore dhe aktuale për Autoritetin e Aviacionit Civil të Kosovës									
Për vitin e përfunduar me 31 dhjetor 2014									
				2014				2013	2012
				Buxheti fillestar (Ndarja)	Buxheti final (Ndarja)	Realizimi	Varianca D=C-B	Realizimi	Realizimi
				A	B	C	D=C-B	E	F
Shënime				€	€	€	€	€	€
Hyrja e parasë së gatshme në llogari të Thesarit									
Tatimet		14							
Të hyrat vetanake		15		1,500,000	1,500,000	1,368,546	(131,454)	1,656,541	1,498,150
Donacionet		16							
Pranimet kapitale		17							
Fondi i Privatizimit		18							
Huamarrjet		19							
Tjera		20							
Gjithsejt Pranimet e mbledhura në FKK				1,500,000	1,500,000	1,368,546	(131,454)	1,656,541	1,498,150
Daljet e parasë së gatshme nga llogaritë e Thesarit									
Paga dhe rroga		21		492,508	594,457	594,457	0	459,035	379,386
Mallra dhe shërbime		22		274,330	235,856	220,039	(15,817)	258,700	339,108
Shërbime komunale		23		16,162	11,062	7,619	(3,443)	11,725	13,074
Transfere dhe subvencione		24					-		
Shpenzime kapitale		25					-		
Fondi i privatizimit		26					-		
Kthimi i huazimeve		27					-		
Tjerat		28					-		
Gjithsejt pagesat e bëra nga BRK				783,000	841,375	822,116	(19,259)	729,460	731,568

Tabela 7 - Raporti i ekzekutimit të buxhetit

e) Tabelë krahasuese e buxhetit për tri vitet e fundit

Përshkrimi	Buxheti			Realizimi		
	2014	2013	2012	2014	2013	2012
Paga	594,457	492,508	419,185	594,457	469,035	379,386
Mallra dhe Shërbime	235,856	274,330	354,330	220,039	258,700	339,108
Shpenzime komunale	11,062	16,043	16,043	7,619	11,725	13,074
TOTALI	841,375	782,881	789,558	822,116	729,460	731,568

Tabela 8 – Krahasimi i buxhetit për tri vitet e fundit

f) Investimet kapitale

AAC-ja në vitin 2014 nuk ka pasur shpenzime kapitale.

g) Buxheti i AAC-së për vitin 2015

Autoriteti i Aviacionit Civil i Republikës së Kosovës ka bërë kërkesën buxhetore për vitin 2015, në përputhje me afatet dhe procedurat ligjore të Republikës së Kosovës.

Për funksionimin dhe ushtrimin e aktiviteteve sipas planifikimit, AAC-ja ka kërkuar një buxhet prej 1,118,707.65 €. Kërkesa buxhetore e AAC-së nuk është aprovuar si e tillë dhe buxheti i aprovuar i AAC-së për vitin 2015 është në vlerë prej 924,836.00 €.

8. AUDITIMET NDAJ AAC-së

a) Auditimi nga Zyra e Auditorit të Përgjithshëm të Kosovës

Zyra e Auditorit të Përgjithshëm (ZAP) ka kryer auditimin e pasqyrave vjetore financiare të AAC-së për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2013. Ky auditim është fokusuar në pasqyrat vjetore financiare, menaxhimin financiar dhe kontrollin e brendshëm (duke përfshirë menaxhimin dhe ekzekutimin e buxhetit) dhe sistemin e auditimit të brendshëm. Në raportin e ZAP-it, të dorëzuar në qershor të vitit 2014, në konkluzionin e përgjithshëm thuhet se AAC-ja ka të dizajnuar sistem të mirë të kontrollit të brendshëm dhe menaxhimit financiar. Sipas këtij raporti, menaxhimi i buxhetit është bërë në harmoni të plotë me parimet e mirëfillta të menaxhimit financiar. Në raportin e Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm është një rekomandim mbi azhurnimin e regjistrit të pasurisë, rekomandim të cilin AAC-ja e ka adresuar menjëherë dhe e ka zbatuar sipas dispozitave në fuqi.

b) Auditimi nga Këshilli i Pavarur Mbikëqyrës

Këshilli i Pavarur Mbikëqyrës ka audituar AAC-në, në shtator të vitit 2014, për të mbikëqyrur zbatimin e rregullave dhe parimeve për shërbimin civil në AAC. Ky auditim është fokusuar në njësinë e burimeve njerëzore. Deri në fund të vitit 2014, AAC-ja nuk e ka marrë Vendimin e KPM-së.

9. STATISTIKAT

Aeroporti Ndërkombëtar i Prishtinës “Adem Jashari” ka shërbyer gjithsej 1,404,775 udhëtarë në vitin 2014, sipas statistikave që ka mbledhur operatori LKIA. Ky numër udhëtarësh është 14% më i vogël se numri i udhëtarëve që u shërbyen në këtë aeroport në vitin 2013 (1,628,678).

Si zakonisht, në muajin gusht ka pasur numër më të lartë të udhëtarëve, gjithsej 191,916, që pasohet nga korriku me 161,709, ndërsa më i ulëti ishte shkurti me 80,497 udhëtarë. Rënia që u përcoll gjatë vitit 2014 si rezultat i ndërprerjes së fluturimeve nga Belle Air Europe në tetor të vitit 2013, u neutralizua në nëntorin e 2014-s dhe numri u ngrit për 22% në dhjetor 2014, krahasuar me dhjetorin 2013, duke dhënë sinjalet e para të rritjes së sërishme.

Gjatë vitit në Prishtinë janë shërbyer 5,994 fluturime. U dalluan me më së shumti fluturime muajt korrik dhe gusht, 689 dhe 749 fluturime përkatësisht. Në anën tjetër, dhjetori kishte më së paku fluturime, 365.

Prej destinacioneve, dallohen Cyrihu me 16.7% të trafikut të përgjithshëm, Bazeli me 12.5%, Stambolli me 10.1%, Dyzelndorfi me 8.1%, Vjena me 7.2% dhe Mynihu me 7.0%. Prej shteteve, prin Zvicra me 35.3% të trafikut të përgjithshëm nga Prishtina, e pasuar nga Gjermania me 29.1%, Turqia me 17.6%, Austria me 7.2%, Sllovenia me 2.9% e kështu me radhë.

Prej kompanive ajrore, prin Germania me 205,336 udhëtarë të shërbyer gjatë vitit 2014 për në dhe nga Prishtina, e pasuar nga Adria Airways me 182,863, Turkish Airlines me 142,497 dhe easyJet me 132,330.

Sa i përket destinacioneve prej Prishtinës përmes aeroporteve tejra, prin Nju Jorku (JFK) me 10,218 udhëtarë, Londra (Heathrow) 7,372, Helsinki (Vantaa) 7,297, Oslo (Gardermoen) 7,010, Kopenhaga me 5,951, Cyrihu 5,266 dhe Frankfurti 5,146.

Si edhe vitet e kaluara, nuk ka ndonjë ngritje në sasinë e mallrave të bartura përmes transportit ajror.

Statistikat më të hollësishme për vitin 2014 gjenden në faqen zyrtare të AAC-së në internet www.caa-ks.org. Në Shtojcën 4 të këtij raporti janë paraqitur grafet lidhur me transportin ajror në vitin 2014.

Aeroporti	Numri i udhëtarëve në 2014
Beogradi	4 638 577
Zagrebi	2 292 892
Tirana	1 810 305
Prishtina	1 404 775
Lubjana	1 307 379
Shkupi	1 210 509
Podgorica	701 596

Pozita e Prishtinës në krahasim me aeroportet tjera në rajon

SHTOJCA 1 – LISTA E TRAJNIMEVE

Pozita	Kursi trajnues/seminari	Institucioni trajnues
Inspektor i vlefshmërisë ajrore 1	Pjesa M e EASA-s, e detajuar	Enti i transportit të Zagrebit
	Kurs fillestar dhe praktik për inspektorët SAFA	Organizata Trajnuese e JAA-së
	Menaxhimi i cilësisë në pajtim me standartet ndërkombëtare	IKAP
Inspektor i operimeve ajrore		
	Menaxhimi i lodhjes në aviacion	EASA
	Hetimi dhe analiza e ndodhjeve të MTA-së (SAF-INV)	IANS/ANP-KA "Adem Jashari"
Inspektor i vlefshmërisë ajrore 2	Trajnim freskues për inspektorët SAFA	Organizata Trajnuese e JAA-së
	Pjesa M e EASA-s, e detajuar	Enti i transportit të Zagrebit
	Rregullat për mallrat e rrezikshme të IATA-s – Freskues–Kategoria 6	IATA
Inspektor i vlefshmërisë ajrore 3	Menaxhimi i lodhjes në aviacion	EASA
	Seminar mbi vlefshmërinë ajrore të vazhdueshme	Shkolla Kombëtare për Aviacion Civil, Tulluz, Francë
Inspektor i aviacionit të përgjithshëm		
	Njoftim me kërkesat e SMS-së së ICAO-s dhe sistemin e menaxhimit të EASA-s	Organizata Trajnuese e JAA-së
Zyrtar i operimeve me helikopter	Trajnim për inspektorët e operimeve ajrore	Organizata Trajnuese e JAA-së
	Seminar për shërbimet emergjente mjekësore me helikopter	EASA
Mjek i autorizuar i aviacionit		
	Seminar për shërbimet emergjente mjekësore me helikopter	EASA
Administratore për përkrahje departamenteve profesionale teknike	Kurs hyrës në SSP	Organizata Trajnuese e JAA-së
	Hyrje në rregulloret e aviacionit për personelin administrativ	Organizata Trajnuese e JAA-së
Drejtor i Aerodromeve	Rregullorja e re e EASA-s mbi aerodromet	EASA/AAC-ja e Malit të Zi
	Rregullorja nr. 139/2014 mbi aerodromet	EASA
Inspektor i aerodromeve 1	Vlerësimi i pengesave	Airsight
	Planifikimi i emergjencave dhe menaxhimi i reagimit	Organizata Trajnuese e JAA-së
Inspektor i aerodromeve 2	Planifikimi i emergjencave dhe menaxhimi i reagimit	ACI
	Sistemet e menaxhimit të sigurisë (SMS) për aerodromet	ACI

Inspektor i aerodrom-eve 3	Planifikimi i emergjencave dhe menaxhimi i reagimit	Organizata Trajnuese e JAA-së
	Mallrat e rrezikshme për stafin e AAC-së	Organizata Trajnuese e JAA-së
Drejtor i SHNA-së	Sistemet e multilaterimit (MLAT)	TAIEX/AAC-ja e Shqipërisë
	Mbikëqyrja e operimeve me navigacion të bazuar në performancë (PBN)	Shkolla Kombëtare për Aviacion Civil, Tulluz, Francë
	Sistemi Satelitor Global i Navigimit (GNSS)	Shkolla Kombëtare për Aviacion Civil, Tulluz, Francë
Inspektor i SHNA-së	Sistemi Satelitor Global i Navigimit (GNSS)	Shkolla Kombëtare për Aviacion Civil, Tulluz, Francë
	Punëtori mbi skemën e performancës	Programi ISIS II
	Mbikëqyrja e operimeve me navigacion të bazuar në performancë (PBN)	Shkolla Kombëtare për Aviacion Civil, Tulluz, Francë
Zyrtare e SHNA-së	Mbikëqyrja e sigurisë së ndryshimeve	IANs
	Hetimi dhe analiza e ndodhive të MTA-së (SAF-INV)	IANs/ANP-KA "Adem Jashari"
	Hyrje në vlerësimin e sigurisë (SAF-SA1)	IANs
	Sistemet e multilaterimit (MLAT)	TAIEX/AAC-ja e Shqipërisë
Drejtor i BNRRE-së	Çështjet ligjore dhe financiare për OSHNA-t	IATA
Zyrtar i lartë për bashkëpunim ndërkombëtar	ACI/ICAO tarifat e përdoruesve të aeroportit	ACI
	Menaxhimi i marrëdhënieve me publikun	STRAS
Drejtor i Administratës	Problemet, sfidat e funksionimit të zyrave të prokurimit dhe zyrave të buxhetit dhe financave	EUROPEAN CENTER
	Planifikimi, ekzekutimi dhe raportimi i buxhetit në sektorin publik	IRON CONSULTING
Zyrtare për Financa	Sigurimi shëndetësor dhe siguria në punë	F.L.S.A.
	Administrimi dhe menaxhimi i financave brenda institucioneve	IKAP
Zyrtare e Prokurimit	Plani i menaxhimit të kontratave, vlerësimi i tenderëve në dy faza, ankesat dhe procedurat e shqyrtimit në prokurimin publik	F.L.S.A.
	Kontrata publike kornizë, shërbimet konsultente, menaxhimi i kontratave në prokurimin publik dhe ankesat	F.L.S.A.
Zyrtare për administratë dhe BNJ	Sigurimi shëndetësor dhe siguria në punë	F.L.S.A.
	Konflikti i interesit në administratën publike	IKAP
	Etika dhe antikorrupsioni në administratën publike	IKAP
	Kontrolli i brendshëm, auditimi i burimeve njerëzore, aseteve, logjistikës dhe arkivës – Pjesa për burimet njerëzore	F.L.S.A.

Zyrtar i logjistikës	Kontrolli i brendshëm, auditimi i burimeve njerëzore, aseteve, logjistikës dhe arkivës – Pjesa për menaxhimin e arkivës	F.L.S.A.
	Menaxhimi zyrtar i dok. për arkivat	Agjencia Shtetërore e Arkivave
	Menaxhimi me dokumente sipas legjislacionit vendor dhe standardeve ndërkombëtare si dhe demonstrimi praktik i metodologjisë bashkëkohore përkritazi me menaxhimin e pasurisë	F.L.S.A.
Këshilltar ligjor i avia- cionit civil	Procedimet në Gjykatën Evropiane të Drejtësisë	Instituti Evropian për Administratë Publike
	Skema Evropiane e Tregtimit	Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor të Kosovës
Menaxhere për auditim të brend- shëm dhe kontroll të cilësisë	Menaxhimi i cilësisë në pajtim me standartet ndërkombëtare	IKAP

*me të kaltër janë shenjuar trajnimet e sponsorizuara

SHTOJCA 2 – PLANI I PUNËS SË AAC-SË PËR VITIN 2014 DHE REALIZIMI I TIJ

1. NORMALIZIMI I HAPËSIRËS AJRORE									
1.1 Hapja e hapësirës së lartë ajrore									
1	VEPRIMET (e planifikuara)	Departamenti përgjegjës	AFATI KOHOR				STATUSI Raport i shkurtër	Në Progres	
			K	K	K	K		Kompletuar	
			1	2	3	4		Pa Përfunduar	
								Jashtë AAC-së ose të varura nga jashtë	
	1.1.1 Hartimi i memorandumit të mirëkuptimit në mes AACK dhe AAC të Hungarisë (AACH)	ZÇJRR	X						
	1.1.2 Shkëmbimi i draft memorandumit midis AACK dhe AACH	BNRRE /ZDP	X						
	1.1.3 Nënshkrimi i memorandumit të mirëkuptimit për bashkëpunim teknik në mes të AACK dhe AACH	ZDP				X			
1.2 Normalizimi i plotë i hapësirës së ulët ajrore për aviacion të përgjithshëm									
	1.2.1 Transponimi i Annex 4 të ICAO-së (Hartat Aeronautike)	SHNA/DSF/AGA			X				
	1.2.2 Kërkesë NATO-s për normalizimin e hapësirës së ulët ajrore	ZDP		X					
	1.2.3 Takim me NATO-n	ZDP/SHNA			X				
	1.2.4 Takim me KFOR-in	ZDP/SHNA			X	X			
	1.2.5 Delegimi i hapësirës së ulët ajrore te autoritetet e Kosovës	COMKFOR				X			
2. ANËTARËSIMI NË ORGANIZATA NDËRKOMBËTARE									
2.1 Anëtarësimi në ICAO									
2	VEPRIMET (e planifikuara)	Departamenti përgjegjës	AFATI KOHOR				STATUSI Raport i shkurtër	Në Progres	
			K	K	K	K		Kompletuar	
			1	2	3	4		Pa Përfunduar	
								Jashtë AAC-së ose të varura nga jashtë	
	2.1.1 Përkrahje teknike MPJ-së në procesin e aplikimit për anëtarësim në ICAO	ZDP/BNRRE/ZÇJRR		X					
	2.1.2 Anëtarësimi në ICAO	MPJ							
2.2 Anëtarësimi në ECAC									
	2.2.1 Hapat e radhës drejt anëtarësimit mund të fillojnë vetëm pas anëtarësimit në ICAO (pika 2.1.2)								
2.3 Anëtarësimi në EUROCONTROL									
	2.3.1 Hapat e radhës drejt anëtarësimit mund të fillojnë vetëm pas anëtarësimit në ICAO (pika 2.1.2)	MPJ/MI							
2.4 Përgatitja e studimit dhe instrumentit ligjor mbi përgjegjësinë ndaj palëve të treta në tokë									
	2.4.1 Analiza e traktateve ndërkombëtare që lidhen me përgjegjësinë ndaj palëve të treta në tokë	BNRRE		X					
	2.4.2 Përpilimi i dokumenteve (studimi dhe instrumenti ligjor)	BNRRE			X				
	2.4.3 Dërgimi i studimit dhe projektligjit në MI	ZDP				X			
3. LIDHJA E MARRËVESHJEVE TEKNIKE NDËRKOMBËTARE DHE RAJONALE									
3.1 Lidhja e aranzhimeve të punës me EASA-n									
3	VEPRIMET (e planifikuara)	Departamenti përgjegjës	AFATI KOHOR				STATUSI Raport i shkurtër	Në Progres	
			K	K	K	K		Kompletuar	
			1	2	3	4		Pa Përfunduar	
								Jashtë AAC-së ose të varura nga jashtë	
	3.1.1 Pëlqimi nga Komisioni Evropian për lidhjen e aranzhimeve të punës me EASA-n (pas shkresave të AAC-së dhe MI-së për këtë çështje)	ZDP	X						

3.1.2	Dërgimi formal i kërkesës në EASA për lidhjen e aranzhimeve të punës	ZDP	X					
3.1.3	Nënshkrimi i aranzhimeve të punës midis AAC-së dhe EASA-s për standardizim	ZDP				X		Shtyhet deri në marrjen e përgjigjes nga EASA
3.1.4	Nënshkrimi i aranzhimeve të punës midis AAC-së dhe EASA-s për SAFA	ZDP				X		Shtyhet deri në marrjen e përgjigjes nga EASA
3.1.5	Nënshkrimi i aranzhimeve të punës midis AAC-së dhe EASA-s për ECCAIRS	ZDP				X		Shtyhet deri në marrjen e përgjigjes nga EASA
3.2 Plotësimi me anekse i marrëveshjes së bashkëpunimit teknik me AAC-në e Francës								
3.2.1	Hartimi i Anekseve të Marrëveshjes	ZCJRR/SHNA/DSF/AGA		X				
3.2.2	Koordinimi i tekstit me AAC-në e Francës	BNRRE		X				
3.2.3	Nënshkrimi i Anekseve	ZDP				X		
3.3 Marrëveshja për shërbime ajrore me SHBA-në								
3.3.1	Përkrahja MPJ/MI në negocimin e marrëveshjes			X	X			
3.3.2	Nënshkrimi i marrëveshjes	MPJ/MI				X		
3.4 Nënshkrimi i marrëveshjeve dypalëshe për shërbime ajrore me vende tjera								
3.4.1	Katar	BNRRE				X		Gjatë vitit nuk ka pasur përgjigje nga Katari megjithë përkujtimet
4. ZBATIMI I PLOTË I PËRGJEGJËSIVE RREGULLATORE								
4.1 Plotësimi i legjislacionit sekondar								
4	VEPRIMET (e planifikuara)	Departamenti përgjegjës	AFATI KOHOR				STATUSI Raport i shkurtër	Në Progres
			K 1	K 2	K 3	K 4		Kompletuar
								Pa Përfunduar
								Jashtë AAC-së ose të varura nga jashtë
	4.1.1	Amandamenti i Rregullores 07/2011 për Tarifat e ngarkuara nga AAC	Dep. Teknike				X	
	4.1.2	Amandamenti i Rregullores Nr. 6/2011 (DGR) konform legjislacionit të ri të KE-së	DSF			X		
	4.1.3	Amandamenti i Publikimit Teknik TP 05 – Raportimi i ndodhive në aviacionin civil	DSF	X				
	4.1.4	Hartimi dhe publikimi i Publikimit Teknik TP - Udhëzues për operim me drita laserike, fishekzjarre dhe balonë të vegjël me helium në hapësirën e Kosovës	DSF	X				
	4.1.5	Hartimi i Publikimit Teknik TP - Menaxhimi i botës shtazore në aeroporte	AGA		X			
	4.1.6	Hartimi i Publikimit Teknik TP - Menaxhimi i riskut në platformë	AGA			X		
	4.1.7	Hartimi i Publikimit Teknik TP -Pyetësor për paragllajdzëm	DSF				X	
4.2 Certifikimi i OSHNA-së ANP "Adem Jashari"								
4.2.1	Pranimi dhe miratimi i planit të veprimit të dërguar nga OSHNA për gjetjet e auditit të realizuar nga 02-06 dhjetor 2013	SHNA	X					
4.2.2	Vlerësimi i aplikacionit të OSHNA sa i përket kriterëve ekonomike dhe verifikimi i dokumentacionit	BNRRE				X		
4.2.3	Pas plotësimit të kërkesave për certifikim, dërgimi i rekomandimit të DP	SHNA	X					
4.2.4	Dërgimi i rekomandimit të DP-ja	BNRRE				X		Kushti 4.2.2 nuk është përmbushur nga operatori, të shtyhet për 2015.
4.2.5	Lëshimi i certifikatës	ZDP				X		Kushti 4.2.2 nuk është përmbushur nga operatori, të shtyhet për 2015
4.3 Aprovimi i Federatës Aeronautike të Kosovës (FAK)								
4.3.1	Takim me Kryesinë e re të FAK	DSF	X					
4.3.2	Pranimi i planit të aktiviteteve për aprovim të FAK	DSF	X					

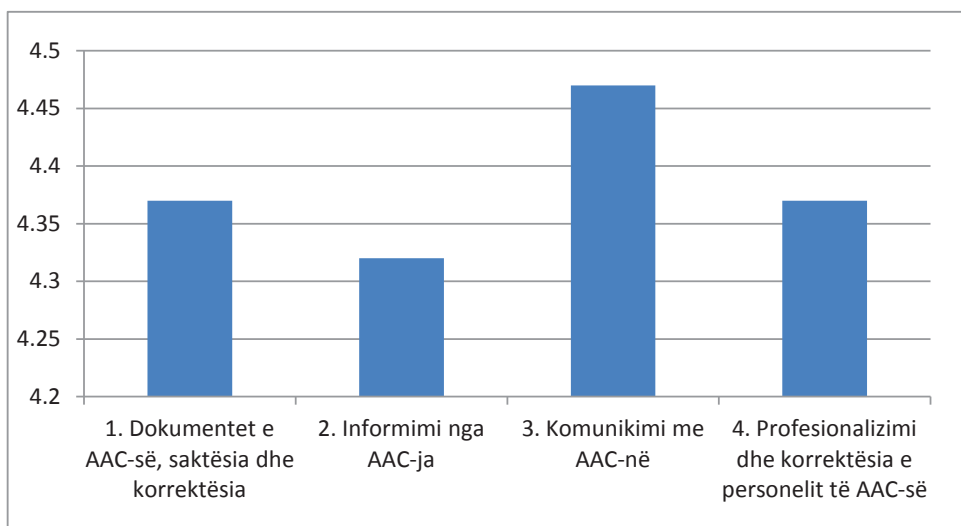
4.4.1	Rishikimi i aplikacionit dhe dokumenteve përcjellëse të dorëzuara nga ANP "Adem Jashari"- Kontrolli Ajror	SHNA				X	OSHNA ende nuk ka paraqitur aplikacionin prandaj ky veprim dhe ato përcjellëse shtyen.
4.5 Lëshimi dhe ri-validimi i licencave të personelit të operatorëve							
4.5.1	Rivalidimi i pilotëve sportivë, mbajtës të licencave të huaja	DSF				X	
4.5.2	Licencimi i kontrollorëve të trafikut ajror	SHNA	X	X	X	X	
4.6 Mbikëqyrja e vazhdueshme e operatorëve							
4.6.1	Plani i detajuar i aktiviteteve mbikëqyrëse është pjesë e planit për 2014, AACK/ZABKC-PLN 03	AGA/SHNA/DSF/BNRRE/ZABKC					Shih AACK/ZABKC-PLN 03
4.7 Raportimi i brendshëm dhe ndërinstucional							
4.7.1	Konsolidimi i raportit vjetor të AAC-së	BNRRE	X				30.03.2014
4.7.2	Dorëzimi i raportit vjetor në Kuvendin e Kosovës	ZDP	X				31.03.2014
4.7.3	Konsolidimi i raporteve tremujore të AAC-së	BNRRE	X	X	X	X	15.01.2014 raporti K4 2013 15.04.2014 raporti K1 2014 15.07.2014 raporti K2 2014 15.10.2014 raporti K3 2014
4.7.4	Dorëzimi i raportit tremujor te Bordi Mbikëqyrës	ZDP	X	X	X	X	Në mungesë të Bordit Mbikëqyrës, raporti nuk është dorëzuar por pika 4.7.3 është realizuar
4.7.5	Raportimi në MIE	BNRRE	X	X	X	X	20.01.2014 Raporti K4 2013 04.04.2014 Raportimi për Raportin e Progresit për periudhën shtator 2013 – prill 2014 25.04.2014 SAPD Sektoriale 20.08.2014 Raportimi i dytë për Raportin e Progresit 2014, periudha maj 2013 – gusht 2014 11.11.2014 Dakordimi i veprimeve për PVMSA për vitin 2015
4.7.6	Dërgimi i pasqyrave financiare në MF dhe ZAP	ADM/ZDP	X			X	31.01.2014 Pasqyrat financiare në MF dhe ZAP 30.10.2014 Raporti 9-mujor
4.8 Implementimi i Marrëveshjes ECAA							
4.8.1	Përditësimi i matricës dhe njoftimi i personelit për transponim të legjislacionit të mbetur nga Aneksi 1 i Marrëveshjes ECAA	BNRRE	X	X	X	X	
4.9 Riorganizimi i AAC-së							
4.9.1	Amandamenti i Rregullores së Brendshme	ZDP dhe dep.		X			
4.9.2	Emërimi i Zëvendës Drejtorit të Përgjithshëm	ZDP		X			
4.10 Miratimi i tarifave të rregulluara aeronautike në aeroport							
4.10.1	Pranimi i propozimit nga operatori	BNRRE				X	Nuk është pranuar propozimi nga operatori
4.11 Aprovimi i Heliportit – "Vali Ranch Heliport"							
4.11.1	Vlerësimi i aplikacionit dhe dokumenteve përcjellëse	AGA/DSF/SHNA	X				
4.11.2	Auditimi i operatorit	AGA			X		
4.11.3	Rekomandimi për lëshimin e Aprovimit të Aerodromit	AGA			X		
4.11.4	Lëshimi i aprovimit	ZDP			X		
5. HARTIMI DHE ZBATIMI I PROGRAMIT SHTETËROR TË SIGURISË- SSP							
5.1 Zbatimi i kërkesave të SSP-së të ndërlidhura vetëm me AAC-në							
5	VEPRIMET (e planifikuara)	Departamenti përgjegjës	AFATI KOHOR				STATUSI Raport i shkurtër
			K 1	K 2	K 3	K 4	Në Progres Kompletuar Pa Përfunduar

									Jashtë AAC-së ose të varura nga jashtë
5.1.1	Finalizimi i planit për hartim dhe zbatim të SSP-së	ZABKC/Grupi punues	X						
5.1.2	Hartimi i politikës së sigurisë	ZDP	X						
5.1.3	Hartimi i TOR për Personin Përgjegjës për SSP	ZABKC/Grupi punues			X				
5.1.4	Analizimi i kërkesave të dokumentit "Analizimi i të dhënave të sigurisë" dhe propozimi për veprimet e nevojshme	ZDP/ZABKC			X				
5.1.5	Plotësimi i procesit për trajtimin e ndodhjeve të raportuara në AAC (AACK/DSF-PC 55)	ZABKC/ZDP/DSF				X			
6. ZBATIMI DHE PËRMIRËSIMI I VAZHDESHËM I SISTEMIT PËR MENAXHIMIN E CILËSISË (SMC)									
6.1 Zbatimi dhe përmirësimi i vazhdueshëm i SMC-së									
VEPRIMET (e planifikuara)		Departamenti përgjegjës	AFATI KOHOR				STATUSI Raport i shkurtër	Në Progres	
			K 1	K 2	K 3	K 4		Kompletuar	
								Pa Përfunduar	
								Jashtë AAC-së ose të varura nga jashtë	
6	6.1.1	Digjitalizimi i proceseve dhe ngritja e TI-së	ADM				X	Është pritur modeli i zhvilluar nga MAP, i cili është konsideruar i papërshtatshëm për AAC-në. Aktiviteti të realizohet nga AAC në 2015	
	6.1.2	Plotësimi i Misionit dhe Vizionit	ZABKC	X					
	6.1.3	Amandamenti i Manualit të Cilësisë	ZABKC				X		
	6.1.4	Plotësimi i procedurës për lëshim të kredencialeve (Rregullorja 08/2011, UA 02/2011, MC dhe formularët përcjellës)	ZABKC/ZÇJRR/DSF/AGA/SHNA	X					
	6.1.5	Plotësimi i procesit AACK/ZDP-PC 03 "Menaxhimi i takimeve të menaxhmentit", shtimi i hapit për dërgim të procesverbalit të stafi	ZDP	X					
	6.1.6	Plotësimi i procesit AACK/ZDP-PC 09 "Nxjerrja e akteve nënligjore", shtimi i hapit për konsultim të brendshëm	ZDP	X					
	6.1.7	Hartimi i një procedure për njoftim të Rregulloreve të Qeverisë të aplikueshme në AAC (pjesë e ADM-MAN)	ADM			X			
	6.1.8	Ndarja e procesit AACK/ADM/BNJ-PC12 "Udhëtimet zyrtare dhe trajnimet"	ADM	X					
	6.1.9	Organizimi i konferencës për nder të ditës ndërkombëtare të aviacionit civil	ZDP				X		
	6.1.10	Organizimi i mbledhjes së komitetit drejtues të Programit ISIS të KE-së	ZDP/BNRRE	X					
	6.1.11	Hartimi i planit për mirëmbajtje të aseteve	ADM				X		
	6.1.12	Plotësimi i formularit për raport të vlerësimit të rezultateve të punonjësve (RVR) për të shtuar vlerësimin e efektivitetit të trajnimeve	ADM				X		
	6.1.13	Identifikimi i objektivave për ADM	ADM/ZDP/ZABKC	X					
	6.1.14	Futja e raportit të auditimit në dokumente të kontrolluara	ZABKC/SHNA/AGA/DSF	X					
	6.1.15	Identifikimi i trajnimeve që kërkojnë 'përditësim' dhe dallimi i tyre në plan të trajnimeve	Të gjitha dep.				X		
6.2 Realizimi i shpenzimit të buxhetit sipas planifikimit të rrjedhës së parësë (në %)									
	6.2.1	Totali i realizimit (shpenzimet e buxhetit të alokuar)		X	X	X	X	98%	
	6.2.2	Paga dhe medijtje		X	X	X	X	100%	
	6.2.3	Mallëra dhe shërbime		X	X	X	X	93%	
	6.2.4	Shpenzime komunale		X	X	X	X	69%	
6.3 Realizimi i planit të prokurimit sipas aprovimit nga ana e menaxhmentit të AAC-së									
	6.3.1	Shërbime të përkthimit	ADM			X			

6.3.2	Furnizim me ujë për pije	ADM	X				
6.3.3	Furnizim me material higjienik	ADM	X				
6.3.4	Shërbime për dizajnim dhe shtyp	ADM	X				
6.3.5	Servisim dhe mirëmbajtje e teknologjisë informative	ADM			X		
6.3.6	Shërbime të sigurimit të veturave	ADM	X				
6.3.7	Servisimi dhe mirëmbajtja e veturave	ADM		X			
6.3.8	Furnizim me material shpenzues për zyre	ADM	X				
6.3.9	Furnizim me bileta udhëtimi	ADM			X		
6.3.10	Furnizim me telefon mobil për Zëvendës Drejtorin e Përgjithshëm	ADM	X				
6.3.11	Shërbime transporti me autobus për realizimin e veprimit 6.1.10	ADM	X				
6.3.12	Furnizim me 30 libra promovues për Kosovën për realizimin e veprimit 6.1.10	ADM	X				
6.4 Realizimi i planit të trajnimeve për nëpunësit e AAC-së							
6.4.1	Trajnimet e planifikuara në tremujorin e I-rë		X				
6.4.2	Trajnimet e planifikuara në tremujorin e II-të		X				
6.4.3	Trajnimet e planifikuara në tremujorin e III-të			X			
6.4.4	Trajnimet e planifikuara në tremujorin e IV-të				X		
6.5 Realizimi i planit të rekrutimit							
6.5.1	1 Zyrta për rregullim ekonomik të aviacionit	BNRRE			X		Pozita nuk është miratuar me Ligjin e Buxhetit 2014
6.5.2	1 Zyrta për Sistemin e Menaxhimit të Cilësisë dhe Programin Shtetëror të Sigurisë	ZABKC			X		Pozita nuk është miratuar me Ligjin e Buxhetit 2014
6.5.3	1 Zyrta për çështje ligjore dhe rregullatore të aviacionit,	ZÇJRR			X		Pozita nuk është miratuar me Ligjin e Buxhetit 2014
	1 Zyrta për mbikëqyrje dhe zbatim të legjisllacionit dhe mbështetje ligjore						

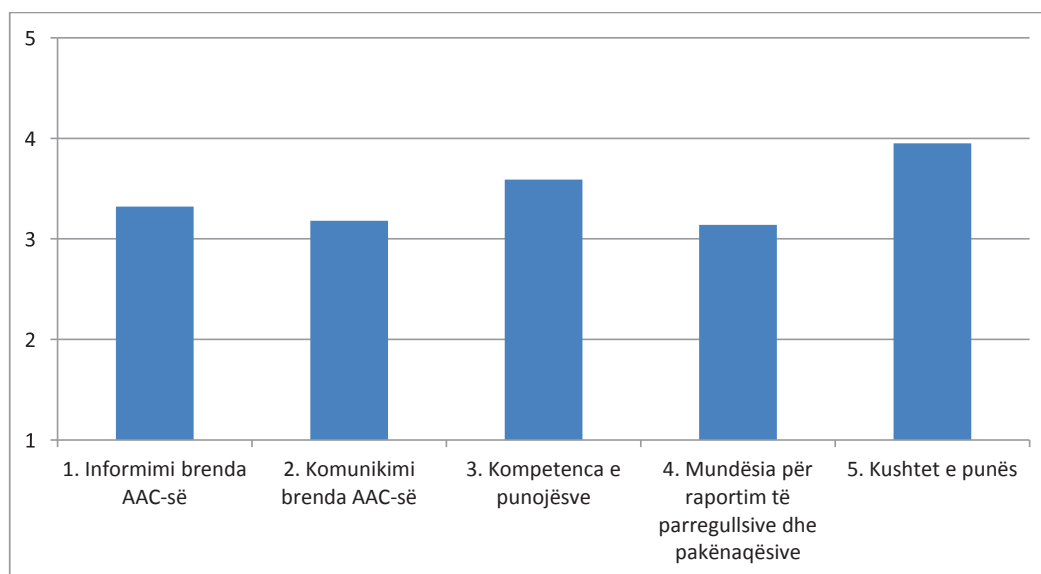
SHTOJCA 3 – REZULTATET E MATJES SË KËNAQSHMËRISË

Matja e jashtme 2014

Rezultatet e vlerësimit (me notë nga 1 - 5)

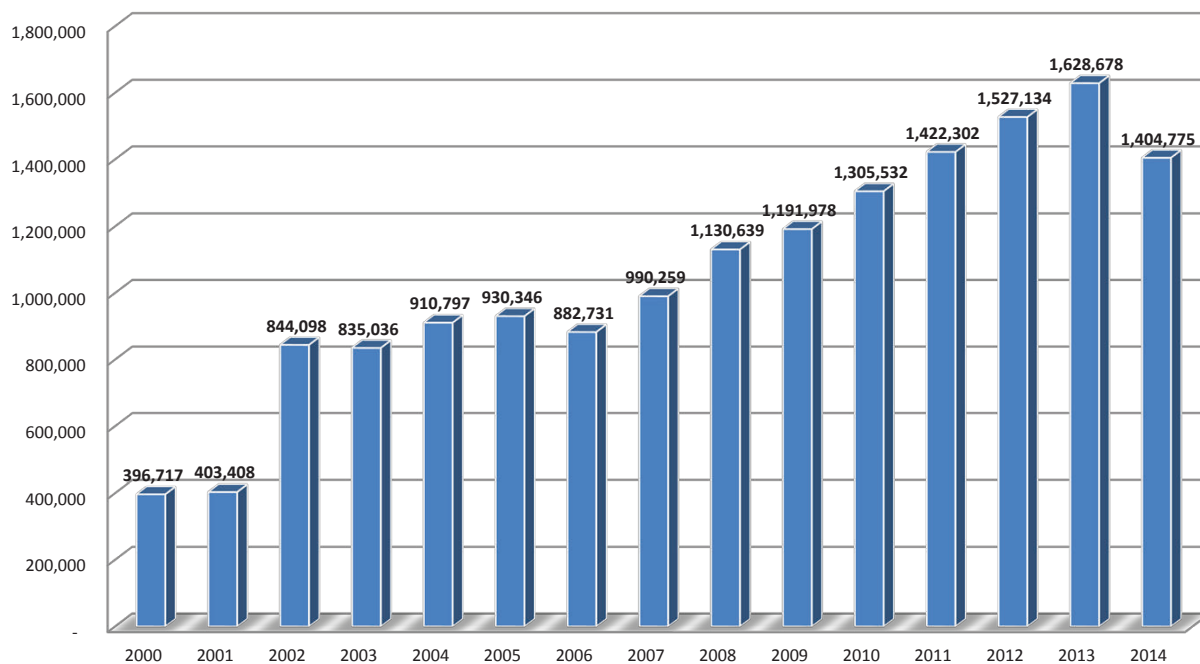
Matja e brendshme 2014

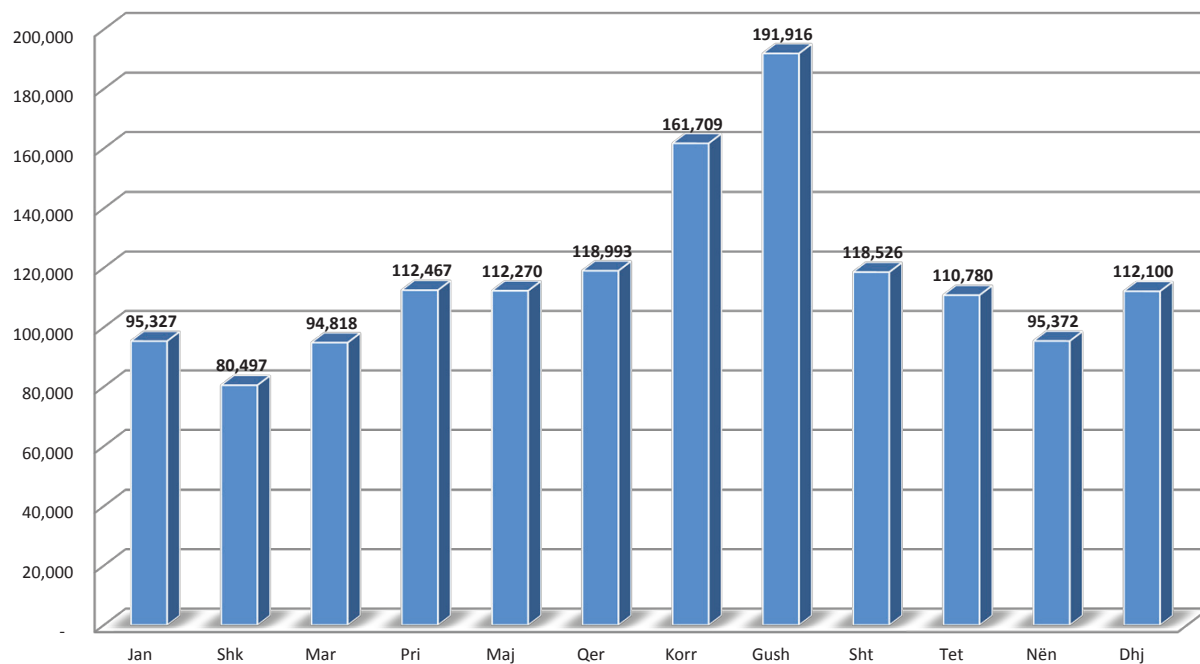
Rezultatet e vlerësimit (me notë nga 1 - 5)

SHTOJCA 4 – STATISTIKAT

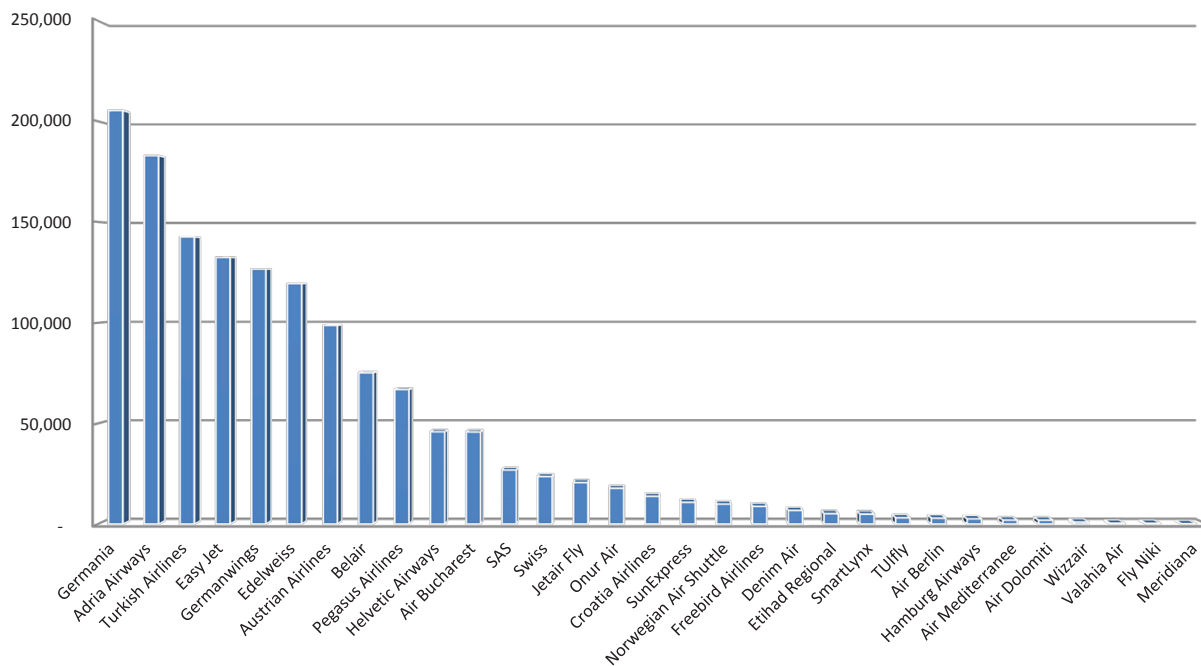
**Numri i udhëtarëve
2000-2014**

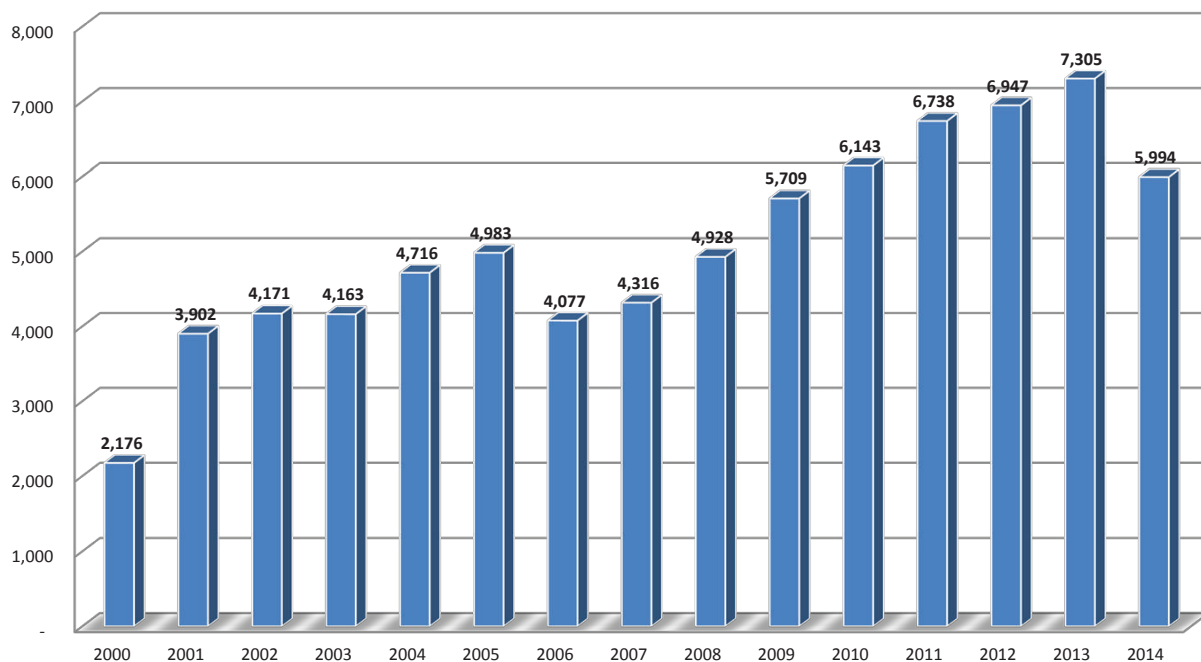
**Udhëtarët sipas muajit
2014**

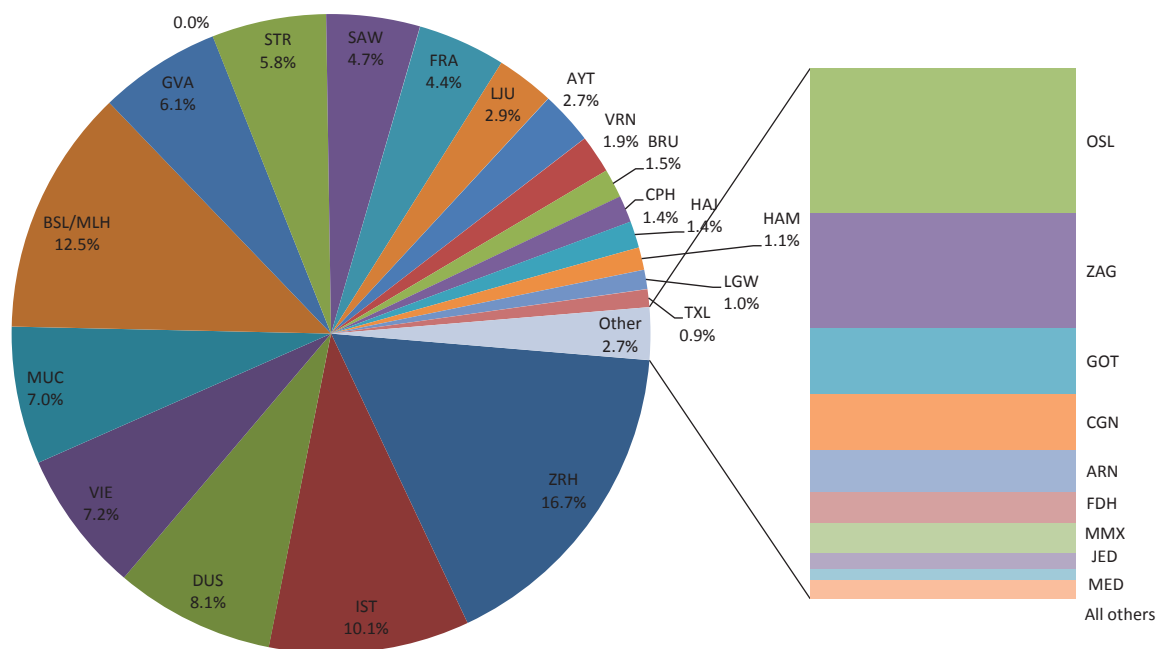
Udhëtarët sipas aviokompanisë 2014

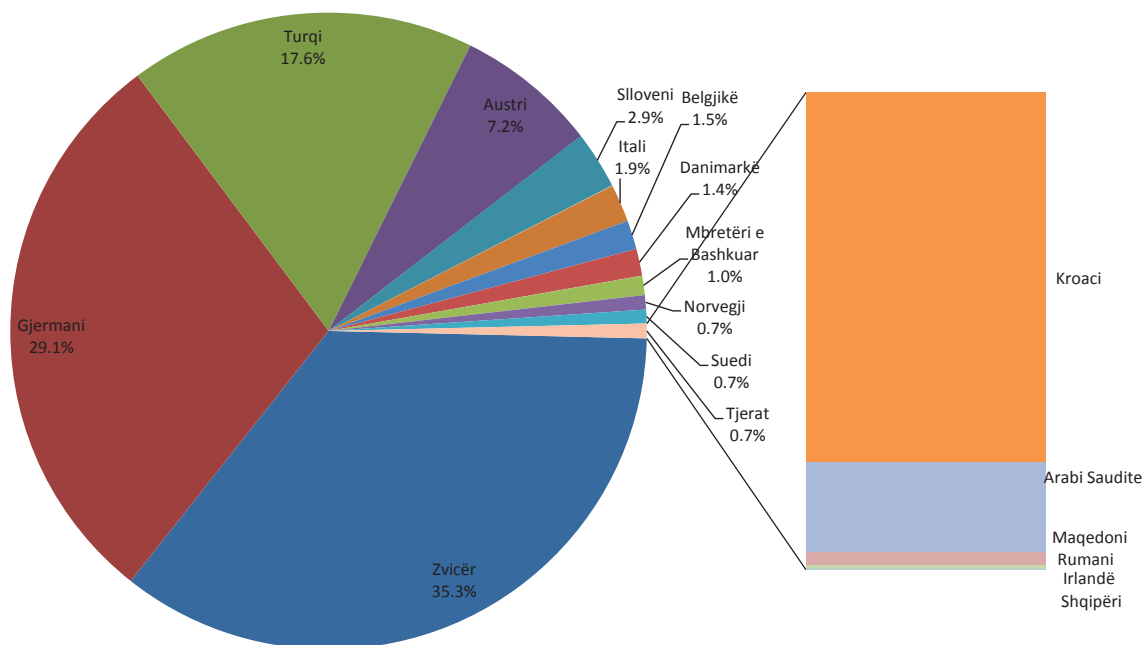
Fluturimet 2000-2014

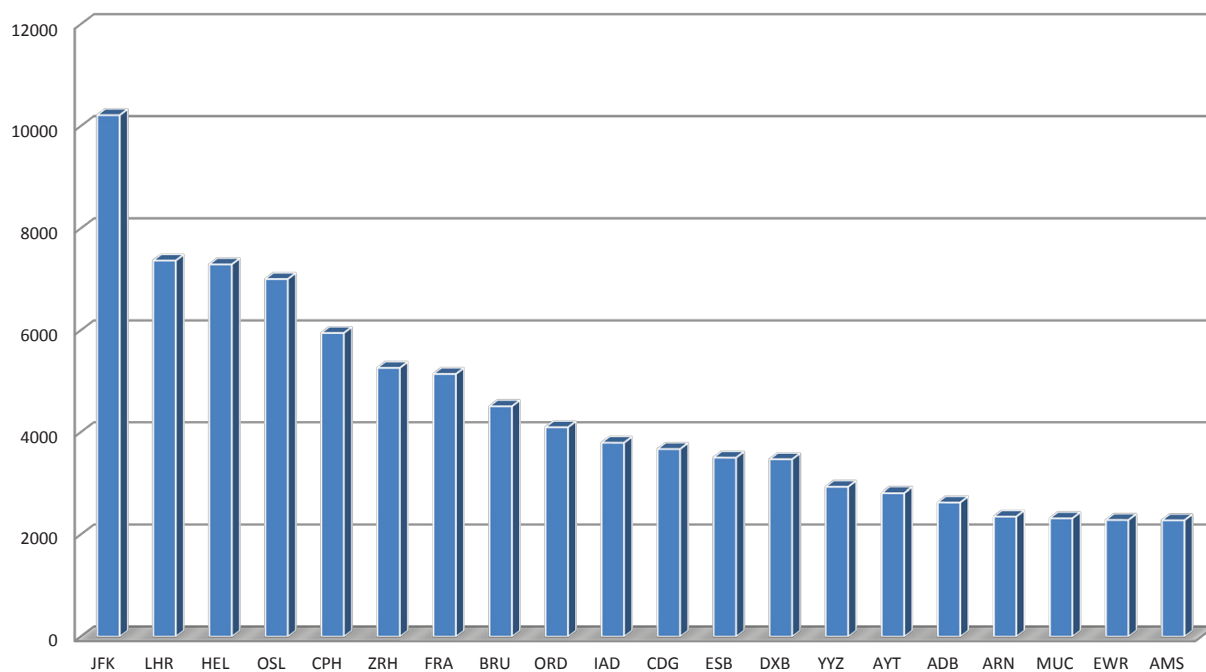
**Udhëtarët sipas destinacionit
2014**

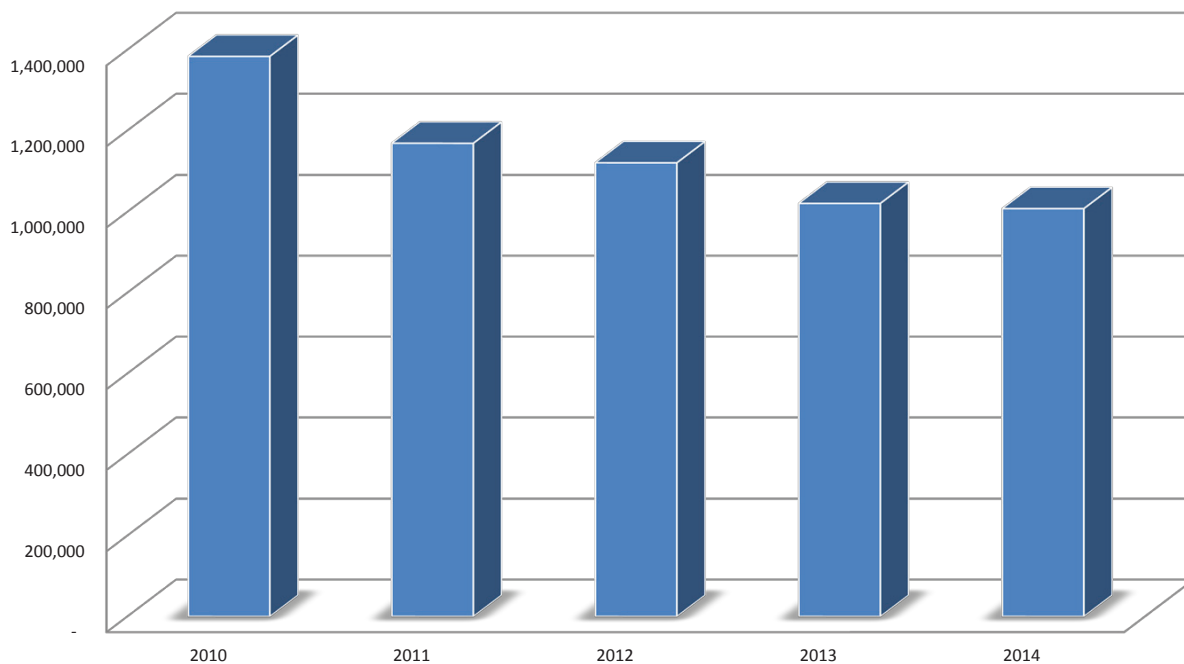
**Udhëtarët sipas shtetit
2014**

Destinacionet e mëtutjeshme 2014

Kargo (kg) 2010-2014

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo

Autoriteti i Aviacionit Civil i Kosovës
Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva Kosova
Civil Aviation Authority of Kosovo

GODIŠNJI IZVEŠTAJ 2014

Vizija

“Da budemo kredibilni i priznati u svetu kao regulatorno telo za civilno vazduhoplovstvo na visokom nivou, rangirani ispred drugih iz regiona i šire u pogledu vazduhoplovne bezbednosti.”

Misija

“Da stvorimo okruženje civilnog vazduhoplovstva u skladu sa međunarodnim standardima, kroz kontinuirani nadzor, partnerstvo sa industrijom i visok nivo stručnosti osoblja.”

SADRŽAJ

SPISAK SKRAĆENICA	5	c) Koordinacija tehničke pomoći u	
1. REZIME IZVEŠTAJA	6	oblasti vazduhoplovstva	27
2. ZAKONODAVNA OSNOVA	8	7.10 REGULATORNA AKTIVNOST	29
3. OPIS ACV	8	a) Bezbednost letenja	30
4. INSTITUCIONALNA ORGANIZACIJA	9	b) Vazdušno navigacijske usluge	34
4.1. INADZORNI ODBOR ACV	11	c) Aerodromi	37
4.2. IZVRŠNI ODBOR	12	d) Ekonomsko regulisanje	40
a) Generalni direktor ACV	12	7.11 ZAKONODAVNA AKTIVNOST	41
b) Zamenik generalnog direktora ACV	12	a) Podzakonski akti	41
c) Srednji menadžment	12	b) Izvršne odluke	43
4.3. LJUDSKI RESURSI	13	c) Kazne / žalbe / sporovi	43
a) Obuke	13	d) Teškoće u objavljivanju podzakonskih akata	43
4.4. SREDSTVA	13	7.12 TEHNIČKE PUBLIKACIJE ZA INDUSTRIJU	43
5. PLANIRANJE I REALIZACIJA RADA	13	a) Objavljivanje izveštaja o prijavljenim događajima	44
6. SISTEM UPRAVLJANJA KVALITETOM	14	7.13 INFORMISANJE JAVNOSTI I PRISTUP	
a) Revizija za održavanje Sertifikata prema		JAVNIM DOKUMENTIMA	45
ISO 9001:2008	14	a) Bilten ACV „Avijatičar“	45
b) Održavanje sistema za upravljanje		b) Pristup javnim dokumentima	45
kvalitetom (SUK-a)	14	7.14 ADMINISTRACIJA I LJUDSKI RESURSI	45
7. RAD TOKOM PRETHODNE GODINE	15	a) Ljudski resursi i administrativne procedure	45
7.1. NAPORI ZA UČLANJIVANJE REPUBLIKE		b) Nabavka tokom 2014. godine	45
KOSOVO U MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA		7.15 FINANSIJSKI IZVEŠTAJ	46
AVIJACIJE	15	a) Izveštaj budžeta sa troškovima	46
a) ICAO	15	b) Prihodi	47
b) ECAC i EUROCONTROL	15	c) Budžetski troškovi	47
c) EASA	15	d) Planiranje / Realizacija budžeta	50
7.2. KONFERENCIJA VAZDUHOPLOVSTVA		e) Kapitalne investicije	50
ORGANIZOVANA OD STRANE ACV	16	f) Uporedna tabela sa budžetima iz	
7.3. NORMALIZACIJA VAZDUŠNOG PROSTORA		poslednje tri godine	50
KOSOVA	17	g) Budžet AVC-a za 2015 godinu	51
a) Opis vazdušnog prostora Kosova	17	8. REVIZIJE OBAVLJENE NAD ACV	51
b) Ponovno otvaranje gornjeg vazdušnog		a) Revizija obavljena od Kancelarije	
prostora i dešavanja oko donjeg vazdušnog		Glavnog Revizora Kosova	51
prostora Republike Kosovo	20	b) Revizija obavljena od strane Nezavisnog	
7.4. SPORAZUM O ZAJEDNIČKOM EVROPSKOM		Nadzornog Odbora	51
VAZDUHOPLOVNOM		9. STATISTIKE	51
PODRUČJU (SPORAZUM ECAA)	20	DODATAK 1 – SPISAK OBUKA	53
7.5. REAKCIJA NA MAKEDONSKU		DODATAK 2 – PLAN RADA ACV ZA 2014	
DRŽAVNU POMOĆ PRUŽANU AVIO KOMPANIJAMA	21	GODINU I NJEGOVA REALIZACIJA	56
7.6. PROGRAM DRŽAVNE BEZBEDNOSTI (PDB)	22	DODATAK 3 – REZULTATI MERENJA	
7.7. PITANJA VAZDUHOPLOVSTVA POVEZANA		SATISFAKCIJE	61
SA EVROPSKOM INTEGRACIJOM	22	DODATAK 4 – STATISTIKE	62
a) Akcioni Plan o Sporazumu SSA	22		
b) Izveštaj o napretku	23		
c) Plenarni i sektorijski sastanak prevoza u			
okviru PDSA-a	23		
7.8. MEĐUINSTITUCIONALNA SARADNJA	24		
a) Saradnja sa Ministarstvom za Infrastrukturu	24		
b) Saradnja sa KFOR-om	24		
c) Bilateralni sporazum između ACV-a i KAZZNB-a	24		
d) Saradnja sa Kosovskom Policijom	24		
7.9. AKTIVNOST ACV NA MEĐUNARODNOM PLANU	24		
a) Bilateralna saradnja u oblasti civilnog			
vazduhoplovstva	25		
b) Regionalna multilateralna saradnja	27		

SPISAK SKRAĆENICA

ACV	Autoritet civilnog vazduhoplovstva Republike Kosovo
MI	Ministarstvo infrastrukture
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
MEI	Ministarstvo za evropske integracije
MF	Ministarstvo finansija
MIP	Ministarstvo inostranih poslova
MRSZ	Ministarstvo rada i socijalne zaštite
KIVNI	Komisija za istraživanje vazduhoplovnih nesreća i incidenata
ZCV	Zakon o civilnom vazduhoplovstvu
NATO	Organizacija Severnoatlantskog sporazuma
KFOR	Kosovske snage
EU	Evropska unija
EK	Evropska komisija
ECAA	Zajedničko evropsko vazduhoplovno područje
EULEX	Misija vladavine prava Evropske unije na Kosovu
IPA	Instrument za pretpristupnu pomoć
ISIS	Implementacija jedinstvenog evropskog neba u Jugoistočnoj Evropi
MAP	Međunarodni aerodrom u Prištini "Adem Jashari"
PVNU	Pružalac vazdušno navigacijskih usluga u MAP MAP – Kontrola vazdušnog saobraćaja "ADEM JASHARI"
VK	Vazдушna kontrola
KVS	Kontrola vazdušnog saobraćaja
ALBCONTROL	Pružalac vazdušno navigacijskih usluga (Albanija)
MNAV	Pružalac vazdušno navigacijskih usluga (Makedonija)
ICAO	Međunarodna organizacija za civilno vazduhoplovstvo
ECAC	Evropska konferencija za civilno vazduhoplovstvo
EUROCONTROL	Evropska organizacija za bezbednost vazdušne navigacije
EASA	Evropska agencija za vazduhoplovnu bezbednost
IATA	Međunarodna asocijacija za vazdušni saobraćaj
ISO	Međunarodna organizacija za standardizaciju
KIJU	Kosovski institut za javnu upravu
AOC	Sertifikat vazduhoplovnog operatera
FTO	Organizacija za letačku obuku
AME	Ovlašćeni lekari vazduhoplovne medicine
AMC	Vazduhoplovnomedicinski centar
ZABKC	Kancelarija za internu reviziju i kontrolu kvaliteta u ACV
KGRK	Kancelarija Generalnog revizora Kosova
NNO	Nezavisni nadzorni odbor
ISUFK	Informacioni sistem upravljanja finansijama Kosova
SUK	Sistem upravljanja kvalitetom
SSP	Nacionalni program bezbednosti u civilnom vazduhoplovstvu

1. REZIME IZVEŠTAJA

ACV je nezavisna regulatorna agencija zadužena za regulisanje pitanja bezbednosti civilnog vazduhoplovstva i ekonomsko regulisanje aerodroma i pružalaca vazdušno navigacijskih usluga. ACV ima punu pravnu sposobnost; Ona je budžetska samofinansirajuća organizacija i javni autoritet, a podleže odgovarajućim odredbama važećih zakona i drugih podzakonskih akata Republike Kosovo koji regulišu budžetske organizacije i javne autoritete.

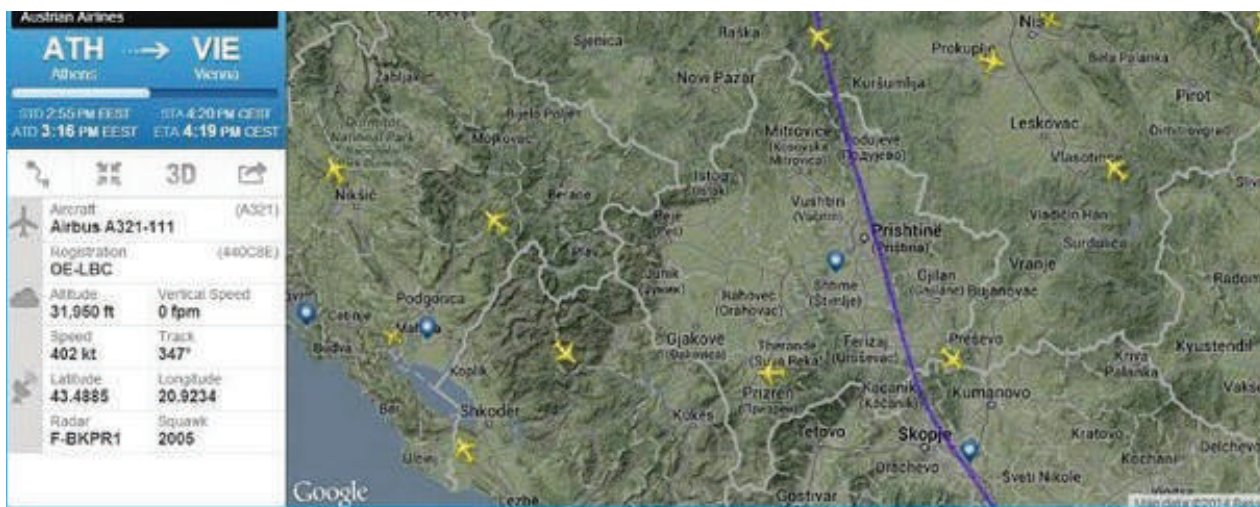
ACV se samo- finansira namenskim prihodima, kao što je definisano u Zakonu br. 03/ L - 048 o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima. Prema članu 25. Zakona br. 03/L - 051 o civilnom vazduhoplovstvu, namenski prihodi ACV čine:

- takse koje se odnose na vazduhoplovstvo, naknade i tarife;
- procenti od usluga u vazdušnoj navigaciji koje se pružaju u vazdušnom prostoru Republike Kosovo;
- tarife za bezbednost putnika i takse za sertifikaciju i licenciranje; i
- donacije, grantovi i druga finansijska ili tehnička pomoć (podrška) određena za ACV.

ACV predvodi generalni direktor. Generalni direktor ACV je preimenovan od strane Vlade Republike Kosova Odlukom br. 8/157 od 22. novembra 2013. godine za period od pet godina sa mogućnošću produženja. Rad ACV-a je nadgledan od Nadzornog odbora koji čine pet članova. Međutim, Nadzorni odbor ACV nije bio u mogućnosti da bude funkcionalan tokom cele godine zato što je svim članovima istekao mandat.

Da bi se očuvao sertifikat kvaliteta dobijen 2013. godine, ACV je pratio veliki broj zahteva izvedenih iz standarda ISO 9001:2008. Pored eksterne revizije koju je obavila sertifikaciona kuća "Bureau Veritas" u martu, kako bi se obezbedila održivost sertifikovanog sistema, ACV je tokom godine izvršio reviziju sistema, izmerio zadovoljstvo onih koji primaju usluge od ovog autoriteta, pregledao izvođenje radova po kvartalima i preispitao upravljanje radom u organizaciji uopšte. Dodatak 3. ovog izveštaja ilustruje rezultate merenja internog i eksternog zadovoljstva sa pružanim uslugama.

Najvažniji događaj u protekloj godini, u sektoru civilnog vazduhoplovstva, je ponovno otvaranje gornjeg vazdušnog prostora Kosova za prelete u aprilu. Kao što je poznato, od završetka rata je ovaj prostor bio zatvoren za civilne letove. Prema izvršnom sporazumu između NATO/KFOR-a i Mađarske o otvaranju gornjeg vazdušnog prostora Kosova za prelete, ovlašćuje se Mađarska da kroz HungaroControl pruži vazdušno navigacijske usluge u gornjem vazdušnom prostoru Kosova za petogodišnji period, dok će kosovski pružalac usluga povećavati kapacitete u infrastrukturi i ljudskim resursima. Radi koordinacije svojih regulatornih odgovornosti koji su nastali kao rezultat ovog razvoja, ACV i Mađarski autoritet vazduhoplovstva su u decembru potpisali Memorandum o razumevanju za tehničku saradnju u svim oblastima regulatorne odgovornosti, sa naglaskom na oblast usluga vazdušnog saobraćaja.

Prvi let nakon otvaranja gornjeg vazdušnog prostora Kosova

Dana 8. decembra 2014. godine, u Prištini, ACV je organizovao konferenciju na temu “Mogućnosti i izazovi civilnog vazduhoplovstva na Kosovu”. Konferencija je održana povodom 70. godišnjice potpisivanja međunarodne konvencije o civilnom vazduhoplovstvu i stogodišnjice prvog komercijalnog leta. Po prvi put su se okupile sve zainteresovane strane civilne avijacije na Kosovu da raspravljaju o mogućnostima i izazovima ovog sektora na Kosovu. Više o temama i zaključcima konferencije može se pročitati u poglavlju 7.2 ovog izveštaja.

Godišnji izveštaj Evropske komisije o napredku na Kosovu, objavljen 8. oktobra 2014. godine, je ocenio rad koje su obavile vazduhoplovne vlasti Kosova u transpoziciji propisa potrebnih za završetak prve faze Sporazuma o zajedničkom evropskom vazduhoplovnom području (ECAA). Takođe je pozitivno ocenjeno usvajanje Zakona o osnivanju Agencije za vazdušno navigacijske usluge i ponovno otvaranje gornjeg vazdušnog prostora Kosova. Uporedna analiza izveštaja napretka zemalja regiona, deo ECAA sporazuma, rangira Kosovo na prvom mestu liste za napredak u ispunjavanju zahteva u oblasti zakonodavstva iz prve faze ovog sporazuma. Ovogodišnji izveštaj ponovo naglašava pitanja pokrenuta od ACV o nemogućnosti da postane deo međunarodnih organizacija, poput EASA iz političkih razloga, koji su izvan okvira ACV-a i drugih organa naše zemlje.

Kad smo kod predmeta članstva u međunarodnim organizacijama vazduhoplovstva, nema napretka u tom pogledu osim koordinacije aktivnosti sa MIP vezanih za akcije koje se trebaju preduzeti za članstvo u Međunarodnu organizaciju civilnog vazduhoplovstva (ICAO), kao ključna kapija za članstvo u drugim vazduhoplovnim organizacijama. Podrazumeva se da ova situacija sprečava celovito ostvarivanje odgovornosti ACV-a i njegovu internacionalizaciju.

U skladu sa planom rada za 2014. godinu, ACV je nastavio da donosi podzakonske akte za sprovođenje Zakona o civilnom vazduhoplovstvu, kroz koje postaje moguće sticanje međunarodnih vazduhoplovnih standarda koje je objavio ICAO kao i onih za primenu propisa EU u oblasti civilnog vazduhoplovstva, kao što su oni u okviru ECAA sporazuma, kao i drugih koji važe za zemlje EU, ali koji još uvek nisu zvanično deo ovog sporazuma. Iako se direkto pozivaju na Zakon o civilnom vazduhoplovstvu, ACV je doneo pet posebnih podzakonskih akata za transponovanje aneksa Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu (Čikaška konvencija).

ACV inspektori su obavili inspekcije i revizije kako bi se osiguralo da se operacije civilnog vazduhoplovstva u Republici Kosovo sprovode u skladu sa važećim standardima. Ove inspekcije i revizije se izvršene na međunarodnom aerodromu u Prištini “Adem Jashari”, pružaocu vazdušno navigacijskih usluga i stranim vazduhoplovnim kompanijama koje posluju u Prištini. Inspekcije su pokazale da se operacije sprovode u skladu sa bezbednosnim standardima.

Dana 28. avgusta 2014. godine, ACV je odobrio prvi helidrom na Kosovu. Operator “Kosovo Air Service” d. o. o. je odobren za vođenje helidroma koji se nalazi u selu Perlepnica, opština Gnjilane, u okviru poslovnog kompleksa “Vali Ranch”. Odobrenje je izdato u skladu sa Zakonom br. 03/L- 051 o civilnom vazduhoplovstvu i Uredbom br. 3/2012 o odobrenim aerodromima, koje definiše uslove za regulisanje bezbednosti aerodroma koji su dostupni za javnu upotrebu, ali nisu predmet sertifikacije.

U ispunjavanju odgovornosti licenciranja osoblja koje radi u civilnom vazduhoplovstvu, ACV je izdao veliki broj dozvola, uključujući licenciranje kontrolora letenja na osnovu zahteva EU kao vrlo važnog osoblja u sigurnoj isporuci usluga za kompanije koje lete na našem nebu i šire. Novost u 2014. u oblasti kadrovskog licenciranja bilo je prvo licenciranje pilota paraglajdera i deltaplana. Kao što se može pročitati u poglavlju 10.7 a) izveštaja, bila je povećana aktivnost generalne avijacije, zahvaljujući reorganizaciji Vazduhoplovnog saveza Kosova i pravne infrastrukture za ovu oblast koju je pripremio ACV.

ACV je podržao i druge institucije koje su odgovorne za civilno vazduhoplovstvo u Republici Kosovo, tako da ceo regulatorni i kontrolni sistem vazduhoplovstva funkcioniše na usklađen način i u saglasnosti sa standardima i najboljim međunarodnim praksama. Važno je napomenuti veću tehničku saradnju sa homolognim autoritetima u regionu i šire, posebno sa Albanijom i Makedonijom. ACV inspektori iz godine u godinu postaju primer profesionalnog razvoja u regionu tako da se zahteva njihova podrška kolegama iz susednih država u ostvarivanju regulatornih i nadzornih odgovornosti u njihovim državama.

U junu 2014. godine, Kancelarija Generalnog revizora Kosova (KGRK) objavila je izveštaj revizije finansijskih izveštaja ACV za godinu koja je završena 31. decembra 2013. U izveštaju se navodi da je ACV postavio efektivan sistem interne kontrole u svim oblastima finansijskog upravljanja i kontrole. KGRK nije prijavio nikakve nalaze dok se jedinoj njegovoj preporuci ACV obratio i implementirao u celini.

Budžet ACV za 2014. godinu bio je 841,375.00 €. Tokom fiskalne 2014. godine, ACV je potrošio 822,116.00 €, što znači da je realizovano 98% odobrenog budžeta. U međuvremenu, prihodi ACV dostigli su vrednost od 1,368,546 €.

ACV ulaže u profesionalnu nadogradnju i održavanje profesionalnih sposobnosti svog osoblja, u skladu sa međunarodnim standardima i preporučenim praksama. Prema prethodno usvojenim planom obuke, tokom 2014. godine osoblje ACV je prošlo obuku finansiranu od donatora, kao i onu finansiranu od budžeta ACV.

MAP "Adem Jashari" je uslužio ukupno 1,404,775 putnika u 2014. godini. Ovaj broj putnika je 14 % manji od broja putnika usluženih na aerodromu tokom 2013. godine (1,628,678). Prema procenama aerodroma i ACV, ovaj pad prometa tokom skoro cele 2014. godine, između ostalog, je rezultat ukidanja letova avio-kompanije "Belle Air Europe" u oktobru 2013. godine, kao posledica loših vremenskih uslova tokom zimskih meseci, kao i zbog nelojalne konkurencije aerodroma u Skoplju. U decembru 2014. godine, broj putnika porastao je za 22 % u odnosu na decembar 2013. godine, dajući prve signale novog povećanja. Grafikoni statistika su detaljno prikazani u Dodatku 4. ovog izveštaja.

2. ZAKONODAVNA OSNOVA

ACV deluje u skladu sa odredbama Zakona br. 03/L - 051 o civilnom vazduhoplovstvu, pod kojim je osnovan. Ovaj zakon je usvojen od strane Skupštine Kosova, u skladu sa članom 130 Ustava Republike Kosovo. Na osnovu ovog zakona, ACV je doneo podzakonske akte u vidu uredbi, administrativnih uputstava i odluka, za konkretniju implementaciju odredbi Zakona o civilnom vazduhoplovstvu. Funkcionisanje i interna organizacija je izvedena na osnovu internog pravilnika koji donosi generalni direktor prema članu 14.2 Zakona o civilnom vazduhoplovstvu i prema važećim zakonima, uključujući i Zakon o državnoj upravi, Zakon o civilnoj službi i uredbe Vlade Kosova o civilnoj službi.

U okviru aktivnosti za praćenje sprovođenja Zakona o civilnom vazduhoplovstvu, 4. aprila 2014. godine, ACV su posetili članovi radne grupe Skupštine Kosova za praćenje sprovođenja ovog zakona, koju su predvodili poslanice Skupštine Republike Kosovo g-đa Teuta Sahatqija i g-đa Sala Berisha - Shala. Generalni direktor je izvestio da ACV nije naišao na nikakve pravne smetnje za ispunjenje svoje misije i da trenutno nema potrebe za poboljšanje pravnog osnova.

3. OPIS ACV

Dana 13. marta 2008. godine, Skupština Republike Kosova usvojila je Zakon br. 3/L-051 o civilnom vazduhoplovstvu. Zakon je stupio na snagu 15. juna 2008. godine. Zakon o civilnom vazduhoplovstvu, između ostalog, osnovao je Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva Republike Kosovo (ACV).

Od 1. januara 2009. godine, ACV je primio pune kompetencije u skladu sa Zakonom o civilnom vazduhoplovstvu. ACV je jedan od državnih organa sa odgovornostima i funkcijama u oblasti civilnog vazduhoplovstva u našoj zemlji. Zakon predviđa da je Ministarstvo za infrastrukturu (MI) odgovorno za ekonomsko regulisanje vazdušnog saobraćaja¹, dok je Ministarstvo unutrašnjih poslova (MUP) odgovorno za regulisanje bezbednosnih aspekata avijacije². Na osnovu Zakona, osnovana je komisija za istragu vazduhoplovnih nesreća i incidenata (KIVNI), kao institucija koja posluje u okviru Kancelarije premijera Republike Kosovo.³

¹ Zakon o civilnom vazduhoplovstvu, poglavlje 2

² Na istom mestu, poglavlje 4

³ Na istom mestu, član 5

ACV je nezavisna regulatorna agencija zadužena za regulisanje pitanja bezbednosti civilnog vazduhoplovstva i ekonomsko regulisanje aerodroma i pružalaca vazdušno navigacijskih usluga. Ekonomska regulacija aerodroma i pružalaca vazdušno navigacijskih usluga podrazumeva odobravanje naknada za korišćenje usluga koje ovi operatori nude. ACV ima punu pravnu sposobnost i za svoj rad odgovara Skupštini Republike Kosovo. Ona je budžetska samofinansirajuća organizacija i javni autoritet, a podleže odgovarajućim odredbama važećih zakona i drugih podzakonskih akata Republike Kosovo koji regulišu budžetske organizacije i javne autoritete.

ACV je odgovoran za:

- sprovođenje vazduhoplovnog zakonodavstva i sprovođenje politika koje je usvojilo MI ili Vlada u oblasti civilnog vazduhoplovstva;
- pružanje saveta i predloga za MI, Vladu i Skupštinu u vezi politika i zakonodavstva u oblasti civilnog vazduhoplovstva;
- donošenje primenljivih uredbi i podzakonskih propisa vazdušne navigacije, u skladu sa Zakonom o civilnom vazduhoplovstvu i Sporazumom o zajedničkom evropskom vazduhoplovnom području, u cilju sprovođenja politika civilnog vazduhoplovstva, politika MI i relevantnog zakonodavstva u oblasti civilnog vazduhoplovstva;
- izdavanje licenci, sertifikata i dozvola u skladu sa ovlašćenjima i odgovornostima ACV utvrđenim zakonom o civilnom vazduhoplovstvu;
- regulisanje bezbednosti vazdušnog saobraćaja u Republici Kosovo;
- ekonomsku regulaciju aerodroma i vazdušno navigacijskih usluga;
- davanje saveta MI u vezi sa pripremom nacrtu politika, od strane Ministra, za korišćenje vazdušnog prostora Kosova, koje zadovoljavaju potrebe korisnika, uzimajući u obzir nacionalnu bezbednost, ekonomske i ekološke faktore i potrebu za visokim standardima bezbednosti;
- nadzor i osiguravanje efikasnog sprovođenja zakona, standarda, pravila, procedura i naredbi civilnog vazduhoplovstva, osim ako je Zakonom o civilnom vazduhoplovstvu ili drugim osnovnim normativnim aktom, ova funkcija -eksplicitno data MI ili drugom javnom autoritetu;
- širenje informacija javnosti o pitanjima relevantnim za funkcije i aktivnosti ACV;
- preduzimanje mera, sprovođenje istraga i inspekcija i izdavanje naredbi, odredbi, propisa i/ili postupaka koje ACV sa razlogom smatra potrebnim za (i) redovno i zakonito sprovođenje odredbi Zakona o civilnom vazduhoplovstvu -ili (ii) pravilno i zakonito sprovođenje ovlašćenja i dužnosti koje su ACV-u date ovim zakonom; i
- vršenje drugih funkcija koje su vezane za civilno vazduhoplovstvo na Kosovu i koje su dodeljene ACV-u Zakonom o civilnom vazduhoplovstvu ili drugim osnovnim normativnim aktom.

4. INSTITUCIONALNA ORGANIZACIJA

LOKACIJA

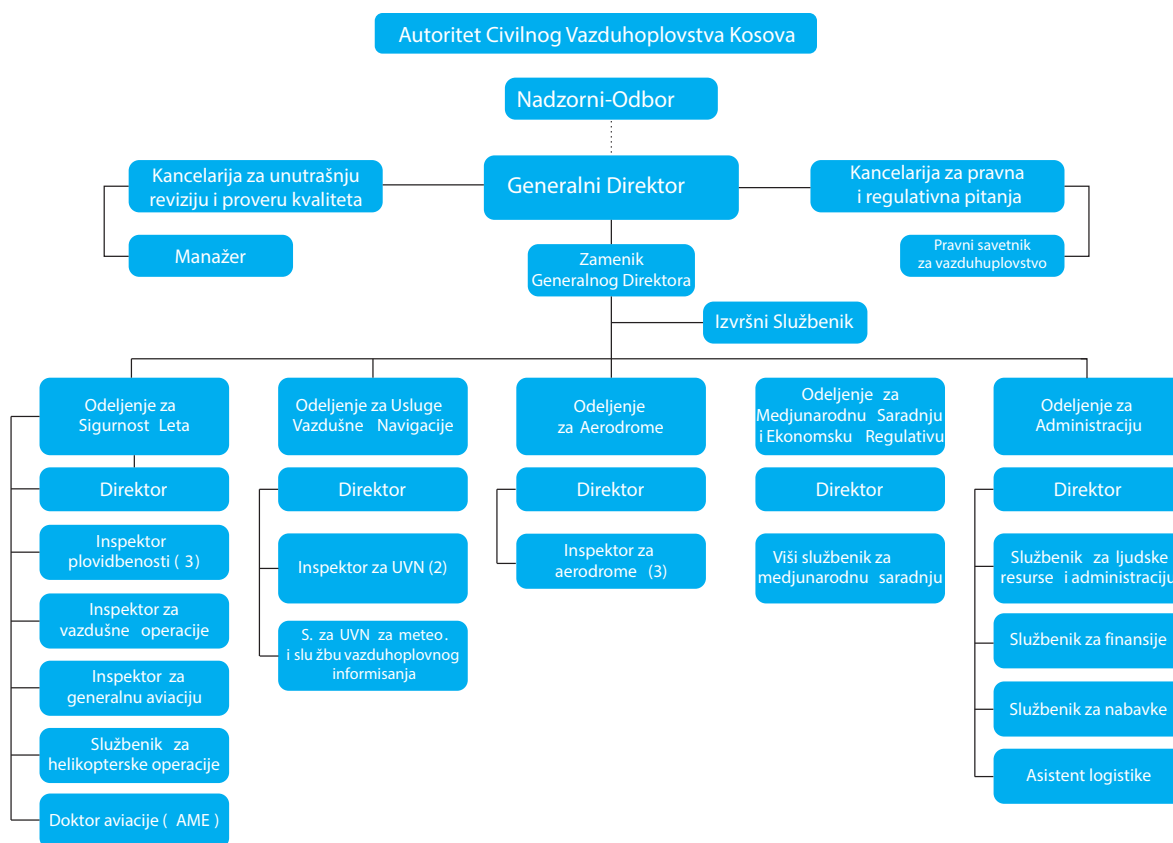
Sedište ACV je u Prištini, naselje Arberia, ulica "Ahmet Krasniqi" bb. Kancelarije ACV imaju dovoljno prostora da obezbede zaposlenima dobre radne uslove. Pošto se prostorije ACV nalaze u privatnoj zgradi, za koju se plaća zakup, ACV je zvanično zatražio od Ministarstva za javnu upravu da pronađu rešenje za razmeštanje ACV u pogodnom državnom objektu. ACV je takođe zatražio od nadležnih organa odvajanje potrebnih sredstava u kategoriji kapitalnih izdataka za izgradnju objekta.

ORGANIZACIONA STRUKTURA ACV

Prema Uredbi o unutrašnjoj organizaciji i funkcionisanju i sistematizaciji radnih mesta, organizaciona struktura ACV se sastoji od:

- a) Kancelarija generalnog direktora
 - Kancelarija zamenika generalnog direktora
 - i) Kancelarija za internu reviziju i kontrolu kvaliteta
 - ii) Kancelarija za pravne usluge i regulatorna pitanja
 - iii) Kancelarija za odnose s javnošću
- b) Odeljenje za bezbednost leta
- c) Odeljenje za vazdušno navigacijske usluge
- d) Odeljenje za aerodrome
- e) Odeljenje za međunarodnu saradnju i ekonomsku regulativu vazduhoplovstva
- f) Odeljenje za administraciju i ljudske resurse

U nastavku je prikazana organizaciona šema ACV, u skladu sa internim pravilima poslovanja i sistematizaciji radnih mesta.

Sl. 1 – Organizaciona struktura ACV

FINANSIJSKI PRIHODI ACV

ACV se samo- finansira namenskim prihodima, kao što je definisano u Zakonu br. 03/L--048 o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima. Prema članu 25. Zakona br. 03/L-051 o civilnom vazduhoplovstvu, namenski prihodi ACV čine:

- takse koje se odnose na vazduhoplovstvo, naknade i tarife;
- procenti od vazdušno navigacijskih usluga koje se pružaju u vazdušnom prostoru Republike Kosovo;
- tarife za bezbednost putnika i takse za sertifikaciju i licenciranje; donacije, grantovi i druga finansijska ili tehnička pomoć (podrška) određena za ACV.

Od 1. januara 2009. godine primenjuje se Uredba br. 2008/7 Ministarstva transporta i telekomunikacija za utvrđivanje naknade za bezbednost putnika koji putuju komercijalnim letovima iz Kosova. Ova Uredba uspostavlja bezbednosnu taksu od 2 evra po putniku u odlasku sa Kosova komercijalnim letovima. Sredstva prikupljena ovom bezbednosnom taksom su prihodi namenjeni za ACV kako bi se pokrili troškovi poslovanja u skladu sa Zakonom br. 3/L-051 o civilnom vazduhoplovstvu.

Počevši od polovine 2011. godine, ACV je Uredbom br. 7/2011 obezbedio pravnu osnovu za prikupljanje naknada za usluge koje pruža, kao što su službe za izdavanje licenci, dozvola, raznih sertifikata i vršenje inspekcija i revizija, sve u okviru nadležnosti ACV za regulisanje civilne avijacije u Republici Kosovo.

Detaljni podaci o prihodima ACV u 2014. godini dati su u poglavlju 7.15 ovog izveštaja.

PLATE OSOBLJA ACV

Sigurnost civilnog vazduhoplovstva je misija i prioritet broj jedan Autoriteta civilnog vazduhoplovstva Republike Kosovo. Kao regulator civilnog vazduhoplovstva mi obezbeđujemo da se vazdušni promet u Republici Kosovo obavlja u skladu sa važećim zakonom i međunarodnim standardima, uključujući zakonodavstvo i standarde vazduhoplovstva u Evropskoj uniji. Da bi ostvario ovu misiju, regulator civilnog vazduhoplovstva treba visoko stručne i iskusne kadrove za dizajniranje standarda, procedura, propisa i osigura njihovo sprovođenje od strane operatera kroz kontinuirani nadzor, inspekcije i revizije.

Prema članu 24.2 Zakona o civilnom vazduhoplovstvu, plate osoblja ACV određuje ministar finansija, na predlog generalnog direktora ACV. U određivanju nivoa plata, zakon predviđa da, pored profesionalnih kriterijuma za osoblje, treba uzeti u obzir plate u vazduhoplovnoj industriji (aerodromima, kontroli leta, aviokompanijama), standard koji se zahteva od strane Međunarodne organizacije za civilno vazduhoplovstvo (ICAO). Nivo plata osoblja ACV je usvojen 20. marta 2009. godine od strane ministra ekonomije i finansija, na predlog generalnog direktora ACV. Plate generalnog direktora i zamenika generalnog direktora ACV određuje Vlada, u skladu sa članom 20.2 Zakona o civilnom vazduhoplovstvu.

4.1 NADZORNI ODBOR ACV

Prema Zakonu o civilnom vazduhoplovstvu aktivnosti ACV su pod nadzorom Nadzornog odbora, koji čine pet članova. Odbor radi nepuno radno vreme i sastaje se najmanje jednom svaka tri meseca. Predsednik predstavlja Odbor u javnosti i upravlja i organizuje rad Odbora. Odbor donosi odluke većinom glasova i ima kvorum za donošenje odluke ako su najmanje tri člana Odbora prisutna.

Generalni direktor ACV podnosi Nadzornom odboru sveobuhvatan izveštaj o radu svaka tri meseca i godišnji izveštaj na kraju svake kalendarske godine.

MANDAT

Članove Nadzornog odbora imenuje Vlada Republike Kosova sa Odlukom br. 4/71 od 3. jula 2009. godine, izmenjene i dopunjene Odlukom br. 3/83 od 25. septembra 2009. godine. Prema Zakonu o civilnom vazduhoplovstvu, mandat predsednika Odbora i jednog člana Odbora traje dve godine dok mandat tri ostala člana traje četiri godine. Do jula 2013. godine, kada je istekao mandat dva člana, Nadzorni odbor je vršio svoje odgovornosti sa tri člana. U septembru 2013. godine, istekao je i mandat poslednjeg člana. Od septembra 2013. godine, ACV je bez Nadzornog odbora.

OVLAŠĆENJA

Nadzorni odbor nema izvršnu vlast, ovlašćenje za izvršenje ili regulatorna ovlašćenja, ali je odgovoran za nadzor i pregled (i) aktivnosti i odluka ACV vezanih za administrativna, izvršna, regulatorna pitanja i licenciranje, i (ii) svih aspekta finansijskog upravljanja, prihoda i rashoda ACV.

FUNKCIONALNOST

Nadzorni odbor ACV nije operativan od jula 2013. godine.

4.2 IZVRŠNI ODBOR

ACV upravlja generalni direktor civilnog vazduhoplovstva kao najviši organ izvršnog upravljanja i administracije. On obavlja dužnosti i funkcije utvrđene u članu 21. ZCV i u skladu sa drugim važećim zakonima koji regulišu aktivnost javnih institucija, uključujući upravljanje i redovno finansijsko izveštavanje. U svom svakodnevnom radu, on ima podršku vodećih struktura definisanih u nastavku (zamenik generalnog direktora i srednji menadžment).

a) Generalni direktor ACV

Generalni direktor civilnog vazduhoplovstva radi puno radno vreme. Generalni direktor je zvaničnik ACV, koji je odgovoran za svakodnevno upravljanje i odlučivanje u ACV. Generalni direktor izveštava Skupštini u vezi sa usklađivanjem ACV sa politikama civilnog vazduhoplovstva i svim važećim zakonima i standardima u Republici Kosovo.

Gospodin Dritan Gjonbalaj je preimenovan za generalnog direktora ACV od strane Vlade Republike Kosova 22. novembra 2013. godine Odlukom br. 8/157, na predlog ministra za infrastrukturu. Mandat generalnog direktora traje pet (5) godina. Prema Zakonu o civilnom vazduhoplovstvu, generalni direktor može biti preimenovan od strane Vlade za sledeće mandate u istom trajanju.

b) Zamenik generalnog direktora ACV

Zamenik generalnog direktora za civilno vazduhoplovstvo takođe radi puno radno vreme. Zamenik generalnog direktora pomaže generalnom direktoru u izvršnom i administrativnom rukovodstvu ACV i, u odsustvu generalnog direktora, obavlja njegove funkcije.

Gospodin Kreshnik Gashi je imenovan za zamenika generalnog direktora ACV od strane Vlade Republike Kosova 19. februara 2014. godine Odlukom br. 04/171. Mandat zamenika generalnog direktora traje pet (5) godina.

c) Srednji menadžment

Prema Uredbi o unutrašnjoj organizaciji i funkcionisanju i sistematizaciji radnih mesta, rukovodeća struktura ili srednji menadžment ACV se sastoji od direktora odeljenja i direktora/rukovodioca kancelarija, koji su odgovorni za svoje aktivnosti u okviru i ovlašćenja propisanih u opisu poslova. Generalni direktor zadužuje upravljačke strukture kompetencijama opisanim u članovima 12.2 do 18. Uredbe, koje proizilaze iz delokruga poslova i odgovornosti ACV u skladu sa zakonom. U posebnim slučajevima, generalni direktor može da prenese svoja ovlašćenja ili ovlašćenja ACV pojedinoj strukturi ili zaposlenom van okvira dužnosti ove strukture, ako to smatra potrebnim. Generalni direktor u slučaju privremenog odsustva, u skladu sa članom 23.1 ZCV, u potpunosti ili delimično, prenosi svoja ovlašćenja i ovlašćenja ACV zaposlenom koji ima nivo rukovodeće odgovornosti.

Osobe koje čine rukovodeću strukturu ACV drže akte imenovanja sa ACV na neodređeno vreme dok je vrsta imenovanja karijerna.

4.3 LJUDSKI RESURSI

ACV ima 28 zaposlenih. Od njih, 27 imaju karijerne akte imenovanja sa ACV, dok jedna stručna saradnica ima sporazum za posebne usluge. Generalnog direktora i zamenika generalnog direktora imenuje Vlada Republike Kosovo. Uredba o unutrašnjoj organizaciji i funkcionisanju ACV i sistematizaciji radnih mesta predviđa 37 radnih mesta u ACV. Zbog nedovoljnog budžeta za nova zapošljavanja, odgovornosti nekih ključnih pozicija, kao što je službenik informacione tehnologije ili službenik za odnose s javnošću, se privremeno pokrivaju od strane sadašnjih radnika. ACV je u okviru plana zapošljavanja za 2015. godinu predvideo četiri dodatna profesionalna položaja.

a) Obuke

ACV ulaže u profesionalnu nadogradnju i ažuriranje specijalizovanog znanja svog osoblja, u skladu sa međunarodnim standardima i preporučenim praksama. Prema prethodno usvojenom planom obuke, tokom 2014. godine osoblje ACV je prošlo obuku koju finansiraju donatori kao i obuku finansiranu od budžeta ACV. Osoblje je uglavnom obučeno u centru za obuku Zajedničkih vazduhoplovnih vlasti (JAA) vezano za bezbednost letenja i operacije, kao i u centru za obuku EUROCONTROL-a i Međunarodne asocijacije za vazdušni saobraćaj (IATA). Obuke su takođe pružene u okviru projekata Evropske komisije: ISIS, TAIEX i EASA IPA II kao što je opisano u poglavlju 7.9 c) ovog izveštaja.

Tokom 2014. godine osoblje ACV prisustvovalo je na ukupno 51 obuke, uključujući i obaveznu obuku inspektora stručnih odeljenja u oblasti civilnog vazduhoplovstva. Od njih, 23 su besplatne obuke pružene od EASA IPA II projekta, programa ISIS II, ACV Francuske i Kosovskog instituta za javnu upravu. Pogledajte tabelu obuka održanih u 2014. godini u Dodatku 1. ovog izveštaja.

4.4 SREDSTVA

ACV ima u upotrebi 793 sredstava i njihova nabavna vrednost je 244,897.20 €. Vrednovanje i amortizacija imovine se vrši na kraju svake godine u skladu sa odredbama Uredbe Ministarstva finansija br. 02/2013 o upravljanju nefinansijskom imovinom budžetskih organizacija. Ova sredstva su uglavnom kancelarijski nameštaj, tehnološka oprema i slično.

Prema podacima Komisije za procenu sredstava realna vrednost nakon amortizacije sredstava u ACV (prema Uredbi br. 02/2013) iznosi 31,318.87 €. Dok realna vrednost tih sredstava, procenjena od strane Komisije za procenu imovine, iznosi 52,521.64 €.

ACV za 2015. godinu planira nabavku određenih sredstava male vrednosti za potrebe inspektora.

5. PLANIRANJE I REALIZACIJA RADA

Kao i prethodnih godina, plan rada je i ove godine zasnovan na strateškom planu ACV-a za 2013-2018. godinu, prateći strateške ciljeve i identifikujući potrebne godišnje ciljeve za njihovo strateško ispunjenje.

Strateški ciljevi ACV-u služe kao dobra i nezamenljiva osnova za godišnja planiranja koje obavlja organizacija. Godišnji planovi se izrađuju na nivou menadžmenta, nakon jednog procesa identifikacije aktivnosti na nivou organizacionih jedinica. ACV postavlja radne ciljeve na godišnjem nivou. Ovi ciljevi treba da budu planirani prema konceptu S.M.A.R.T. (Simple/Jednostavni, Measurable/Merljivi, Achievable/Dostižni, Reasonable/Razumni, Timebound/U roku).

Tokom januara, ceo plan za 2014. godinu je konsolidovan i usvojen od strane Generalnog direktora. Plan rada u sastavu sadrži: akcioni plan, plan nadzornih aktivnosti, plan regrutovanja i plan obučavanja osoblja.

Godišnji planovi rada su razmatrani svakih tri meseca i izveštavano je sprovođenje radnji na tromesečnom nivou od strane menadžmenta ACV-a. Pored tromesečnih razmatranja, u ACV-u se sprovodi i godišnje razmatranje rada.

Godišnji plan rada za 2014. godinu i njegova realizacija je u priložen u Dodatku 2 ovog Izveštaja.

6. SISTEM UPRAVLJANJA KVALITETOM

a) Revizija za održavanje Sertifikata prema ISO 9001:2008

Sertifikaciona kuća sistema upravljanja kvalitetom “*Bureau Veritas*”, nakon sertifikacije ACV-a u 2013. godini, prema ISO 9001:2008 sa trogodišnjim rokom, i revidira ACV svake godine, u cilju proveravanja uslova za održavanje ovog sertifikata. Ova kompanija je u martu mesecu izvršila reviziju u ACV-u sa ciljem verifikacije potpunog sprovođenja zahteva ISO 9001:2008 u okviru ACV-a i funkcionisanja sistema za upravljanje kvalitetom. Izveštaj o reviziji nije navodio nikakav nalaz o ACV-u i potvrdio je da ACV ispunjava sve zahteve standarda na osnovu koga je i sertifikovan.

b) Održavanje sistema za upravljanje kvalitetom (SUK-a)

Za održavanje sertifikata, ACV prati niz zahteva koji proističu od strane ISO 9001:2008. Da bi se garantovala održivost jednog sertifikacionog sistema, ACV treba da na godišnjem nivou revidira svoj sistem, da meri zadovoljstvo onih koji primaju usluge od strane ovog organa, da razmotri realizaciju radova kroz tromesečje i da razmotri upravljanje rada organizacije uopšte. Za realizaciju ovih obaveza, ACV je tokom 2014. godine obavljala sledeće aktivnosti:

- Obavljane su tri unutrašnje revizije u ACV-u. Jedna revizija je održana u aprilu kao *ad-hoc* revizija, dok su naredne dve revizije realizovane prema godišnjem planu revidiranja. U avgustu je revidirano Odeljenje administracije i ljudskih resursa, odnosno sektor finansija i javnih nabavki. Treća revizija je realizovana u oktobru, koja je trajala šest dana i obuhvatila kompletan ACV. Revizije su obavljane od strane dva unutrašnja revizora za SUK ACV-a i rezultirali su sa preporukama za poboljšanje procesa rada i neke prateće dokumentacije.
- Početkom decembra meseca, realizovano je merenje zadovoljstva korisnika usluga koje realizuje ACV. Kroz kratk upitnik, traženo je mišljenje regulisanih operatera da procene nivo i kvalitet dokumenata koje izrađuje ACV, usluge tokom raznih sertifikacija i licenciranja, nadzornih aktivnosti koje ACV obavlja kod operatera civilne avijacije, itd. Pored spoljnog merenja, ACV je realizovao i unutrašnje merenje zadovoljstva, koja se sprovodi svake godine sa ciljem dobijanja preporuka za poboljšanje od strane samog osoblja ACV-a. Izveštaj sa ovog merenja je priložen u Dodatku 3 ovog Izveštaja.
- Takođe, u decembru, menadžment ACV-a je održao godišnji sastanak za razmatranje upravljanja tokom 2014. godine. Ovaj sastanak je godišnji, planiran i opisan i u priručniku kvaliteta i ima za cilj razmatranje načina kako je upravljana organizacija u završnoj godini i koje su mogućnosti za unapređenje u upravljanju. Sastanak ima formatiranu agendu prema standardu ISO 9001:2008 i službeni zapisnik.

7. RAD TOKOM PRETHODNE GODINE

7.1 NAPORI ZA UČLANJIVANJE REPUBLIKE KOSOVO U MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA AVIJACIJE

a) ICAO

U nastavku napora za članstvo u ICAO, 15. aprila 2014. godine, predstavnici ACV-a su se sastali sa zvaničnicima Ministarstva inostranih poslova kako bi diskutovali u vezi sa mogućnošću učlanjenja Republike Kosovo u Međunarodnu organizaciju za civilno vazduhoplovstvo. ACV je pripremila dokumenat "Preliminarna procena mogućnosti učlanjenja Republike Kosovo u ICAO", koji između ostalog, sadrži tehničke dokaze o neophodnosti učlanjenja u ICAO. Ovaj dokumenat je dostavljen MIP-u 29. aprila 2014. godine.

ACV, u koordinaciji sa MI-om i MIP-om, je takođe imala razne sastanke na tehničkom nivou radi pripremanja terena za podnošenje službene aplikacije za učlanjenje u ICAO od strane relevantnih institucija Republike Kosovo.

b) ECAC i EUROCONTROL

Članstvo u ICAO je preduslov da se jedna država uzima u obzir za članstvo u pan-evropskim organizacijama avijacije – Evropskoj Konferenciji za Civilno Vazduhoplovstvo (ECAC) i Evropskoj Organizaciji za Bezbednost Vazdušne Navigacije (EUROCONTROL). Iz tog razloga, tokom 2014. godine nije bilo dešavanja što se tiče članstva u ECAC, koja stvara razne međuvladine politike na evropskom nivou, i (EUROCONTROL), koja pomaže u upravljanju vazdušnog evropskog prostora kroz stvaranje pravila i pružanje usluga.

21. jula 2014. godine, kroz jedno pismo upućeno Predsedniku ECAC-a, Generalni direktor je zatražio učešće ACV-a kao posmatrača aktivnostima ECAC-a. U ovom pismu, Generalni direktor ACV-a je između ostalog rekao da je neučestvovanje u značajnom forumu avijacije, kao što je ECAC, onemogućava aeronautičkim vlastima Kosova da imaju formalan pristup značajnim dokumentima standarda o osiguranju, olakšanju i bezbednosti avijacije. Do kraja 2014. godine, nije bilo odgovora na ovaj zahtev.

ACV je pripremila za Vladu memorandume sa obrazloženjem o važnosti pridruživanja u ove dve veoma važne organizacije civilne avijacije. Ovi memorandumi objašnjavaju, između ostalog, i proceduru koja se treba pratiti u trenutku kada se ispune uslovi za apliciranje.

c) EASA

ACV je nastavila sa naporima za sklapanje tehničkih sporazuma nazvanih "Radni aranžmani" sa Evropskom agencijom za vazduhoplovnu bezbednost (EASA). EASA je specijalizovana agencija EU-a, odgovorna u oblasti bezbednosti civilnog vazduhoplovstva. U ovim naporima, ACV je imala kontinuiranu podršku Ministarstva infrastrukture i Ministarstva za evropske integracije. Gore pomenuti sporazumi bi omogućili ACV-u pristup evropskoj bazi podataka bezbednosti aviona, koji bi stvorili potreban okvir za inspekciju učinka ACV-a od strane EASA kao i za asistenciju od strane EASA u potpunom sprovođenju relevantnih odredaba Sporazuma ECAA. Do sada, EASA nije stupila sa ugovornim aranžmanom sa ACV-om iz razloga političke prirode, izvan obima i mogućnosti ACV-a ili drugih institucija Republike Kosovo.

21. februara 2014. godine, Generalni direktor ACV-a se u Briselu sastao sa Direktorom jedinice bezbednosti avijacije u Evropskoj Komisiji radi diskutovanja o pitanju sklapanja ovih sporazuma između ACV-a i EASA-e. Kao rezultat, 11. marta 2014. godine, g. Matthias Ruete, Generalni direktor DG MOVE-a (Odeljenje za kretanje i transport), je odgovorio Ministru infrastrukture na jedno ranije pismo u vezi ove teme, i potvrdio je da DG MOVE ne vidi prepreku u sklapanju ovih aranžmana između ACV-a i EASA-a. 19. marta 2014. godine, Generalni direktor ACV-a je pisao Izvršnom direktoru EASA-a kako bi isticao zainteresovanje ACV-a da stupi u ugovorne aranžmane sa EASA-om. U njegovom odgovoru od dana 16. aprila 2014. godine, Izvršni direktor EASA-a je pisao Generalnom direktoru ACV-a da je EASA u procesu unutrašnjih konsultacija u vezi sa formalizacijom saradnje između

ovih dveju organizacija kroz sklapanja aranžmana rada. Uprkos nekoliko kontakata e-mailom do kraja godine o kojoj se izveštava, EASA još uvek nije donela pozitivnu odluku za potpisivanje ugovornih aranžmana sa ACV-om. I u Izveštaju o napretku 2014. godine o Kosovu se odražavaju pokrenute zabrinutosti ACV-a u vezi sa nemogućnošću da postane deo rada međunarodnih organizacija, kao što je EASA. U izveštaju se navodi da ACV još uvek nije deo programa za Procenjivanje bezbednosti stranih vazdušnih sredstava i da se Kosovo još uvek ne može pridružiti mnogim međunarodnim ili evropskim organima koji regulišu transport ili relevantnih sektorskih udruženja.

7.2 KONFERENCIJA VAZDUHOPLOVSTVA ORGANIZOVANA OD STRANE ACV

8. decembra 2014. godine, u Prištini, ACV je organizovala konferenciju pod nazivom “Mogućnosti i izazovi civilne avijacije na Kosovu”. Konferencija je održana povodom 70. godišnjice potpisivanja Međunarodne Konvencije Civilne Avijacije i 100. godišnjice prvog komercijalnog leta. Na konferenciji su učestvovali predstavnici raznih institucija Republike Kosovo, predstavnici ambasada na Kosovu, gosti iz Centralnog Štaba NATO-a, predstavnici vazdušnih kompanija i tour-operatera kao i MAP “Adem Jashari” LKIA i MAP– Vazdušna kontrola “Adem Jashari”. Konferencija je otvorena od strane bivšeg ministra infrastrukture, g .Fehmi Mujota.

Tri teme koje su se tretirale u plenarnim sesijama su:

1. **“Članstvo Republike Kosovo u međunarodnim organizacijama avijacije i njeno integrisanje u Zajedničko Evropsko Vazduhoplovno Područje”** sa panelistima predstavnicima Ministarstva inostranih poslova, Autoriteta Civilnog Vazduhoplovstva i Ministarstva za evropske integracije.
2. **“Normalizacija vazdušnog prostora i razvoj generalne avijacije na Kosovu”** sa panelistima predstavnicima od strane MAP “Adem Jashari” – Vazdušna kontrola, Vazduhoplovnog Saveza Kosova i Autoriteta Civilnog Vazduhoplovstva.
3. **“Strategija razvoja saobraćaja, ljudskih resursa i infrastrukture u Međunarodnom Aerodromu u Prištini”** sa panelistima predstavnicima Odeljenja za Javno-Privatno Partnerstvo u Ministarstvu finansija, MAP “Adem Jashari” LKIA i Adria Airways.

Pogled sa panel diskusije Konferencije Avijacije

Zaključci konferencije:

Zaključak plenarne sesije 1:

Republika Kosovo treba da nastavi sa naporima za članstvo u Međunarodnoj Organizaciji Civilnog Vazduhoplovstva (ICAO) kao i da sklopi ugovorna angažovanja sa Evropskom agencijom za vazduhoplovnu bezbednost kako bi se učinak naših aeronautičkih autoriteta procenjivao redovno od strane ovih dveju organizacija. Članstvo u ICAO, pre svega čini Kosovo jednakom članicom porodice nacija u oblasti civilne avijacije, utiče pozitivno na proširenju delatnosti od strane avio kompanija, otvara vrata za osnivanje kosovske avio Kompanije kao i omogućava našoj zemlji da razvije jednu odgovarajuću strategiju civilne avijacije.

Zaključak plenarne sesije 2:

Potpuna normalizacija donjeg vazdušnog prostora je neposredna potreba koja će omogućiti otvaranje novih vazdušnih koridora, u poređenju sa samo dva koja su otvorena trenutno, koja će skratiti letove u Prištinu za 15-20 minuta. Koristi od ovog smanjenja vremena letova su višestruke za putnike, avio kompanije, naše vazdušno navigacijske usluge i Prištinski aerodrom. Od potpune normalizacije našeg vazduhoplovnog područja će imati koristi i zemlje regiona. MAP – Vazdušna kontrola “Adem Jashari” ima potpune kapacitete za pružanje ovih usluga, dok je ACV stavila na raspolaganje svu pravnu infrastrukturu za ovu svrhu, uključujući i pravila o vazduhoplovstvu u službi generalne avijacije. Potpuna normalizacija donjeg vazdušnog prostora će omogućiti brže razvijanje sportske avijacije i škola letenja.

Zaključak plenarne sesije 3:

Zahvaljujući investicijama operatera MAP “Adem Jashari”, konzorcijum “Limak i Aéroports de Lyon”, značajno su povećani kapaciteti i aerodrom nema više ograničenja u pogledu broja putnika i avio kompanija koje može da usluži. U svetlu nelojalne konkurencije koja se vrši ovom aerodromu od subvencija koje Republika Makedonije pruža avio kompanijama koje funkcionišu u Skoplje, kosovske vlasti ne samo da će voditi ovaj slučaj sa Evropskom Komisijom, već treba da podrže svaku inicijativu operatera aerodroma da podstiče avio kompanije da lete na Kosovo, dok ovi podsticaji treba da budu zasnovani na principima ICAO-a i standarde EU-a u oblasti konkurencije.

Na konferenciji su održane prezentacije i od strane tri gosta: g. Cavan Fabris, Ekonomski i finansijski službenik u Američkoj Ambasadi u Prištini, g. Omer Pita, Direktor Hrvatske Agencije Civilnog Vazduhoplovstva i g. Walter Reimann, Zamenik predsednika za međunarodna pitanja i aero-politiku Austrian Airlines-a.

7.3 NORMALIZACIJA VAZDUŠNOG PROSTORA KOSOVA

a) Opis vazdušnog prostora Kosova

Vazdušni prostor Kosova je od septembra 1999. godine deo “Zajedničke operativne prostorije Balkana – JOA” NATO-a, pod operacionom kontrolom Centra za Kontrolu kombinovanih vazdušnih operacija 5 (Combined Air Operations Control 5 - CAOC5), koja je 2014. godine transferisana kod Centra Torrejon za Kontrolu kombinovanih vazdušnih operacija (Combined Air Operation Centre Torrejon CAOC TJ). Ovo vazdušno područje je kontrolisano, u kojoj se pružaju usluge za vazdušni saobraćaj.

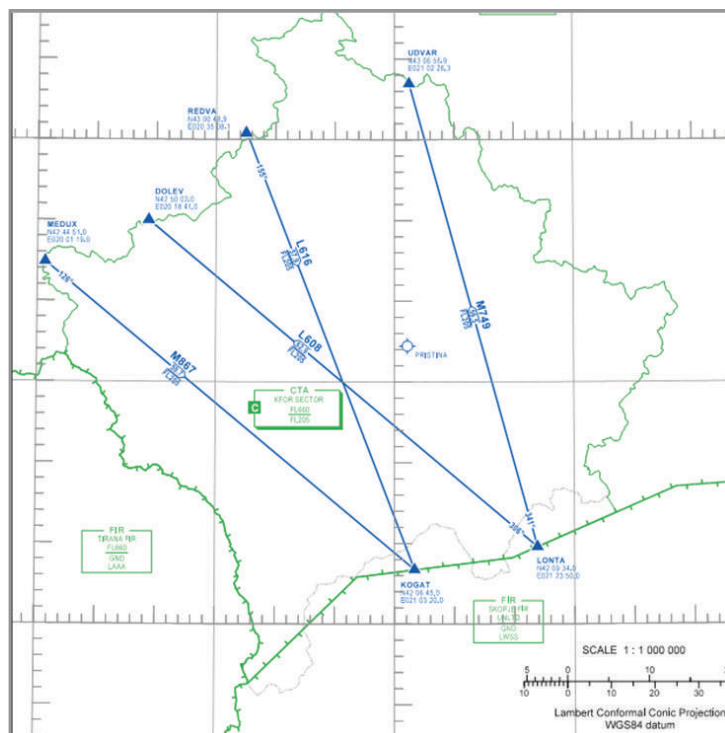
Donji vazdušni prostor Kosova (ispod nivoa letenja 205) se kontroliše od strane Pružaoca vazdušno navigacijskih usluga MAP-VK “Adem Jashari”, koji pruža usluge vazdušne navigacije za civilne avione tokom letenja u vazdušnom području Kosova u cilju sletanja i poletanja iz Prištinskog Aerodroma. Takođe, usluge se pružaju i za letove KFOR-a, EULEX-a i letove generalne avijacije u donjem vazdušnom prostoru zemlje. Donji vazdušni prostor je klasifikovan kako prostor klase D i F, u skladu sa odredbama o klasifikaciji vazdušnog prostora iz Aneksa 11 ICAO-a. Gornji vazdušni prostor Kosova (iznad nivoa letenja 205) od aprila 2014. godine je otvoren za komercijalni saobraćaj.

U narednim slikama su prikazane trenutne strukture vazdušnog prostora Kosova (donji i gornji prostor).

U donjem vazdušnom prostoru, trenutno postoje samo 2 koridora (vidi sliku 2) koji se koriste za komercijalni saobraćaj za dolazak i odlazak iz MAP “Adem Jashari”, i to su XAXAN i SARAX, na južnom delu Kosova, na granici

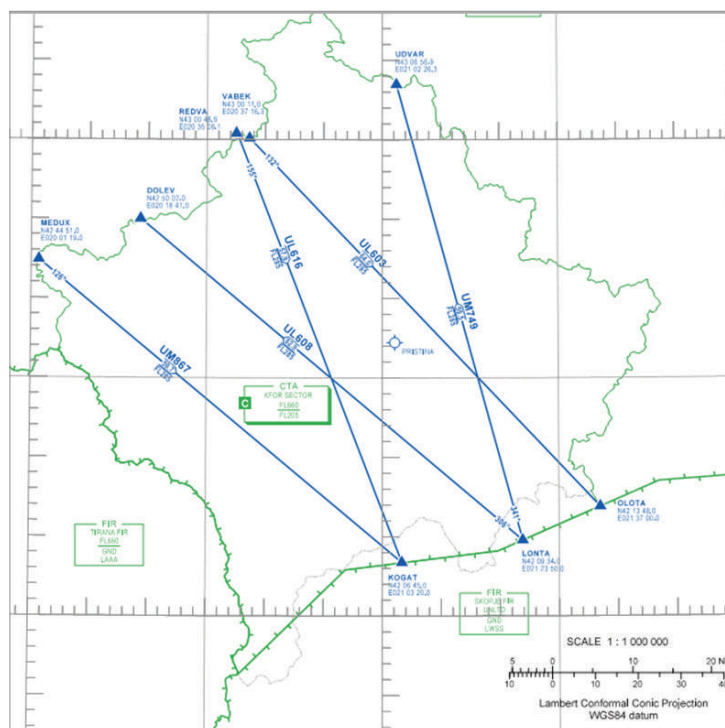
Struktura gornjeg vazdušnog prostora se sastoji od 2 sektora (vidi slike 3. i 4.) sa nivoa letenja FL205 do FL285 i sa nivoa letenja FL285 do nivoa letenja FL660.

Sektor 1 (FL205 do FL285) se sastoji od 4 koridora (vazdušnih linija):

1. Koridor M867, koji počinje od ulazne tačke MEDUX i završava se kod izlazne tačke KOGAT;
2. Koridor L616, koji počinje od ulazne tačke REDVA i završava se kod izlazne tačke KOGAT;
3. Koridor L608, koji počinje od ulazne tačke LONTA i završava se kod izlazne tačke DOLEV; i
4. Koridor M749, koji počinje od ulazne tačke LONTA i završava se kod izlazne tačke UDVAR.

Slika 3. Struktura gornjeg vazdušnog prostora u Republici Kosovo

Sektor 2 (FL285 do FL660) se sastoji od 5 koridora (vazdušnih linija):

Koridor M867, koji počinje od ulazne tačke MEDUX i završava se kod izlazne tačke KOGAT;

1. Koridor L616, koji počinje od ulazne tačke REDVA i završava se kod izlazne tačke KOGAT;
2. Koridor L608, koji počinje od ulazne tačke LONTA i završava se kod izlazne tačke DOLEV;
3. Koridor M749, koji počinje od ulazne tačke LONTA i završava se kod izlazne tačke UDVAR; i
4. Koridor UL603, koji počinje od ulazne tačke VABEK i završava se kod izlazne tačke OLOTA.

Slika 4. Struktura gornjeg vazdušnog prostora u Republici Kosovo - Sektori 2 (FL285 do FL660)

b) Ponovno otvaranje gornjeg vazdušnog prostora i dešavanja oko donjeg vazdušnog prostora Republike Kosovo

Od završetka rata, gornji vazdušni prostor Republike Kosovo je bio zatvoren za preletanje civilnih aviona i nalazi se pod autoritetom NATO-a. Naši kontroleri vazdušnog saobraćaja pružaju usluge za poletanja i sletanja iz Prištine, kao i za druga letenja u okviru teritorije Republike Kosovo (uglavnom helikopteri KFOR-a).

Kontrola vazdušnog saobraćaja u donjem vazdušnom prostoru Kosova je pod regulatornim nadzorom Autoriteta Civilnog Vazduhoplovstva Republike Kosovo. Od proglašenja nezavisnosti, vlasti Republike Kosovo su blisko sarađivale sa NATO-om, KFOR-om, EU-om, ICAO-om i drugim akterima u regionu za normalizaciju vazdušnog prostora Balkana, i posebno, za otvaranje donjeg vazdušnog prostora Kosova za preletanje civilnih aviona. Ova aktivnost je razvijena u okviru inicijative NATO-a: Sastanak za normalizaciju vazdušnog prostora Balkana (Balkans Airspace Normalization Meeting - BANM). NATO, kao i vlasti naše zemlje, bili su veoma posvećeni za otvaranje gornjeg vazdušnog prostora. Veliko interesovanje su imale i avio kompanije, jer nad Kosovom prolaze nekoliko puteva koji su istorijski veoma korišćeni u međunarodnom vazdušnom saobraćaju.

20. februara 2014. godine, u Centralnom štabu NATO-a u Briselu, održan je 19. sastanak BANM-a. Sastanak je sazvan od strane Međunarodnog osoblja jedinice za upravljanje vazdušnog prostora NATO-a i bile su pozvane i vlasti civilne avijacije i provajderi navigacijsko vazdušnih usluga zemalja Balkana. Sastanku su učestvovali i ACV i Pružalac navigacijsko vazdušnih usluga MAP-VK "Adem Jashari". Tema diskusije bila je ponovno otvaranje gornjeg vazdušnog prostora Kosova za saobraćaj civilne avijacije, uključujući i poslednje pripreme koje se trebaju obaviti do otvaranja ovog vazdušnog prostora, Specifične ne-klasifikovane instrukcije NATO-a (SPINS) kao i normalizacija našeg donjeg vazdušnog prostora. Sa ovog sastanka je konstatovano da su svi donosioci odluka spremni da sprovedu odluku Saveta NATO-a iz 2012. godine za otvaranje gornjeg vazdušnog prostora u Republici Kosovo. Dana 3. aprila 2014. godine, nakon 15. godina, ponovo su počeli preletati civilni avioni u gornjem prostoru Kosova. Na osnovu sporazuma koji se sprovodi između NATO-a i Mađarske, potpisanog 10. jula 2013. godine, pružanje navigacijsko vazdušnih usluga u gornjem prostoru Kosova je delegirana privremeno Mađarskoj, preko Mađarskog pružaoca usluga vazdušne navigacije - HungaroControl, za petogodišnji period.

Dana 15. jula 2014. godine, održan je 20-i sastanak BANM-a, u kojoj je poseban značaj posvećen temi normalizacije našeg donjeg vazdušnog prostora. Na ovom sastanku, Kosovu je pružena podrška od strane NATO-a, HungaroControl-a, Albcontrol-a M-NAV-a i predstavnika avio kompanija (IATA) za potpunu normalizaciju donjeg vazdušnog prostora. Generalni direktor ACV-a je preneo podršku ministra infrastrukture i Vlade Republike Kosovo za bržu normalizaciju donjeg prostora Republike Kosovo, kao i potvrdio spremnost institucija Republike Kosovo za pružanje usluga i nadgledanje bezbednosti ovih usluga u donjem vazdušnom prostoru, u skladu sa međunarodnim primenljivim standardima.

Potpuna normalizacija donjeg vazdušnog prostora Kosova, između ostalog, uključuje i otvaranje novih vazdušnih koridora između Republike Kosovo, Albanije, Crne Gore i Srbije, koje bi služile svim avionima koji lete u MAP "Adem Jashari". Trenutno, svi letovi se u Prištini obavljaju od kroz vazdušni koridor koji povezuje Republiku Kosovo sa Makedonijom. Novi koridori bi skratili vreme letenja za otprilike 15-20 minuta, smanjili bi operativne troškove vazdušnih kompanija, koje bi zauzvrat trebale da se ogledaju jeftinijim kartama za naše putnike.

Ova normalizacija će omogućiti i tranzitno preletanje kroz naš donji vazdušni prostor mnogih aviona koji lete u drugim aerodromima regiona (npr. Tirana, Podgorica, Skoplje, Solun, Niš). Od toga će značajne finansijske koristi imati naša Agencija za usluge vazdušne navigacije. Pored toga, normalizacija će stimulisati razvoj generalne avijacije u našoj zemlji i korišćenje bez ograničenja Aerodroma u Đakovici, između ostalog, i za škole leta.

7.4 SPORAZUM O ZAJEDNIČKOM EVROPSKOM VAZDUHOPLOVNOM PODRUČJU (SPORAZUM ECAA)

Sporazum ECAA (European Common Aviation Area – Zajedničko evropsko vazduhoplovno područje) je multilateralni sporazum koji stvara jedno jedinstveno unutrašnje tržište i iste zakone u oblasti avijacije, potpisana

između Vlada zemalja Evropske Unije, Islanda, Norveške i zemalja zapadnog Balkana. UNMIK je potpisao ovaj Sporazum u ime Kosova i proglasio ga povremeno primenjivim 10. oktobra 2006. godine. Republika Kosovo, kroz Izjavu o nezavisnosti, između ostalog, preuzela je sve međunarodne obaveze Kosova, uključujući i one potpisane u naše ime od strane UNMIK-a. Ove obaveze obuhvataju i sprovođenje Sporazuma ECAA. Sprovođenje Sporazuma ECAA u Republici Kosovo je postalo obavezujuće i Zakonom o civilnom vazduhoplovstvu. Međutim, Republika Kosovo još uvek nema ugovorne odnose sa EU-om u oblasti civilne avijacije.

Iako su se sve strane složile da se Sporazum ECAA primenjuje na administrativnom nivou, ona još uvek nije zvanično stupila na snagu. Prema poslednjem nezvaničnom obaveštenju Evropske Komisije, sve države članice EU-a su sada ratifikovale Sporazum, ali zbog rezervacija od strane jedne zemlje, Savet EU-a još uvek nije završio unutrašnje procedure za stupanje na snagu Sporazuma ECAA.

Dana 21. maja 2014. godine, ACV je učestvovala na osmom godišnjem sastanku Zajedničkog Komiteta Sporazuma ECAA. Na ovom sastanku, sve zemlje su primile spisak zahteva koje treba ispuniti, prema stanju koje je postojalo u martu 2013. godine, i zahtevano je da izjavljuju dostignuća od tada. Stranke su takođe pozvane da, kada god bile spremne, podnesu zahtev za procenu od strane EK-a u cilju formalnog prelaženja u Fazu II, naprednijoj, sprovođenja sporazuma. Potvrda za prelazak jedne zemlje iz Faze I u Fazu II sprovođenja Sporazuma ECAA, može se uzeti nakon posete procenjivanja koja se organizuje od strane nezavisnih evropskih eksperata, ugovorenih od strane Komisije. Zajednička komisija se složila da se naredni godišnji sastanak održi na Kosovu.

Dana 8. oktobra 2014. godine, ACV je izvestila Evropsku Komisiju u vezi sa preostalim pitanjima za potpuno sprovođenje Faze I Sporazuma ECAA, kao odgovor na pismo od dana 30. septembar 2014. godine kojeg je ACV primio od strane g. Olivier Onidi, v.d. Odeljenja E – Avijacija i pitanja međunarodnog transporta u Evropskoj Komisiji. Generalni direktor ACV-a je izveštavao da je, iz perspektive ACV-a, prenošenje Direktive br. 2003/88 u vezi sa određenim aspektima organizovanja radnog vremena jedino otvoreno pitanje Faze I. Prenošnje ove direktive predstavlja odgovornost Ministarstva rada i socijalne zaštite, koja je planirala da je obuhvati u novom Zakonu o radu.

7.5 REAKCIJA NA MAKEDONSKU DRŽAVNU POMOĆ PRUŽANU AVIO KOMPANIJAMA

Tokom 2012. godine, Republika Makedonije je otvorila tender za finansijsku šemu podsticanja jedne avio kompaniju, koja bi letela prema novim destinacijama iz Aerodroma u Skoplju. Kao dobitnik tendera proglašena je avio kompanija “Wizz Air”. Obzirom da su subvencije Vlade Makedonije za dobitnika ovog tendera mogle da predstavljaju kršenje pravila EU-a u oblasti konkurentnosti i državnih pomoći, uzimajući u obzir negativan uticaj koje ove subvencije mogu da imaju na poslovanje MAP “Adem Jashari”, Ministarstvo infrastrukture je zahtevalo dodatna objašnjenja o ovom programu subvencija od strane makedonskih kolega. Zbog toga što bilateralna korespondencija sa Vladom Makedonije nije pružilo neko obrazloženje i pozivanje na zakonskoj osnovi koja dozvoljava subvencije, 10. aprila 2013. godine, ACV, kao koordinator Sporazuma ECAA za Republiku Kosovo, uputila je dopis Šefu jedinice unutrašnjeg tržišta, Sporazumima avijacije i Multilateralim odnosima u Generalnoj direkciji za mobilnost i transport Evropske Komisije, zahtevajući pravno tumačenje da li je ponuđena finansijska šema pružena od strane Makedonije u skladu sa odredbama Sporazuma ECAA o slobodnoj konkurenciji i državnim pomoćima. U dopisu se takođe razrađuje naš stav da ova šema krši ove odredbe.

Dana 14. oktobra 2014. godine, Šef jedinice za međunarodna pitanja transporta u EK, kroz jedan dopis je upoznao Generalnog direktora da je EK nakon jedne unutrašnje konsultacije između kompetentnih službi Komisije zahtevala od Makedonskih vlasti da daju informacije i evidenciju, posebno o razumnosti, delokrugu, procesu ovlašćenja i uticaju šeme finansijskog podsticanja i trogodišnjeg programa kojeg je Makedonija pružila avio kompaniji “Wizz Air”. Evropska Komisija je takođe potvrdila da se ovo pitanje može raspraviti i na Zajedničkom Komitetu ECAA-a.

Evropska Komisija još uvek nije donela odluku u vezi sa gore referisanim subvencijama, ali, prema njima, ozbiljno istražuju ovo pitanje. Na osnovu Izveštaja o napretku za Makedoniju za godine 2013. i 2014, primećuje se da je i Evropska Komisija zabrinuta zbog ovih subvencija. U ovim Izveštajima o napretku za Makedoniju, Evropska Komisija navodi: “Jedna odredba koja pruža finansijsku pomoć avio kompanijama je tema zabrinutosti i istražuje se od strane službe Komisije”.

7.6 PROGRAM DRŽAVNE BEZBEDNOSTI (PDB)

Prema Zakonu br. 03/L-051 o civilnom vazduhoplovstvu (ZCV), Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva (ACV), kao autoritet zadužen za bezbednost civilne avijacije, treba da pokrene i koordinira izradu i sprovođenje Programa državne bezbednosti (PDB) avijacije u Republici Kosovo. Izrada i sprovođenje PDB-a predstavlja i jedno od strateških ciljeva ACV-a za 2013-2018. godinu.

Ovo je jedan zajednički program svih institucija sa ulogom u civilnoj avijaciji, kao što su određeni ZCV-om, u kome se opisuje državni sistem za regulisanje i upravljanje bezbednošću civilne avijacije. Standardi za izradu ovog programa su određeni od strane Međunarodne Organizacije za Civilno Vazduhoplovstvo (ICAO), kroz dokument Aneks 19 "Upravljanje bezbednošću". Ovaj Aneks je stupio na snagu novembra 2013. godine i države članice ICAO-a imaju obavezu potpunog sprovođenja u srednjoročnim planovima rada. Republika Kosovo još uvek nije članica ICAO-a, međutim kroz Zakon o civilnom vazduhoplovstvu, Kosovo je dužno da sprovodi sve Standarde ICAO-a, i mi sprovodimo ove standarde kao i sve države članice ove organizacije.

U cilju sprovođenja zahteva za PDB, u martu, u ACV-u je izrađena bezbednosna politika. Ova politika predstavlja standard iz Aneksa 19. ICAO-a i predstavlja stav i ciljeve koje ima država prema upravljanju bezbednošću u civilnom vazduhoplovstvu. Politika je takođe procenjena od strane menadžmenta i kroz verziju 3. „Priručnika Kvaliteta“ je usvojen od strane Generalnog direktora.

U septembru je izvršena analiza zakonodavstva i ostalih dokumenata koji podržavaju sprovođenje zahteva za izveštavanje bezbednosti u avijaciji. Poređani su zahtevi ICAO-a i EU-a sa podzakonskim aktima i pratećom dokumentacijom koja je izrađena u ACV-u, radi identifikacije nedostataka koje možemo imati u našem sistemu izveštavanja i analiziranja bezbednosnih podataka. Iz ove analize, izrađen je još jedan plan koji navodi radnje u cilju ispunjavanja svih zakonskih zahteva i za unapređenje načina izveštavanja i upravljanja bezbednosnim podacima u avijaciji. Identifikovane radnje, uz saglasnost Generalnog direktora, postale su deo Akcionog Plana za 2014. i 2015. godinu.

Tokom godine, radna grupa u okviru ACV-a se nekoliko puta sastala kako bi radila na novoj verziji GAP analize PDB-a. Ovaj dokument procenjuje stanje jedne organizacije i države naspram sprovođenja uslova iz Aneksa 19. i ICAO-a o Programu državne bezbednosti. ACV je pripremila ovaj dokument ranije, međutim, tokom prethodne godine ne ICAO je dodala nove uslove, stoga ACV je pripremila novi dokument GAP analize za PDB.

7.7 PITANJA VAZDUHOPLOVSTVA POVEZANA SA EVROPSKOM INTEGRACIJOM

a) Akcioni Plan o Sporazumu SSA

“Akcioni Plan o Pregovaranju Sporazuma Stabilizacije-Asocijacije” (APSSA), objavljen od strane Vlade Republike Kosova u decembru 2013 godine, usvojen je od strane Skupštine u martu 2014. godine.

Za ACV u ovom dokumentu su identifikovane dve akcije: sertifikacija Agencije vazdušno navigacijskih usluga i aktivno učešće u regionalnoj saradnji i šire, uključujući članstvo u međunarodnim organizacijama sa pod-indikatorima: 1) punopravno članstvo u regionalnim, evropskim i međunarodnim organizacijama; 2) broj održanih regionalnih, evropskih i međunarodnih sastanaka i postignuti zaključci; i 3) broj postignutih bilateralnih sporazuma, o kojima je ACV redovno izveštavao.

Što se tiče prvog zadatka od APSSA, ACV, u svojstvu regulatora bezbednosti civilnog vazduhoplovstva i ekonomije aerodroma i pružioca vazdušno navigacijskih usluga, je odgovorna za sertifikaciju javnog preduzeća MAP “Adem Jashari” – Vazdušna kontrola, kao pružioc vazdušno navigacijskih usluga u Republici Kosovo. Uslovi za sertifikaciju su definisani u Uredbi Komisije (EU) za uspostavljanje zajedničkih zahteva za pružanje vazdušno navigacijskih usluga, koja je prenetu u naš pravni sistem preko Uredbe ACV-a br. 7/2012, kao obaveza koja proističe iz Sporazuma o Zajedničkom Evropskom Vazduhoplovnom Području. Uslovi sertifikacije prema ovoj uredbi, osim

rigoroznih bezbedonosnih kriterijuma, obuhvataju i neophodnost finansijske stabilnosti subjekta koji je predmet sertifikacije.

Na osnovu sveobuhvatne revizije i mnogobrojnih inspekcija, ACV je došlo do zaključka da MAP "Adem Jashari" – Vazдушna Kontrola je ispunila sve zatražene uslove bezbednosti civilnog vazduhoplovstva. Ovo je postignuto zahvaljujući izvanrednom angažovanju koje je uradila uprava i osoblje ovog preduzeća. Štao više, Ministarstvo Unutrašnjih Poslova, odgovorna za bezbednost civilnog vazduhoplovstva, potvrdila je da je MAP "Adem Jashari" – Vazдушna Kontrola ispunila zakonske uslove u oblasti bezbednosti civilnog vazduhoplovstva.

Drugi pravni uslov od posebne važnosti je da pružilac vazdušno navigacijskih usluga bude u stanju da ispuni svoje finansijske obaveze, kao što su fiksni i varijabilni troškovi letačke operacije, kao i troškovi kapitalnih investicija, jer se smatra da u protivnom to može direktno uticati na bezbednost ponuđenih usluga. Na osnovu finansijskih izveštaja MAP "Adem Jashari" – Vazдушna Kontrola za 2013. godinu i na osnovu zvanične komunikacije sa rukovodiocem Jedinice za politike i nadzor javnih preduzeća (JNJP), MAP "Adem Jashari" – Vazдушna Kontrola je zaključila 2013. godinu sa značajnim finansijskim gubicima. Ova finansijska situacija, koja potencijalno povređuje likvidnost preduzeća, je onemogućila ACV-u do trenuaka izveštavanja da sertifikuje MAP "Adem Jashari" – Vazдушna Kontrola. ACV je obavestila i Vladu Republike Kosovo o finansijskom stanju u MAP "Adem Jashari" – Vazдушna Kontrola.

Za praćenje sprovođenja APSSA-a, Vlada Kosova je tokom 2014. godine organizovala sektorijalne sastanke kroz takozvane Izvršne Komisije. ACV je prisustvovala na četiri sastanaka Izvršne Komisije "Infrastruktura" gde je razmatrano ispunjavanje predviđenih radnji za 2014 godinu sa APSSA.

b) Izveštaj o napretku

Godišnji Izveštaj Napretka Evropske Komisije o Kosovu, objavljen 8. oktobra 2014. godine, je ocenio urađeni posao od vazduhoplovnih vlasti Kosova o transpoziciji neophodnog zakonodavstva za zaključenje Faze I Sporazuma ECAA. Takođe je ocenjeno usvajanje Zakona o osnovanju Agencije za usluge vazdušne navigacije kao i ponovno otvaranja gornjeg vazdušnog prostora Kosova u aprilu 2014. godine.

Međutim, stavljaju se do znanja neka pitanja koja očekuju da ih mi rešimo, kao što je sertifikacija pružioca vazdušno navigacijskih usluga kao i početak punog sprovođenja Zakona o Agenciji vazdušno navigacijskih usluga.

Jedna uporedna analiza Izveštaja Napretka 2014 godine zemalja regiona, koje su stranke Sporazuma ECAA, postavlja Kosovo na prvom mestu na listi što se tiče napretka u ispunjavanju zakonskih uslova Faze I ovog Sporazuma.

c) Plenarni i sektorijalni sastanak prevoza u okviru PDSA-a

Dana 20. i 21. maja 2014. godine, u Briselu, Vlada Kosova i Evropska Komisija (EK) održali su redovni godišnji sastanak Dijaloga o Procesu Stabilizacije-Asocijacije (PDSA) u vezi sa Saobraćajem, Životnom sredinom, Energijom i Regionalnim razvojem. Na ovom sastanku je predstavljen i ACV. Pitanja pokrenuta od EK, povezana sa avijacijom, odnosile su se na sertifikaciju MAP "Adem Jashari" – Vazдушna Kontrola i normalizaciju donjeg vazdušnog prostora. Odgovorni službenik za Kosovo u Direkciji za Proširenje Evropske Komisije, pohvalio je Kosovo koje nastavlja da pokazuje kontinuirani napredak u sprovođenju Sporazuma ECAA, sa posebnim naglaskom na dva velika dostignuća: usvajanje Zakona o agenciji vazdušno navigacijskih usluga (PVNU) kao i otvaranje gornjeg vazdušnog prostora 3. aprila 2014. godine.

Na kraju sastanka, predsedavajući iz Evropske Komisije i Vlada Kosova doneli su zajedničke zaključke za preduzimanje pratećih akcija od strane Kosovskih vlasti. Prateće akcije koje pripadaju ACV-u su sertifikacija PVNU-a kao i transpozicija Uredbe EK br. 1070/2009.

U 2014. godini nije održan redovni plenarni sastanak u okviru PDSA-a.

7.8 MEĐUINSTITUCIONALNA SARADNJA

ACV je bisko sarađivao sa ostalim institucijama koje su odgovorne za civilno vazduhoplovstvo u Republici Kosovo, kako bi na taj način celokupni državni regulatorni i nadzorni sistem funkcionisao koordinirano i u skladu sa standardima i najboljim međunarodnim praksama. Takođe, ponuđena je profesionalna podrška u oblasti civilnog vazduhoplovstva za druge državne institucije.

a) Saradnja sa Ministarstvom za Infrastrukturu

Kao što je predviđeno Zakonom o civilnom vazduhoplovstvu, ACV-a je savetovao Ministarstvo Infrastrukture i Odeljenje Civilnog Vazduhoplovstva u ovom Ministarstvu o realizaciji odgovornosti koja proizilaze iz zakona.

Nakon komunikacije koja je u januaru obavljena sa zvaničnicima Evropske Komisije, EK se usaglasila za uključivanje službenih jezika Republike Kosovo u svojim mobilnim aplikacijama za putnička prava, u čijem prevodu je pomogla ACV. Ove aplikacije za sve mobilne platforme su bile dostupe javnosti u maju.

Takođe, ACV je izradila Nacrt zakona o odgovornostima prema trećim licima za nastalu štetu od aviona na površini i memorandum objašnjenja koji daje razloge za predlog. Izrada ovog zakona je urađena podrškom Ministarstva za Infrastrukturu, koja takođe može da pokrene izradu zakona prema važećim procedurama. U ovom trenutku, Republika Kosovo nema posebna pravila koja se bave odgovornostima za nastalu štetu od vazdušnih sredstava prema trećim licima na zemlji. Izrađeni memorandum elaborira pravne opcije koje može da usvoji Republika Kosovo za rešavanje ovih odgovornosti. U izradi projekta zakona i studija, razmatrani su međunarodni ugovori i nacionalno zakonodavstvo pojedinih zemalja.

b) Saradnja sa KFOR-om

Veoma bliska saradnja nastavljena je sa vazdušnom jedinicom KFOR-a J3 Air, posebno u vezi sa normalizacijom donjeg vazdušnog prostora Kosova, o kojoj KFOR ima značajne odgovornosti.

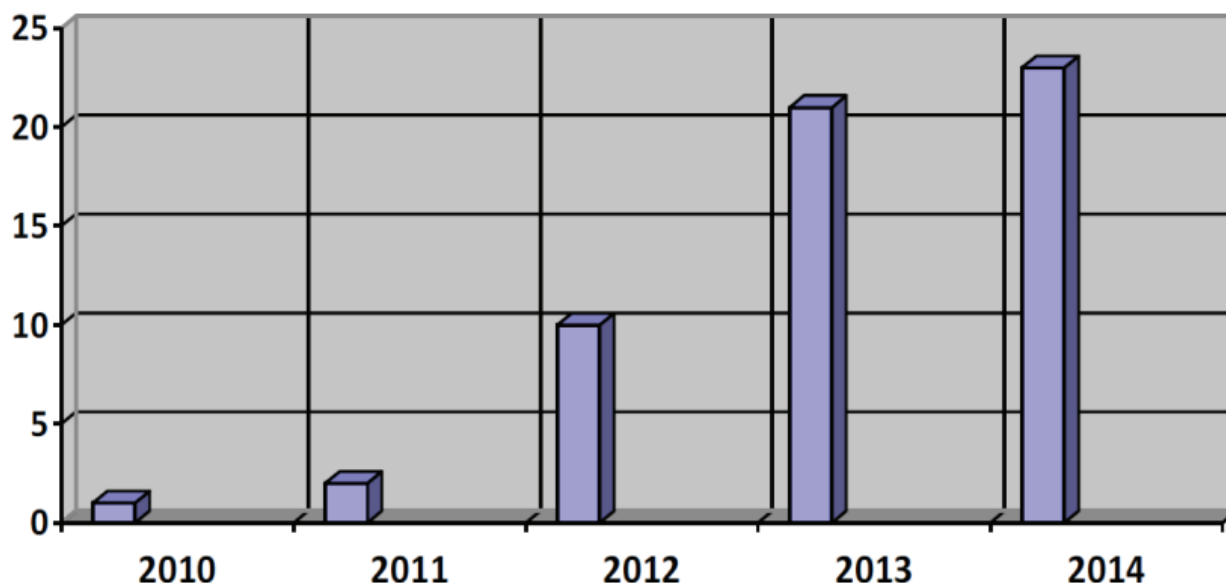
c) Bilateralni sporazum između ACV-a i KAZZNB-a

Dana 8 aprila 2014 godine, potpisan je Sporazum o recipročnoj saradnji između Kosovske Agencije za Zaštitu od Zračenja i Nuklearne Bezbednosti (KAZZNB) i ACV-a. Cilj ovog Sporazuma je realizacija profesionalne saradnje u pogledu razmene informacija, pružanja profesionalnih materijala kao i određivanje standardnih procedura operisanja za izdavanje dozvola za vazdušni prenos radioaktivnih materijala.

d) Saradnja sa Kosovskom Policijom

Videvši sve veći trend izveštavanja slučajeva usmeravanja laserske svetlosti u pravcu civilnih aviona u letu tokom 2014 godine, ACV i Kosovska Policija, dana 20. avgusta 2014. godine, su u medijima objavili zajedničko saopštenje u vezi sa ovim uznemiravajućim slučajevima. Ovim saopštenjem, građani su informisani da su takve radnje protivzakonite i ujedno predstavljaju direktnu opasnost za bezbednost letova, i zbog toga, sva lica identifikovana kao korisnici i upravljači osvetljavajućih lasera u pravcu aviona na letu će se suočiti pravnim postupcima koji su sankcionisani na osnovu Krivičnog zakona Republike Kosovo. Nakon izdavanja saopštenja primećeno je značajno smanjenje slučajeva osvetljenja aviona laserima, koja su prijavljena ACV; dok je u avgustu prijavljeno 15 takvih slučajeva, u septembru ovaj broj je pao na 3.

U Republici Kosovo takve radnje se smatraju kao protivzakonito mešanje u civilno vazduhoplovstvo i koja su kažnjivaju prema članovima 99.2, 99.6 i 99.9 Zakona Br.03/L-051 o Civilnom Vazduhoplovstvu i Člana 165 Zakona Br. 04/L-082 Krivičnog Zakona Republike Kosovo. U cilju sprečavanja i borbi protiv slučajeva usmeravanja laserskog osvetljenja u pravcu aviona u letu, dana 25. januara 2013. godine potpisan je memorandum o razumevanju o saradnji između ACV-a, Generalne Policijske Direkcije Republike Kosovo i MAP "Adem Jashari" – Vazdušna Kontrola.

Slika . 5 – Slučajevi usmeravanja laserske svetlosti tokom 2010-2014 kao što su prijavljeni u ACV

7.9 AKTIVNOST ACV NA MEĐUNARODNOM PLANU

ACV je učestvovao u gotovo svim regionalnim inicijativama civilnog vazduhoplovstva. Ovi forumi imaju posebnu značajnost za našu zemlju, znajući da Republika Kosovo i dalje nije ravnopravni član međunarodne porodice nacija u oblasti civilnog vazduhoplovstva. Iskoristili smo svaku mogućnost da predstavimo rad naših aktivnosti i da ojačamo saradnju sa ACV-om drugih država. Međutim, pošto naša država i dalje nije imala mogućnosti da uđe u ugovorne odnose sa EU-om, i dalje postoje ozbiljne prepreke u našem postupanju kao potpuno ravnopravnim partnerom sa drugim ACV regiona.

a) Bilateralna saradnja u oblasti civilnog vazduhoplovstva

ACV pridaje veliki značaj saradnji sa partnerskim vlastima regiona, imajući u vidu da sve države Zapadnog Balkana prolaze kroz isti izazov – usklađivanja zakonodavstva, pravila standarda civilnog vazduhoplovstva sa onima EU-a. Da bi ozvaničili ovu saradnju, potpisivani su sporazumi saradnje od osnivanja ACV 2009 godine. U 2014 potpisan je tehnički sporazum sa Mađarskim autoritetom vazduhoplovstva.

• Bilateralna saradnja sa Albanijom

Dana 18. i 19. aprila 2014. godine, ACV je posetio novoizabrani Direktor Autoriteta Civilnog Vazduhoplovstva Albanije, g. Petrit Sulaj, sa svojim saradnicima. Cilj ove posete bio je proširenje bilateralne saradnje između dva autoriteta kao i izrada jednog novog sporazuma saradnje u svim oblastima civilnog vazduhoplovstva. Ovaj Sporazum Saradnje, u okviru pojačane saradnje u civilnom vazduhoplovstvu, potpisan je 23. juna 2014. godine.

Tokom 2014. godine saradnja sa Albanijom bila je najizraženija u oblasti aerodroma. Departman aerodroma ACV Kosova u junu i decembru dočekao je četiri inspektora iz Departmana Aerodroma ACV Albanije, koji su bili predvođeni od Direktora Departmana g. Pëllumb Hoxha. Poseta u junu je imala za cilj da se blisko vide operacije na novom terminalu u Prištinskom aerodromu, kao i svi procesi kopnenih operacija u skladu sa standardima sertifikacije aerodroma. U decembru su inspektori ACV Albanije bili u zajedničkoj poseti bazi goriva i prpratnoj infrastrukturi operatera za snabdevanje aviona gorivom "ExFis" u Slatini i u MAP "Adem Jashari", gde su posetili laboratoriju za kontrolu kvaliteta goriva, centar snabdevanja aviona gorivom i cisterne za snabdevanje. Osim procesa sertifikacije, značajna tema tokom ove posete je bila i proces transpozicije i sprovođenja nove uredbe EU-a u vezi sa sertifikovanjem aerodroma, kojom prilikom su obe strane razmenile iskustva i znanja eksperata, koje će pomoći postizanju ovog cila u Tirani.

Ekipe inspekcije ACV-a Albanije i Kosova u heliportu u Baldushk, Albanija

Odeljenje Aerodroma ACV-a Kosova, u septembru 2014 godine, učestvovao je u udruženoj inspekciji sa ACV Albanije za odobrenje helidroma u selu Baldushk blizu Tirane, kojim upravlja "VIVA - Albanian Helicopter Service". Inspektori oba autoriteta su pregledali na terenu procedure operisanja i održavanja, kao i fizičke osobine helidroma.

Posete, između ostalog, su omogućile razmenu iskustava i znanja eksperata, koje će pomoći na kontinuiranom podizanju nivoa bezbednosti i standarda vazduhoplovstva u obim zemljama, kao i procesima integrisanja u međunarodnim organizacijama, kao što su EASA i ICAO.

• Bilateralna saradnja sa Makedonijom

I tokom 2014. nastavljena je saradnja sa ACV Makedonije. Inspektori oblasti vazdušne navigacije ACV bili su pozvani kao profesionalna podrška u dve revizije koje je ACV Makedonije izvršio kod makedonskog pružioca vazdušno navigacijskih usluga, poznat kao M-NAV, između 25-28. februara i 28-31. oktobra 2014 godine. Cilj prve revizije je bio provera uslova prema Uredbi br. 2096/2005 EU-a o produženju sertifikata pružiocu usluga vazdušne navigacije Makedonije, dok je cilj druge revizije bio nadzor i verifikacija sprovođenja zajedničkih uslova, koji proizilaze iz gore pomenute odredbe o pružiocima vazdušno navigacijskih usluga i implementacije ostalih relevantnih pravila, koja su primenljiva u Republici Makedonije.

Saradnja sa zemljama regiona daje dobre rezultate, omogućavajući razmenu iskustava i različitih ekspertiza, kroz koje se održava na nivou bezbednost letova širom regiona. Ovo je treća godina da ove institucije sarađuju na ovom nivou, a očekuje se da se ova saradnja još više ojača u budućnosti.

• Bilateralna saradnja sa Francuskom

U vezi sa Memorandumom Tehničke Saradnje, potpisanim 20. septembra 2012. godine od strane ACV-a i Generalne Direkcije Civilnog Vazduhoplovstva Francuske, u toku 2014 godine nastavljena je tehnička saradnja između autoriteta dveju država, koji je više imao karakter podizanja profesionalnih kapaciteta. U tom kontekstu, dva inspektora ACV-e dobili su besplatnu radionicu "Nadzor letačkih operacija navigacijom osnovane u performansi (PBN)", organizovanu od Univerziteta Civilnog Vazduhoplovstva Francuske ENAC (Ecole Nationale de l'Aviation Civile) u Tuluzu, u Fransuskoj, od 16-20. juna 2014 godine. Glavni cilj ove radionice je bio opšti opis zahteva ICAO-a u vezi navigacije osnovane u performansi (PBN) i akcije koje se preduzimaju za realizaciju letačkih operacija baziranih na PBN. Fokus ove radionice bile su i nadzorne aktivnosti koje treba obaviti Nacionalni Nadzorni

Autoritet da bi se osiguralo da se takve operacije planiraju i realizuju u skladu sa zakonskim propisima.

• Bilateralna saradnja sa Mađarskom

Dana 3. decembra 2014. Generalni Direktor ACV-a i Direktor Autoritetita Vazduhoplovstva Mađarske u Prištini su potpisali Memorandum o razumevanju o tehničkoj saradnji u svim sferama regulatorne odgovornosti, sa posebnim naglaskom u oblasti usluga vazdušne navigacije. Memorandum, između ostalog, predviđa razmenu eksperata, tehničke dokumentacije kao praksi revizije. Saradnja između ova dva autoriteta je od posebne važnosti imajući u vidu trenutnu odgovornosti koja je od strane NATO delegirana Mađarskoj za pružanje vazdušno navigacijskih usluga u gornjem prostoru Republike Kosovo.

Dana 12. juna 2014 godine, ACV bila je predstavljena na svečanosti u organizaciji Mađarske Kontrole povodom otvaranja gornjeg vazdušnog prostora Kosova. Na ovom prijemu visokog nivoa prisustvovali su Ministri Mađarske Vlade kao i predstavnici NATO-a. Svi govornici u ovoj svečanosti su visoko ocenili otvaranje gornjeg vazdušnog prostora Kosova kao veliko dostignuće ka normalizaciji vazdušnog prostora Balkana.

• Bilateralna saradnja sa Hrvatskom

Na poziv Hrvatskih vlasti, u avgustu 2014 godine, predstavnici ACV i PUVNA sreli su se u Zagrebu sa najvišim rukovodiocima relevantnih institucija civilnog vazduhoplovstva Hrvatske. Hrvatska strana je obećala da će podržavati Kosovske vlasti u ciljevima za integraciju u međunarodnim organizacijama vazduhoplovstva i normalizaciji gornjeg vazdušnog prostora u Republici Kosovo.

b) Regionalna multilateralna saradnja

U 2014. održana su dva sastanka visokog nivoa u oblasti civilnog vazduhoplovstva. Prvi sastanak je održan između 12-14 marta 2014. godine u Makedoniji, dok je drugi održan između 6-7 novembra 2014. godine u Bugarskoj. Učesnici ovih sastanaka su bili predstavnici 10 zemalja regiona, kao i predstavnici međunarodnih vazduhoplovnih organizacija.

Svrha organizovanja ovih sastanaka, koje su učesnici smatrali veoma korisnim, bila je produbljavanje saradnje između ACV-a, diskusije o prednostima i raznim koristima saradnje u svim oblastima civilnog vazduhoplovstva.

• Inicijativa za osnivanje Zajedničke Zone za Pružanje usluga

Inicijativa za stvaranje e Zajedničke Zone za Pružanje Usluga je regionalan projekat koji je počeo 2013. i ima za cilj stvaranje uslova bliske saradnje između ACV i Pružioca vazdušno navigacijskih usluga regiona. Neki od oblika saradnje koje se predviđaju u okviru ove inicijative su razmena profesionalne ekspertize, što optimalnije korišćenje vazdušnog prostora i saradnja i koordinacija na sprovođenju najnovijih tehnologija iz oblasti upravljanja vazdušnim saobraćajem. Dana 24. aprila 2014. u Tirani održan je sastanak Generalnih Direktora Autoriteta Civilnog Vazduhoplovstva i Izvršnih Načelnika Pružioca Usluga Vazdušne Navigacije država iz regiona, koje su članovi Inicijative JSPA (*Joint Service Provision Area*). Tokom sastanka stranke su usvojile Okvirni Dokument Inicijative, koji će biti osnovni dokument za sve akcije i buduće projekte koji će biti organizovani u njenom okviru. Takođe, tokom sastanka izveštavano je o dosadašnjim realizovanim radovima i usvojeni su planirani projekti za budućnost.

Aktivnosti JSPA nastavljani su i 4. i 5. septembra 2014. u Tivtu, u Crnoj Gori. Dnevni red sastanka sadržao je različite teme koje su se odnosile na izveštavanje o dosadašnjim preduzetim akcijama i planiranju aktivnosti koji će se u buduće preduzeti u okviru JSPA. Učesnici su se složili da rade zajedno i da predstavljaju projekte o sprovođenju PBN (*Performance-Based Navigation/Navigacija zasnovana na performansima*) u regionu, koncept slobodnih vazdušnih puteva (*Free Route Airspace*) i zaštita životne sredine.

c) Koordinacija tehničke pomoći u oblasti vazduhoplovstva

ACV je tačka kontakta za sve projekte tehničke pomoći u vazduhoplovstvu koje su pružaju našoj zemlji od strane EU-a, u okviru dostupnih instrumenata za države koje imaju za cilj članstvo u EU. Tokom 2014 godine, ACV-a je imala korist od sredstava EU-a kroz projekat EASA IPA II i ISIS programa.

• Projekat EASA IPA II

Projekat EASA IPA II je projekat finansiran od strane EK za podržavanje ACV država potpisnice Sporazuma ECAA o profesionalnom razvoju osoblja. Projekat, koji je počeo 2012 godine, zaključen je u martu 2014 godine. Aktivnosti ovog projekta, razvijeni na početku godine, od koji su besplatnu korist imali i inspektori ACV-a, predstavljani su na listi stručnih obuka u Dodatku 1.

• ISIS program

ISIS program (Implementacija jedinstvenog evropskog neba u Jugoistočnoj Evropi) je inicijativa finansirana od Evropske Komisije o podršci državama jugoistočne Evrope na implementaciji jedinstvenog Evropskog neba (SES) i ECAA sporazuma. Glavni ciljevi ovog programa su jačanje i razvoj Nacionalnih Nadzornih Vlasti (NNV) u regionu, transpozicija SES zakonodavstva u pravni okvir država regiona, implementacija bezbednosne kulture i stvaranje standarda za obuke. ACV Kosova je deo ovog programa od potpisivanja ISIS sporazuma između regionalnih država i Evropske Komisije u aprilu 2008 godine. Program ISIS II je nastavak uspešnog programa ISIS I, koji je u fokusu imao zakonski paket SES I.

AKTIVNOSTI PROGRAMA ISIS II

• Dana 14. januara 2014 godine, u Briselu je održan 8 sastanak Koordinacione Platforme za Nacionalne Nadzorne Vlasti država članice Evropske Unije. Za ACV kao Nacionalnu Nadzornu Vlast na Kosovu, bio je prvi put da učestvuje na ovim sastancima na nivou evropskih zemalja. Prisustvo na ovom sastanku je bilo omogućeno kroz ISIS Program, koji je obavestio države koje učestvuju u ovaj program da je odlučeno da se dozvoli učestvovanje u ovom programu u ovim sastancima i za države koje su van Evropske Unije, ali koje su potpisnice ECAA Sporazuma. Učešće u ovoj platformi i njegove radne grupe omogućavaju da imamo pristup najnovijim dešavanjima u vezi sa zakonodavstvom EU što se tiče usluga vazdušne navigacije i biće dobra prilika za vredne razmene iskustava i najboljih praksi u sprovođenju zakonodavstva u ovoj oblasti.

• Dana 13 i 14 maja 2014 godine, ISIS program održao je Sastanak Visokog Nivoa o Šemi učinka SES-a i Sastanak Upravnog Tela ISIS Programa. Na ova dva sastanka, održanim u Prištini, učestvovali su predstavnici Evropske Komisije, Regionalnog Saveta o Saradnji (RSS), ISIS II Program, predavači iz EUROCONTROL i ACV Belgije, kao i predstavnici ACV partnerskih država ECAA Sporazuma iz regiona (Kosovo, Albanija, Makedonija, Crna Gora i Bosna i Hercegovina).

Slike sa sastanaka ISIS Programa u Prištini

Ssatanak Visokog Nivoa imao je za cilj da obavesti strane o regulatornim i tehničkim šemama učinka zakonodavnog paketa SES EU-a, i ulogu Odbora za procenu Šeme Učinka i odgovornosti nadzornih vlasti na sprovođenju šeme učinka u okviru Funkcionalnih blokova Vazdušnog Prostora.

- Sastanak Upravnog tela ISIS II Programa otvorio je predstavnik EK i Zamenik generalnog sekretara Regionalnog Saveta za Saradnju (RSS), organizacija koja zajednički upravlja ISIS II Programom. Strane su usvojile zaključke sastanka koje priznaju potrebu korisnika ISIS II za postepenim kretanjem ka sprovođenju šeme učinka SES, i naglašavaju potrebu z aprelazni period za razvijanje procesa kao i neophodnih kapaciteta, podržavaju predlog Evropske Komisije da šema učinka ima okvirni datum potpunog sprovođenja u 2020 godini (referentni period 3), naglašavaju potrebu da planovi sprovođenja budu posebni u svakoj zemlji, naglašavaju potrebu za posvećivanje neophodnih nacionalnih resursa za sprovođenje zakonodavstva i podržavaju aktivnosti koji će se izvršiti u okviru ISIS II Programa.

- Dana 16 i 17 septembra 2014 godine, ISIS II program , u saradnji sa funkcionalnim blokom vazdušnog prostora Italije, Grčke, Malte i Kipra (BLUE MED FAB), organizova je seminar o Šemi Učinka Jedistvenog Evropskog Neba (SES), održan u Rimu, Italija. Svrha seminara bila je da pruži učesnicima opšte razumevanje zahteva šeme učinka SES i procesa za olakšanje postepene implementacije šeme u zemljama koje imaju koristi od ISIS Programa.

- Dana 9-10 decembra, u Prištini, održan je sastanak između Sekretarijata ISIS-a i predstavnika ACV-a. Cilj ovog sastanka bio je neprekidno praćenje rada Nacionalne Nadzorne Vlasti u sprovođenju SES II kao i delimično se povezivalo sa početkom sprovođenja Šeme Učinka SES. Takođe se govorilo o koracima koje treba preduzeti za razvijanje internih procedura u vezi sa merenjem i nadzorom učinka, kao i o metodologiji koju treba koristiti na nacionalnom nivou, radi postizanja realizacije Šeme Učinka SES-a.

• Tehnička pomoć TAIEX

Dana 10 i 11 aprila 2014 godine, u Tirani održana je radionica sa nazivom “Multilateration Systems (MLAT)”, na kojoj su učestvovali i dva inspektora usluga vazdušne navigacije Kosova. Ova radionica je podržana i finansirana od strane TAIEX-i, dok je za glavni cilj imala opšti opis MLAT Sitema kao i značaj koji ovi sistemi imaju u opštem razvoju vazduhoplovstva. Na ovoj radionici, su takođe učestvovali i predstavnici iz MAP “Adem Jashari”- Vazdušna Kontrola, predstavnici zemalja regiona kao i eksperti oblasti iz ICAO, ENAC, Austro Control itd., koji su predstavili pregled tehničkih i operacionalnih uslova, koji su neophodni za sprovođenje multilateralnih sistema (uključujući i regulatorne zahteve, dobiti predviđeni razvojem sistema MLAT i troškovi sprovođenja). Pored ovih zahteva, predstavljene su i prakse zemalja koje su već uvele ovaj sistem na rad.

7.10 REGULATORNA AKTIVNOST

Osnovna funkcija ACV je nadzor i uređenje aktivnosti civilnog vazduhoplovstva na Kosovu u cilju garancije bezbednih operacija u skladu sa važećim standardima. Ovo se postiže kroz inspekciju, revizije, licenciranje i uverenja. ACV ima profesionalno i nadležno osoblje za uređenje civilnog vazduhoplovstva u zemlji. Republika Kosovo ima Zakon o civilnom vazduhoplovstvu, koji Evropska komisija smatra kao primeran zakon za sve zemlje Zapadnog Balkana. Regulatorna aktivnost ACV obuhvata bezbednost civilnog vazduhoplovstva uopšte, kao i ekonomsko uređenje aerodroma i pružaoca usluga u vazdušnom saobraćaju u Republici Kosovo. U nastavku ćemo dati kratak pregled regulatornih aktivnosti ACV u oblasti bezbednosti vazduhoplovstva, podeljene u sledeće kategorije: bezbednost letenja, usluga vazdušnog saobraćaja i aerodromi. Takođe, prikazan je kratak pregled i aktivnosti ekonomskog uređenja na aerodromu, pružaoca usluga vazdušnog saobraćaja i pružaoca zemaljskih usluga na aerodromu.

a) Bezbednost letenja

U 2014. godini, ACV je izdao prve licence za pilote zmajeva i paraglajdera. Nakon sastavljanja kataloga sa pitanjima za kandidate koji podležu teoretskom delu testa za dobijanje dozvole za pilot paraglajdera, ACV je pripremio testove, organizovao držanje teoretskog i praktičnog dela ispita, i na kraju je licencirao kandidate koji su uspešno završili ispit.

Osim toga, izrađeni su i stupili na snagu šest novih uredbi, tri od kojih su sprovodive uredbe, dve uredbe o opštem vazduhoplovstvu i jedna koja potiče iz Zakona o civilnom vazduhoplovstvu. Vršene su neprekidne inspekcije i revizije vazduhoplovnih operatera u cilju obezbeđivanja da njihove operacije budu u potpunom skladu sa međunarodnim standardima i važećim zakonima na Kosovu, uključujući i odobrene priručnike i postupke od strane ACV.

Izrađene su i objavljene dve tehničke publikacije (TP-19 i TP-22): prva sadrži uputstva za rad lasera, reflektora, vatrometa i malih balona sa helijumom u vazdušnom prostoru Republike Kosovo, a drugi je katalog sa pitanjima za kandidate koji podležu teoretskom delu za dobijanje dozvole za upravljanje zmajevima i paraglajderima.

Održano je nekoliko sastanaka sa strankama koje bi potencijalno mogli da apliciraju za uverenje vazduhoplovnog operatera (AOC) - "Illyrian Airways" i "Ala Air" - gde su se upoznali sa uslovima i mogućnostima apliciranja za uverenje vazduhoplovnog operatera kao i o toku procesa uverenja.

• Inspekcije stranih vazduhoplova na platformi

U skladu sa članom 50. Zakona o civilnom vazduhoplovstvu, ACV je izvršio 27 bezbednosnih inspekcija stranih vazduhoplovnih operatera (SAFA- provera bezbednosti stranih vazduhoplova), koji operišu u MAP "Adem Jashari".

Vršena je inspekcija vazduhoplova sledećih avio-kompanija: "Pegasus Hava Tasimaciligi AS" (PGT), "Easy Jet Switzerland" SA (EJS), "Adria Airways" (ADR), "Edelweiss Air AG" (EDW), "Helvetic Airways" (OAW), "Scandinavian Airlines System" (SAS), "Austrian Airlines" (AUA), "Turkish Airlines" (THY), "Belair Airlines" AG (BHP), "Germanwings" GmbH (GWI), "Croatia Airlines" (CTN), "Air Bucharest" (BUR), "Freebird Airlines" (FHY), "Denim Air" (DNM), "Sun Express" (SXS), "Onur Air" (OHY), "Norwegian" (NAX), "BlueJet" (JDI), "Titan Airways" Ltd (AWC), "Germania Fluggesellschaft" (GMI).

ACV inspektor tokom inspekcije aviona na platformi MAP

U dve (2) od ovih inspekcija su otkrivena 2 nalaza. Jedan nalaz je bio od prve kategorije (sa malim uticajem na bezbednost), koji je imao veze sa zavrtnjima na dnu trupa vazduhoplova, i piloti za ovo su obavešteni na licu mesta. Dok drugi nalaz je bio od treće kategorije (sa značajnim uticajem na bezbednost). Nakon uzimanja popravnih mera za otklanjanje ovog nalaza, avionu je dozvoljeno da nastavi sa operacijom prema prethodnom rasporedu. Glavni pilot, vazduhoplovni operater i autoritet civilnog vazduhoplovstva države gde je vazduhoplov registriran su obavešteni o ovom nalazu.

• Revizije vazduhoplovnih operatera

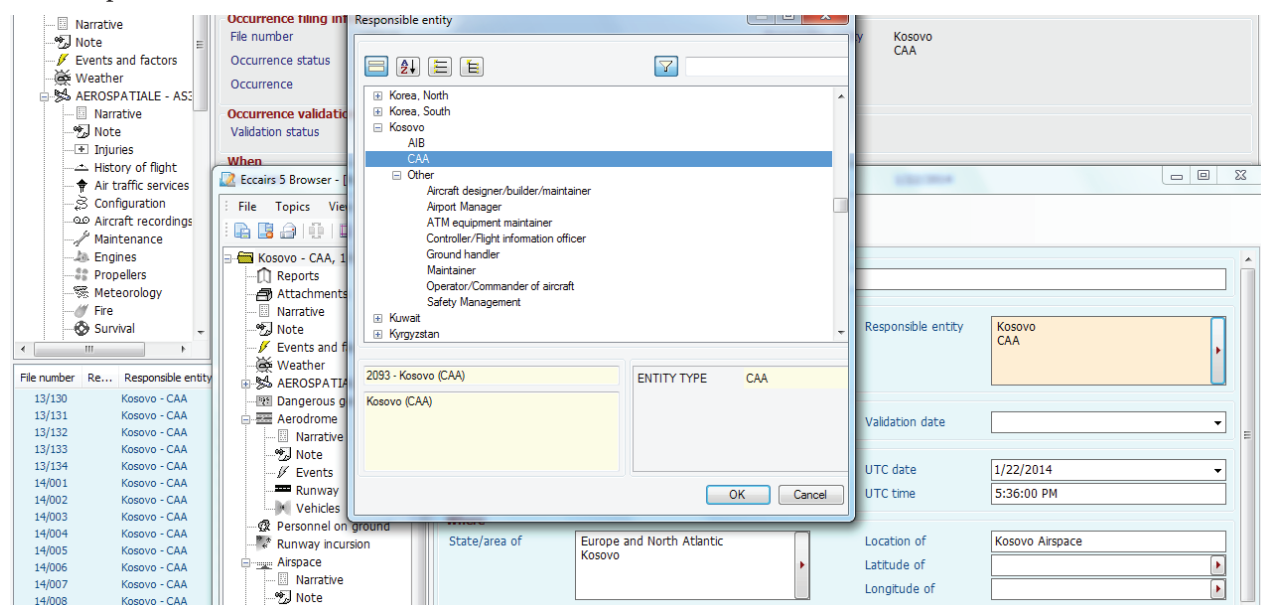
Inspektori ACV, u saradnji sa inspektorima Vazduhoplovnog autoriteta Irske (IAA) 23. januara 2014 su posma-

trali ispitivanje licenci pilota vazdušnog saobraćaja (ATPL) za pilote “Starlite Aviation Ltd.” (vazdušnog operatera ugovorenog od strane EULEX-a) u skladu sa uslovima i zahtevima Evropske agencije za vazduhoplovnu sigurnost (EASA). Saradnja sa inspektorima iz IAA je nastavljena i u periodu od 24 -26 novembra 2014, kada je IAA izvršila reviziju vazduhoplovnog operatera “Starlite Aviation Ltd” u okviru odobrenja operatera u oblasti hitne medicinske službe helikopterom (HEMS) i sistema za projektovanje vidljivosti noću (NVIS).

Inspektori ACV, u saradnji sa inspektorima ACV iz Južne Afrike (SACAA), 22. oktobra, 2014 godine su vršili reviziju odobrene organizacije za održavanje (AMO 0927/PRN) vazduhoplovnog operatera “Starlite Aviation Ltd”.

• Prijava događaja u vazduhoplovstvu

Preko sistem prijava događaja u civilnom vazduhoplovstvu, ACV dobija relevantne informacije za bezbednost vazduhoplovstva, vrši procenu, obradu, istragu, njihovo čuvanje i distribuciju, sa jednim ciljem sprečavanja udesa i nezgoda, odbacujući pripisivanje krivice ili odgovornosti. Dakle, ACV identifikuje rizike koji mogu ugroziti bezbednost civilnog vazduhoplovstva na Kosovu i nakon istrage i analize događaja i praćenja njihove težnje, preduzme korake za sprečavanje ponavljanja ovih događaja i na taj način utiče na poboljšanje bezbednosti civilnog vazduhoplovstva.

Prikazivanje baze prijavljenih događaja

Za upravljanje prijavljenih događaja i njihov sačuvanje u bazi podataka, ACV koristi softver ECCAIRS (Evropski koordinacioni centar za sisteme za prijavljivanje udesa i nezgoda).

Tokom 2014. godine, ACV je primio 174 prijava događaja, uključujući 35 prijava za udar ptica o vazduhoplov i 33 prijava za osvetljavanje vazduhoplova laserskim svetlom. Događaji su bili prijavljeni od osoblja aerodroma, PVNU i avio kompanija koje operišu na Kosovu. Ovi događaji su prosleđeni, ubačeni u sistem baze podataka ECCAIRS i istraženi od strane inspektora ACV. 127 od njih su već zatvoreni, dok 47 su u toku istrage i sprovođenja popravnih mera od strane vazduhoplovnih operatera.

• Opasna roba

Tokom 2014. godine, izdate su 23 dozvole za prevoz pošiljki sa opasnom robom preko vazduha. Ove dozvole su izdate za razne kompanije, licencirane od strane MUP za uvoz oružja i municije. Od toga, 22 dozvole su izdate avio-kompaniji “Turkish Airlines” i jedna dozvola za avio-kompaniju “Croatia Airlines”.

24. februara 2014, usvojena je dopuna i izmena materijala kursa za opasnu robu u MAP “Adem Jashari”, za osoblje koja dočekuje-prati putnike (kat. 9) i osoblje bezbednosti za skeniranje (kat. 12). Ovaj kurs je praćen i od ACV, u

kojoj su učestvovali i uspešno položili test 20 radnika MAP. Takođe, ponovo je pregledan materijal kursa za opasnu robu za osoblje platforme u MAP (kat. 8) i osoblje skladišta (kat. 5) kao odobren je i periodični kurs za opasnu robu MAP “Adem Jashari” za osoblje platforme (kat. 8) i osoblje skladišta (kat. 5).

• Nadzor generalne avijacije

2014. godina je okarakterisana sa povećanim aktivnostima generalne avijacije. Dana 1. februara 2014 godine, ACV je organizovalo sastanak sa zvaničnicima Vazduhoplovnog saveza Kosova i predstavnika aero-klubova Kosova u cilju obaveštavanja o zakonskim zahtevima koji proizilaze iz relevantnih propisa generalne avijacije u Republici Kosovo. ACV je odobrio neke od aktivnosti članova ove Federacije tokom godine, kao što su letovi paraglajdom, realizovanih 12. i 13. aprila 2014 u Skorobište kod Prizrena, na planinama Istoka 26. i 27. jula, kao u selu Kačandol kod Podujeva 23. i 24. novembra 2014. godine. Takođe je nadgledana organizacija obuke paraglajdom simulacije nezgoda u vazduhu (SIV), održan 3-5 oktobra na jezeru Gazivode, aktivnost organizovana od strane aero-kluba Severne Mitrovice.

Prikazivanje aktivnosti paraglajdom u selu Kačandol

Dana 7. novembra je ovlašćena jedna vazдушna operacija sistemom bespilotnih vazduhoplova težinom manje od 20 kg (RPAS) u selu Boletin kod Mitrovice, nakon procene relevantne dokumentacije za ovu vrstu aktivnosti. Odobrena su dva leta generalne avijacije po pravilima vizuelnog letenja (GAT-VFR) u cilju kalibracije navigacione opreme za MAP “Adem Jashari” – Vazдушna kontrola, kao i za prskanje iz vazduha područja pogođenih od krpelja.

• Licenciranje prvih paraglajdera u Republici Kosovo

Tokom 2014. godine, ACV izdao je prve licence za pilote zmajeva i paraglajdera. Ovo je postignuto nakon velikog rada, u početku sa pripremom kataloga baze podataka pitanja za teoretski deo ispita. Ovaj katalog sadrži 185 pitanja iz sedam (7) oblasti vazduhoplovstva i u skladu je sa zakonskim odredbama Uredbe br. 1/2012 o uslovima i načinu korišćenja delta-planova i paraglajdera.

Teoretski deo ispita je održan u decembru i 17 kandidata su podlegli ovom ispitu. Praktični deo (let) je takođe realizovan u decembru, u selu Skorobište kod Prizrena. Fazi testiranja u vazduhu je podleglo ukupno devet (9) kandidata koji su uspešno položili teoretski ispit. Svih devet kandidata su položili i praktični deo i dobili su prve dozvole za pilote zmajeva i paraglajdera na Kosovu. Osim testiranja teorije i prakse, svi kandidati su takođe prešli i lekarski pregled u skladu sa zahtevima Zakona o civilnom vazduhoplovstvu. Ispunjavanje medicinskih kriterijuma, je preduslov da se podlegne teoretskom i praktičnom delu ispita za licencu.

U januaru 2015. će se nastaviti sa drugom grupom i sa mladim kandidatima koji se očekuje da apliciraju za licence Republike Kosovo.

Kjo licencë është e vlefshme vetëm me certifikatën mjekësore numër:
Ova dozvola vredi samo uz sertifikat o zdravstvenoj sposobnosti broj:
This licence is valid only with medical fitness certificate number:

RKS/AMS-		
Gradimet Ovlašćenja Ratings	Vlen deri më Važi do Valid until	Autorizuar nga Po ovlašćenju Authorised by

Vërejtje/Primedbe/Remarks

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo

CAA
Autoriteti i Aviacionit Civil i Kosovës
Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva Kosova
Civil Aviation Authority of Kosovo

**LICENCË E PILOTIT TË
DELTAPLANIT DHE PARAGLAJDIT**
Dozvola pilota zmaja i paraglajdera
Hang-Glider and Paraglider Pilot
Licence

Nr. Serik:
Serial No.: **RKSAAC601**

Lëshuar në përputhje me Ligjin Nr. 03/L-051 për Aviacionin Civil
Izdato u skladu sa Zakonom Br. 03/L-051 o Civilnom Vazduhoplovstvu
Issued in accordance with the Law No. 03/L-051 on Civil Aviation

Licenca za pilote zmajeva i paraglajdera izdatih od ACV

• Vazduhoplovna medicina

Dana 31. januara 2014. godine, nakon revizije, produženo je uverenje Nacionalnog instituta za medicinu rada (IKMP) u Đakovici za period od 3 (tri) godine kao Vazduhoplovni medicinski centar (AMC) u Republici Kosovo. Osim toga, 1. avgusta 2014 godine, u skladu sa Memorandumom o saradnji između ACV Republike Kosovo i ACV Republike Albanije, AACSH zvanično je priznao IKMP u Đakovici kao Vazduhoplovni medicinski centar i priznati su mu akreditivi AME (Zvanične medicinske ispitivačke službe) tri lekara koji obavljaju ove nadležnosti na Kosovu. Ovo je otvorilo put za ispitivanje prvog kontrolora vazduhoplovnog saobraćaja u redovima ALBCONTROL-a u vazduhoplovnom medicinskom centru u Đakovici.

Sekcija avio-medicine u okviru ACV tokom godine je izdala 8 lekarskih uverenja 3. klase (7 za kontrolora vazduhoplovnog saobraćaja MAP "Adem Jashari" i jedan za kontrolora vazduhoplovnog saobraćaja ALBCONTROL, pružilaca usluga vazduhoplova u Republici Albanija) i 21 lekarskih uverenja 2. klase za članove Vazduhoplovnog saveza Kosova i članova posade kabine kompanije "Adria Airways".

Tokom 2014. godine produženo je ovlašćenje kao medicinski ispitivači, dva lekarima, za period od 3 (tri) godine, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

• Zabranjeni vazduhoplovi na Kosovu

Prema članu 45. Zakona o civilnom vazduhoplovstvu, vazduhoplovima avio-kompanija kojima je zabranjeno od strane EU da operišu u vazдушnom prostoru zemalja članica EU, nije im dozvoljeno da lete ni u vazдушnom prostoru Republike Kosova. Osim toga, ažurnirani spisak EU o zabranjenim avio kompanijama je objavljen na zvaničnoj internet stranici ACV. Tokom 2014. nije realizovan nijedan let bilo koje kompanije iz ove liste EU u vazdušni prostor Republike Kosovo.

• **Odobrene licence, uverenja i dozvole, uključujući i njihovo privremeno obustavljanje i opoziv**

Licenca/uverenje/dozvole	Pozivanje u ZCV	Broj
Dozvola za vazdušni prevoz pošiljki sa opasnom robom	Član 57	23
Lekarsko uverenje, 3 klasa	Član 37	8
Lekarsko uverenje, 2 klasa	Član 37	21

Prikazivanje izdatih licenci, uverenja i dozvola od strane ACV za operatere /osoblje

b) Vazdušno navigacijske usluge

• **Pružaoč vazdušno navigacijskih usluga**

Pružanje vazdušno navigacijskih usluga Kosova se vrši od strane VK (Vazdušne kontrole) MAP "Adem Jashari", koja do aprila 2011. godine, je radila kao divizija MAP "Adem Jashari". MAP "Adem Jashari" VK je zvanično nezavisan i poseban subjekat prilikom koncesije Prištinskog međunarodnog aerodroma od privatnog partnera, tursko-francuskog konzorcijuma Limak-Aéroports de Lyon.

MAP "Adem Jashari" VK vrši usluge kontrole vazdušnog saobraćaja (KVS), usluge za komunikaciju, navigaciju i prismostru (KNP), usluge vazduhoplovnih informacija (UVI) i meteorološku službu (METEO), u donjem vazdušnom prostoru Kosova. MAP "Adem Jashari" VK ima ukupno 30 kontrolora vazdušnog saobraćaja, koji su licencirani od strane ACV prema Uredbi br. 5/2012 ACV.

Inspektori ACV-a u jednom od objekata MAP "Adem Jashari" VK

U aprilu 2014, Skupština Kosova usvojila je Zakon br. 04/L-250 o Agenciju za vazdušno navigacijske usluge, koji predviđa da se MAP "Adem Jashari" VK transformiše u Agenciju vazdušno navigacijskih usluga Republike Kosovo.

Tokom 2014. godine, nekoliko odeljenja MAP "Adem Jashari" VK su premeštene u novu zgradu, izgradnja koje, zajedno sa novim tornjem vazduhoplovnog saobraćaja su deo kapitalnih investicija koje su bile obaveze da budu realizovane od strane koncesionara aerodroma.

Sertifikacija MAP "Adem Jashari" VK od strane ACV je obaveza koja se predviđa važećim zakonodavstvom, odnosno Uredbom ACV-a br. 12/2010 i ima za cilj da potvrdi da bezbednosne usluge pružane od MAP "Adem Jashari" VK ostaju na potrebnom nivou i na taj način omogućava da se bezbedno vrši vazdušni saobraćaj. VK MAP "Adem Jashari", od decembra 2013. godine, ispunila je sve regulatorne zahteve koji se odnose na upravljanje bezbednosti i obezbeđivanje adekvatnog nivoa usluga prema Uredbi br. 7/2012, koji su deo uslova za uverenje. Međutim, regulatorni zahtevi koji se odnose na finansijske aspekte pod navedenom Uredbom još nisu u potpunosti ispunjeni. U trenutku kada MAP "Adem Jashari" VK ispuniti zahteve navedene u uredbi i iz finansijskog aspekta, onda će biti overena od strane ACV.

• Stalni nadzor pružaoca vazdušno navigacijskih usluga

U okviru stalnog nadzora pružaoca vazdušno navigacijskih usluga, tokom 2014. godine, ACV je sproveo dve revizije i 1 inspekciju u MAP "Adem Jashari" VK, kao što je dole opisano:

- U periodu 5- 7. maja 2014. godine, realizovana je planirana revizija u cilju provere sprovođenja niza regulatornih zahteva koji proizilaze iz Uredbe br. 7/2012, odnosno odredaba o istrazi bezbednosnih događaja, bezbednosnih anketa kao i procene i smanjenje rizika. Deo ove revizije je bila verifikacija napretka i sprovođenje zahteva za bezbednost u vezi promena u oba PVNU, klasifikovane kao velike promene koje su imale veze sa novim uređajem DVOR / DME i premeštaj na novom tornju.
- U periodu 3 -5 septembra 2014 prema Uredbi br. 6/2012, vršena je inspekcija napretka procesa tokom premeštaja odeljenja AIS (službe za vazduhoplovne informacije) i MET (meteorologije) u novu lokaciju.
- U periodu 15- 18. decembra 2014. izvršena je planirana revizija u cilju nadzora na ispunjavanje svih tačaka postupaka, koji su deo priručnika odeljenja koji se nadovezuju za kvalitet pružanja opštih usluga. Takođe je izvršeno nadgledanje i održavanje nekih od oprema, koji su ranije postale deo mreže za pružanje usluga u vazduhoplovnom saobraćaju i praćen je tretman nalaza, koje su ostale otvorene od poslednje revizije.

Revizorski tim je bio zadovoljan, posebno sa posvećenošću i predanošću uprave i osoblja PVNU-a za celo sprovođenje popravnih koraka, predloženih u prethodnim revizijama, iako PVNU se još suočava sa izazovima za njihovu potpuno i efikasno ostvarivanje. Izveštaj sa zatvorenim nalazima i sa onim koji ostaju otvoreni dostavljen je PVNU-u i očekuje se bliska saradnja sa MAP "Adem Jashari" VK u vezi zatvaranja nalaza koji su ostali još otvoreni.

• Nadzor održavanja profesionalne nadležnosti operativnog osoblja u PVNU

Tokom decembra, u MAP "Adem Jashari" VK organizovana je procena nadležnosti operativnog osoblja, proces koji se nadzire odeljenja UVP u ACV. Godišnja procena nadležnosti je važna da se obezbedi da nivo nadležnosti zaposlenih je adekvatna kako bi se osigurala bezbednost usluga koje pruža MAP "Adem Jashari" VK. Ove usluge su od velikog značaja za vazduhoplove koji lete na nebu Republike Kosovo.

• Promene u sistemima PVNU

Pružanje usluga vazdušnog saobraćaja je veoma osetljiv na rizike koji se mogu pojaviti tokom dnevnog rada. Glavna svrha ovih usluga je sprečavanje sudara vazduhoplova u vazduhu i na zemlji.

Iz tog razloga, sistem za upravljanje bezbednosti zahteva da pre bilo koje promene, bez obzira koliko mali može biti, u sistemima pružaoca usluga u vazdušni saobraćaj treba da se preduzmu odgovarajući koraci kako bi se obezbedilo da vršene promene ne uzrokuju nepodnošljiv rizik na sistem. Prema Uredbi ACV br. 6/2012, koja transponuje Uredbu EK br. 1034/2011, pružaoci ovih usluga su dužni da obaveste ACV o bilo kojem planiranom promenom koja bi mogla uticati na bezbednost, a takođe, obavezne su po Uredbi br. 7/2012, koja transponuje Uredbu EK br. 1035/2011, da vrše procenu mogućih rizika i preduzmu svi neophodni koraci predostrožnosti za njihovo izbegavanje, pre nego što se počne sa sprovođenjem promena. Ako se najavljena promena klasifikuje kao promena sa velikim uticajem na bezbednost letenja, ili sa visokim nivoom rizika, ACV mora da vrši odobrenje te promene pre nego što se stavlja u funkciji. Najavljene izmene kod ACV, koje se procenjuju kao promene sa prihvatljivim rizikom, realizuju se od PVNU prema odobrenim postupcima od strane ACV, koji su deo sistema za upravljanje bezbednosti pružaoca vazdušno navigacijskih usluga, ali ne zahtevaju neko posebno odobrenje od ACV.

Tokom 2014. godine, ACV je najavljen o ukupno pet promena u sistemima pružaoca usluga MAP "Adem Jashari" VK. Najavljene promene koje su se klasifikovale kao velike promene i koje moraju biti odobrene od strane ACV-a za sprovođenje su: razmeštaj radara PSR-MSSR i instaliranje novog sistema AWOS-a (automatizovan sistem za pratnju vremenskih prilika). Ostale najavljene promene, klasifikovane kao male, koje su vršene tokom 2014. go-

• Izdavanje licenci za kontrolore vazdušnog saobraćaja i procena unapređenja

ACV je odgovoran za izdavanje i obnavljanje licenci kontrolorima vazdušnog saobraćaja, koji pružaju usluge vazdušne kontrole na teritoriji Republike Kosovo. S obzirom na značaj službi kontrole vazdušnog saobraćaja u bezbednost letenja, kontrolori moraju ispuniti niz zahteva i uslova za održavanje svojih dozvola i njihova odobrenja, koje proizilaze iz Uredbe br. 5/2012 o licenciranju kontrolora vazdušnog saobraćaja. Zahtevi se uglavnom odnose na nivo profesionalne kompetentnosti, odnosno pohađanje stručnog osposobljavanja i obavljanja dužnosti kontrolora vazdušnog saobraćaja za određeni broj sati godišnje. Kontrolori takođe, godišnje, podlegnu stručnoj proceni za proveravanje nivo veština. Ostali zahtevi koji proizilaze iz zakonodavstva odnose se i na zdravstveno stanje kontrolora, koji tokom celog vremena moraju biti uvereni sa lekarskom uverenjem 3. klase. Posebna pažnja je posvećena poznavanju engleskog jezika, pošto međunarodna komunikacija u vazduhoplovstvu se vrši na ovaj jezik. Nivo engleskog jezika se periodično procenjuje i uzima se obzir prilikom izdavanja ili obnavljanja licence. ACV ima dužnost da obezbeđuje visok nivo bezbednosti u pružanju usluga u vazdušni saobraćaj u vazdušnom prostoru Republike Kosovo, tako da svake godine proverava ispunjenost ovih uslova i na osnovu toga vrši licenciranje kontrolora vazdušnog saobraćaja.

[illegible]

Licenca kontrolora vazdušnog saobraćaja izdavana od ACV-a

- Od februara do aprila, dva studenta kontrolera koji su uspešno završili praktičnu obuku (na radnom mestu) dobili su dozvolu kontrolora vazdušnog saobraćaja, kojim se omogućava da vrše posao kontrolora sa punom odgovornošću na pozicije za koje su dobili licence.
- 25. oktobra, 2014 izvršena je revalidacija unapređenja za oba kontrolora vazdušnog saobraćaja treće generacije kontrolora u MAP "Adem Jashari" VK. Re-validacija unapređenja za ove kontrolora je vršena nakon što su uspešno prošli procenu sposobnosti za jedinicu Toranj (BKPR/TWR) i nakon što su bili ispunjeni uslova iz Uredbe br. 5/2012.
- 31. decembra 2014. godine, ACV je obnovio dozvole za 23 vazdušna kontrolora vazdušnog saobraćaja, koji trenutno služe u Službi kontrole vazdušnog saobraćaja u MAP "Adem Jashari"

Licenciranje kontrolora vazdušnog saobraćaja (KVS)	Broj licenciranih
Obnova licenci za KVS	23
Revalidacija unapređenja	2
Licenciranja studenta KVS	0
Licenciranje KVS	2

Prikazivanje izdanih licenci od strane ACV za osoblje vazdušne kontrole

c) Aerodromi

Regulatorni nadzor i nadzor bezbednosti aerodroma se postiže kroz sertifikovanje aerodroma, obavljanja revizija i inspekcija, kao i kroz praćenje aktivnosti za verifikovanje i osiguravanje usaglašenosti sa relevantnim standardima i zakonodavstvom.

MAP "Adem Jashari" je sertifikovan 1. decembra 2008. godine od strane ACV kao međunarodni aerodrom u skladu sa Zakonom o civilnom vazduhoplovstvu i Uredbom ACV br. 1/2008 o aerodromima. U 2011. godini aerodrom je dat na koncesiju i njegovo upravljanje je prešlo u ruke privatnog operatera, tursko-francuskog konzorcijuma "Limak - Aéroports de Lyon" (Limak Kosovo International Airport a.d.). Dana 8. novembra 2013. godine, na osnovu zakonskih zahteva, povodom prenosa operacija na novom terminalu, ACV je izmenila sertifikat operatera "Limak Kosovo International Airport" a.d. (LKIA).

• Stalni nadzor bezbednosti u MAP "Adem Jashari" LKIA

Prema planu aktivnosti za redovno praćenje MAP "Adem Jashari", ACV je sprovedla četiri planirane inspekcije i druge inspekcije kao deo istrage događaja.

Planirane inspekcije su fokusirane na proveru primene važećih standarda za operatore aerodroma u Republici Kosovo, kao što su prijem i procesiranje putnika do/od aviona, službe za spašavanje i gašenje požara, praćenje i inspekcija prepreka u okviru zaštićenih područja aerodroma, kao i inspekcija novog skladišta goriva za avione, smeštene na aerodromu, kojim upravlja operater "Exfis" d.o.o.

Dve neplanirane inspekcije su obavljane kao rezultat događaja prijavljenih za udar ptica i provere sprovođenja preporuka proisteklih tokom istrage tih događaja. Takođe su sprovedene i druge inspekcije koje se odnose na istrage o događajima prijavljenim u ACV. Sve inspekcije se izveštavaju u pisanoj formi i nalazi koji proizilaze iz inspekcija su pomno praćeni sve dok se nisu okončali.

Odeljenje Aerodroma je pregledalo i odobrilo nove verzije Priručnika usluga i operacija Aerodroma, Plana za vanredne situacije, Plana za upravljanje divljim životinjama na prištinskom aerodromu, odobrenja procene bezbednosti (npr izmeštanje radara u MAP "Adem Jashari"), priručnici, procedure, a posebno je ocenila procedure za praćenje prepreka u zaštitnoj zoni aerodroma, procesa i različitih mapa dostavljenih od strane MAP.

• Sveobuhvatna vežba za reagovanje u vanrednim situacijama u MAP

U oktobru 2014. godine, u MAP "Adem Jashari", operater Limak Kosovo International Airport a.d. (LKIA) organizovao sveobuhvatnu vežbu za reagovanje u vanrednim situacijama, vežba koja se treba održati svake dve godine da ispuni obaveze koje proističu iz Uredbe ACV br. 1/2008 o aerodromima i Aneksa 14. Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva.

Sveobuhvatna vežba predstavlja simuliranje jednog vanrednog slučaja što bližeg stvarnošću (jedne prave nesreće)

i aktiviranje svih odgovornih funkcija za reagovanje i raspoređivanje svih resursa aerodromu i državnih agencija na sceni. Vežba se koristi za testiranje spremnosti i pripremu operatera za reagovanje u vanrednim situacijama.

U ovoj vežbi, podeljenoj na tri faze (pripremnoj fazi, fazi vežbe i faze nakon završetka) prisustvovali su veliki broj državnih agencija (kao aktivni učesnici ili posmatrači): Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva Kosova, Pružaoc vazdušno navigacijskih usluga na Kosovu, Agencija za upravljanje u vanrednim situacijama, Kosovske Snage bezbednosti, Ministarstvo zdrastva, KFOR, EULEX, predstavnici avio-kompanija, Komisija za istraživanje vazduhoplovnih nesreća i incidenata, itd.

Na osnovu sastanaka nakon vežbe i primljenih izveštaja iz raznih agencija, uključujući i Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva, vežba je pokazala visoku spremnost reagovanja osigurajući tako da aerodrom može uspešno prebroditi moguću vanrednu situaciju. S druge strane, istaknuto je nekoliko tačaka koje zahtevaju poboljšanje, koje se uglavnom odnose na komunikaciju i koordinaciju između jedinica tokom reagovanja.

Pogled sa vežbe za reagovanje u hitnim situacijama u MAP

• Odobranje heliporta “Vali Ranch”

Dana 28. avgusta 2014, ACV je odobrila prvi helidrom u Republici Kosovo. Operator “Kosovo Air Service” d.o.o. je odobren za operisanje helidroma, koji se nalazi u selu Prilepnica kod Gnjilane, u okviru poslovnog kompleksa “Vali Ranch”. Odobrenje je izdato u skladu sa Zakonom br. 03/L-051 o civilnom vazduhoplovstvu i Uredbom br. 3/2012 o odobrenim aerodromima, koji definišu kriterijume i uslove za regulisanje bezbednosti aerodroma koji su dostupni za javnu upotrebu, ali koji nisu predmet sertifikovanja.

Helidrom “Vali Ranch” u Prilepnici, Gnjilane

Od vremena apliciranja za odobrenje helidroma, tokom celog procesa procenjivanja, ACV je imala niz konsultativnih i informativnih sastanaka sa podnosiocem zahteva, kao i sproveda brojne posete i inspekcije, da bi blisko nadzirala radove u izgradnji infrastrukture i izradi odgovarajućih procedura. Proces je zaključen sa konačnom revizijom koja je sprovedena 15. avgusta 2014., koja je obuhvatala reviziju fizičkih karakteristika, vizuelnih označenja i prateće infrastrukture, verifikacija odgovarajuće opreme, kvalifikacije osoblja, procedure održavanja i operisanja itd. Nakon procenjivanja dokumentacije i nakon revizije helidroma, zaključeno je da podnosilac ispunjava standarde i 28. avgusta 2014. ACV je izdala odobrenje za helidrom “Vali Ranch” za operatera “Kosova Air Service” d.o.o.

Helidrom “Vali Ranch” je helidrom sa travnatom površinom. Za letove iz ovog heliporta će se primenjivati samo pravila vizuelnog letenja (VFR) i oni će imati rekreativni karakter, to znači uzletanje sa ovog helidroma, prevoz putnika pružajući pogled iz vazduha i vraćanje na mesto polaska.

• Primena uredbi u oblasti aerodroma

U okviru odgovornosti za regulisanje zaštitnih zona aerodroma, ACV je nastavio sa primenom Uredbe br. 2/2010 za obeležavanje prepreka i Uredbe br. 5/2010 o zaštitnim zonama aerodroma.

• Projekat dalekovoda visokog napona u blizini Aerodroma Đakovice

ACV je imala blisku saradnju sa KOSTT u vezi sa projektom izgradnje dalekovoda visokog napona koji bi prolazio blizu Aerodroma Đakovice. Nakon procene dokumentacije od strane stručnjaka ACV i Odeljenja za dizajniranje instrumentalnih procedura u PVNU, u skladu sa gore navedenim propisima, a nakon nekoliko promena u liniji dalekovoda, sprečene su prepreke koje bi ovaj visokonaponski dalekovod mogao izazvati na vazdušne operacije Aerodroma Đakovice. Na kraju procesa, 17. juna 2014. godine, ACV je izdao saglasnost za izgradnju dalekovoda od 400 kV Albanija- Kosovo, u oblasti blizu Aerodroma Đakovice.

Pogled sa aerodroma Đakovice

• Obeležavanje prepreka u zaštićenoj zoni aerodroma

Prepreka, u vezi sa aerodromom, znači svaki fiksni objekat (bilo da je privremen ili trajan), ili njegovi delovi, koji su postavljeni u oblastima koje su nameravaju koristiti za površinsko kretanje vazduhoplova, ili koje se prodiru površinu koja ima za cilj zaštitu aviona tokom poletanja, kao i objekti visine 100 m i više iznad površine terena bez obzira na mestu gde se nalaze.

Tokom ovog perioda, u saradnji sa vlasnicima/operaterima objekata koji su smatrani kao prepreke, koordinirano je sprovođenje obeležavanja svih prepreka na brdi Goleš i onih koje su identifikovane u zoni aerodroma u Prištini.

Obeležene antene

d) Ekonomsko regulisanje

ACV je odgovorno za ekonomsko regulisanje aerodroma i pružaoca vazdušno navigacijskih usluga u Republici Kosovo. Ekonomsko regulisanje ovih operatera podrazumeva mere koje preduzima jedan regulator vazduhoplovstva kako bi se osiguralo da su tarife koje postavlja aerodrom i pružaoac vazdušno navigacijskih usluga za aviokompanije postavljene razumno, transparentno i važe za sve bez diskriminacije. Štaviše, regulator osigurava da su ove naknade postavljene tek kada pružaoci i korisnici usluga budu konsultovani između sebe nudeći jedan drugome podatke transparento. ACV reguliše i odobrava samo vazduhoplovne tarife, koje se odnose na usluge aerodroma ili pružaoca vazdušno navigacijskih usluga pružaju ekskluzivno, bez konkurencije, kao što su tarife putničkih usluga, tarife sletanja ili terminalna za navigaciju. Takođe, regulator nadgleda da li je finansijska održivost operatera na odgovarajućem nivou da ne bi oštetio bezbednosti operacija.

• Ekonomski nadzor aerodroma

Analiza revidiranih finansijskih izveštaja aerodroma za finansijsko stanje na kraju 2013. godine je pokazalo pozitivno poslovanje i finansijsku održivost aerodroma. Takođe je dokazano da polisa osiguranja uz adekvatnu pokrivenost za štete koje može izazvati aerodrom, je produženo na vreme. Ovo je jedan drugi važan element ekonomskog nadzora operatera u oblasti civilnog vazduhoplovstva.

Dana 6. marta 2013., ACV je odobrila podsticajni program za MAP "Adem Jashari", koji je ponuđen svim avio-kompanijama koje posluju u ovom aerodromu. Finansijski podsticaji se nude kompanijama koje razvijaju nove linije, onima koje povećavaju broj letova ka postojećim destinacijama, koje imaju visok obim saobraćaja itd. ACV podstiče svaki predlog operatera aerodroma za pružanje podstica za aviokompanije kada uslovi za njihovo pružanje nisu diskriminatorni i daju se u skladu sa ICAO i EU standarda. Podsticajni program važi za jednu godinu. Operator aerodroma je izrazio interes za nastavak validnosti sadašnjeg programa.

• Ekonomski nadzor PVNU i procena finansijskih uslova za sertifikaciju

Ekonomski nadzor Javnog preduzeća MAP "Adem Jashari" - Vazdušna kontrola (PVNU) tokom 2013. usaglašena je sa njegovim procesom sertifikacije kao pružioca vazdušno navigacijskih usluga na osnovu aplikacije koje je ovo preduzeće podnelo u ACV krajem 2012.

Revidirani finansijski izveštaji za 2013. su pokazali da je PVNU okončala 2013. sa lakim finansijskim gubicima, koji se uglavnom odnose na nasleđene finansijske obaveze još od podele aerodroma, amortizacije i nemogućnosti generisanja prihoda od usluga Visokog vazdušnog prostora. Zato što finansijska situacija može da ugrozi bezbednost, ACV još nije sertifikovala PVNU uprkos ispunjavanja sigurnosti i bezbednosti, potvrđenih od strane odgovornih inspektora ACV kao i MUP-a.

ACV je nagovestila Međuministarsku Komisiju Vlade, zaduženu za javna preduzeća, o ovoj finansijskoj situaciji, koja sprečava sertifikovanje PVNU, u skladu i sa posvećenošću Vlade u Akcionom planu SSP.

Međutim, pozitivan razvoj je bilo stupanje na snagu 15. maja 2014. godine Zakona o Agenciji za vazdušno navigacijske usluge, kroz koji će PVNU postati državna agencija i posebna budžetska organizacija. Ovo omogućava, između ostalog, dobijanje državnih grantova i prevazilaženja finansijskih teškoća, koje ometaju sertifikovanje PVNU od strane ACV.

ACV se sigurala da PVNU poseduje polisu osiguranja za validno pokriće lične povrede.

Tokom 2014. godine, ACV nije dobio neki predlog o odobravanju promene terminalne tarife navigacije, koju PVNU prikuplja od avio-kompanija za pružanje usluga.

• Ekonomski nadzor pružaoca usluga na zemlji

Postoje dva pružilca usluga na zemlji u aerodromu u Prištini, koji su odobreni od strane ACV za tu svrhu: operater aerodroma "Adem Jashari" LKIA kao provajder širokog spektra usluga (procesiranje putnika, procesiranje prtljaga, prerade, aviona na zemlju itd) kao i kompanija "Exfis" d.o.o., koja snabdeva avione gorivom. Oba operatera su pod

stalnim nadzorom ACV za održavanje bezbednosnih i ekonomskih kriterijuma.

Ove kompanije, kroz izveštaje nezavisnih revizora, razmatranih od strane ACV, su pokazale stabilno finansijsko stanje i štaviše pokazale su ispunjavanje člana 4. Uredbe ACV br. 4/2011 o uslugama na zemlji, koji zahteva da, ukoliko operatori pružaju i druge usluge, onda finansijski računi uslužnih aktivnosti na zemlji treba da budu odvojeni od drugih aktivnosti koji oni rade.

Takođe, dokazano je da je “Exfis” d.o.o. opremljen polisom osiguranja i ima validno pokriće za lične povrede.

Avion na platformi tokom snabdevanja gorivom

7.11 ZAKONODAVNA AKTIVNOST

Važna oblast delovanja ACV (Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva Republike Kosova) je donošenje podzakonskih akata za sprovođenje Zakona o Civilnom Vazduhoplovstvu, sa kojima se stiču međunarodni standardi civilne avijacije (poznati kao Standardi i Preporučene Prakse “SPP” kao aneksi Međunarodne Konvencije Civilnog Vazduhoplovstva) i akata za sprovođenje EU zakonodavstva u oblasti civilnog vazduhoplovstva, kao i onih u okviru ECAA Sporazuma, kao i drugih, koji važe za zemlje EU, ali još uvek nisu zvanično deo ovog Sporazuma.

Tako je, u toku 2014. godine, kao i prethodnih godina, ACV nastavio sa donošenjem nekih dosta važnih odredaba, kojima je omogućeno sticanje nekoliko međunarodnih standarda civilne avijacije u Republici Kosova i regulisanje nekih drugih oblasti značajnih za civilnu avijaciju u zemlji. ACV je projektovao jedan model sticanja ovih standarda, koji je nedostajao u praksi zakona u zemlji i šire. SPP ICAO Konvencije su primenljivi u Republici Kosova kroz Zakon o civilnom vazduhoplovstvu, ali imajući u obzir da svaki od ovih standarda sadrži delove koji mogu biti neprimenljivi u našoj zemlji (npr operacije hidroaviona na moru), koji se zbog toga trebaju isključiti, AAC je projektovao model sticanja onih standarda koji se mogu primeniti, isključujući istovremeno one koji nisu primenljivi. Štaviše, u cilju povećanja standarda bezbednosti, kroz implementaciju propisa ACV, postala je obavezna primena velikog broja preporučenih ICAO praksi, koje nisu obavezne za države. Ovaj model je u skladu sa ICAO Konvencijom. Na ovaj način su postali primenljivi skoro svi SPP ICAO Konvencije u pravnom sistemu Republike Kosovo. Sa ovim se znatno zaokružuje pravni okvir regulisanja civilne avijacije u našoj zemlji.

a) Podzakonski akti

• Transparentnost u zakonodavno – regulatornom procesu

ACV primenjuje transparentne procedure tokom donošenja podzakonskih akata u skladu sa Administrativnom Uredbom br. 1/2012 za postupke javnih konsultacija. Svi podzakonski akti ACV prođu proces javne konsultacije interesnih strana. Ova konsultacija prati procedure i predviđene rokove, tokom kojih, svaka interesna strana, bez obzira da li se radi o pravnom ili fizičkom licu, ima pravo da daje komentare, sugestije ili da traži dodatne informacije od ACV, koje donose jedan projekat – akt na javnu konsultaciju. Oblik uzimanja ovih komentara/sugestija od strane zainteresovanih strana može biti organizovanje okruglih stolova, u zavisnosti od broja zainteresovanih, ili putem elektronske korespondencije.

Nakon završetka procesa javne konsultacije, strukture ACV u okviru od 15 dana moraju da pripreme izveštaj u kojem će obezbediti svoje odgovore o primljenim komentarima, dok trebaju objasniti razloge za prihvatanje ili odbijanje sugestija za promenu odredaba podzakonskog akta, koji je predmet javne konsultacije.

Sastavljeno je ukupno sedam (7) izveštaja javnih konsultacija zainteresovanih strana u vezi devet (9) projekata – propisa, koji su bili u procesu javne konsultacije, od 1. januara do 31. decembra 2014.

Primanje komentara i primedaba od zainteresovanih strana tokom ovog perioda sprovodi postupak predviđen u članu 5.3 Administrativnog Uputstva br. 1/2012 (pismena konsultacija).

U nastavku su podzakonski akti, koji su izdati tokom 2014. godine, poštujući procedure javne konsultacije interesnih strana:

Uredba br. 1/2014 o stručnom osposobljavanju zaposlenih na aerodromu i drugih ugovorenih zaposlenika, pružaoca usluga na zemlji i korisnika usluga aerodroma koji sami izvršavaju usluge na zemlji

Ova uredba uspostavlja standarde i zahteve za stručno usavršavanje zaposlenih na aerodromu, pružaoca usluga na zemlji, itd. Osim toga, ova uredba uspostavlja uslove i zahteve za odobrenje organizacija za stručno usavršavanje u oblasti aerodroma.

Uredba je prošla proces javne konsultacije tokom decembra 2013, a stupila je na snagu 14. februara 2014. godine.

Uredba br. 2/2014 o sprovođenju Aneksa 3 u Međunarodnoj Konvenciji Civilnog Vazduhoplstva za meteorološke službe

Ovaj se propis odnosi na meteorološke službe i transponuje standarde i preporučene prakse koje proističu iz Aneksa 3 i Konvencije Čikaga. Uredba je prošla proces javne konsultacije, a stupila je na snagu 18. februara 2014. godine.

Uredba br. 3/2014 o uzletanju i sletanju helikoptera izvan područja aerodroma

Uredba određuje uslove za funkcionisanje helikoptera van područja aerodroma. Uredba je prošla proces javne konsultacije, a stupila je na snagu 18. februara 2014. godine.

Uredba br. 4/2014 o licenciranju osoblja

Uredba uspostavlja uslove za licenciranje osoblja avijacije u skladu sa zahtevima Aneksa br. 1 Konvencije Čikaga. Uredba je prošla proces javne konsultacije, a stupila je na snagu 19. februara 2014. godine.

Uredba br. 5/2014 o plovidbenosti vazduhoplova

Uredba određuje uslove o plovidbenosti vazduhoplova u skladu sa zahtevima Aneksa br. 8 Konvencije Čikaga. Uredba je prošla javnu konsultaciju, a stupila je na snagu 19. februara 2014. godine.

Uredba br. 6/2014 za sisteme bespilotnih letilica sa težinom manjom od 20 kilograma

Uredba uspostavlja uslove za rad bespilotnih letilica do 20 kg. Uredba je prošla proces javne konsultacije sa svim zainteresovanim stranama, uključujući i KFOR, a stupila je na snagu 8. aprila 2014. godine.

Uredba br. 7/2014 o operisanju vazduhoplova

Sa ovom uredbom predviđaju se uslovi rada vazduhoplova u Republici Kosovo u skladu sa Aneksom 6 Konvencije Čikaga. Uredba je prošla proces javne konsultacije sa svim interesnim stranama, a stupila je na snagu 17. aprila 2014. godine.

Uredba br. 8/2014 o uslovima i načinu transporta opasnih materija vazdušnim putem

Ovom uredbom se zamenjuje Uredba br. 6/2011 za prevoz opasnih materija vazdušnim putem. Uredba je izrađena u trećem tromesečju ove godine, kada je sprovedena javna rasprava interesnih strana između datuma 29. avgusta do 9. septembra 2014. Uredba je stupila na snagu 25. oktobra 2014. godine.

Uredba br. 9/2014 o vazduhoplovnim mapama

Sa ovom uredbom je omogućeno sprovođenje Standarda i Preporučenih Praksi kako je izloženo u Aneksu br. 4 Konvencije Čikaga, u vezi vazduhoplovnih mapa. Jedan broj preporučenih praksi postao je obavezan standard kao znak naprednog razvoja ove oblasti u Republici Kosova. Njenom stupanju na snagu, 29. novembra 2014. godine, prethodio je proces javne konsultacije interesnih strana tokom datuma 14. - 28. oktobra 2014. godine.

Nacrt-uredbe

- Za dopunu i izmenu Uredbe br. 1/2011 o aerodromskim taksama. Ova uredba je izrađena u cilju usklađivanja postojeće uredbe sa Direktivom EU br. 2009/12/EC. Uredba je u procesu unutrašnje konsolidacije.
- Uredba za takse prikupljene od strane ACV. Sa ovom uredbom se zamenjuje Uredba br. 7/2011 za takse koje naplaćuje Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva Republike Kosova. Javna rasprava o ovoj uredbi je počela 20. decembra i završila se 23. januara 2015. godine.

b) Izvršne odluke

- Odluka br. 01/ZDP/VE/2014, od 21. februara 2014. godine, za sertifikaciju Nacionalnog Zdravstvenog Instituta Rada u Đakovici kao Centar Medicine Avijacije;
- Odluka br. 02/ZDP/VE/2014, od 6. marta 2014, za odobravanje Podsticajnog Programa MAP“Adem Jashari”;
- Odluka br. 03/ZDP/VE/2014, od 18. decembra 2014, o imenovanju gospodina Zlatko Spirkovski kao ispitivač za licenciranje pilota za delta-plan i paraglajder;
- Odluka br. 04/ZDP/VE/2014, od 22. decembra 2014, za delimično odobravanje zahteva OSK – a za oslobađanje od plaćanja takse za izdavanje licence pilota paraglajda;

c) Kazne / žalbe / sporovi

Nije ih bilo

d) Teškoće u objavljivanju podzakonskih akata

Objavljivanje podzakonskih akata donetih od strane ACV nije predviđeno Zakonom za Službene Novine. Shodno tome, pristup zakonodavstvu ACV se izvršava samo kroz zvanični sajt ACV na internetu. Od marta 2012. godine, prema sporazumu o razumevanju sa Kancelarijom Službenog Lista, objavljivanje podzakonskih akata ACV vrši se i u elektronskoj publikaciji sajta Službenog Lista na internetu. Prema ovom sporazumu, sajt jednog dela zakonodavstva ACV na internetu je trajno povezan sa sajtom Službenog Lista (internet veza), dok čitaoci imaju mogućnost da pristupe sajtu zakonodavstva ACV na internetu. Ovo je dostignuće u oblasti javnog informisanja za zakonodavnu aktivnost ACV, ukoliko se kroz Službene Novine informira širok spektar javnosti, kako unutar naše zemlje tako i u inostranstvu. U svakom slučaju, takvo rešenje nije stabilno i nije potpuno.

7.12 TEHNIČKE PUBLIKACIJE ZA INDUSTRIJU

Da bi podržao operatore u sprovođenju zakonodavstva na snazi, ACV dosledno objavljuje tehničke publikacije za industriju civilne avijacije. Tokom ove godine su objavljeni sledeći priručnici sa uputstvima :

- Tehnička Publikacija 19 – Uputstvo za rad sa laserskim svetlima i vatrometima i malim balonima sa helijumom u vazдушnom prostoru Republike Kosova
- Tehnička Publikacija 20 – Upravljanje rizicima od udara životinjskog sveta na aerodromu.

- Tehnička Publikacija 21 – Upravljanje rizicima na platformi.
- Tehnička Publikacija 22 – Katalog pitanja za kandidate koji se podvrgavaju teoretskom delu za dobijanje licence pilota paraglajda.

Izmenjena je i objavljena nova verzija jedne tehničke publikacije:

- Tehnička Publikacija 05 – Izveštavanje događaja u civilnom vazduhoplovstvu

a) Objavljivanje izveštaja o prijavljenim događajima

Početkom 2014. godine, ACV je objavio izveštaj „Izjava o događajima prijavljenim u 2013.“, u kojem su sažeti svi događaji prijavljeni u ACV tokom 2013. godine, a koji su mogli imati negativan efekat na bezbednost avijacije u našoj zemlji.

Prema zakonodavstvu na snazi u Republici Kosovo, „događaj“ znači operativna prepreka, defekt, greška ili druge neregularne okolnosti koje su uticale ili mogu da utiču na bezbednost letenja. Izveštavanje događaja doprinosi poboljšanju bezbednosti civilne avijacije, omogućavajući dublje znanje o događajima i olakšavajući analizu i praćenje trendova kako bi se pokrenule korektivne mere.

Tokom 2013. godine, u ACV je prijavljeno ukupno 179 događaja, koji su klasifikovani i kategorisani u zavisnosti od uticaja na bezbednost avijacije, kao i od njihove prirode. Ovi izveštaji su izrađeni od strane osoblja MAP “Adem Jashari”, Pružilac vazdušno navigacijskih usluga i od avio kompanija. “Izveštaj o Prijavljenim Događajima” sadrži statistike ovih događaja, kratak opis za svaku kategoriju događaja, kao i opis nekih odabranih događaja. Takođe, u prilogu ovog dokumenta su i dodaci koji detaljnije objašnjavaju značaj i efekte osvetljenja aviona sa laserskim svetlom i let u lošim vremenskim uslovima.

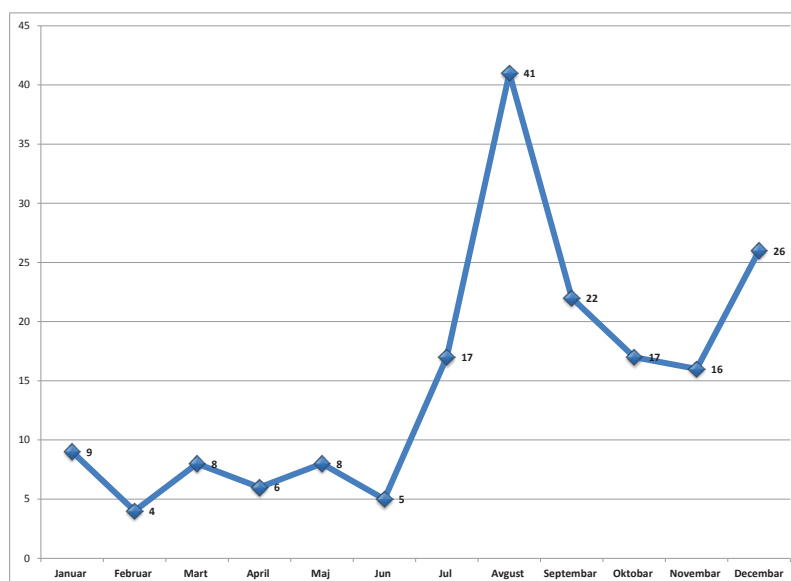

Fig. 6 – Pregled izveštavanja o događajima u ACV tokom 2014. godine

U cilju utvrđivanja pravila o izveštavanju događaja u civilnom vazduhoplovstvu, u 2009. godini, ACV je izdao Uredbu br. 1/2009 o izveštavanju događaja u civilnoj avijaciji. Jedina svrha izveštavanja pojava je sprečavanje nesreća i incidenata, i ne pripisivanje krivice ili odgovornosti.

Dokument “Izveštaj Događaja Prijavljenih 2013” nalazi se na zvaničnom sajtu ACV na internetu.

7.13 INFORMISANJE JAVNOSTI I PRISTUP JAVNIM DOKUMENTIMA

a) Bilten ACV „Avijatičar“

Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva objavljuje mesečni bilten sa naglaskom na razvoje u ACV i industriji avijacije uopšte. Ovaj bilten se distribuira kosovskim institucijama, industriji i široj javnosti elektronskim putem ili putem e-mail-a i zvanične stranice ACV na internetu, kako bi zainteresovani za naš rad imali ažurirane informacije tokom cele godine. Putem e-mail-a redakcija masovnih medija na Kosovu, ACV je obezbedio podršku ovim medijama u razvoju tema civilne avijacije koje se tiču javnosti.

b) Pristup javnim dokumentima

Odlukom br. 19/2012, Generalni Direktor je imenovao zvaničnika za komunikaciju s javnošću, istovremeno odgovoran za primanje i razmatranje zahteva pravnih i fizičkih osoba za pristup javnim dokumentima ACV, u skladu sa Zakonom br. 03/L-215. Tokom 2014. godine, primljeno je 9 zahteva za pristup javnim dokumentima. Osam od njih su dobili pozitivne odgovore dok jedan, za korespondenciju sa Evropskom Komisijom u vezi državne pomoći makedonske države, je odbijen na osnovu člana 12.1.11 Zakona br. 03/L-215 za pristup javnim dokumentima, ukoliko se ticao pitanja koje je još uvek u razmatranju.

Od sveukupnih zahteva za pristup, 5 su bili novinari, dok su 4 bili biznisi. Podeljeni u kategorije, 5 zahteva je bilo za statistiku, 3 različita novinarska pitanja i 1 klasificiran kao „drugo“ za korespondenciju.

Izgled Biltene meseca Decembra 2014

7.14 ADMINISTRACIJA I LJUDSKI RESURSI

a) Ljudski resursi i administrativne procedure

Odeljenje Administracije i Ljudskih Resursa, kao jedinica za podršku u ACV, je podržalo regulatorne aktivnosti ACV, sprovodeći procedure za ljudske resurse, finansije, nabavke, logistiku i arhivu. Da bi se obezbedio efikasan rad, dosledno je praćeno izdavanje novog zakonodavstva i izmene u zakonodavstvu u oblasti javne administracije u Republici Kosova. Kasnije je obavešteno i osoblje ACV i ažuriran je priručnik internih procedura administracije kako bi se reflektovale promene.

b) Nabavka tokom 2014. godine

Sljedeća tabela prikazuje aktivnosti nabavke ACV u periodu januar – decembar 2014:

Naslov sprovedenih aktivnosti nabavke	Ime Ekonomskog Operatera kojem je dodeljen ugovor	Datum potpisivanja ugovora	Vrednost ugovora
Snabdevanje higijenskim materijalom	A&B Market	03.03.2014	6,270.20
Nabavka mobilnih telefona	Fita	12.03.2014	550 €
Fizičko obezbeđenje objekta ACV	Body Guard	21.03.2014	1.32 €/po satu rada
Nabavka IT za potrebe ACV	Ilir Kosova sh.p.k.	02.04.2014	1,769.20 €

Transportne usluge autobusom (VIP)	Sharr Travel	28.04.2014	350.00 €
Pitka voda, aparat za hlađenje, održavanje, čišćenje i servisiranje aparata za vodu.	Adea Group sh.p.k.	06.05.2014	1,450.00 €
Snabdevanje 30 knjiga "Veličanstveno Kosovo"	Njeri L.L.C.	08.05.2014	899.70 €
Tehničke usluge dizajna i štampe	N.SH. "Dream Print"	20.06.2014	6,907.50 €
Osiguranje službenih vozila ACV (potpuni KASKO, TPL, TPL+)	ILLYRIA sh.a.	20.06.2014	1,660.54 €
Usluge pismenih prevoda, ACV dokumenata, na tri jezika i lektorisanje	Global Consulting & Development Associates sh.p.k.	07.07.2014	4,549.00 €
Nabavka potrošnog materijala za kancelarije	N.T.SH. TEKNIKA	26.08.2014	9,883.60 €
Čišćenje tri (3) službenih vozila ACV	N.SH. Priština	04.09.2014	600.00 €
Servisiranje i održavanje IT	SH.P.K. ILIR KOSOVA	13.10.2014	7,410.94
Održavanje i servisiranje tri službena vozila ACV	N.T.SH. BESI	14.10.2014	9,684.70
Usluge izdavanja karata u inostranstvu /avio linija	AS TRAVEL CLUB	17.11.2014	0.05 €(za cenu usluge za jednu izdatu kartu)
Fizičko obezbeđenje objekta ACV	BODY GUARD	08.12.2014	1.33 €/po satu rada

7.15 FINANSIJSKI IZVEŠTAJ

a) Izveštaj budžeta sa troškovima

Usvojeni budžet ACV za 2014 godinu je 783,000.00 €. Prema Odluci Vlade Republike Kosovo br. 01/176 (izmenjena i dopunjena Odlukom br. 02/182) o povećanju plata za 25%, konačni budžet ACV u ISUFK je 841,375.00 €. Tokom fiskalne 2014 godine, ACV je potrošio 822,116.00 €, što znači da realizacija u procentima je 98% izdvojenog/usvojenog budžeta. Na tabeli 1 prikazan je usvojeni budžet i troškovi koji su realizovani za svaku kategoriju u procentima.

Opis	Usvojeni budžet	Troškovi	Troškovi u %
Plate i dnevnice	594,457.00	594,457.00	100 %
Robe i usluge	235,856.00	220,039.00	93 %
Komunalni troškovi	11,062.00	7,619.00	69 %
Ukupno	841,375.00	822,116.00	98%

Tabela 1 – Budžet i troškovi izraženi u %

b) Prihodi

Prihodi ACV se depozituju u zvanični bankovni račun koji je otvoren od strane direktora Agencije za Trezor Ministarstva Finansija. Prihodi od tarifa bezbednosti putnika za mesece novembar i decembar 2014 godine registruju se na početku 2015 godine, u skladu sa memorandumom potpisanim između ACV i operatora MAP "Adem Jashari". Ovi prihodi se prenose 45 dana nakon završetka meseca.

Prihodi ACV od tarifa bezbednosti putnika kao i od tarifa licenciranja i sertifikovanja u skladu sa Uredbom br. 7/2011 o nadoknadnim tarifama od ACV prikazane su na tabeli 2 u nastavku.

		2014	2013	2012	
Opis	Oznaka	€	€	€	
Porez na imovinu					
Prihodi od taksi 1					
Prihodi od taksi 2					
Prihodi od kazni - novčane kazne 1					
Prihodi od kazni-novcane kazne 2					
Prihodi od izdavanja sertifikata i licenci		9,400	21,835	8,700	
Prihodi od idavanja licenci 1					
Prihodi od izdavanja licenci 2					
Prihodi od prodaje imovine i usluga					
Prihodi od tarifa za bezbednost putnika		1,359,146	1,634,706	1,489,450	
Prihodi od bankarske kamate					
Prihodi od promene deviznog kursa					
Ukupno		1,368,546	1,656,541	1,498,150	

Tabela 2 – Sopstveni prihodi

c) Budžetski troškovi

Finansiranje svih aktivnosti ACV za 2014 godinu prema ekonomskim klasifikacijama prikazan je u sledećim tabelama. Potrošeno je 822,116.00 €. Službenicima ACV se isplaćuje osnovna plata i ne primaju druge dodatke.

Budžetski troškovi na osnovu kategorija dati su u tabeli 3, plate u tabeli 4, dok u tabelama 5 i 6 dati su budžetski troškovi na osnovu aktivnosti (robe i usluge i komunalni troškovi).

Pregled naplate i isplate u gotovnom novcu za Autoritet Civilnog Vazduhoplostva Kosova
Za godinu završenu 31. decembra 2014.

			2014		2013		2012	
			Jedinstveni račun trezora		Jedinstveni račun trezora		Jedinstveni račun trezora	
			BKK	Uplata od spoljnih trećih strana	BKK	Uplate od spoljnih trećih strana	BKK	Uplate od spoljnih trećih strana
			€	€	€	€	€	€
			Ozn.					
IZVORI SREDSTAVA								
Vladin grant	2		822,116		729,460		731,568	
Sopstveni prihodi	3							
Fond za namenjane svrhe								
Grantovi određeni od donatora	4							
Fond od pozajmica	5							
Druga primanja	6							
Ukupno			822,116	-	729,460	-	731,568	-
KORIŠĆENJE SREDSTAVA								
Operacije								
Plate i dnevnice	7		594,457		459,035		379,386	
Robe i usluge	8		220,039		258,700		339,108	
Komunalne usluge	9		7,619		11,725		13,074	
			822,116	-	729,460	-	731,568	-
Transferi								
Transferi i subvencije	10							
Kapitalna potrošnja								
Vlasništvo, zgrade i oprema	11							
Druga plaćanja	12							
Povraćaj datih pozajmica	13							
Ukupno			822,116	-	729,460	-	731,568	-

Tabela 3 - Pregled naplate i isplate u gotovom novcu

Opisi	2014					2013	2012
	GQ	THV	GPD	FH	Ukupno		
	€	€	€	€	€	€	€
Isplate							
Neto plate preko platnog spiska	491,393				491,393	380,734	314,562
Isplata za sindikat					-		
Neto plata za prekovremeni rad					-		
Radnici na ugovoru (ne na platnom spisku)					-		
Zadržani porez na lični dohodak	46,448				46,448	34,583	28,692
Penzijfski doprinos- radnika	28,308				28,308	21,859	18,066
Penzijfski doprinos-poslodavca	28,308				28,308	21,859	18,066
Ukupno isplate	594,457	-	-	-	594,457	459,035	379,386

Tabela 4 - Zarade

Opis	2014				2013	2012
	GQ	THV	GPD	Ukupno		
	€ '	€ '	€ '	€ '	€ '	€ '
Isplate						
Putni troškovi u zemlji				0	7	
Troškovi službenog putovanja van zemlje	18,420			18,420	17,716	21,633
Dnevnice/hrana, službena putovanja van zemlje	23,129			23,129	23,370	24,605
Smeštaj, službena putovanja van zemlje	20,298			20,298	18,445	18,948
Ostali troškovi, putovanja van zemlje	4,104			4,104	3,434	3,501
Troškovi mobilnog telefona	9,943			9,943	9,640	8,619
Poštanski troškovi	457			457	795	922
Troškovi za korišćenje opt.kabla	120			120	122	
Razni zdravstveni troškovi (zdravstveno osiguranje.za vize)				-		605
Troškovi obrazovanja i obuke	23,417			23,417	29,904	19,423
Razni intelektualni troškovi. Savetodavni	11,038			11,038	17,357	53,239
Usluge štampe ne marketinga	4,905			4,905	6,314	5,089
Ostali ugovoreni troškovi	5,593			5,593	9,979	17,162
Tehničke usluge	1,558			1,558	3,161	4,326
Telefoni				-	280	
Kompjuter manje od 1000 euro				-		4,820
Druga oprema				-		430
Druga oprema iznad 1000	550			550	1,337	
Kancelarijsko snabdevanje	8,710			8,710	18,088	30,542
Snabdevanje hranom i pićem (ne službeni ručak)	1,750			1,750	1,633	2,385
Snabdevanje za čišćenje	3,496			3,496	6,423	5,668
Nabavka odeće				-	1,500	
Smeštaj				-	330	1,218
Nafta za centralno grejanje	14,106			14,106	14,344	15,829
Derivati za generatore	237			237		68
Goriva za vozila	3,710			3,710	5,691	6,245
Registracija vozila	330			330	604	2,196
Osiguranje vozila	1,616			1,616	1,528	
Avans za sitni novac				-		
Komunalne takse	30			30	30	30
Obezbeđenje drugih objekata	11,563			11,563	11,563	11,869
Održavanje i popravka vozila	4,921			4,921	7,521	11,835
Održavanje objekata				-		6,709
Održavanje informacione tehnologije	1,057			1,057	2,088	3,269
Održavanje nameštaja i opreme	96			96	48	48
Kirija objekta	42,000			42,000	42,000	48,593
Reklame i konkursi				-	471	150
Izdanja i publikacije				-		3,601
Službeni ručkovi	2,884			2,884	2,977	4,014
Plaćanje poreza na izdavanje				-		1,517
	220,039	-	-	220,039	258,700	339,108
				-		
Ukupno Isplate	220,039	-	-	220,039	258,700	339,108

Tabela 5 – Robe i usluge

Opis	2014					2013	2012
	GQ	THV	GPD	FH	Ukupno		
	€	€	€	€	€	€	€
Struja	5,325				5,325	5,797	5,401
Voda	451				451	404	515
Otpad	283				283	294	215
Centralno grejanje					-		
Telefonski troškovi	1,561				1,561	5,230	6,943
Plaćanja-sudske odluke					-		
Ukupno Isplate	7,619	-		-	7,619	11,725	13,074

Tabela 6 – Komunalne usluge

Tabela 7 – Izveštaj o realizaciji budžetaTabela 8 – Uporedna tabela sa budžetima iz poslednje tri godine

g) Budžet AVC-a za 2015 godinu

Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva Republike Kosovo, je podneo budžetski zahtev za 2015 godinu, u skladu sa rokovima i zakonskim procedurama Republike Kosovo.

Za funkcionisanje i obavljanje aktivnosti prema planiranju, ACV je zatražio budžet u visini od 1,118,707.65 €. Budžetski zahtev ACV-a kao takav nije odobren, tako da odobreni budžet ACV za 2015 godinu iznosi 924,836.00 €.

8. REVIZIJE OBAVLJENE NAD ACV

a) Revizija obavljena iz Kancelarije Glavnog Revizora Kosova

Kancelarija Glavnog Revizora (KGR) obavila je reviziju godišnjih finansijskih izveštaja ACV za godinu završenu 31. decembra 2013. godine. Ova revizija bila je fokusirana na godišnjim finansijskim izveštajima, finansijskom upravljanju i internoj kontroli (uključujući upravljanje i izvršenje budžeta) i sistemu interne revizije. U izveštaju KGR, koji je podnet u junu 2014. godine, u opštem zaključku navodi se da ACV ima dobar projektovan sistem interne kontrole i finansijskog upravljanja. Prema ovom izveštaju, upravljanje budžetom je ostvareno u potpunom skladu sa pravilnim principima finansijskog upravljanja. U izveštaju Kancelarije Glavnog Revizora postoji jedna preporuka o ažurniranju registra imovine, preporuka koju je ACV odmah adresovao i sproveo u skladu sa odredbama na snazi.

b) Revizija obavljena od strane Nezavisnog Nadzornog Odbora

Nezavisni Nadzorni Odbor je u septembru 2014. godine izvršio reviziju ACV, radi nadgledanja sprovođenja pravila i načela državne službe u ACV. Ova revizija je bila fokusirana na jedinicu ljudskih resursa. Do kraja 2014 godine, ACV nije donela Odluku o NNO.

9. STATISTIKE

Prema statističkim podacima koju je prikupio operator LKIA, tokom 2014. godine Međunarodni Aerodrom u Pristini "Adem Jashari" je uslužio ukupno 1,404,775 putnika. Ovaj broj putnika je 14% manji od broja putnika koji su bili usluženi u ovaj aerodrom u 2013. godini (1,628,678).

Kao i obično, u avgustu je bio najveći broj putnika, ukupno 191,916, praćeno zatim od jula sa 161,709, dok je najniži broj putnika bio u februaru sa 80,497 putnika. Pad broja putnika koji je usledio tokom 2014. godine kao rezultat ukidanja letova od kompanije Belle Air Europe oktobra 2013. godine, je neutralizovan u novembru 2014 godine kada je broj putnika povećan za 22% u decembru 2014 godine, u poređenju sa 2013, dajući prve znakove ponovnog povećavanja.

Tokom godine u Prištini obavljena su 5,994 letova. Prema broju letova više su se istakli meseci jul i avgust sa 689, odnosno 749 letova. S druge strane, u decembru je bilo najmanje letova, 365.

Od destinacija, istaknuti su Cirihi sa 16.7% od ukupnog saobraćaja, Bazel sa 12.5%, Istanbul sa 10.1%, Dizeldorf sa 8.1%, Beč sa 7.2% i Minhena sa 7.0%. Od država, na čelu je Švajcarska sa 35.3% ukupnog saobraćaja iz Prištine, koju sledi Nemačka sa 29.1%, Turska sa 17.6%, Austrija sa 7.2%, Slovenija sa 2.9% i tako dalje.

Od avio kompanijana na čelu je Nemačka sa 205,336 usluženih putnika tokom 2014 godine za i iz Prištine, koju sledi Adria Airways sa 182,863, Turkish Airlines sa 142,497 i easyJet sa 132,330.

Što se tiče destinacija iz Prištine preko drugih aerodroma, na prvom mestu je Nju Jork (JFK) sa 10,218 putnika, London (Heathrow) sa 7,372, Helsinki (Vantaa) sa 7,297, Oslo (Gardermoen) sa 7,010, Kopenhagen sa 5,951, Cirihi sa 5,266 i Frankfurt sa 5,146 putnika.

Kao i prethodnih godina, nema neko povećanje u količini roba prenošenih preko vazdušnog saobraćaja. Detaljnije statistike za 2014 godinu nalaze se na službenom websajtu AVC na internetu www.caa-ks.org. U prilogu 4 ovog izveštaja prikazani su grafikoni u pogledu vazdušnog saobraćaja u 2014 godini.

Aerodrom	Broj putnika u 2014. godini
Beograd	4 638 577
Zagreb	2 292 892
Tirana	1 810 305
Priština	1 404 775
Ljubljana	1 307 379
Skoplje	1 210 509
Podgorica	701 596

Pozicija Prištine u poređenju sa drugim aerodromima u regionu

PRILOG 1 – SPISAK OBUKA

Pozicija	Kurs obuke/seminar	Institucija koja izvodi obuku
Inspektor za plovidbenost vazduhoplova 1	Deo M EASA, detaljna	Transportni ured Zagreba
	Početni i praktični kurs za inspektore SAFA	Organizacija za izvođenje obuke JAA
	Upravljanje kvalitetom u skladu sa međunarodnim standardima	IKAP
Inspektor vazdušnih operacija		
	Upravljanje zamorom u avijaciji	EASA
	Istraživanje i analiza događaja MTA (SAF-INV)	IANS/MAP "Adem Jashari"-VK
Inspektor za plovidbenost vazduhoplova 2	Ažurnirana obuka za inspektore SAFA	Organizacija za izvođenje obuka JAA
	Deo M EASA, detaljna	Transportni ured Zagreba
	Uredbe o opasnim robama IATA – Ažurniran– 6 Kategorija	IATA
Inspektor za plovidbenost vazduhoplova 3	Upravljanje zamorom u avijaciji	EASA
	Seminar o kontinuiranoj vazdušnoj vrednosti	Nacionalna Škola Civilnog Vazduhoplovstva, Tuluz, Francuska
Inspektor generalne avijacije		
	Obaveštenje o SUB zahtevima ICAO i sistema upravljanja EASA	Organizacija za izvođenje obuke JAA
Službenik operacija helikopterom	Obuka za inspektore vazdušnih operacija	Organizacija za izvođenje obuke e JAA
	Seminar za hitne medicinske usluge helikopterom	EASA
Ovlašćeni lekar avijacije		
	Seminar za hitne medicinske usluge helikopterom	EASA
Administrator za profesionalnu i tehničku podršku departmanima	Uvodni kurs u DPB	Organizacija za izvođenje obuke JAA
	Uvod u uredbe avijacije za administrativno osoblje	Organizacija za izvođenje obuke e JAA
Direktor Aerodroma	Nova uredba EASA o aerodromima	EASA/ACV- Crne Gore
	Uredba br. 139/2014 o aerodromima	EASA
Aerodromski Inspektor 1	Procena prepreka	Airsight
	Planiranje hitnih slučajeva i upravljanje reagovanja	Organizacije za obuke JAA

Aerodromski Inspektor 2	Planiranje hitnih slučajeva i upravljanje reagovanja	ACI
	Sistemi upravljanja sigurnošću (SUS) za aerodrome	ACI
Aerodromski Inspektor 3	Planiranje hitnih slučajeva i upravljanje reagovanja	Organizacije za izvočenje obuke JAA
	Upravljanje opasnom robom za osoblje ACV	Organizacije za izvočenje obuke JAA
Direktor UVP	Multilateracioni sistemi (MLAT)	TAIEX/ACV- Albanije
	Nadzor operacije navigacijom na osnovu učinka (PBN)	Nacionalna Škola Civilnog Vazduhoplovstva, Tuluz, Francuska
	Globalni navigacioni satelitski sistem (GNSS)	Nacionalna Škola Civilnog Vazduhoplovstva, Tuluz, Francuska
Inspektor UVP	Globalni navigacioni satelitski sistem (GNSS)	Nacionalna Škola Civilnog Vazduhoplovstva, Tuluz, Francuska
	Radionica o šemi učinka	Program ISIS II
	Nadzor operacije navigacijom na osnovu učinka (PBN)	Nacionalna Škola Civilnog Vazduhoplovstva, Tuluz, Francuska
Službenik UVP	Nadzor bezbednosti promena	IANS
	Istraga i analiza događaja MTA (SAF-INV)	IANS/MAP-VK "Adem Jashari"
	Uvod u proceni bezbednosti (SAF-SA1)	IANS
	Multilateracioni sistemi (MLAT)	TAIEX/ACV Albanije
Direktor MSER	Pravna i finansijska pitanja o VUVN-u	IATA
Visoki zvaničnik za međunarodnu saradnju	ACI/ICAO takse korisnika aerodroma	ACI
	Upravljanje odnosima sa javnošću	STRAS
Direktor Administracije	Problemi i izazovi funkcionisanja kancelarija za nabavku i kancelarija budžeta i finansija	EUROPEAN CENTER
	Planiranje, izvršenje i izveštavanje budžeta u javnom sektoru	IRON CONSULTING
Finansijski službenik	Zdravstveno osiguranje i bezbednost na poslu	F.L.S.A.
	Administracija i upravljanje finansijama unutar institucija	IKAP
Službenik nabavke	Plan upravljanja ugovorima, procenat tendera u dve faze, žalbe i procedure razmatranja u javnoj nabavci	F.L.S.A.
	Javni okvirni ugovor, konsultentske usluge, upravljanje ugovorima o javnim nabavkama i žalbama	F.L.S.A.

Službenik za administraciju i LjR	Zdravstveno osiguranje i bezbednost na poslu	F.L.S.A.
	Sukob interesa u javnoj administraciji	IKAP
	Etika i antikorupcija u javnoj administraciji	IKAP
	Unutrašnja kontrola, revizija ljudskih resursa, aseta, logistike i arhiva – Deo o ljudskim resursima	F.L.S.A.
Službenik za logistiku	Unutrašnja kontrola, revizija ljudskih resursa, imovine, logistike i arhive – Deo o upravljanju arhivom	F.L.S.A.
	Službeno upravljanje dokumentima arhive	Državna Agencija Arhiva
	Upravljanje dokumentima u skladu sa domaćim zakonodavstvom i međunarodnim standardima kao i praktično demonstriranje savremene metodologije u vezi upravljanja imovinom	F.L.S.A.
Pravni savetnik civilnog vazduhoplovstva	Postupci u Evropskom Sudu Pravde	Evropski Institut Javne Administracije
	Evropska šema trgovanja	Ministarstvo Životne Sredine i Prostornog Planiranja Kosova
Menadžer za internu reviziju i kontrolu kvaliteta	Upravljanje kvalitetom u skladu sa međunarodnim standardima	IKAP

*plavom bojom su označene sponzorisane obuke.

PRILOG 2– PLAN RADA ACV ZA 2014 GODINU I NJEGOVA REALIZACIJA

1. NORMALIZACIJA VAZDUŠNOG PROSTORA									
1.1 Otvaranje gornjeg vazdušnog prostora									
1	RADNJE (planirane)	Odgovorno odeljenje	VREMENSKI ROK				STATUS Kratak izveštaj	U toku	
								Završeno	
								Nije završeno	
			K 1	K 2	K 3	K 4	Izvan ACV- a ili zavis od drugih		
	1.1.1. Izrada memoranduma o razumevanju između ACV i ACV Mađarske (ACVM)		KPRP	X					
1.1.2. Razmena nacrt memoranduma između ACV i ACVM		MSER /KGD	X						
1.1.3. Potpisivanje memoranduma razumevanja o tehničkoj saradnji između ACV i ACVM		KGD				X			
1.2 Potpuna normalizacija donjeg vazdušnog prostora za generalnu avijaciju									
1.2.1 Transpozicija Aneksa 4 ICAO (Vazduhoplovne mape)		UVN/OSL/OA			X				
1.2.2 Zahtev NATO-u za normalizaciju donjeg vazdušnog prostora		KGD		X					
1.2.3 Sastanak sa NATO-om		KGD/UVN			X				
1.2.4 Sastanak sa KFOR-om		KGD/UVN			X	X			
1.2.5 Delegiranje donjeg vazdušnog prostora Kosovskim vlastima		COMKFOR				X			
2. ČLANSTVO U MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA									
2	2.1. Članstvo u ICAO								
	RADNJE (planirane)	Odgovorno odeljenje	VREMENSKI ROK				STATUS Kratak izveštaj	U toku	
								Završeno	
								Nije završeno	
			K 1	K 2	K 3	K 4	Izvan ACV- a ili zavis od drugih		
2.1.1. Tehnička podrška MIP u procesu aplikacije za članstvo u ICAO		KGD/MSER/KPRP		X					
2.1.2. Članstvo u ICAO		MIP							
2.2. Članstvo u ECAC									
2.2.1. Sledeći koraci prema članstvu mogu početi samo nakon članstva u ICAO (tačka 2.1.2)									
2.3. Članstvo u EUROCONTROL									
2.3.1. Sledeći koraci prema članstvu mogu početi samo nakon članstva u ICAO (tačka 2.1.2)		MIP/MI							
2.4. Pripremanje studija i pravnog instrumenta o odgovornosti prema trećim stranama na zemlji									
2.4.1. Analiza međunarodnih ugovora koji se odnose na odgovornost prema trećim stranama na zemlji		MSER		X					
2.4.2. Izrada dokumenata (studije i pravni instrumenti)		MSER			X				
2.4.3. Slanje studija i nacrt zakona u MI		KGD				X			
3. POTPISIVANJE MEĐUNARODNIH I REGIONALNIH TEHNIČKIH SPORAZUMA									
3.1. Zaključenje radnih aranžmana sa EASA-om									
3	RADNJE (planirane)	Odgovorno odeljenje	VREMENSKI ROK				STATUS Kratak izveštaj	U toku	
								Završeno	
								Nije završeno	
			K 1	K 2	K 3	K 4	Izvan ACV- a ili zavis od drugih		

4	3.1.1.	Saglasnost Evropske Komisije za sklapanje radnih aranžmana sa EASA (nakon pisama ACV-a i MI-a za ovo pitanje)	KDP	X						
	3.1.2.	Formalno slanje zahteva u EASA za sklapanje radnih aranžmana	KDP	X						
	3.1.3.	Potpisivanje radnih aranžmana između ACV-a i EASA-a o standardizaciji	KDP					X	Odloženo do dobijanja odgovora od EASA	
	3.1.4.	Potpisivanje radnih aranžmana između ACV-a i EASA-a o SAFA	KDP					X	Odloženo do dobijanja odgovora od EASA	
	3.1.5.	Potpisivanje radnih aranžmana između ACV-a i EASA-a o ECCAIRS	KDP					X	Odloženo do dobijanja odgovora od EASA	
	3.2. Dopuna sporazuma o tehničkoj saradnji sa ACV Francuske putem Aneksa									
	3.2.1.	Izrada Aneksa Sporazuma	KPRP/UVN/OSL/OA		X					
	3.2.2.	Koordiniranje teksta sa ACV-om Francuske	MSER		X					
	3.2.3.	Potpisivanje Aneksa	KGD					X		
	3.3. Sporazum sa SAD o vazдушnim uslugama									
	3.3.1.	Podrška MIP/MI u pregovorima o sporazumu			X	X				
	3.3.2.	Potpisivanje sporazuma	MIP/MI					X		
	3.4. Potpisivanje bilateralnih sporazuma o vazдушnim uslugama sa drugim zemljama									
	3.4.1.	Katar	MSER					X	Tokom godine nije bilo odgovora iz Katara i pored slanja podsetnika	
	4. PUNO SPROVOĐENJE REGULATORNIH ODGOVORNOSTI									
	4.1. Dopuna sekundarnog zakonodavstva									
	RADNJE (planirane)	Odgovorno odeljenje	VREMENSKI ROK				STATUS Kratak izveštaj	U toku		
			K 1	K 2	K 3	K 4		Završeno		
								Nije završeno		
								Izvan ACV- a ili zavisi od drugih		
	4.1.1.	Izmena i dopuna Uredbe 07/2011 o tarifama koje prikuplja ACV	Teh.Dep				X			
	4.1.2.	Izmena i dopuna Uredbe 6/2011 (DGR) u skladu sa novim zakonodavstvom EK	OSL			X				
	4.1.3.	Izmena i dopuna Tehničke publikacije TP 05 – Izveštavanje događaja u civilnom vazduhoplovstvu	OSL	X						
	4.1.4.	Izrada i objavljivanje Tehničke publikacije TP – Uputstvo za rad sa laserima, vatrometom i malim balonima sa helijumom u vazдушnom prostoru Kosova	OSL	X						
	4.1.5.	Izrada Tehničke publikacije TP – Upravljanje rizikom od divljih životinja na Aerodromima	OA		X					
	4.1.6.	Izrada Tehničke publikacije TP - Upravljanje rizikom na platformi	OA			X				
	4.1.7.	Izrada Tehničke publikacije TP - Upitniku za paraglajdzam	OSL				X			
	4.2. Izdavanje sertifikata za PUVN-a MAP "Adem Jashari"									
	4.2.1.	Prijem i usvajanje akcionog plana koji je poslao PUVN o nalazima tokom revizije sprovedene od 02-06 decembra 2013 godine.	UVN	X						
	4.2.2.	Procena aplikacije PVNU u pogledu ekonomskih kriterijuma i provera dokumentacije	MSER				X			
	4.2.3.	Nakon ispunjenja zahteva za sertifikaciju, slanje preporuke kod GD.	UVN	X						
	4.2.4.	Slanje preporuke GD	MSER				X	Uslov 4.2.2 nije ispunjen od operatora, odložiti za 2015.		
	4.2.5.	Izdavanje sertifikata	KGD				X	Uslov 4.2.2 nije ispunjen od operatora, odložiti za 2015		

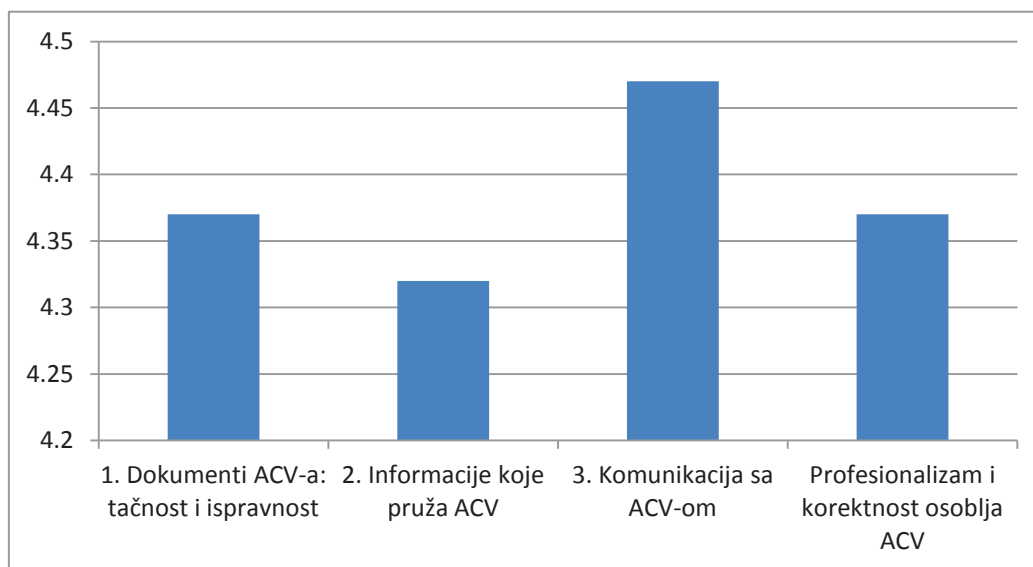
4.3. Odobrenje Vazduhoplovnog Saveza Kosova (VSK)						
4.3.1. Sastanak sa novim predsedništvom VSK	OSL	X				
4.3.2. Prijem plana aktivnosti za odobrenje VSK	OSL	X				
4.3.3. Odobrenje VSK	OSL				X	Očekuje se delovanje VSK-a za izmenu i dopunu plana aktivnosti u skladu sa preporukama ACV-a.
4.4. Odobrenje organizacija za obuke						
4.4.1. Razmatranje aplikacija i pratećih dokumenata od strane MAP "Adem Jashari" Vazдушna Kontrola	UVN				X	PUVN još nije aplikacirala, stoga će ova radnja i one prateće biti odložene.
4.5. Izdavanje i re-validacija licenci osoblja operatora						
4.5.1. Revalidacija sportskih pilota, koji su nosioci stranih licenci	OSL				X	
4.5.2. Licenciranje Kontrolera (stalni proces)	UVN	X	X	X	X	
4.6. Stalni nadzor operatora						
4.6.1. Detaljan plan aktivnosti nadzora je deo plana za 2014 godinu, ACV/ZABKC-PLN 03	OA/UVN/OSL/MSRE/KIRPK					Vidi ACV/KIRKK-PLN 03
4.7. Interno i međuinstitucionalno izveštavanje						
4.7.1. Konsolidacija godišnjeg izveštaja ACV-a	MSRE	X				30.03.2014
4.7.2. Podnošenje godišnjeg izveštaja Skupštini Kosova	KGD	X				31.03.2014
4.7.3. Konsolidacija tromesečnih izveštaja ACV-a	MSRE	X	X	X	X	15.01.2014 izveštaj K4 2013 15.04.2014 izveštaj K1 2014 15.07.2014 izveštaj K2 2014 15.10.2014 izveštaj K3 2014
4.7.4. Podnošenje tromesečnog izveštaja Nadzornom Odboru	KGD	X	X	X	X	U odsustvu Nadzornog Odbora, izveštaj nije podnešen, ali tačka 4.7.3 je realizovana.
4.7.5. Izveštavanje kod MEI	MSRE	X	X	X	X	20.01.2014 Izveštaj K4 2013 04.04.2014 Izveštavanje o Izveštaju Napretka za period septembar 2013 – april 2014. 25.04.2014 Sektorijalni SAPD. 20.08.2014 Drugo izveštavanje o Izveštaju Napretka 2014, period maj 2013 – avgust 2014. 11.11.2014 Saglasnost delovanja o SAPD za 2015. godinu
4.7.6. Slanje finansijskih izveštaja u MF i KGR	ADM/KGD	X			X	31.01.2014 Poslati su finansijski izveštaji u MF i KGR 30.10.2014- 9-mesečni izveštaj
4.8. Sprovođenje Sporazuma ECAA						
4.8.1. Ažuriranje matrice i obaveštenje osoblja o transpoziciji preostalog zakonodavstva iz Aneksa 1 ECAA Sporazuma	MSRE		X	X	X	
4.9. Reorganizacija ACV-a						
4.9.1. Izmena i dopuna Interne Uredbe	KGD i odeljenja		X			
4.9.2. Imenovanje zamenika Generalnog Direktora	KGD		X			
4.10. Usvajanje regulisanih vazduhoplovnih tarifa na aerodromu						
4.10.1. Prihvatanje predloga od strane operatora	MSRE				X	Nije prihvaćen predlog operatora.
4.11. Odobrenje helidroma – "Vali Ranch Heliport"						
4.11.1. Procena aplikacije i pratećih dokumenata	OA/OSL/UVN	X				
4.11.2. Revizija operatora	OA			X		
4.11.3. Preporuka za izdavanje Odobrenja Aerodroma	OA			X		

5. IZRADA I SPROVOĐENJE DRŽAVNOG PROGRAMA BEZBEDNOSTI- DPB										
5.1. Sprovođenje zahteva DPB koja se odnose samo na ACV										
RADNJE (planirane)	Odgovorno odeljenje	VREMENSKI ROK				STATUS Kratak izveštaj		U toku		
		K 1	K 2	K 3	K 4			Završeno		
								Nije završeno		
								Izvan ACV- a ili zavisi od drugih		
5.1.1	Finalizacija plana za izradu i sprovođenje DPB	KIRPK/Radna grupa		X						
5.1.2	Izrada politike bezbednosti	KGD	X							
5.1.3	Izrada TOR o Odgovornom licu za DPB	KIRPK/Radna grupa			X					
5.1.4	Analiza zahteva za “Analiza podataka bezbednosti” i predlog za potrebne radnje	KGD/KIRPK			X					
5.1.5	Dopuna procesa za tretiranje MOR-a u ACV(ACV/DSF-PC 55)	KIRPK/KGD/OLS				X				
6. SPROVOĐENJE I STALNO USAVRŠAVANJE SISTEMA UPRAVLJANJA KVALITETA (SUK)										
6.1. Sprovođenje i stalno usavršavanje SUK										
RADNJE (planirane)	Odgovorno odeljenje	VREMENSKI ROK				STATUS Kratak izveštaj		Utoku		
		K 1	K 2	K 3	K 4			Završeno		
								Nije završeno		
								Izvan ACV- a ili zavisi od drugih		
6	6.1.1	Digitalizacija procesa i modernizacija TI-a	ADM				X	Očekivana je mogućnost podrške od MAP. Model ponuđen od MAP je nefunkcionalan za ACV, stoga aktivnost treba da se sprovede od ACV tokom 2015 godine.		
	6.1.2	Dopuna Misije i Vizije	KIRPK	X						
	6.1.3	Izmena i dopuna Priručnika Kvaliteta	KIRPK				X			
	6.1.4	Dopuna procedure za izdavanje akreditiva (Uredba 08/2011, UA 02/2011, MC i prateći obrasci)	KIRPK/MSRE/OLS/OA/UVN		X					
	6.1.5	Dopuna procesa AACK/ZDP-PC 03 “Upravljanje sastancima uprave”, dopuna korakom za slanje zapisnika kod osoblja	KGD	X						
	6.1.6	Dopuna procesa AACK/ZDP-PC 09 “Donošenje podzakonskih akata”, dopuna korakom za interne konsultacije	KGD	X						
	6.1.7	Izrada procedure o obaveštenju o Uredbama Vlade koje su primenljive u ACV (deo ADM-MAN).	ADM			X				
	6.1.8	Odvajanje procesa AACK/ADM/BNJ-PC12 “Službena putovanja i obuke”	ADM		X					
	6.1.9	Organizovanje konferencije u čast međunarodnog dana civilnog vazduhoplovstva	KGD				X			
	6.1.10	Organizovanje sastanka upravnog odbora ISIS-a pri EK	KGD/BNRRE		X					
	6.1.11	Izrada plana za održavanje sredstava	ADM				X			
	6.1.12	Ispunjenje obrazaca za izveštaj procene rezultata zaposlenih (RVR) sa dopunom o proceni efikasnosti obuka	ADM				X			
	6.1.13	Identifikacija ciljeva za ADM	ADM/KGD/KIRPK		X					
	6.1.14	Uvođenje izveštaja o revizije u kontrolisane dokumente	KIRPK/UVN/OA/OSL		X					
	6.1.15	Identifikacija obuka kojima je potrebno ‘ažuriranje’ i njihova razlika u planu obuke	Sva odeljenja				X			

6.2 Realizacija potrošnje budžeta prema planiranju prometa novca (u %)						
6.2.1	Ukupna realizacija (troškovi izdvojenog budžeta)		X	X	X	98%
6.2.2	Plate i dnevnice		X	X	X	100 %
6.2.3	Robe i usluge		X	X	X	93 %
6.2.4	Komunalni troškovi		X	X	X	69 %
6.3 Realizacija plana nabavke prema odobrenju od strane uprave ACV-a;						
6.3.1	Usluge prevođenja	ADM		X		
6.3.2	Nabavka vode za piće	ADM		X		
6.3.3	Nabavka higijenskog materijala	ADM	X			
6.3.4	Usluge za dizajniranje i štampu	ADM		X		
6.3.5	Servisiranje i održavanje informativne tehnologije	ADM			X	
6.3.6	Usluge osiguranja vozila	ADM		X		
6.3.7	Servisiranje i održavanje vozila	ADM		X		
6.3.8	Snabdevanje potrošnim materijalom za kancelarije	ADM		X		
6.3.9	Nabavka putnih karata	ADM			X	
6.3.10	Snabdevanje mobilnim telefonom za zamenika Generalnog Direktora	ADM	X			
6.3.11	Usluge prevoza autobusom za realizovanje radnje 6.1.10	ADM		X		
6.3.12	Nabavka 30 knjiga o Kosovu za realizaciju radnje 6.1.10	ADM		X		
6.4 Realizacija plana obuke za službenike ACV-a						
6.4.1	I-Tromesečje planirano		X			
6.4.2	II-Tromesečje planirano			X		
6.4.3	III-Tromesečje planirano			X		
6.4.4	IV-Tromesečje planirano				X	
6.5 Realizacija plana zapošljavanja						
6.5.1	1 službenik za Ekonomsko Regulisanje vazduhoplovstva	MSRE			X	Pozicije nisu usvojene Zakonom o budžetu 2014
6.5.2	1 službenik za Sistem upravljanja kvalitete i Državnog plana bezbednosti	KIRPK			X	Pozicije nisu usvojene Zakonom o budžetu 2014
6.5.3	1 službenik za pravna i regulatorna pitanja u vazduhoplovstvu	KPRP			X	Pozicije nisu usvojene Zakonom o budžetu 2014
	1 službenik za nadzor i sprovođenje zakonodavstva i pravne podrške					

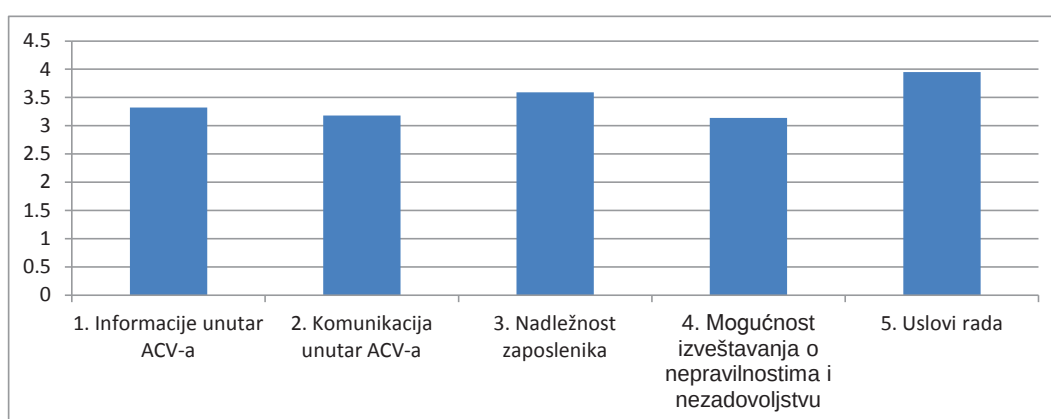
3 PRILOG – REZULTATI MERENJA SATISFAKCIJE

Spoljno ocenjivanje

Rezultati ocenjivanja (ocena 1-5)

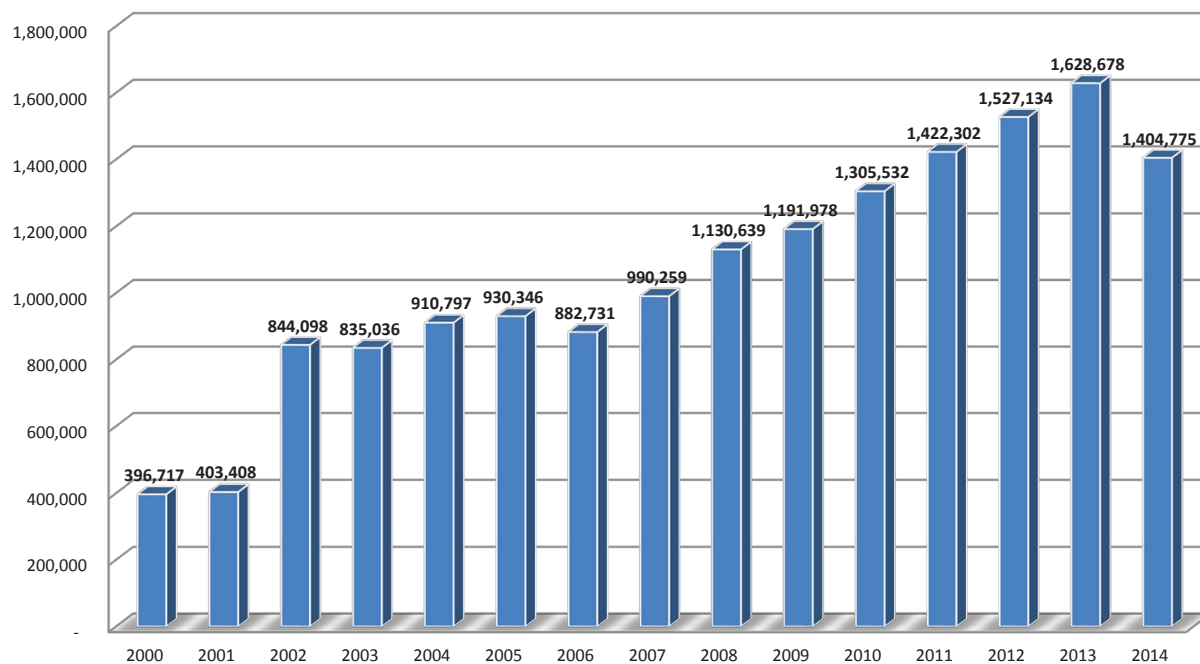
Unutrašnje ocenjivanje

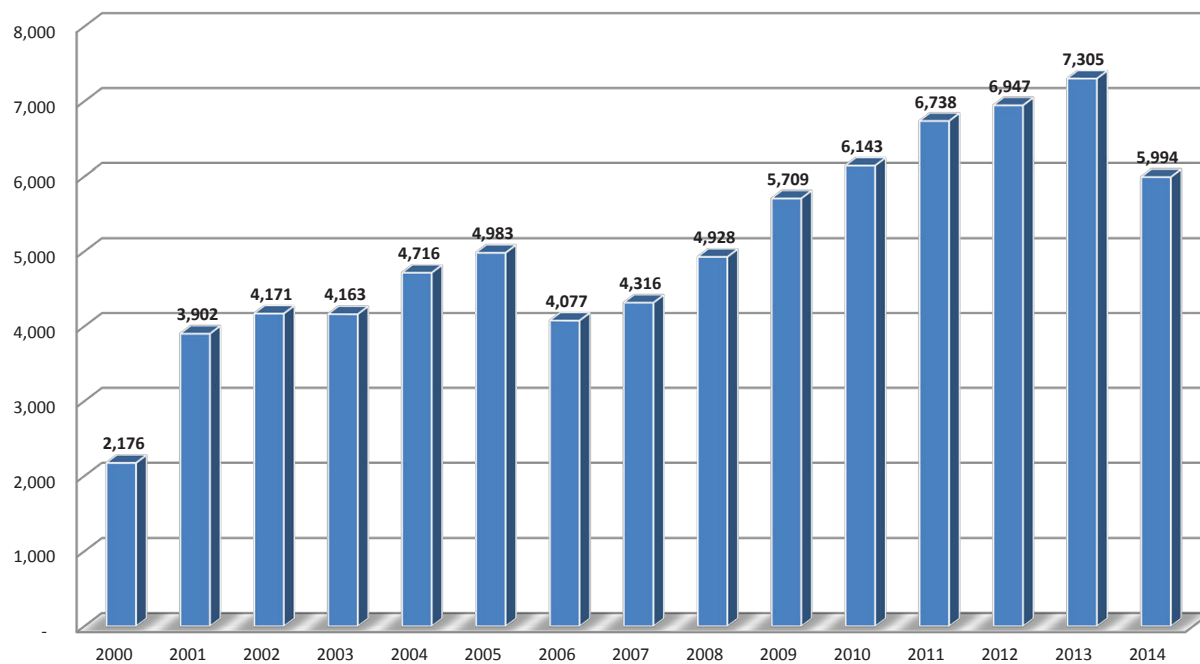
Rezultati ocenjivanja (ocena 1-5)

4 PRILOG – STATISTIKE

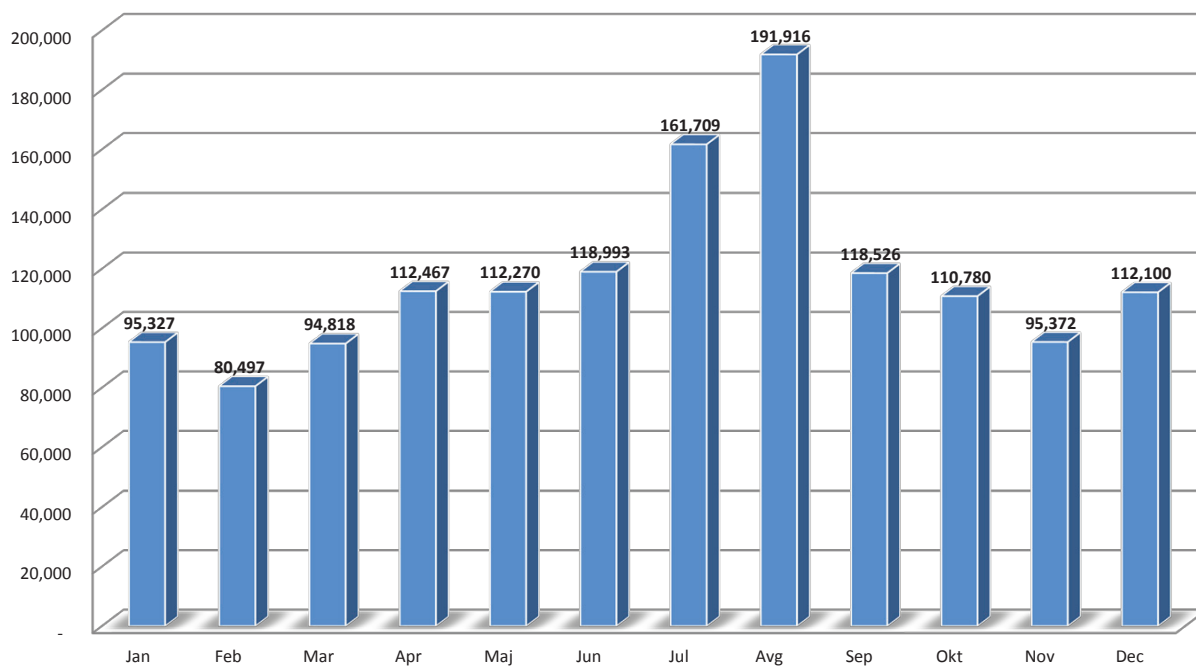
**Broj putnika
2000-2014**

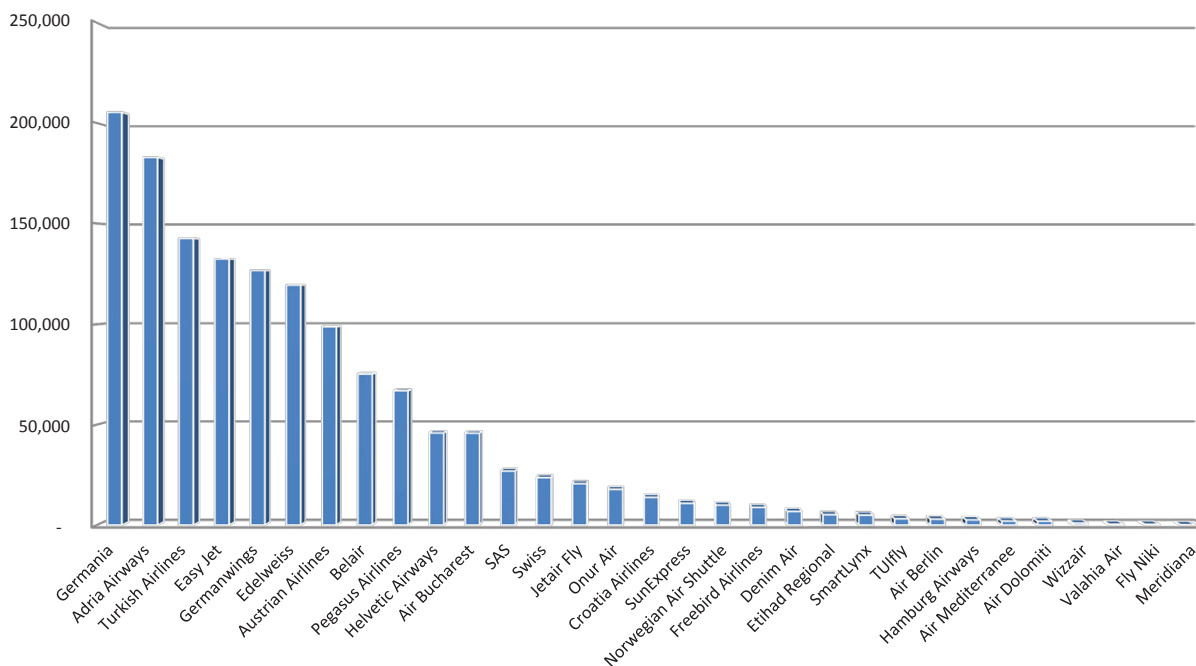
**Letovi
2000-2014**

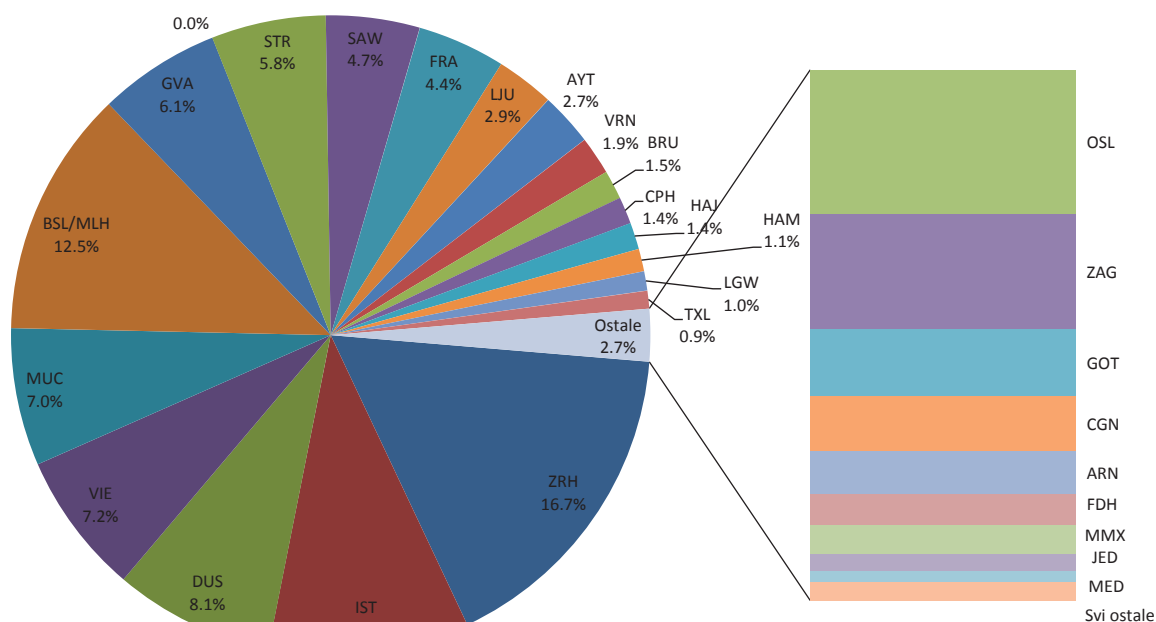
**Putnici prema mesecu
2014**

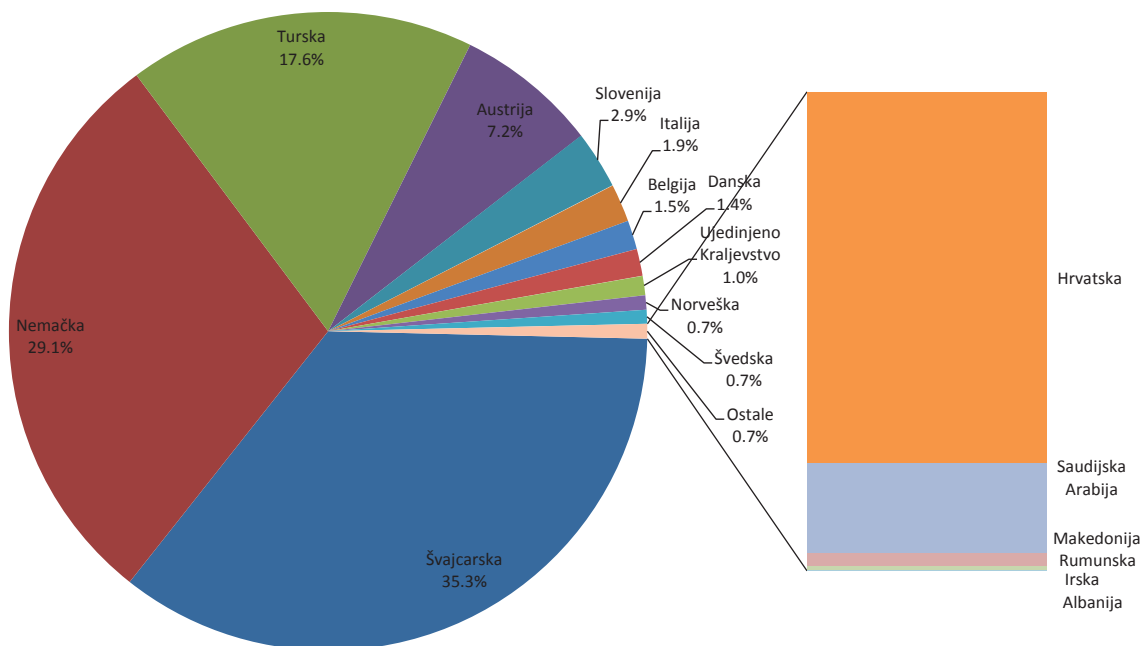
**Putnici po avioprevozniku
2014**

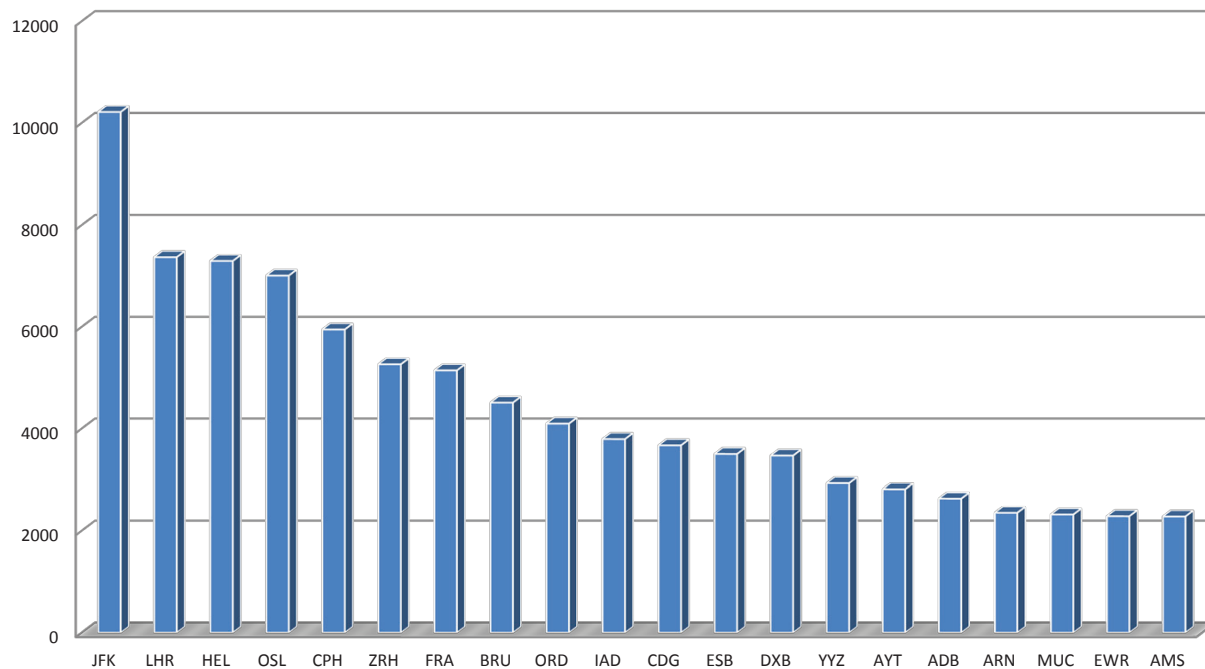
**Putnici prema odredištu
2014**

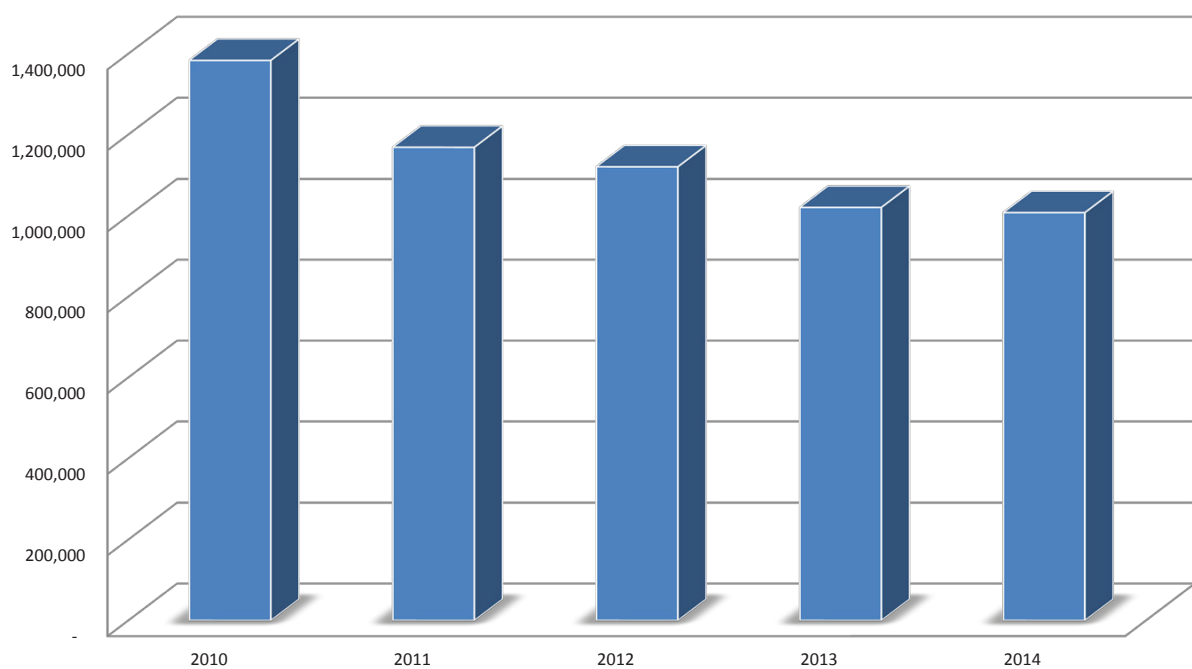
**Putnici prema državi
2014**

Sledeće destinacije 2014

Kargo (kg) 2010-2014

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo

Autoriteti i Aviacionit Civil i Kosovës
Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva Kosova
Civil Aviation Authority of Kosovo

ANNUAL REPORT 2014

Vision

“To be credible and globally recognized as a civil aviation regulator and supervisory authority of a high level, ranking ahead of others in the region and beyond, regarding the aviation safety.”

Mission

“To create a civil aviation environment in accordance with international standards, through continuous monitoring, partnership with industry and a high level of professional competency of the staff.”

CONTENTS

LIST OF ABBREVIATIONS	5	7.10 REGULATORY ACTIVITY	29
1.EXECUTIVE SUMMARY	6	a)Flight Safety	30
2.LEGAL BASIS	8	b)Air Navigation Services	34
3.DESCRPTION OF THE CAA	8	c)Aerodromes	37
4.INSTITUTIONAL ORGANIZATION.....	9	d)Economic Regulation.....	40
4.1CAA's SUPERVISORY BOARD	11	7.11 LEGISLATIVE ACTIVITY	41
4.2 THE EXECUTIVE	12	a)Bylaws.....	41
a)Director General of CAA.....	12	b)Executive Decisions	43
b)Deputy Director General of CAA.....	12	c)Penalties/Complaints/Disputes.....	43
c)Middle Management	12	d)Difficulties in publishing bylaws	43
4.3HUMAN RESOURCES.....	13	7.12 TECHNICAL PUBLICATIONS FOR THE	
a)Training	13	INDUSTRY.....	43
4.4ASSETS	13	a)Publication of occurrences reporting overview	44
5.PLANNING AND REALIZATION OF WORK	13	7.13 PUBLIC INFORMATION AND ACCESS TO	
6.QUALITY MANAGEMENT SYSTEM.....	14	PUBLIC DOCUMENTS.....	45
a)Audit for maintaining the ISO 9001:2008		a)CAA Bulletin "The Aviator"	45
certificate	14	b)Access to public documents	45
b)Maintenance of the Quality Management		7.14 ADMINISTRATION AND HUMAN RESOURCES...45	
System (QMS).....	14	a)Human Resources and administrative procedures45	
7.WORK DURING THE PRECEDING YEAR.....	15	b)Procurement during 2014.....	45
7.1 EFFORTS FOR MEMBERSHIP OF THE		7.15 FINANCIAL REPORT	46
REPUBLIC OF KOSOVO IN INTERNATIONAL		a)The ratio of budget and expenses	46
AVIATION ORGANIZATIONS	15	b)Revenues.....	47
a) ICAO.....	15	c)Budget expenditures.....	47
b)ECAC and EUROCONTROL.....	15	d)Planning / Budget execution	50
c)EASA.....	15	e)Capital investments	50
7.2 AVIATION CONFERENCE ORGANISED		f)Comparison table of the budget of the preceding	
BY THE CAA.....	16	three years.....	50
7.3 NORMALIZATION OF KOSOVO AIR SPACE.....	17	g)CAA budget for 2015.....	51
a)Description of the Kosovo Airspace	17	8.AUDITING OF THE CAA	51
b)Reopening of upper airspace and developments		a)Auditing by the Office of the Auditor General	
regarding the lower airspace of the Republic		of Kosovo.....	51
of Kosovo.....	17	b)Auditing by the Independent Oversight Council.....	51
7.4 EUROPEAN COMMON AVIATION AREA		9.STATISTICS	51
AGREEMENT (ECAA AGREEMENT)	20	ANNEX 1 – LIST OF TRAININGS.....	53
7.5 RESPONSE TO MACEDONIA's STATE		ANNEX 2 – CAA WORKPLAN FOR 2014 AND ITS	
AID OFFERED TO AIRLINE COMPANIES.....	21	IMPLEMENTATION	56
7.6 STATE SAFETY PROGRAM (SSP)	22	ANNEX 3 – SATISFACTION MEASUREMENT	
7.7 AVIATION MATTERS RELATED TO		RESULTS.....	61
EUROPEAN INTEGRATION.....	22	ANNEX 4 – STATISTICS	62
a)Action Plan for the SAA Agreement.....	22		
b)Progress Report	23		
c)Sector and Plenary Meetings on Transport			
within the SAPD.....	23		
7.8 INTER-INSTITUTIONAL COOPERATION	24		
a)Cooperation with the Ministry of Infrastructure	24		
b)Cooperation with KFOR	24		
c)Bilateral Agreement between CAA and KAPRNS	24		
d)Cooperation with the Kosovo Police	24		
7.9 CAA ACTIVITY IN INTERNATIONAL LEVEL	25		
a)Bilateral cooperation in the field of civil aviation	25		
b)Regional Multilateral Cooperation	27		
c)Coordination of technical assistance in the			
field of aviation	27		
ISIS II program activity	28		

LIST OF ABBREVIATIONS

CAA	Civil Aviation Authority of the Republic of Kosovo
MI	Ministry of Infrastructure
MIA	Ministry of Internal Affairs
MEI	Ministry of European Integration
MF	Ministry of Finance
MFA	Ministry of Foreign Affairs
MLSW	Ministry of Labour and Social Welfare
AAIC	Aeronautical Accidents and Incidents Investigation Commission
LCA	Law on Civil Aviation
NATO	North Atlantic Treaty Organization
KFOR	Kosovo Force
EU	European Union
EC	European Commission
ECAA	European Common Aviation Area
EULEX	European Union Rule of Law Mission in Kosovo
IPA	Instrument for Pre-Accession
ISIS	Implementation of Single European Sky in South East Europe
PIA	Prishtina International Airport Adem Jashari
ANSP	PIA Air Navigation Service Provider
	PIA Adem Jashari – Traffic Control
AC	Airspace Control
ATC	Air Traffic Control
ALBCONTROL	Air Navigation Service Provider (Albania)
MNAV	Air Navigation Service Provider (Macedonia)
ICAO	International Civil Aviation Organization
ECAC	European Civil Aviation Conference
EUROCONTROL	European Organization for the Safety of Air Navigation
EASA	European Aviation Safety Agency
IATA	International Air Transport Association
ISO	International Organization for Standardization
KIPA	Kosovo Institute of Public Administration
AOC	Air Operator's Certificate
FTO	Flight Training Organization
AME	Authorized Medical Examiner
AMC	Aviation Medical Centre
IAQCO	Internal Audit and Quality Control Office of the CAA
OAG	Office of the Auditor General of Kosovo
IMC	Independent Oversight Council
KFMIS	Kosovo Financial Management Information System
QMS	Quality Management System
SSP	State Safety Program

1. EXECUTIVE SUMMARY

The CAA is an independent regulatory agency in charge of regulating civil aviation safety aspects and economic regulation of airports and air navigation service providers. CAA has full legal capacity; it is a self-financed budget organization and a public authority that is subject to relevant provisions of laws and regulations applicable in the Republic of Kosovo on budgetary organizations and public authorities.

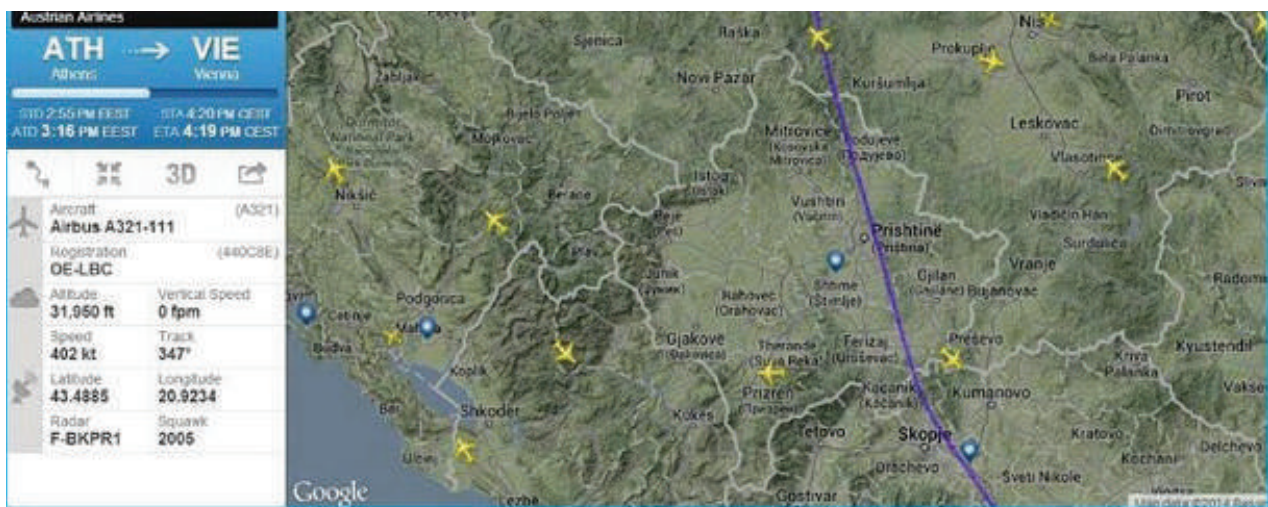
The CAA is self-financed from dedicated revenues, as defined in the Law no. 3/L-048 on Public Financial Management and Accountability. According to Article 25 of Law no. 3/L-051 on Civil Aviation, CAA dedicated revenues consist of:

- aviation-related taxes, charges and fees;
- a percentage of air navigation services provided within the Republic of Kosovo's airspace;
- passenger safety charges, and certificate and licensing charges; and
- donations, grants and any other financial or technical support designated for the CAA.

The CAA is led by the Director General. The Director General of the CAA was re-appointed by the Government of the Republic of Kosovo, by Decision No. 8/157 of 22 November 2013 for a five-year mandate with the possibility of extension. CAA's work is supervised by the Supervisory Board that consists of five members. However, the Supervisory Board of the CAA could not be functional throughout the year since all Board members' mandate expired.

With the aim of maintaining the certificate of quality awarded in 2013, the CAA followed-up on a number of requirements derived from the ISO 9001: 2008 standards. In addition to the external audit for ensuring the sustainability of the certified system that was conducted in March by the certification body Bureau Veritas, the CAA during the year audited its system, measured the satisfaction of persons who received services from this authority, reviewed the implementation of works in the quarters and reviewed the management of work of the organization in general. Annex 3 of this report illustrates the outcomes of internal and external satisfaction measurement.

The key event of the year in the civil aviation sector that occurred in April was the reopening of the upper airspace of Kosovo for over-flights. As it is known, this space has been closed for civilian flights since the after the war period. The implementing agreement between NATO/KFOR and Hungary for opening Kosovo's upper air space for over-flights, authorizes Hungary to provide air navigation services in Kosovo's upper air space through HungaroControl for a period of five years until Kosovo's service provider builds the infrastructure and human resource capacity. CAA and Hungarian Aviation Authority, in order to coordinate the regulatory responsibilities that derived as a result of this development, in December signed a Memorandum of Understanding for technical cooperation in all fields of regulatory responsibility, with an emphasis on the field of air navigation services.

The first flight after opening of Kosovo's upper airspace

On 8 December 2014, CAA organized in Prishtina the conference titled “Opportunities and challenges of civil Aviation in Kosovo”. The conference was held on the occasion of the 70th anniversary of the signing of the International Convention on Civil Aviation and the 100th anniversary of the first commercial flight. For the first time all stakeholders of civil aviation in Kosovo gathered to debate about the opportunities and challenges of this sector in Kosovo. More information about the topics and conclusions of this conference can be found in chapter 7.2 of this report.

European Commission Annual Progress Report for Kosovo, published on October 8 2014, praised the performance of Kosovo’s aeronautical authorities in the transposition of necessary legislation to complete the Phase I of the Agreement on the European Common Aviation Area (ECAA). The adoption of the Law on the establishment of the Air Navigation Services Agency and the reopening of the upper airspace of Kosovo was also praised. A comparative analysis of the progress reports of the countries of the region that are part of the ECAA Agreement, ranks Kosovo in the first position on the list regarding the progress in meeting the legislative requirements of Phase I of this Agreement. Also during the year, the report reflected the concerns raised by the CAA about the inability to become member of international bodies such as EASA due to political reasons that are out of the scope of the CAA and other authorities of our country.

There is no progress in relation to membership in international organizations of aviation, except the coordination of activities with MFA regarding actions that need to be taken for membership in International Civil Aviation Organization (ICAO), as a key gateway for membership in other aviation organizations. Needless to say, this reality is hindering CAA’s complete functioning and its internationalization.

In accordance with the 2014 Work Plan, CAA continued to issue bylaws for implementation of the Law on Civil Aviation, through which international civil aviation standards published by ICAO and the EU legislation in the field of civil aviation are adopted, such as those within ECAA Agreement and others which are valid for EU countries, but still are not officially part of this Agreement. Although they are directly referred to by the Law on Civil Aviation, the CAA has issued five special bylaws for transposing special Annexes of the Convention on International Civil Aviation (Chicago Convention).

CAA inspectors have conducted inspections and audits to ensure that civil aviation operations in the Republic of Kosovo are carried out in accordance with the standards in force. These inspections and audits are made in Prishtina International Airport Adem Jashari, Air Navigation Services Provider and foreign airlines operating in Prishtina. Inspections have shown that the operations are carried out in accordance with safety standards.

On 28 August 2014, CAA approved the first heliport in Republic of Kosovo. The operator Kosovo Air Service LLC was authorized to operate the heliport located in the village of Përlepница, Gjilan, within the business complex Vali Ranch. The approval was issued in accordance with Law No. 03/L-051 on Civil Aviation and Regulation no. 3/2012 on Approved Aerodromes, which sets the terms and conditions for regulating the safety of aerodromes that are available for public use, but are not subject to certification.

In fulfilling its responsibility of licensing personnel that works in civil aviation, the CAA issued a number of licenses including the licensing of air traffic controllers based on EU requirements as very important personnel in the provision of safe services to airlines flying in, and beyond our skies. A novelty in 2014 in the field of personnel licensing was the first licensing of pilots of hang-gliding and paragliding. As it is noted in Chapter 7.10 a) of the report, activity of general aviation has increased due to the reorganization of Aeronautical Federation of Kosovo and legal infrastructure on this field prepared by the CAA.

CAA supported other institutions responsible for civil aviation in the Republic of Kosovo, so that the entire aviation regulatory and supervisory system functions in a coordinated manner and in accordance with standards and best international practices. It is worth mentioning the increased technical cooperation with counterpart authorities in the region and beyond, particularly with Albania and Macedonia. The CAA inspectors year by year are becoming a reference for the region in terms of their professional capacity building and they are being invited by the regional counterparts to support them in the exercise of supervisory and regulatory responsibilities in those countries.

In June 2013, the Office of the Auditor-General of Kosovo (OAG) published the CAA's financial statement's audit report for the year ended in December 31, 2013. The report stated that CAA designed an effective system of internal control in all areas of financial management and control. The OAG did not observe any findings, whilst the CAA addressed and strictly implemented OAG's sole recommendation.

The CAA budget for 2014 was € 841,375.00. During the fiscal year of 2014, the CAA spent € 822,116.00, which means that 98% of the approved budget was realized. Meanwhile, the CAA revenues reached the amount of € 1,368,546.

The CAA invests in professional development and maintenance of professional capacities of its personnel, in accordance with international standards and recommended practices. According to a training plan approved in advance, during 2014 CAA staff received training funded by donors and training funded by the CAA budget.

PIA Adem Jashari has provided services for 1,404,775 passengers in total during 2014. This number of passengers is 14% lower than the number of passengers that used the services at this airport in 2013 (1,628,678). According to the assessments of the Airport and CAA, this decrease of traffic during almost the entire year of 2014, among others, is the result of termination of flights by the airline Belle Air Europe in October 2013, bad weather during the winter months and due to unfair competition from Skopje Airport. In December 2014, the number of passengers rose by 22% compared to the December 2013, giving the first signal of recurring increase. Graphs and statistics are presented in detail in Annex 4 of the report.

2. LEGAL BASIS

CAA acts pursuant to the provisions of Law no. 03/L-051 on Civil Aviation, according to which it was established. This law was approved by the Assembly of Kosovo in accordance with Article 130 of the Constitution of the Republic of Kosovo. Pursuant to this law, the CAA has issued bylaws such as regulations, administrative instructions and decisions, through which it has specifically implemented the provisions of the Law on Civil Aviation. Internal functioning and organization is regulated by internal rules issued by the Director General, according to Article 14.2 of the Law on Civil Aviation and according to applicable laws, including the Law on State Administration, Law on Civil Service and Regulations of the Government of Kosovo for the civil service.

In light of activities to monitor the implementation of the Law on Civil Aviation, on 4 April 2014 the members of the working group of the Assembly of Kosovo led by deputies of the Assembly of Republic of Kosovo Mrs. Teuta Sahatqija and Mrs. Sala Berisha-Shala visited the CAA to monitor the implementation of this law. The Director General reported that the CAA did not encounter any legal difficulties in fulfilment of its mission and currently there is no need to improve the legal framework.

3. DESCRIPTION OF THE CAA

On 13 March 2008, the Parliament of the Republic of Kosovo adopted the Law no. 3/L-051 on Civil Aviation. The law entered into force on 15 June 2008. The Law on Civil Aviation, inter alia, established the Civil Aviation Authority of the Republic of Kosovo (CAA).

As of 1 January 2009, the CAA acquired complete competencies in accordance with the law on civil aviation. The CAA is one of the public authorities with responsibilities and functions in the field of civil aviation in our country. The law stipulates that the Ministry of Infrastructure (MI) is responsible for the economic regulation of air transport¹, while the Ministry of Internal Affairs (MIA) is responsible for regulating aviation security aspects². The law also establishes the Aeronautical Accident and Incident Investigation Commission (AAIIC), as an institution that operates under the Office of the Prime Minister of the Republic of Kosovo.³

¹ Law on Civil Aviation, Chapter 2

² Ibid, Chapter 4

³ Ibid, Chapter 5

The CAA is an independent regulatory agency in charge of regulating civil aviation safety aspects and economic regulation of airports and air navigation service providers. Economic regulation of airports and air navigation service providers implies approval of tariffs on the use of services provided by these operators. The CAA has full legal capacity and reports on its work to the Assembly of the Republic of Kosovo. The CAA is a self-financed budgetary organization and public authority that is subject to the provisions for budgetary organizations and public authorities in laws and other legal acts applicable in the Republic of Kosovo.

The CAA is responsible for:

- implementation of civil aviation legislation and giving effect to policies adopted by the MI or the Government in the field of civil aviation;
- providing advice and proposals to the MI, the Government and the Assembly regarding policies and legislation for the civil aviation sector;
- issuing implementing Regulations and air navigation orders, in accordance with the Law on Civil Aviation and the Agreement on the European Common Aviation Area, to implement the MI's civil aviation policies and relevant legislation related to civil aviation;
- issuing licenses, certificates and permits in accordance with the CAA's competencies and responsibilities defined by the Law on Civil Aviation;
- regulating the safety of air transportation in the Republic of Kosovo;
- regulating the economics of airports and air navigation services;
- providing advice to the Minister in connection with the Minister's development of proposed policies for the use of Kosovo airspace that meet the needs of users, taking into account national security, economic and environmental factors, and the need for a high standard of safety;
- supervising and ensuring effective implementation of civil aviation legislation, standards, rules, procedures and orders, except where the law on Civil Aviation or another primary normative act specifically and exclusively assigns such a function to the MI or another public authority;
- disseminating information to the public about matters relevant to the functions and activities of the CAA; performing such acts, conducting such investigations and inspections, and issuing such orders, rules, regulations, and/or procedures as the CAA may deem reasonably necessary to properly and lawfully (i) implement the applicable provisions of the Law on Civil Aviation or (ii) discharge the powers and duties assigned to the CAA by the present law; and
- performing any other functions pertaining to civil aviation in Kosovo assigned to it by the Law on Civil Authority or another primary normative act.

4. INSTITUTIONAL ORGANIZATION

LOCATION

The headquarters of CAA is located at Ahmet Krasniqi st., n.n., Arbëria District, Prishtina. The CAA offices have sufficient space to provide good working conditions for the employees. Since the CAA offices are located in a private building, for which rent is paid, the CAA has formally requested from the Ministry of Public Administration to find a solution to move the CAA into suitable state premises. The CAA has also requested from responsible authorities the allocation of necessary funds in the category of capital expenditures to construct the CAA building.

ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF THE CAA

According to the Regulation on Internal Organization, Functioning and Systematization of Working Posts, the organizational structure of CAA consists of:

- a) Office of the Director General
 - Office of the Deputy Director General
 - i) Internal Audit and Quality Control Office
 - ii) Legal and Regulatory Affairs Office
 - iii) Public Relations Office
- b) Flight Safety Department
- c) Air Navigation Services Department
- d) Aerodromes Department
- e) International Cooperation and Economic Regulation Department
- f) Administration and Human Resources Department

Below is the organizational chart of the CAA, in accordance with the Regulation on the internal organization and functioning and systematization of working positions.

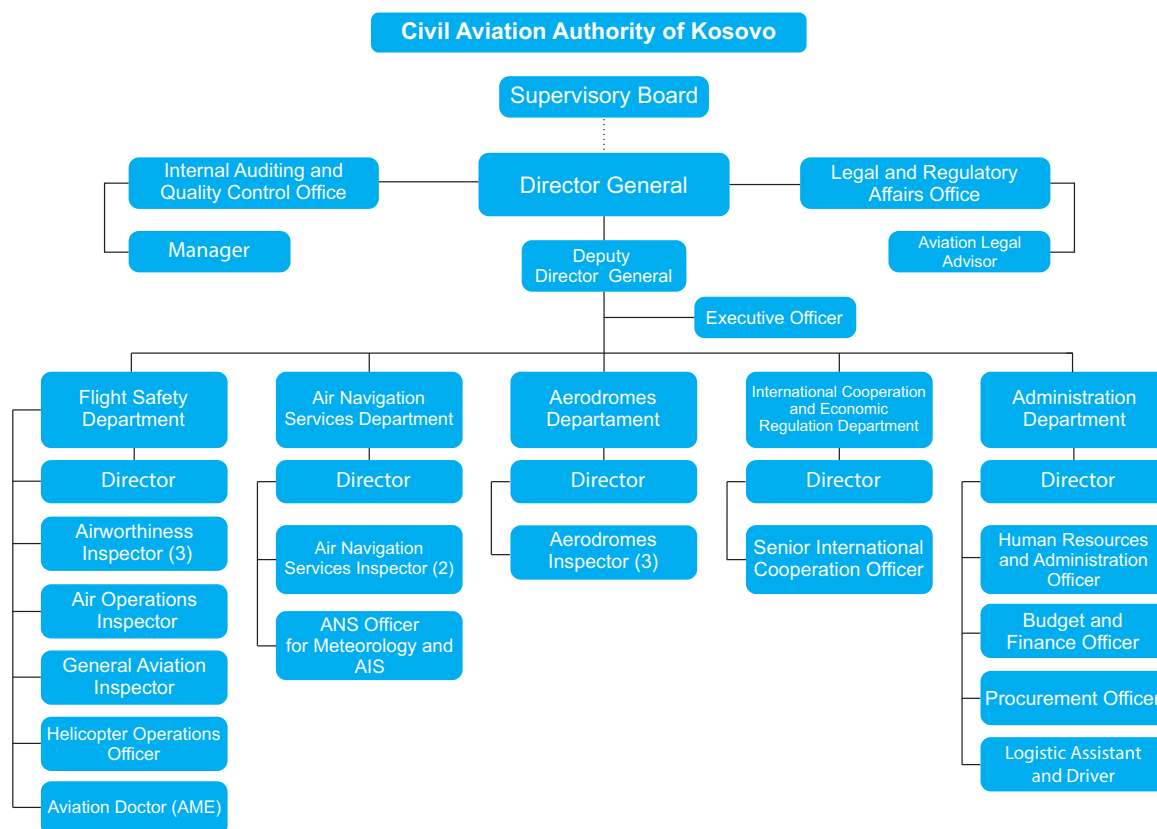

Fig. 1 – Organizational chart of the CAA

CAA'S FINANCIAL REVENUES

The CAA is self-financed by dedicated revenues, as defined by Law no. 3/L-048 on Public Financial Management and Accountability. According to Article 25 of Law no. 3/L-051 on Civil Aviation, dedicated revenues of CAA consist of:

- Aviation-related taxes, charges and fees;
- A percentage of air navigation services provided within the Republic of Kosovo's air space;
- Passenger safety charges, and certificate and licensing charges; and
- Donations, grants and any other financial or technical support designated for the CAA.

Since 1 January 2009, the Regulation No. 2008/7 of Ministry of Infrastructure and Telecommunication on the determination of the safety charge levied on passengers departing on commercial flights from Kosovo has been applied. This Regulation determines a safety charge of 2 Euros for each passenger departing from Kosovo by means of commercial flights. Funds raised from this safety charge are dedicated to the CAA in order to cover its operating costs in accordance with Law no. 3/L-051 on Civil Aviation.

As of mid-2011, the CAA by the Regulation no. 7/2011 has ensured the legal basis for the collection of fees for services it provides, such as services for the issuance of licenses, permits, various certificates and performance of inspections and audits, all within CAA's competences to regulate civil aviation in the Republic of Kosovo. Detailed information on CAA's revenues in 2014 can be found in chapter 7.15 of this report.

SALARIES OF CAA STAFF

Civil aviation safety is the mission and number one priority of the Civil Aviation Authority of the Republic of Kosovo. As the civil aviation regulator, we ensure that aerial operations in the Republic of Kosovo are conducted in accordance with applicable laws and international standards, including European Union aviation legislation and standards. To achieve this mission, a civil aviation regulator needs highly qualified and experienced personnel to design standards, procedures, regulations, and ensure their implementation by the operators through continuous supervision, inspections and audits.

According to Article 24.2 of the Law on Civil Aviation, CAA staff salaries are determined by the Minister of Finance, with the proposal of the Director General of CAA. In determining the level of salaries, the law stipulates that, in addition to professional criteria of the staff, salaries of the aviation industry staff (airport, air traffic control, airlines) should be taken into account, a standard which is also required by the International Civil Aviation Organization (ICAO). The level of CAA staff salaries was adopted on 20 March 2009 by the Minister of Economy and Finance, after the proposal of the Director General of the CAA. The salary of the Director General of the CAA was later set by the Government in accordance with Article 20.2 of the Law on Civil Aviation.

4.1 CAA's SUPERVISORY BOARD

In accordance with the Law on Civil Aviation, the CAA's activity is supervised by the Supervisory Board which is comprised of five members. The Board works part-time and meets at least once every calendar quarter. The Chairperson represents the Board in public and manages and organizes Board's work. The Board takes decisions with the majority of the votes and has the required quorum for taking decisions, if at least three Board members are present.

The Director General of CAA submits a comprehensive work report to the Supervisory Board every three months and the annual report at the end of each calendar year.

MANDATE

Members of the Supervisory Board are appointed by the Government of the Republic of Kosovo by Decision no. 4/71 dated 3 July 2009, as amended by Decision no. 3/83 dated 25 September 2009. According to the Law on Civil Aviation, the mandate of the Chairman of the Board and a Board member is two years, whereas the mandate of the other three members is four years. Until July 2013, when the term of the other two members expired, the Supervisory Board exercised its responsibilities with three members. In September 2013, the mandate of the last member also expired. Since September 2013, the CAA remains without a Supervisory Board.

COMPETENCIES

The Supervisory Board has no executive competences, enforcement competences or regulatory competences, but is responsible for the supervision and review of (i) CAA's activities and decisions on administrative, executive, regulatory and licensing matters and (ii) all aspects of CAA's financial management, revenues and expenses.

FUNCTIONING

Supervisory Board of the CAA has not been functional since July 2013.

4.2 THE EXECUTIVE

The CAA is led by the Director General of Civil Aviation, as the highest executive and administrative leadership organ. He performs his duties and functions defined by Article 21 of the Law on Civil Aviation and in accordance with other applicable laws, which regulate the activity of public institutions, including management and regular financial reporting. In his daily work, he is supported by the management structures defined below (Deputy Director General and middle management).

a) Director General of CAA

The Director General of Civil Aviation works on a full-time basis. The Director General is a CAA official who is responsible for the daily management and decision-making in the CAA. The Director General reports to the Assembly regarding CAA's compliance with civil aviation policies and all applicable laws and standards in the Republic of Kosovo.

On 22 November 2013 by Decision no. 8/157, Mr. Dritan Gjonbalaj was re-appointed as the Director General of the CAA by the Government of the Republic of Kosovo, following the proposal by the Minister of Infrastructure. The term of the Director General lasts for five (5) years. According to the Law on Civil Aviation, the Director General may be reappointed by the Government for successive terms with the same duration.

b) Deputy Director General of CAA

Deputy Director General of Civil Aviation also works on a full-time basis. Deputy Director General assists the Director General on the executive and administrative management of the CAA and in absence of the Director General, performs his functions.

On 19 February 2014 by Decision no. 04/171, Mr. Kreshnik Gashi was appointed as the Deputy Director General of CAA by the Government of the Republic of Kosovo. The term of the Deputy Director General lasts five (5) years.

c) Middle Management

Pursuant to the Regulation on Internal Organization, Functioning and Systematization of Working Posts, the management structure or middle management of the CAA is comprised of Directors of Departments and Office Heads/Managers, who are responsible for their activity within the scope and competencies assigned under their job descriptions. The Director General assigns the management structures with competencies described in sections 12.2 to 18 of this Regulation, which derive from the scope of duties and competences of the CAA under the law. Exceptionally, the Director General may delegate his competences or the competences of the CAA to a structure or employee outside the scope of the duties of this structure herein, if needed. The Director General during the temporary absence, in accordance with Article 23.1 of the LCA, fully or partially delegates his competences and the competences of the CAA to an employee with leadership responsibilities. Persons in the management structure of the CAA have appointment acts with CAA.

4.3 HUMAN RESOURCES

The CAA has 28 employees. 27 of them hold career Appointment Acts with the CAA, while a Professional Associate has a Special Services Agreement. The General Director and Deputy General Director are appointed by the Government of the Republic of Kosovo. In the CAA's Regulation for internal organization, functioning and systematization of working posts, are foreseen 37 positions in the CAA. Due to insufficient budget for new recruitments, the responsibilities of some key positions, such as information technology officer or public relations officer, are temporarily covered by the current employees. In the 2015 Recruitment Plan, the CAA has planned four additional professional positions.

a) Training

The CAA invests in professional development and update of specialized knowledge of its personnel, in accordance with international standards and recommended practices. During 2014 the CAA personnel attended trainings funded by the donors and by the CAA budget, based on a pre-approved training plan. The personnel are trained mainly in the Joint Aviation Authorities (JAA) training centre regarding flight safety and operations, as well as in the EUROCONTROL and the International Air Transport Association (IATA) training centers. Training is also offered within the framework of the European Commission projects: ISIS, TAIEX and EASA IPA II, as described in section 7.9 (c) of this report.

During 2014, a total of 51 training sessions were attended by the CAA personnel, including the mandatory training of inspectors of professional departments in the field of civil aviation. 23 of these training were offered for free by the EASA IPA II project, ISIS II program, French CAA as well as the Kosovo Institute for Public Administration. See the table of trainings conducted in 2014 in Annex 1 of this report.

4.4 ASSETS

The CAA has in use 793 assets with purchase value of € 244,897.20. Depreciation and asset valuation is carried out each year-end according to the provisions of the Ministry of Finance Regulation No. 02/2013 on the management of non-financial assets in budgetary organizations. These assets are mainly office furniture, technology equipment and similar.

According to the Commission's report for the assessment of assets, the value of assets in the CAA, after depreciation, (according to the Regulation No. 02/2013) is € 31,318.87. Whereas, the real value of these assets, valued by the Commission for the assessment of assets is € 52,521.64.

The CAA, for 2014, has planned on buying some low-value assets for inspectors' needs.

5. PLANNING AND REALIZATION OF WORK

As in previous years, the work plan for this year is based on the CAA's strategic plan 2013-2018, following strategic objectives and identifying annual objectives necessary for the fulfilment of strategic ones.

Strategic objectives serve CAA as a good and irreplaceable basis for annual planning carried out by the organization. Annual plans are drafted at management level, after a process of identification of actions at the level of organizational units. The CAA sets work objectives annually. These objectives should be planned according to the S.M.A.R.T concept (Simple, Measurable, Achievable, Reasonable, and Time bound).

During January, the entire plan for 2014 is consolidated and approved by the General Director. The work plan includes the following in its content: action plan, supervisory activities plan, recruitment plan and staff training plan.

Annual work plans are reviewed every three months and implementation of tasks is reported quarterly by CAA management. In addition to the quarterly reviews, the CAA also carries out annual review of work.

Annual Work Plan for 2014 and its implementation are attached to this report as Annex 2.

6. QUALITY MANAGEMENT SYSTEM

a) Audit for maintaining the ISO 9001:2008 certificate

The Certification Body for Quality Management System Bureau Veritas, the Quality Management System Certification Body, following CAA's certification in 2013 under ISO 9001:2008, with three years validity, audits annually the CAA to verify the maintenance of this certificate. This company, in March audited CAA in order to verify the full implementation of ISO 9001:2008 requirements within CAA and functioning of the quality management system. The audit report has not registered any findings for the CAA and confirmed that the CAA meets all basic standard requirements, based on which it is certified.

b) Maintenance of the Quality Management System (QMS)

To maintain the certificate, the CAA follows a number of requirements deriving from the ISO 9001:2008 standards. To ensure the sustainability of the certified system, the CAA must annually audit its system; measure the satisfaction of those who receive services from this authority, quarterly review the work and carry out a general review of organization's work management. In order to accomplish these tasks, the CAA during 2014 has conducted the following actions:

- Three internal audits were conducted of the CAA. One audit was conducted in April, as *ad-hoc* audit, whereas the following two audits are carried out in accordance with the annual audit plan. In August, the Department of Administration and Human Resources has been audited, respectively the finance and procurement sector. The third audit was conducted in October, lasting six days including the entire CAA. Audits were conducted by the two CAA QMS internal auditors and resulted in recommendations for improvement of work processes and some related documents.
- In early December the customer satisfaction survey for the services provided by the CAA was carried out. Through a brief questionnaire, the opinion of respective operators was requested in order to assess the level and quality of documents drafted by the CAA, certification and various licensing services, supervisory activities that CAA provides to civil aviation operators, etc. In addition to external measurement, CAA also performed the internal satisfaction assessment, which is conducted annually with the aim of making recommendations for improvement by the CAA staff itself. The Report from this measurement is attached as Annex 3 of this report.
- Also, in December, the management of the CAA held the annual management review meeting for 2014. This is an annual meeting, which is planned and described in the quality manual and it is intended to review the manner that the organization was managed throughout the year and the possibilities for improvement. The meeting has an agenda, which is formatted according to ISO 9001:2008, and the official minutes.

7. WORK DURING THE PRECEDING YEAR

7.1 EFFORTS FOR MEMBERSHIP OF THE REPUBLIC OF KOSOVO IN INTERNATIONAL AVIATION ORGANIZATIONS

a) ICAO

In the light of continuing our efforts to join ICAO, on 15 April 2014, the CAA representatives met with officials of the Ministry of Foreign Affairs to discuss the possibility of membership of Republic of Kosovo in International Civil Aviation Organization. The CAA prepared the document “Preliminary Assessment on the possibilities of membership of Republic of Kosovo in ICAO”, which among other things, contains technical arguments on the necessity of membership in ICAO. This document is submitted to MFA on 29 April 2014.

The CAA, in coordination with MI and MFA, also had various meetings at technical level in order to pave the path for submission of formal ICAO membership application by the relevant institutions of the Republic of Kosovo.

b) ECAC and EUROCONTROL

Membership in ICAO is a prerequisite for a state to be considered for membership in pan-European aviation organizations - the European Civil Aviation Conference (ECAC) and the European Organisation for the Safety of Air Navigation (EUROCONTROL). Therefore, during 2014 there were no developments in relation to efforts on joining ECAC, which sets out various intergovernmental policies in the European level, and (EUROCONTROL), which assists in the management of European airspace through establishment of rules and provision of services.

On 21 July 2014, through a letter addressed to the President of ECAC, the General Director requested the CAA's participation as an observer in the activities of ECAC. In this letter, the General Director of CAA, among other things, said that non-participation in an important forum of aviation such as ECAC is hindering Kosovo's aeronautical authorities formal access to important documents of standards on security, facilitation and aviation safety. Until the end of 2014, there was no response to the request.

The CAA prepared explanatory memorandums to the Government regarding membership in these two very important civil aviation organizations. These memorandums explain, among other things, the procedure to be followed when the conditions for application are met.

c) EASA

The CAA continued its efforts to establish technical agreements called “Working Arrangements” with the European Aviation Safety Agency (EASA). EASA is a specialized agency of the EU, with responsibilities in the field of civil aviation security. In these efforts, CAA had continuous support from the Ministry of Infrastructure and the Ministry of European Integration. The aforementioned agreements would enable CAA's access to the European aircraft security database, and would establish the necessary framework for EASA's inspection of CAA performance and EASA assistance in full implementation of relevant provisions of the ECAA Agreement. So far, EASA has not entered into contractual agreements with the CAA due to political reasons outside the scope and reach of the CAA or other institutions of the Republic of Kosovo.

On 21 February 2014, the General Director of the CAA met in Brussels with the Director of Aviation Safety Unit at the European Commission to discuss the issue of concluding these agreements between the CAA and EASA. As a result, on 11 March 2014, Mr. Matthias Ruete, General Director of DG MOVE (Department of Movement and Transport), responded to the Minister of Infrastructure in an earlier letter of his regarding this subject, and confirmed that DG MOVE sees no impediment in concluding these agreements between CAA and EASA. On 19 March 2014, the General Director of CAA wrote to the Executive Director of EASA to reiterate CAA's interest to enter in contractual agreements with EASA. In his reply dated 16 April 2014, the Executive Director of EASA wrote to the General Director of the CAA that EASA is in the process of internal consultation regarding the for-

malization of cooperation between the two organizations through conclusion of working arrangements. Despite several contacts via e-mail until the end of the reporting year, EASA has not taken yet a positive decision to sign contractual agreements with the CAA.

The Progress Report 2014 for Kosovo also reflects CAA's concerns on the inability to become part of the work of international bodies such as EASA. The report states that the CAA is not yet part of the Safety Assessment of Foreign Aircraft program and that Kosovo still cannot become a member of many international and European bodies that regulate transport, or join relevant sector associations.

7.2 AVIATION CONFERENCE ORGANISED BY THE CAA

On 8 December, 2014, in Prishtina, CAA organized a conference on "Opportunities and challenges of civil aviation in Kosovo". The conference was held on the occasion of the 70th anniversary of signing of the Convention of International Civil Aviation and the 100th anniversary of the first commercial flight. The conference was attended by representatives of various institutions of the Republic of Kosovo, representatives of embassies in Kosovo, guests from the NATO Central Headquarters, representatives of airlines and tour-operators, PIA Adem Jashari LKIA, and PIA-Air Control Adem Jashari. The conference was opened by former Minister of Infrastructure, Mr. Fehmi Mujota.

Three topics that were treated in plenary sessions were:

1. **"The Republic of Kosovo's membership in international aviation organizations and integration into the European Common Aviation Area"** with representatives from the Ministry of Foreign Affairs, Civil Aviation Authority and the Ministry of European Integration
2. **"Normalization of airspace and development of general aviation in Kosovo"** with representatives from PIA Adem Jashari - ATC, KFOR, Kosovo Aeronautical Federation and the Civil Aviation Authority
3. **"Traffic development, human resources and infrastructure development at Prishtina International Airport"** with representatives from the Department of Public-Private Partnership of the Ministry of Finance, PIA Adem Jashari LKIA and Adria Airways.

View from a discussion panel at the Aviation Conference

Conclusions of the conference:

Conclusion of the plenary session 1:

The Republic of Kosovo should continue its efforts to become member of the International Civil Aviation Organization (ICAO) and conclude contractual agreements with the European Aviation Safety Agency in order for the performance of aeronautical authorities to be regularly assessed by these two organizations. ICAO membership makes Kosovo an equal member of the family of nations in the field of civil aviation, affects positively the expansion of airline operations, opens the path toward establishing Kosovo's airline company and allows our country to develop a genuine civil aviation strategy.

Conclusion of the plenary session 2:

Full normalization of lower airspace is an immediate need which will enable the opening of new air corridors, compared with only two open for the moment, which will shorten flights to Prishtina for 15-20 minutes. Benefits deriving from this reduction of flight time are multiple for passengers, airlines, our air navigation services and Pristina Airport. The countries of the region will also benefit from the full normalization of our airspace. PIA - Air Control Adem Jashari has full capacities for providing these services, while the CAA has made available the entire legal infrastructure for this purpose, including rules of the air in service of general aviation. Full normalization of lower airspace will enable rapid development of sport aviation and flight schools.

Conclusion of the plenary session 3:

Due to investments by the operator PIA Adem Jashari, consortium Limak and Aéroports de Lyon, airport capacities have significantly increased, and there are no restrictions on the number of passengers and airlines that we can serve. In the light of unfair competition against this airport by the subsidies that the Republic of Macedonia is offering to airlines operating in Skopje, Kosovo authorities will not only pursue this issue with the European Commission, but must support every initiative of the airport operator to encourage airlines to fly Kosovo, as long as these incentives are based on the principles of ICAO and the EU standards in the field of competition.

Three guest speakers also gave presentation at the Conference: Mr. Cavan Fabris, Economic and Commercial Officer at the US Embassy in Pristina, Mr. Omer Pita, Director of the Croatian Civil Aviation Agency and Mr. Walter Reimann, Vice President for International and Aeropolitical Affairs in Austrian Airlines.

7.3 NORMALIZATION OF KOSOVO AIRSPACE

a) Description of the Kosovo Airspace

The Airspace of the Republic of Kosovo since September 1999 is part of the "Balkans Joint Operations Area - JOA" of NATO, under the operational control of the Combined Air Operations Control 5 (CAOC5), which in 2014 is transferred to Combined Air Operation Centre Torrejon (CAOC TJ). This airspace is a controlled space in which air traffic services are provided.

Kosovo's lower airspace (below flight level 205) is under the control of the air navigation services provider of PIA-AC Adem Jashari, which provides air navigation services for civil airplanes during flights in Kosovo airspace with intention to land and take off from Prishtina Airport. In addition, services are provided for KFOR, EULEX and general aviation flights in the lower airspace of the country. The lower air space is classified as class D and F airspace, in accordance with provisions on classification of airspace by Annex 11 of ICAO. The upper airspace (above flight level 205) is open for commercial traffic since April of 2014.

In the figures below are presented the actual (lower and upper) airspace structures of Kosovo.

In the lower airspace, there are currently only two corridors (see figure 2) that are being used for commercial traffic on arrivals and departures in PIA Adem Jashari, and these are XAXAN and SARAX, in southern part of Kosovo, bordering with Macedonia. During the year, in meetings for normalization of Balkans Airspace (BANM) discussions are initiated for the normalization of lower airspace and opening of new airspace corridors with all neighboring countries of Kosovo.

Concrete developments in this direction are expected during 2015.

AIP KOSOVO

BKPR AD 2.246.1-1
18 NOV 2010

AREA CHART - ICAO

KOSOVO AIRSPACE

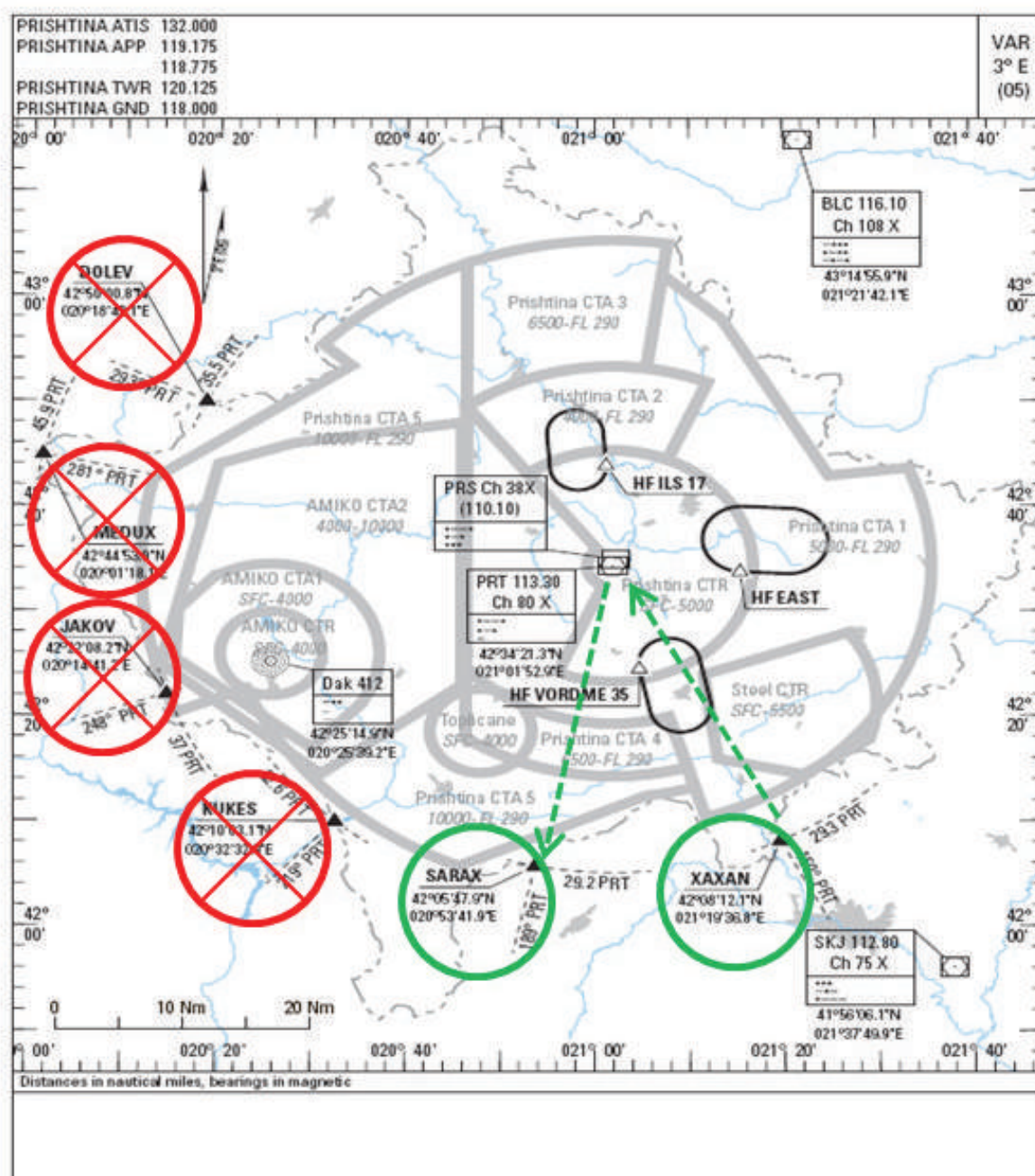
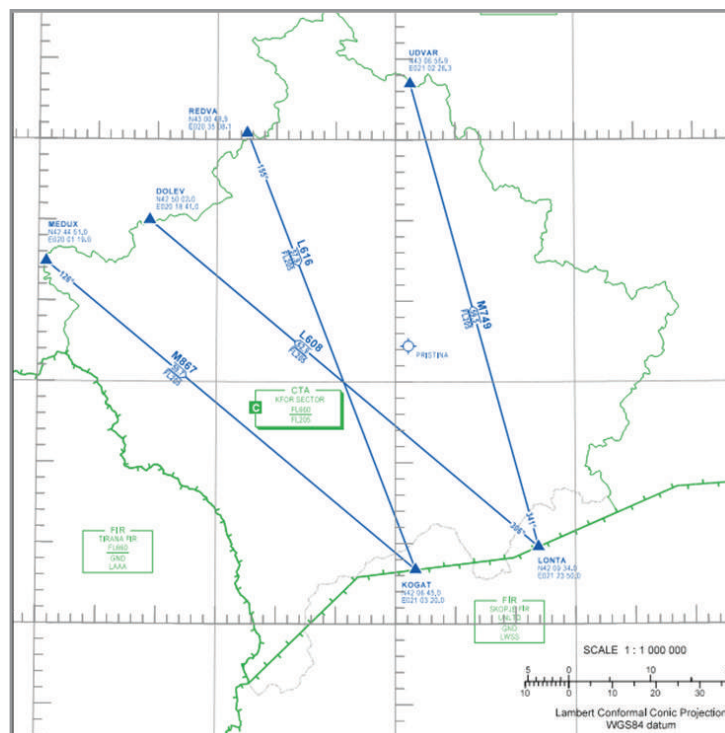

Figure 2. The lower airspace structure in the Republic of Kosovo

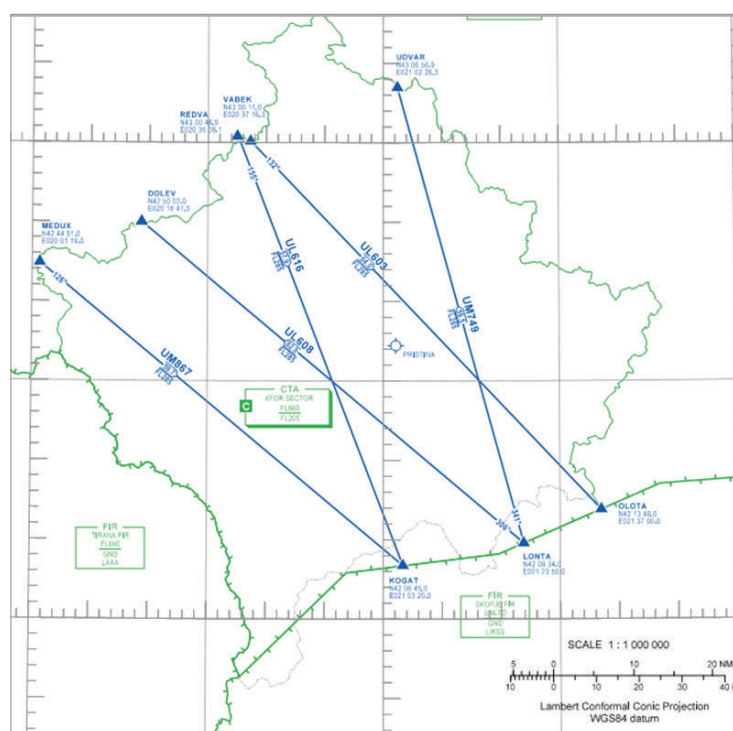
The structure of the upper airspace is comprised of 2 sectors (see figures 3 and 4) from flight level FL205 to FL285 and from flight level FL285 to flight level FL660.

Sector 1 (FL205 up to FL285) consists of 4 corridors (air routes):

1. Corridor M867, which starts from the entry point MEDUX and ends at the exit point KOGAT;
2. Corridor L616, which starts from the entry point REDVA and ends at the exit point KOGAT;
3. Corridor L608, which starts from the entry point LONTA and ends at the exit point DOLEV; and
4. Corridor M749, which starts from the entry point LONTA and ends at the exit point UDVAR.

Figure 3. The upper airspace structure in the Republic of Kosovo - Sector 1 (FL205 to FL285)

Sector 2 (FL285 up to FL660) consists of 5 corridors (air routes):

1. Corridor M867, which starts from the entry point MEDUX and ends at the exit point KOGAT;
2. Corridor L616, which starts from the entry point REDVA and ends at the exit point KOGAT;
3. Corridor L608, which starts from the entry point LONTA and ends at the exit point DOLEV;
4. Corridor M749, which starts from the entry point LONTA and ends at the exit point UDVAR; and
5. Corridor UL603, which starts from the entry point VABEK and ends at the exit point OLOTA.

Figure 4. The upper airspace structure in the Republic of Kosovo - Sector 2 (FL285 to FL660)

b) Reopening of upper airspace and developments regarding the lower airspace of the Republic of Kosovo

Since the end of the war, the upper airspace of the Republic of Kosovo has been closed for overflights of civilian aircraft and is under NATO authority. Our air traffic controllers provide services for arrivals and departures from Prishtina, as well as other flights within the territory of the Republic of Kosovo (mostly KFOR helicopters).

Air traffic control in the lower airspace of Kosovo is under the regulatory supervision of the Civil Aviation Authority of the Republic of Kosovo. Since the declaration of independence, authorities of the Republic of Kosovo worked closely with NATO, KFOR, EU, ICAO and other stakeholders in the region to normalize the Balkan airspace, and in particular, the opening of Kosovo's upper airspace for civilian aircraft overflights. This activity was developed under NATO's initiative: Balkans Airspace Normalization Meeting - BANM. NATO, similar to our country's authorities, is very committed in opening the upper airspace. Airlines showed great interest, since some corridors that have been historically used in the international air traffic pass over Kosovo.

On 20 February, 2014, at the NATO Headquarters in Brussels, was held the 19th meeting of BANM. The meeting was convened by the International Staff of the Air Traffic Management Unit of NATO and civil aviation authorities and providers of air navigation services of Balkan countries were invited. The meeting was attended by CAA and provider of Air Navigation Services PIA-AC Adem Jashari. One of the discussion topics was the reopening of the upper airspace of Kosovo for civil aviation traffic, including final preparations to be done until the opening of this airspace, NATO's unclassified special instructions (SPINS) as well as normalization of our lower airspace. In this meeting, it was concluded that all decision makers are willing to implement the 2012 decision of the NATO Council for opening of Republic of Kosovo's upper airspace. On 3 April 2014, after 15 years, civilian aircraft overflights resumed in the upper airspace of Kosovo. Based on the implementation agreement between NATO and Hungary signed on 10 July 2013, the provision of air navigation services in the upper airspace of Kosovo is temporarily delegated to Hungary for a five year period, through the services provider HungaroControl.

On 15 July 2014, the 20th meeting of BANM was held, in which special importance was paid to normalization of our lower airspace. At this meeting, Kosovo received the support of NATO, HungaroControl, Albcontrol, M-NAV and representatives of airline companies (IATA), for full normalization of our lower airspace. Director General of CAA showed the support of the Minister of Infrastructure and the Government of the Republic of Kosovo for fast normalization of the Republic of Kosovo's lower airspace, and confirmed the readiness of the Republic of Kosovo's institutions for the provision of security services and supervision of these services in the lower airspace, in accordance with applicable international standards.

Full normalization of Kosovo's lower airspace, among other things, will include the opening of new air corridors between the Republic of Kosovo, Albania, Montenegro and Serbia, which would serve all aircraft flying to PIA Adem Jashari. Currently, all flights to Prishtina are done through only one air corridor linking the Republic of Kosovo and Macedonia. New corridors will shorten the flight time for about 15-20 minutes, would reduce operating costs of airline companies, which in turn, should be reflected in cheaper tickets for our passengers.

This normalization will enable transit overpass through our lower airspace for many airplanes flying in other regional airports (e.g. Tirana, Podgorica, Skopje, Thessaloniki, and Nis. These will financially benefit our Air Navigation Services Agency. In addition, normalization will stimulate the development of general aviation in our country and unlimited utilization of Gjakova Airport, among other things, for flight schools.

7.4 EUROPEAN COMMON AVIATION AREA AGREEMENT (ECAA AGREEMENT)

The ECAA Agreement (European Common Aviation Area) is a multilateral agreement that establishes a single internal market and common laws in the field of aviation, signed between the governments of the EU Member States, Iceland, Norway and the Western Balkan states. UNMIK signed this agreement on behalf of Kosovo and declared it provisionally applicable on 10 October, 2006. The Republic of Kosovo, through the Declaration of Independence, among other things, has accepted all Kosovo's international obligations, including those concluded on its behalf by

UNMIK. These obligations include the implementation of the ECAA Agreement. The implementation of the ECAA Agreement in the Republic of Kosovo has become mandatory through the Law on Civil Aviation. However, despite the ongoing efforts of country's institutions, the Republic of Kosovo still has no contractual relations with the EU in the field of civil aviation.

Although all parties agreed to implement the ECAA Agreement at administrative level, it has not yet officially entered into force. Based on the latest non-official notification of the European Commission, all EU member states have ratified the agreement; however, due to the reservations of one member, the EU Council has not yet completed the internal procedures for the entry into force of the ECAA Agreement.

On 21 May 2014, the CAA participated in the eighth annual meeting of the Joint Committee of the ECAA Agreement. At this meeting, all states received a list of requirements that remained to be completed, according to the condition that existed in March 2013, and were asked to report the achievements since then. Parties are also invited to, whenever they are ready, seek evaluation by the EC in order to formally move in to a more advanced, Phase II, of the Agreement implementation. Confirmation for the move of a state from Phase I to Phase II on the implementation of the ECAA agreement may be taken after the assessment visit organized by independent European experts, contacted by the Commission. The Joint Committee agreed for the next annual meeting to be held in Kosovo.

On 8 October 2014, CAA reported to the European Commission regarding the remaining issues for the full implementation of Phase I of the ECAA Agreement, as a response to the letter dated 30 September 2014 that CAA received from Mr. Olivier Onidi, acting director of Directorate E - Aviation and international transport affairs at the European Committee. Director General of the CAA reported that in the CAA's perspective, the transposition of Directive no. 2003/88 in relation to certain aspects of the organization of working time is the only open issue of Phase I. The transposition of this Directive is the responsibility of the Ministry of Labour and Social Welfare, which planned to include it in the new Law on Labour.

7.5 RESPONSE TO MACEDONIA'S STATE AID OFFERED TO AIRLINES

In 2012, the Republic of Macedonia opened a tender on a financial incentive scheme for airline companies which would be flying to new destinations from Skopje Airport. Wizz Air was announced the winner of this tender. Considering that the subsidies of the Macedonian Government to the winner of this tender may constitute a violation of EU rules in the field of competition and state aid, taking into account the negative impact that these subsidies could have on the operation of PIA Adem Jashari, the Ministry of Infrastructure asked the Macedonian counterparts for clarification on this subsidies program. Since bilateral correspondence with the Macedonian Government has not provided any justification and reference to the legal basis that allows these subsidies, on April 10, 2013, CAA, as coordinator of the ECAA Agreement for the Republic of Kosovo, addressed a letter to the Chief of Internal Market Unit, Aviation Agreements and Multilateral Relations in the General Directorate for Mobility and Transport of the European Commission, requesting a legal interpretation on whether the financial scheme offered by Macedonia is in accordance with the provisions of the ECAA Agreement on free competition and state aid. The letter also elaborates our position that this scheme violates these provisions.

On 14 October 2014, the Head of International Affairs Unit of Transport in the EC, through a letter informed the General Director that the EC after an internal consultation between the competent services of the Commission requested the Macedonian authorities to provide information and evidence, in particular about the reasonableness, field-action, authorization process and the impact of the financial incentive scheme and the three-year program that Macedonia has offered to the airline company Wizz Air. The European Commission also confirmed that the issue may be brought to the attention of the ECAA's Joint Committee.

The European Commission has not yet rendered a decision regarding the subsidies referred to above, but, according to them, they are seriously investigating this issue. According to the Progress Report for Macedonia in 2013 and 2014, it is noticed that the European Commission is concerned about these subsidies. In these progress reports for Macedonia, European Commission says: "A provision which provides financial aid for airlines is a topic of concern and is being investigated by the Commission services".

7.6 STATE SAFETY PROGRAM (SSP)

According to the Law Nr. 03/L-051 on Civil Aviation (LCA), the Civil Aviation Authority (CAA), as the authority responsible for the safety of civil aviation, shall initiate and coordinate drafting and implementation of the State Safety Program (SSP) of aviation in the Republic of Kosovo. SSP's drafting and implementation is also one of the CAA's strategic objectives for 2013-2018.

This is a joint program of all institutions with a role in civil aviation, as determined by LCA, describing the country's system for the regulation and management of safety in the civil aviation. Standards for drafting this program are set by the International Civil Aviation Organization (ICAO), through the document Annex 19 "Safety Management". This Annex has entered into force in November 2013 and ICAO member states have an obligation to fully implement its medium-term work plans. The Republic of Kosovo is not yet a member of the ICAO, but under the Law on Civil Aviation, Kosovo is obliged to implement all ICAO standards, and we apply these standards similarly to member states of this organization.

With a view to implementing the SSP requirements, in March the CAA drafted the safety policy. This policy is a standard of Annex 19 of ICAO and represents the attitude and aims that the state has towards the civil aviation safety management. The policy is also assessed by the management and through version 3 of the Quality Manual was approved by the Director General.

Legislation and other documents that support the implementation of the requirements for aviation safety reporting were analyzed in September. The ICAO and EU requirements have been compared with the bylaws and supporting documentation drafted in the CAA, in order to identify deficiencies we may have in our system of reporting and analyzing security data. A plan is drafted out of this analysis, which lists the actions to meet all legal requirements and improve the manner of reporting and management of security data in aviation. Actions identified, with the approval of the Director General, have become part of the Action Plan for 2014 and 2015.

During the year, the working group within the CAA met several times to work in the new version of GAP analysis for SSP. This paper assesses the state of an organization and the state in general, against the implementation of the requirements from Annex 19 of ICAO on State Safety Program. CAA prepared this document before, but last year ICAO added new requirements, therefore CAA prepared a new document of GAP analysis for SSP.

7.7 AVIATION MATTERS RELATED TO EUROPEAN INTEGRATION

a) Action Plan for the SAA Agreement

"The Stabilization and Association Agreement Action Plan" (SAAAP), published by the Government of the Republic of Kosovo in December 2013, was adopted by the Assembly in March 2014.

For CAA, two actions have been identified in this document: Certification of the Agency for Air Navigation Services and active participation in regional cooperation and beyond, including membership in international organizations with sub-indicators: 1) full membership in Regional, European and International organizations; 2) number of Regional, European and international meetings held and conclusions reached; and 3) number of bilateral agreements reached, for which the CAA has reported regularly.

With regard to the first duty of the SAAAP, CAA as the regulator of civil aviation safety and economics of airports and air navigation service providers is responsible for the certification of the public enterprise PIA Adem Jashari - Air Control, as a provider of air navigation services in the Republic of Kosovo. Requirements for certification are set-out in Commission Regulation (EU) to establish common requirements for the provision of air navigation services, which is transposed into our legal system through the CAA Regulation no. 7/2012 as an obligation arising from the Agreement on the European Common Aviation Area. Terms of certification under this regulation, in addition to the strict safety criteria, also include the necessity of financial sustainability of the entity subject to certification.

On the basis of comprehensive audits and multiple inspections, CAA has concluded that PIA Adem Jashari - Air Control has met all the conditions of civil aviation security required. This is achieved due to the extraordinary work performed by the management and staff of this enterprise. Moreover, the Ministry of Internal Affairs, responsible for civil aviation safety, has confirmed that PIA Adem Jashari - Air Control has met the legal requirements in the field of civil aviation safety.

Another legal requirement of particular importance is that the air navigation services provider is able to meet its financial obligations, such as fixed and variable costs of operating and capital investment costs, because it is estimated that, on the contrary, it can directly affect the safety of the services provided. On the basis of the financial statements of PIA Adem Jashari - Traffic Control for 2013 and on the basis of official communication with the Head of Policy and Monitoring Unit of Public Enterprises (PMUPE), PIA Adem Jashari - Traffic Control has concluded 2013 with considerable financial losses. This financial situation, which could potentially harm the liquidity of the company, did not allow CAA to certify PIA Adem Jashari - Traffic Control until the time of reporting. CAA also informed the Government of the Republic of Kosovo for the financial situation of PIA Adem Jashari - Traffic Control.

To monitor the implementation of the SAAAP, the Government of Kosovo during 2014 organized sector meetings through the so-called Executive Committees. CAA has participated in four meetings of the Executive Committee "Infrastructure" where the fulfilment of activities foreseen for 2014 by the SAAAP is reviewed.

b) Progress Report

The European Commission Annual Progress Report on Kosovo, published on 8 October 2014 praised the work done by Kosovo's aeronautical authorities in the transposition of legislation needed to conclude Phase I of the ECAA Agreement. Furthermore, the adoption of the Law on the Establishment of the Agency for air navigation services and the reopening of Kosovo's upper airspace in April 2014 was also praised.

However, there are several issues expected to be addressed by us, such as certification of air navigation services provider and commencement of full implementation of the Law on Air Navigation Services Agency.

A comparative analysis of 2014 Progress Report of the countries of the region, part of the ECAA Agreement, ranks Kosovo as first on the list with regard to progress in meeting the legislative requirements of Phase I of this Agreement.

c) Sector and Plenary Meetings on Transport within the SAPD

On 20 and 21 May 2014, in Brussels, the Government of Kosovo and the European Commission (EC) held the regular annual meeting of the Stabilization and Association Process Dialogue (SAPD) related to Transport, Environment, Energy and Regional Development. The CAA was also represented in the meeting. The issues raised by the EC, related to the aviation, had to do with the certification of PIA Adem Jashari - Traffic Control and the normalization of the lower airspace. The officer responsible for Kosovo in the Directorate for Enlargement of the European Commission, praised Kosovo for continuing to make consistent progress in implementing the ECAA Agreement, with particular emphasis on two major achievements: adoption of the Law on the Air Navigation Services Agency (ANSA) and opening the upper airspace on 3 April 2014.

At the end of the meeting, the co-chairs from the European Commission and the Kosovo government issued joint conclusions for undertaking accompanying actions by the Kosovo authorities. Follow-up actions for the CAA are ANSP's certification and transposition of EC Regulation no. 1070/2009.

In 2014 the regular plenary meeting within the SAPD was not held.

7.8 INTER-INSTITUTIONAL COOPERATION

The CAA has cooperated closely with other institutions responsible for civil aviation in Kosovo so that the entire state regulatory and supervisory system functions in a coordinated manner and in accordance with standards and international best practices. Moreover, professional support has also been provided in the field of civil aviation for other state institutions.

a) Cooperation with the Ministry of Infrastructure

As provided by the Law on Civil Aviation, the CAA has advised the Minister of Infrastructure and the Civil Aviation Department in the Ministry on performing the responsibilities deriving from the law.

After communication with the European Commission officials in January, EC agreed to include Republic of Kosovo's official languages in its mobile applications on passenger rights, whereby the CAA assisted in the their translation. These applications for all mobile platforms are available to the public as of May.

The CAA also drafted the draft-law on third party liability for damage caused by aircraft on the surface, and an explanatory memorandum which provides the reasoning of the proposal. The design of this draft-law was supported by the Ministry of Infrastructure, which can initiate the drafting of the law under the procedures in force. The Republic of Kosovo for the moment does not have specific rules that address the liability for damage caused by aircraft to third parties on the ground. The drafted memorandum elaborates legal options that may be adopted by the Republic of Kosovo to address this liability. In drafting the draft-law and preparing the study, international treaties and national legislation of several countries have been reviewed.

b) Cooperation with KFOR

Very close cooperation with the KFOR J3 air unit has continued, particularly with regard to the normalization of Kosovo's lower airspace over which KFOR has significant responsibilities.

c) Bilateral Agreement between CAA and KAPRNS

On 8 April 2014, the Agreement on mutual cooperation was signed between the Kosovo Agency on Protection from Radiation and Nuclear Safety (KAPRNS) and the CAA. The purpose of this Agreement was to achieve professional cooperation in terms of exchange of information, provision of professional materials and the definition of standard operating procedures for issuing permits for the transportation of radioactive materials via air.

d) Cooperation with the Kosovo Police

Seeing the growing trend of reporting laser illumination of civil aircraft in flight during 2014, CAA and the Kosovo Police, on August 20, 2014, published a joint press release regarding these disturbing cases. Through this press release, citizens are informed that such actions are illegal and also pose a direct threat to flight safety; therefore, all persons identified as users of lasers against the aircraft in flight will face legal proceedings sanctioned under the Criminal Code of the Republic of Kosovo. After issuing the press release, there was a significant decrease of cases reported in the CAA where aircraft were illuminated with laser; while in August there were 15 cases reported, in September that number dropped to 3.

In the Republic of Kosovo such actions are considered unlawful interference against civil aviation and are punishable under Articles 99.2, 99.6 and 99.9 of the Law No. 03/L-051 on Civil Aviation and Article 165 of the Criminal Code of the Republic of Kosovo No. 04 / L-082. In order to prevent and combat cases of laser attacks against planes in flight, on 25 January 2013 a Memorandum of Understanding on mutual cooperation between the CAA, the General Directorate of Police of the Republic of Kosovo and PIA Adem Jashari - Traffic Control was signed.

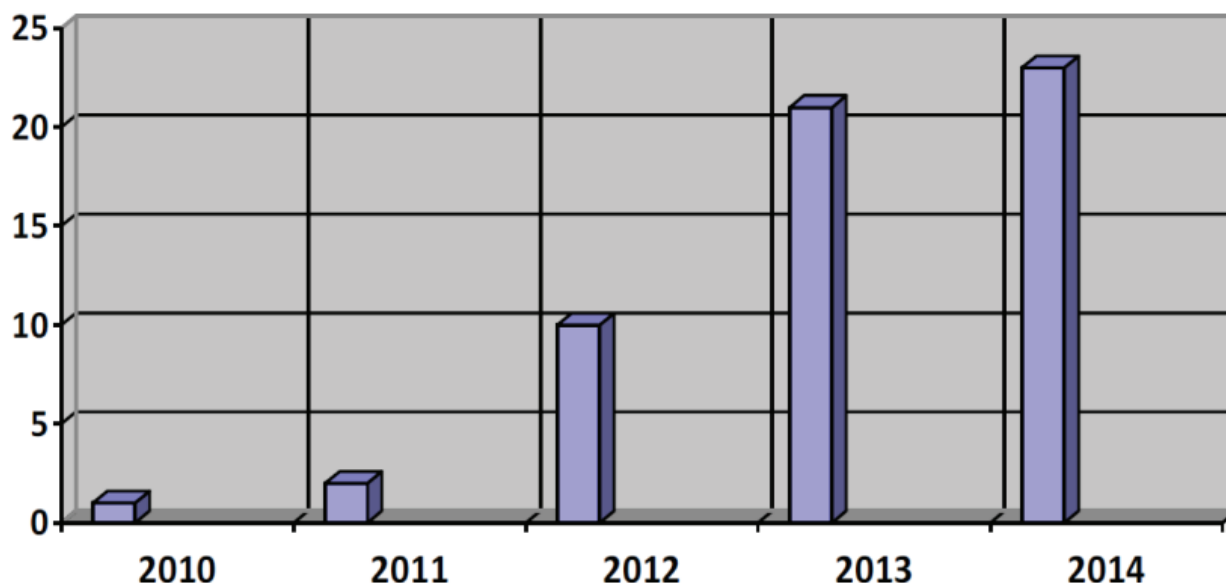

Fig. 5 - Cases of aiming of laser lights during 2010-2014 as reported to the CAA

7.9 CAA ACTIVITY AT THE INTERNATIONAL LEVEL

The CAA has participated in almost all regional civil aviation initiatives. These forums have a special significance for our country, knowing that Kosovo is not an equal member of the global family of nations in the field of civil aviation. We have used every opportunity to present the work of our authorities and strengthen cooperation with CAAs of other states. However, since our country still does not have the opportunity to enter in Contractual Relations with the EU, there are still serious obstacles in our treatment as an equal partner with other regional CAAs.

a) Bilateral cooperation in the field of civil aviation

CAA pays great importance to cooperation with counterpart authorities in the region, taking into account that all Western Balkan countries are going through the same challenge - that of harmonization of legislation, regulations and standards in the civil aviation with those of the EU. To formalize this collaboration, several cooperation agreements have been signed since the establishment of the CAA in 2009. In 2014 a technical agreement was signed with the Hungarian aviation authority.

• Bilateral Cooperation with Albania

On 18 and 19 April 2014, the new Director of the Albanian Civil Aviation Authority, Mr. Petrit Sulaj and his associates paid a visit to the CAA. The purpose of this visit was to extend the mutual cooperation between the two authorities and draft a new cooperation agreement in all fields of the civil aviation. This Cooperation Agreement within an improved cooperation on civil aviation was signed on 23 June 2014.

During 2014, cooperation with Albania was more emphasized in the field of aerodromes. The Department of Aerodromes of the Kosovo CAA in June and December hosted four inspectors from the Department of Aerodromes from Albania's CAA, headed by the Director of Department, Mr. Pëllumb Hoxha. The visit of June was intended to closely see the operations of the new terminal at Prishtina Airport and all ground operations processes in accordance with airport certification standards. Whereas, in December, inspectors of Albania's CAA had joint visit to the fuel base and the accompanying infrastructure of the aircraft fuel supply operator ExFis in Slatina and in PIA Adem Jashari, where they visited the fuel quality control laboratory, aircraft fuelling station and supply tanks. In addition to the certification process, an important topic during this visit was the process of transposition and implementation of new EU regulations regarding the certification of aerodromes, where both sides exchanged expert's experiences and knowledge, which will help achieve this objective in Tirana.

Kosovo and Albania CAA inspection teams at Baldushk heliport, Albania

The Department of Aerodromes of the Kosovo CAA, in September 2014, participated in a joint inspection with the CAA of Albania for the approval of the heliport in village Baldushk near Tirana, operated by VIVA - Albanian Helicopter Service. Inspectors of both authorities inspected the operations and maintenance procedures in the field, as well as physical characteristics of the heliport.

The visits, inter alia, enabled the exchange of experts' experiences and knowledge, which will help raise the level of ongoing safety and aviation standards in the two countries, as well as integration processes to the international organizations such as EASA and ICAO.

• **Bilateral Cooperation with Macedonia**

Bilateral Cooperation with Macedonia's CAA continued during 2014. CAA inspectors in the field of air navigation were invited to provide support in two audits that the CAA of Macedonia performed within the Macedonian air navigation services provider, known as M-NAV, on 25-28 February and 28-31 October 2014. The first audit aimed the verification of requirements under EC Regulation No. 2096/2005 for the extension of certificate of Macedonian Air Navigation Service Provider, whereas the purpose of the second audit was the supervision and verification of the implementation of joint requirements arising from the abovementioned regulation for the Air Navigation Services Provider and the application of other relevant regulations applicable in the Republic of Macedonia.

Cooperation with countries in the region provides good results, enabling different experiences and expertise, through which the flight safety throughout the region is maintained. This is the third year that these two institutions cooperate on this level, and it is expected for this cooperation to be further strengthened in the future.

• **Bilateral Cooperation with France**

With reference to the Technical Cooperation Memorandum, signed on 20 September 2012 between the CAA and Directorate General of Civil Aviation of France, during 2014 technical cooperation between the authorities of the two countries intending to raise the professional capacities has continued. In this context, two CAA inspectors benefited from free attendance in the workshop "Supervision of operations with performance-based navigation (PBN)", organized by the French Civil Aviation University ENAC (Ecole Nationale de l'Aviation Civile) in Toulouse, France, from 16 to 20 June 2014. The primary goal of this workshop was to describe in general ICAO's requirements regarding performance-based navigation (PBN) and the actions that are being taken to implement PBN-based operations. The focus of this workshop were the supervisory activities that are to be conducted by the

National Supervisory Authority to ensure that such operations are planned and implemented in accordance with regulatory requirements.

• **Bilateral Cooperation with Hungary**

On 3 December 2014, the Director General of the CAA and Director of Aviation Authority of Hungary, in Prishtina, signed a Memorandum of Understanding for technical cooperation in all areas of regulatory responsibility, with emphasis in the field of air navigation services. The memorandum, inter alia, provides for the exchange of experts, technical documentation and audit practices. Cooperation between these two authorities has a special importance considering temporary responsibilities delegated by NATO to the Hungarian state for the provision of air navigation services in the upper airspace of the Republic of Kosovo.

On 12 June 2014, the CAA was represented by HungaroControl at the ceremony organized on the occasion of opening Kosovo's upper airspace. This high-level event was attended by Ministers of the Government of Hungary as well as NATO representatives. All speakers in this ceremony commended the opening of Kosovo's upper airspace as a great achievement towards normalization of Balkan airspace.

• **Bilateral Cooperation with Croatia**

Upon the invitation of the Croatian authorities, in August 2014, representatives of CAA and ANSP met in Zagreb with the highest institutional officials responsible in Civil Aviation in Croatia. The Croatian counterpart promised to support Kosovo authorities from in their goals for integration into international aviation organizations and normalization of the Republic of Kosovo's lower airspace.

a) **Regional Multilateral Cooperation**

In 2014 two high level regional meetings in the field of civil aviation were held. The first was held from 12 to 14 March 2014 in Macedonia and the second on 6-7 November 2014 in Bulgaria. Participants in these meetings were representatives of 10 countries of the region as well as representatives of international aviation organizations.

The purpose of these meetings, which the participants found to be very useful, was to deepen cooperation between the CAAs, discuss the different cooperation advantages and benefits in all fields of civil aviation.

• **Initiative to establish a Joint Service Provision Area**

The initiative for the establishment of the Joint Service Provision Area is a regional project that started in 2013 and aims to create conditions for deeper cooperation between CAAs and Air Navigation Services Providers of the region. Some of the forms of cooperation provided under this initiative are sharing professional expertise, optimal use of airspace, and cooperation in the implementation of the latest technologies in the field of air traffic management. The regular meeting of General Directors of Civil Aviation Authorities and Executive Chiefs of Air Navigation Services Providers of the regional countries, who are members of JSPA (Joint Service Provision Area) initiative, was organized on 24 April 2014, in Tirana. During the meeting, the parties adopted the Framework Initiative Document, which will be the base document for all future actions and projects that will be organized within it. Also during the meeting it was reported about the work performed until this date, and projects planned for the future were approved.

The JSPA activities continued on 4 and 5 September 2014, in Tivat of Montenegro. The meeting agenda consisted of different topics that had to do with the reporting on actions undertaken so far and planning of activities that will be undertaken in the future within the JSPA. Participants agreed to work together, and present projects for the implementation of PBN (Performance-Based Navigation) in the region, as well as the concept of Free Route Airspace and environment protection.

b) **Coordination of technical assistance in the field of aviation**

The CAA is the focal point on all aviation technical assistance projects provided to our country by the EU, in the framework of instruments available to states that aim for membership in the EU. During 2013, the CAA has benefited from EU funds through the EASA IPA II project and the ISIS Programme.

- **EASA IPA II Project**

EASA IPA II project is funded by the EC to support the CAAs of the states which are signatories of the ECAA Agreement in staff capacity building. The project, which started in 2012, was concluded in March 2014. The activities of this project, developed at the beginning of the year, out of which the CAA's inspectors also benefited, are presented in the list of professional trainings in Annex 1.

- **ISIS Program**

The ISIS program (Implementation of the Single European Sky in South East Europe) is an initiative funded by the European Commission for the support of the South-East European countries in the implementation of the Single European Sky (SES) and the ECAA Agreement. This program's main objectives are to strengthen and develop the National Supervisory Authorities (NSA) in the region, transposing SES legislation into the legal framework of the countries of the region, implement safety culture and establish training standards. Kosovo's CAA is part of this project since the signing of the ISIS agreement between the countries of the region and the European Commission in April 2008. ISIS II program is a successful continuation of ISIS I, which focused on the legal package SES I.

ISIS II PROGRAM ACTIVITIES

- On 14 January, 2014, the 8th consecutive meeting of the Coordination Platform for the National Supervisory Authorities of the Member States of the European Union was held in Brussels. For CAA as the National Supervisory Authority in Kosovo, it was the first time to participate in these meetings at the level of European countries. Attendance in this meeting was made possible through ISIS Programme, which informed the states participating in this program that even countries outside European Union, which are signatories of the ECAA Agreement, will be allowed to be part in these meetings. Participation in this platform and its working groups enabled us access to the latest developments regarding the EU legislation in relation to air navigation services, and will be a good opportunity for valuable exchange of experiences and best practices in the implementation of legislation in this field.
- On 13 and 14 May 2014, ISIS program held the SES High Level Meeting on the Performance Scheme and the meeting of ISIS Programme Steering Body. These two meetings, held in Prishtina, were attended by representatives of the European Commission, Regional Cooperation Council (RCC), ISIS II Programme, lecturers from EUROCONTROL and the Belgian CAA as well as CAA representatives from the partner countries of ECAA Agreement from region (Kosovo, Albania, Macedonia, Montenegro and Bosnia and Herzegovina).

Picture from ISIS Programme meeting in Prishtina

- The High Level Meeting was intended to inform the parties with the regulatory and technical performance scheme of the SES legislative package of the EU, and the role of Performance Scheme Evaluation Board and responsibilities of supervisory authorities in the implementation of the performance scheme within the Functional Airspace Blocks.

- The meeting of the Steering Body of ISIS II programme was opened by the representative of the EC and the Deputy Secretary General of the Regional Cooperation Council (RCC), an organization that co-chairs the ISIS II Program. The parties approved the conclusions of the meetings, which recognized the needs of ISIS II beneficiaries to move gradually toward the implementation of the SES performance scheme, underlined the need for a transition period to develop processes and capabilities needed, supports the proposal of the European Commission that the performance schemes shall have tentative date for full implementation in 2020 (reference period 3), emphasizes the need that the implementation plans be state-specific, underlines the need to dedicate national resources needed to implement the legislation and support the activities that will take place within ISIS II Programme.

- On 16 and 17 September 2014, ISIS II Program in cooperation with the functional airspace block of Italy, Greece, Malta and Cyprus (BLUE MED FAB) organized the workshop on of Single European Sky (SES) Performance Scheme, which was held in Rome, Italy. The purpose of the workshop was to provide participants with a general understanding of the SES performance scheme requirements and processes to facilitate the gradual implementation of the scheme in ISIS Programme beneficiary countries.

- On 9-10 December, the consecutive meeting between ISIS's Secretariat and representatives of the CAA was held in Prishtina. The purpose of this meeting was to continuously monitor the work of the National Supervisory Authority in the implementation of SES II and was partly related with the beginning of the implementation of the SES Performance Scheme. Also, it was discussed about steps to be taken in developing internal procedures regarding performance measurement and monitoring, and the methodology to be used at national level in order to achieve the implementation of the SES Performance Scheme.

• TAIEX Technical Assistance

The Workshop entitled "Multilateration Systems (MLAT)" took place in Tirana on 10 and 11 April 2014, where two inspectors of air navigation services in Kosovo attended as well. This workshop was supported and funded by TAIEX. The main aim was to provide general description of MLAT Systems and the importance of these systems in general aviation development. Furthermore, representatives of PIA Adem Jashari -Traffic Control, representatives of the regional countries and experts from ICAO, ENAC, Austrian Control, etc, participated in this event. They presented an overview of the technical and operational requirements, necessary to implement multilateration systems (including regulatory requirements, benefits provided by developing MLAT systems as well as implementation costs). In addition to these requirements, practices of countries who have already introduced this system in operation were presented as well.

7.10 REGULATORY ACTIVITY

The basic function of CAA is the supervision and regulation of civil aviation activities in the Republic of Kosovo in order to guarantee safe operations in accordance with applicable standards. This is achieved through inspection, auditing, licensing and certification. The CAA has professional and competent personnel for the regulation of civil aviation in the country. The Republic of Kosovo has a Law on Civil Aviation, which is considered by the European Commission as a model law for all Western Balkan countries. The CAA regulatory activity involves the safety of civil aviation in general and the economic regulation of airports and air navigation services providers in the Republic of Kosovo. Below, we will provide a brief overview of the regulatory activities of the CAA in the field of aviation safety, divided into the following categories: flight safety, air navigation services and aerodromes. Also, an overview of activities in the economic regulation of the airport, the air navigation service provider and ground handling providers will be provided.

a) Flight Safety

During 2014, CAA issued the first licenses for delta-plane and paragliding pilots. After compiling a catalogue of questions for the candidates undergoing the theoretical exam for obtaining the paragliding pilot license, CAA has developed the exams, hosted the theoretical and practical exams, and finally licensed the candidates who successfully completed the exams.

In addition, six new regulations have been drafted and entered into force, three of which are implementing regulations, two general aviation regulations and one deriving from the Law on Civil Aviation. Ongoing inspections and audits of aviation operators have been carried out to ensure that their operations are in full compliance with international standards and applicable legislation in Kosovo, including manuals and procedures approved by the CAA.

Two technical publications (TP-19 and TP-22) have been drafted and published: the first contains the instructions for operation of lasers, search lights, fireworks and small helium balloons in the airspace of the Republic of Kosovo, and the second is the catalogue of questions for the candidates who undergo theoretical part to acquire delta plane and paragliding piloting licenses.

Several meetings took place with potential parties - Illyrian Airways and Ala Air that may apply for air operator certificates (AOC) - whereby they were informed about the conditions and possibilities to apply for an air operator certificate and about the progress of the certification process.

• Inspection of foreign aircraft on the apron

In accordance with Article 50 of the Law on Civil Aviation, CAA conducted 27 inspections of foreign operator aircraft (SAFA - Safety Assessment of Foreign Aircraft) operating in PIA Adem Jashari.

The aircraft of following airlines were inspected: Pegasus Hava Tasimaciligi AS (PGT), Easy Jet Switzerland SA (EJS), Adria Airways (ADR), Edelweiss Air AG (EDW), Helvetic Airways (OAW), Scandinavian Airlines System (SAS), Austrian Airlines (AUA), Turkish Airlines (THY), Belair Airlines AG (BHP), Germanwings GmbH (GWI), Croatia Airlines (CTN), Air Bucharest (BUR), Freebird Airlines (FBY), Denim Air (DNM), Sun Express (SXS), Onur Air (OHY), Norwegian (NAX), BlueJet (JDI), Titan Airways Ltd (AWC), Germania Fluggesellschaft (GMI).

CAA inspector during the inspection of aircraft at PIA apron

In two (2) of these inspections, 2 findings were concluded. One finding was of category one (with minor impact to security), respectively related to some bolts in the lower part of the aircraft where pilots were informed at the spot. While the other finding felled under category three (with significant impact to security). After taking corrective actions to fix this finding, the plane was allowed to continue operating according to the previous schedule. Pilot-in-command, aircraft operator and the Civil Aviation Authority of the country of aircraft registration were notified about this finding

• Audit of aviation operators

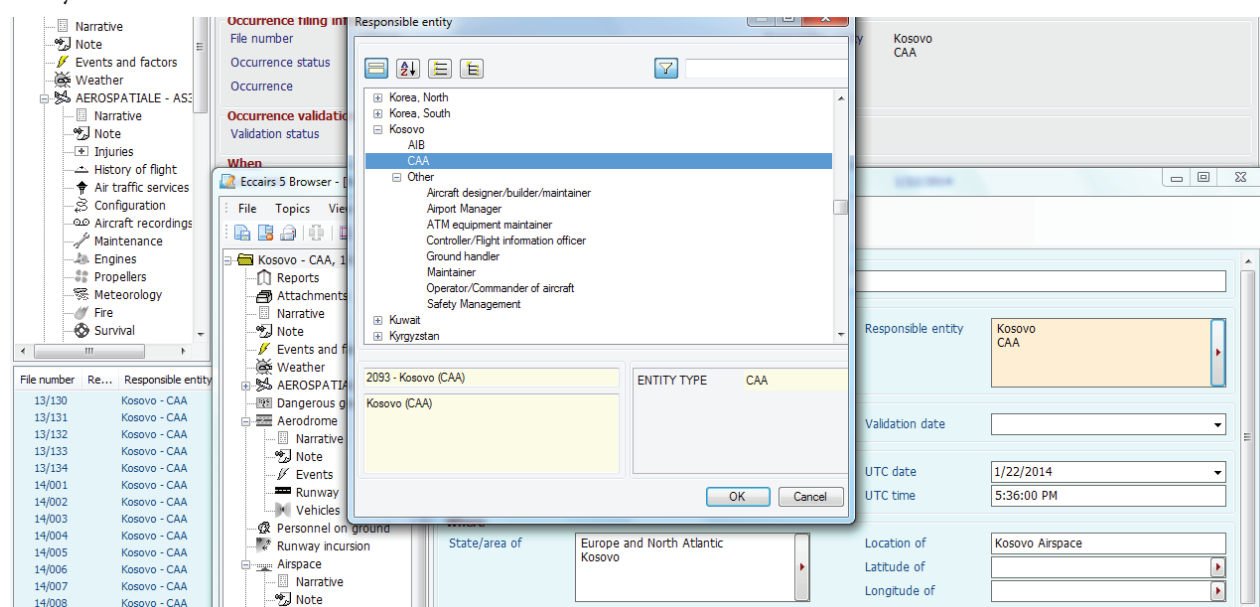
On 23 January 2014, CAA inspectors in cooperation with Irish Aviation Authority (IAA) monitored the examination of Air Transport Pilot License (ATPL) of pilots of Starlite Aviation Ltd. (An operator contracted by EULEX)

in compliance with conditions and requirements of European Aviation Safety Agency (EASA). Cooperation with IAA inspectors also continued during 24-26 November 2014, where the aforementioned, audited the air operator Starlite Aviation Ltd. in terms of approving the operator for Helicopter Emergency Medical Services (HEMS) and Night Vision Imaging Systems (NVIS).

On 22 October 2014, CAA inspectors, in cooperation with CAA inspectors from South Africa (SACAA), audited the authorized maintenance organization (AMO 0927/PRN) of air operator Starlite Aviation Ltd..

• Occurrence reporting in aviation

Through the occurrence reporting system in civil aviation, the CAA receives information relevant to aviation safety, conducts assessment, processing, investigation, storing and dissemination, with the sole objective of preventing accidents and incidents, excluding attribution of guilt or responsibility. Therefore, the CAA identifies risks that may affect the safety of civil aviation in Kosovo and after investigation and analysis of occurrences and monitoring their trends, takes measures to prevent the recurrence of such occurrences and thus helps improvement of aviation safety.

View of the database of reported occurrences

In order to manage reported occurrences and store them in a database, the CAA uses the ECCAIRS (European Coordination Centre for Systems of Accident and Incident Reporting) software.

During 2014, CAA received a total of 174 occurrences reports, including 35 reports of aircraft bird strikes and 33 reports of aircraft laser light illumination. Occurrences were reported by the airport staff, ANSP and airlines operating in Kosovo. These occurrences were processed, stored into the ECCAIRS database system and investigated by the CAA inspectors. 127 of them have already been closed, while 47 are in the process of investigation and implementation of corrective measures by the aviation operators

• Dangerous Goods

During 2014, 23 permits were issued for transport of dangerous goods cargo by air. These permits were issued to various companies, licensed by MIA to import weapons and ammunition. Of these, 22 permits were issued to Turkish Airlines while one permit to Croatia Airlines.

On 24 February 2014, the amendment of the training course materials on dangerous goods for the ground attendants (cat. 9) and the security screening personnel (cat. 12) in the PIA Adem Jashari was approved. This course was

monitored by the CAA, where 20 PIA employees participated and successfully passed the test. Also, the course material for dangerous goods for apron staff (cat. 8) and warehouse staff (cat. 5) was revised, while periodic training course on dangerous goods in PIA Adem Jashari for apron staff (cat. 8) and warehouse staff (cat. 5) was approved.

• Supervision of General Aviation

This year, 2014, was characterized by increased general aviation activities. On 1 February 2014, CAA organized a meeting with officials of the Aeronautical Federation of Kosovo and Kosovo aero-club representatives in order to inform them about the legal requirements arising from the regulations of general aviation in the Republic of Kosovo. During the year, CAA approved some activities of this Federation member's, such as paragliding flights, which were conducted on 12 and 13 April 2014 in Skorobishtë-Prizren, on 26 and 27 July in the mountains of Istog, and on 23 and 24 November 2014 in the village Kaçandoll, Podujevë. Furthermore, the organization of paragliding training in simulation of flight incidents (SIV), which took place on 3-5 October on Ujmani Lake, an activity organized by a northern Mitrovica air club, was monitored.

Paragliding activities in the Kaçandoll village

On 7 November an air operation with remotely piloted aircraft system (RPAS) weighing less than 20 kg in the village Boletin in Mitrovica was authorized after assessing the relevant documentation for this type of activity.

Two general aviation flights under visual flight rules (GAT-VFR) were approved for the purpose of calibration of navigation equipment for PIA Adem Jashari - Air Control, as well as aerial spraying of areas affected by ticks (arachnids).

• Licensing of first paragliders in the Republic of Kosovo

During 2014, CAA issued the first license for of delta planes and paragliding pilots. This achievement comes as a result of great work, initially in preparing the database catalogue of questions for the theoretical exam. This catalogue contains 185 questions from seven (7) disciplines of the aviation sphere and is in compliance with the legal requirements of Regulation no. 1/2012 on conditions and manner of use of delta planes and paragliding.

The theoretical part of the exam was held in December, whereby 17 candidates took this test. The practical part (the flight) was also conducted in December, in Skorobishtë village, Prizren. Air testing phase was taken by a total of nine (9) candidates, who successfully passed the theoretical exam. All nine candidates passed the practical part as well and therefore have been issued with the first delta plane and paragliding pilot licenses in Kosovo. In addition

to the theoretical and practical testing, all applicants also took the medical examination in accordance with the requirements of the Law on Civil Aviation. Meeting medical criteria is a prerequisite to undergo theoretical and practical exam for acquiring the license.

In January 2015, we will continue with the second group and with new candidates, who are expected to apply for Republic of Kosovo licenses.

Kjo licencë është e vlefshme vetëm me certifikatën mjekësore numër: Ova dozvola vredi samo uz sertifikat o zdravstvenoj sposobnosti broj: This licence is valid only with medical fitness certificate number:		
RKS/AMS-		
Gradimet Ovlašćenja Ratings	Vlen deri më Važi do Valid until	Autorizuar nga Po ovlašćenju Authorised by
Vërejtje/Primedbe/Remarks		

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo

CAA
Autoriteti i Aviacionit Civil i Kosovës
Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva Kosova
Civil Aviation Authority of Kosovo

**LICENCË E PILOTIT TË
DELTAPLANIT DHE PARAGLAJDIT**
Dozvola pilota zmaja i paraglajdera
Hang-Glider and Paraglider Pilot
Licence

Nr. Serik:
Serial No.: **RKSAAC601**

Lëshuar në përputhje me Ligjin Nr. 03/L-051 për Aviacionin Civil
Izdato u skladu sa Zakonom Br. 03/L-051 o Civilnom Vazduhoplovstvu
Issued in accordance with the Law No. 03/L-051 on Civil Aviation

The delta plane and paragliding license issued by CAA

• Aviation Medicine

On 31 January 2014, following the audit, the certificate of the National Institute of Occupational Medicine (NIOM) in Gjakova was extended for a period of 3 (three) years as an Aviation Medical Centre (AMC) in the Republic of Kosovo. Moreover, on 1 August 2014, in accordance with the Memorandum of Cooperation between the CAA of the Republic of Kosovo and the CAA of the Republic of Albania, CAAA has officially recognized the NIOM in Gjakova as Aviation Medical Centre and recognized AME credentials (Authorized Medical Examiner) of three doctors performing these responsibilities in Kosovo. This paved the way for the examination of the first controller of the air traffic from ALBCONTROL in the aviation medical center in Gjakova.

During the year, the aero-medical section within the CAA issued 8 medical certificate of class 3 (7 for air traffic controllers in PIA Adem Jashari and one for the air traffic controller of ALBCONTROL, air navigation services providers in the Republic of Albania) and 21 medical certificates of class 2 to members of the Aeronautical Federation of Kosovo and cabin crew members of Adria Airways.

During 2014 authorization was extended to two more doctors as Authorized Medical Examiner for a period of 3 (three) years, as provided by the applicable legislation.

• Banned Aircraft in Kosovo

According to Article 45 of the Law on Civil Aviation, aircraft of airlines which were banned by the EU to operate within the EU airspace are not allowed to fly in the airspace of the Republic of Kosovo. Moreover, the updated EU banned airlines list is posted online in the official website of the CAA.

During 2014, no flight has been carried out by any airline from this EU list within the airspace of the Republic of Kosovo

• **Licenses, certificates and permits approved, including their suspensions and revocations**

License/certificate/permit	LCA Reference Number	Number
Permit for air transport of dangerous goods shipments	Article 57	23
Medical Certificate, class 3	Article 37	8
Medical Certificate, class 2	Article 37	21

Presentation of certificates and permits issued by the CAA for operators/staff

b) Air Navigation Services

• **Air Navigation Service Provider**

Air navigation services in the airspace of Kosovo are provided by PIA Adem Jashari - Traffic Control, which until April 2011 operated as a division of PIA Adem Jashari. PIA Adem Jashari – Traffic Control has become formally independent as a separate entity when the concession of Prishtina International Airport took place by the private partner, the Turkish-French Limak - Aéroports de Lyon consortium.

PIA Adem Jashari – Traffic Control provides air traffic control (ATC) services for communication, navigation and surveillance (CNS), aeronautical information services (AIS) and meteorological services (METEO) in Kosovo's lower airspace. PIA Adem Jashari-TC has a total of 30 air traffic controllers licensed by the CAA under Regulation no. 5/2012 of CAA.

CAA Inspectors in one of the PIA Adem Jashari TC buildings

In April 2014, the Assembly of the Republic of Kosovo adopted the Law No.04/L-250 on the Air Navigation Services Agency, which provides that PIA Adem Jashari-TC shall become Air Navigation Services Agency in the Republic of Kosovo.

During 2014, some departments of PIA Adem Jashari-TC were relocated to the new building, which was built along with a new air traffic control tower as part of capital investments the airport concessionaire was obliged to carry out.

Certification of PIA Adem Jashari TC by the CAA is an obligation required by the applicable legislation, respectively by Regulation no. 12/2010 of the CAA and is intended to verify that the security services provided by PIA Adem Jashari TC constantly remain at the appropriate level, thus enabling Kosovo air transport to be safe. Since December 2013 PIA Adem Jashari TC, fulfilled all regulatory requirements relating to security management, thus ensuring an adequate level of services provided under Regulation no. 7/2012 which are part of certification conditions. However, regulatory requirements relating to financial aspects under the said Regulation are not yet fully met. The moment that PIA Adem Jashari TC will meet the requirements of the aforementioned Regulation with regard to the financial aspect, it will be certified by the CAA.

• Continuous oversight of Air Navigation Service Provider

Within the continuous supervision of air navigation service providers, in 2014, CAA has conducted 2 audits and 1 inspection in PIA Adem Jashari-TC, as described below:

- During 5-7 May 2014, was conducted the planned audit aiming to verify the implementation of a number of regulatory requirements deriving from Regulation no. 7/2012, namely provisions regarding investigation of safety occurrences, safety surveys and assessing and reducing threats. Part of this audit was verification of progress and implementation of safety requirements in relation to two changes in ANSP, classified as major changes related to the new equipment DVOR/DME and relocation to the new tower.
- In the period 3-5 September 2014, pursuant to the Regulation no. 6/2012 was also inspected the relocation process of AIS (Aeronautical Information Service) and MET (Meteorology) departments to the new location.
- During 15-18 December 2014 the planned audit was conducted for the purpose of supervising the fulfilment of all procedural points, which are part of the departmental manuals related to quality of overall services delivery. Furthermore, the maintenance of some equipment was inspected, which had recently become part of the network for provision of air navigation services, and the addressing of findings which remained open from the last audit was monitored.

The audit team was particularly satisfied with the dedication and commitment of the ANSP management and staff in the full implementation of corrective steps proposed by previous audits, although ANSP still faces challenges in their full and effective implementation. A report with closed findings and those that remain open has been submitted to ANSP and close cooperation is expected with PIA Adem Jashari - TC regarding closing the findings that remained open.

• Supervision of professional competency maintenance of operational staff at ANSP

During the month of December, competency assessment of operational staff was organized at PIA Adem Jashari - Traffic Control, a process that is supervised by the ANS Department of the CAA. The annual competence assessment is important to ensure that the level of competence of staff is adequate in order to ensure the safety of services provided by PIA Adem Jashari – TC. These services are of great importance for aircraft that fly in the skies of the Republic of Kosovo.

• Changes to ANSP systems

Provision of air navigation services is very sensitive to the risks that may occur during daily work. The main purpose of these services is to prevent collisions of aircraft in the air and on the ground.

For this reason, the safety management system requires that prior to any change taking place, however small it is on the systems of air navigation service providers, to undertake appropriate steps to ensure that the change will not cause intolerable risks to the system. According to CAA Regulation no. 6/2012, which transposes Regulation No. 1034/2011 of the EC, providers of these services are obliged to notify the CAA of any planned change that could affect safety, and also are required by Regulation no. 7/2012, which transposes Regulation No. 1035/2011 of the EC, to assess the potential risks and take all the necessary precautionary steps to avoid them before they start implementing the changes. If the notified change is classified as a change with a great impact on the safety of flights, or has a high level of risk, then the CAA must approve the change prior to it being introduced into operation. While the changes that are notified to the CAA, which are estimated to have an acceptable level of risk, are conducted by ANSP under procedures approved by the CAA, which are part of the safety management system of the air navigation service provider, although they do not require any special approval from the CAA.

During 2014, CAA was notified for a total of 5 changes in the Provider's system PIA Adem Jashari-TC. The notified changes, classified as major changes which require approval by CAA when implemented are as follows: relocation

During 2014 two notified changes in previous year were received: relocation of AIS and MET departments, reported in 2013, received on 11 September 2014, whereas the change reported on 13 May 2011 in relation to installation of new radar MODE S in Golesh, was received by CAA on 28 March 2014.

The CAA is responsible for the issuance and renewal of licenses for air traffic controllers providing air control services in territory of Republic of Kosovo.

Considering the importance of traffic control service in flight safety, the controllers shall fulfil a range of requirements and conditions to maintain their licenses and approvals, arising from Regulation no. 5/2012 on licensing of air traffic control. The requirements are mainly related to the level of professional competency, respectively to attending updated professional trainings and exercising duties of air traffic controller for a certain number of hours within a year. The controllers also are subject to professional evaluation on annual basis, in order to verify the level of skills. Other requirements arising from the legislation are related with controller's medical condition, whom should be certified with medical certificate of class 3 during the whole time. Particular attention is paid to English language skills, as the communication in international aviation is done in this language. English language skills are evaluated periodically and are taken into account when issuing or renewing the license. CAA is obliged to ensure high security level in providing air navigation services in the Republic of Kosovo's airspace, hence verifying the fulfilment of these requirements on yearly basis and licensing air traffic controllers based on that.

[illegible]

Air Traffic Controller license issued by CAA

- During February to April, two student controllers who successfully completed the On-the-Job Training were issued the air traffic controller license, which enables them to henceforth exercise full controller responsibilities in capacities for which they have been issued a license.
- On 25 October 2014, was conducted the revalidation of ratings for two air traffic controller of third controllers generation at PIA Adem Jashari - TC. The revalidation of ratings for these controllers is made after they have successfully passed competency assessment for Tower unit (BKPR/TWR) and after Regulation no. 5/2012 requirements were met.
- On 31 December 2014, CAA renewed licenses of 23 air traffic controllers currently serving in Air Traffic Control Service in PIA Adem Jashari-TC.

Licensing of Air Traffic Controllers (ATC)	Number of licenses
Renewal of licenses for ATC	23
Revalidation of ratings	2
Licensing of ATC students	0
Licensing of ATCs	2

Licenses issued to air traffic controllers by CAA

c) Aerodromes

Regulatory and security airport supervision is achieved through certification of aerodromes, conducting audits and inspections, as well as through monitoring activities to verify and ensure compliance with relevant legislation and standards.

PIA Adem Jashari was certified on 1 December 2008 by the CAA as an international airport in accordance with the Law on Civil Aviation Regulation of CAA No.1/2008 for aerodromes. In 2011, the airport was given under concession and its management passed into the hands of the private operator, Turkish-French consortium Limak - Aeroports de Lyon (International Airport Limak Kosovo JSC). On 8 November 2013, based on legal requirements, on the occasion of transfer of operations at the new terminal, the CAA has amended the operator certificate Limak Kosovo International Airport JSC (LKIA).

• Continuous safety oversight of PIA Adem Jashari LKIA

According to the plan of activities for regular oversight of PIA Adem Jashari, CAA carried out 4 planned inspections and some other inspections as part of occurrences investigation.

Planned inspections were focused in verifying the implementation of applicable standards for aerodrome operators in Republic of Kosovo, such as receiving and processing passenger to/from aircraft, rescue and firefighting services, monitoring and inspecting of obstacles within airport protected areas as well as inspection of the new aircraft fuel warehouse, stationed in the airport and operated by operator ExFis LLC.

Two unplanned inspections were conducted as a result of reported occurrences of aircraft bird strikes and verification of recommendations implementation arising during investigation of these occurrences. Other inspections related to the investigations of reported occurrences in CAA have been carried out as well. All inspections have been reported in writing, and findings from inspections have been closely monitored until they were closed.

Department of Aerodromes reviewed and approved the new versions of: Airport Services and Operations Manual, Emergency Plan, Wildlife Management Program at Prishtina Airport, security assessments approvals (e.g. relocation of radar in PIA Adem Jashari), manuals, procedures, and particularly evaluated the procedures for monitoring barriers within the airport protected areas, different processes and maps submitted by PIA.

• Comprehensive Emergency Exercise at PIA

In October 2014, the operator Limak Kosovo International Airport JSC (LKIA) organized a comprehensive emergency exercise in PIA Adem Jashari, an exercise which needs to be organized every two years to meet the obligations arising from Regulation no. 1/2008 of CAA on aerodromes and Annex 14 of the International Civil Aviation Organization.

The comprehensive exercise simulates an emergency resembling reality (a real accident) and involves activation of all functions responsible for response and deployment of all airport and state agencies resources at the scene. The exercise is used to test the readiness and preparation of the operator in emergency response.

In this exercise, separated in three phases (preparatory phase, exercise phase and post-completion phase) participated a large number of state agencies (as active participants or as observers) such as: Kosovo Civil Aviation Authority, air navigation services provider in Kosovo, Emergency Management Agency, Kosovo Security Force, Ministry of Health, KFOR, EULEX, airlines representatives, Commission on Investigation of Aeronautical Accidents and Incidents, etc.

Based on meetings held after the exercise and reports received from various agencies, including the Civil Aviation Authority, the exercise demonstrated a high readiness response ensuring that the airport can successfully withstand a possible emergency. On the other hand, several points that require improvement were highlighted, which generally relate to communication and coordination between units during the response.

Scene from the emergency exercise at PIA

• Approval of the Vali Ranch Heliport

On 28 August 2014, the CAA approved the first heliport in Kosovo. Operator Kosovo Air Service LLC was authorized to operate the heliport, located in the village Përlepnice of Gjiilan, within the business complex Vali Ranch. Approval is issued in accordance with Law No. 03/L-051 on Civil Aviation and Regulation no. 3/2012 on Approved aerodromes, which defines the terms and conditions for regulating the safety of aerodromes available for public use, but that are not subject to certification.

Vali Ranch Heliport in Përlepnica, Gjiilan

From the moment of applying for approval of the heliport, and throughout the evaluation process, the CAA had a number of briefing and consultation meetings with the applicant, and conducted numerous visits and inspections, to closely supervise the construction works of the infrastructure and drafting of relevant procedures. The process was concluded with a final audit that was conducted on 15 August 2014, which included the audit of physical characteristics, visual signs and associated infrastructure, verifying proper equipment, training of staff, maintenance and operation procedures, etc. After evaluating the documentation and auditing the Heliport, it was concluded that the applicant meets the standards and on 28 August 2014, the CAA has issued the approval for the Vali Ranch Heliport for operator Kosovo Air Service LLC.

Vali Ranch Heliport is a grass field heliport. For flights from this heliport only visual flight rules (VFR) shall apply and they will have recreational character, namely taking off from this heliport, transporting passengers to provide aerial views and returning to the starting point.

• Implementation of regulations in the field of aerodromes

Within the framework of responsibilities for regulating protective areas of the airport, the CAA has continued with the implementation of Regulation no. 2/2010 on marking of obstacles and Regulation no. 5/2010 on airport protection area.

• High-voltage line project near Gjakova Airport

CAA had close cooperation with KOSTT in relation to the project for building the high voltage line that will pass close to Gjakova Airport. After document assessment by CAA experts and Department for Drafting Instrumental Procedures in ANSP, in accordance with the above regulations, and after some changes in the layout of the line, obstacles that this high voltage line could cause them to air operations at the airport of Gjakova were prevented. At the end of the process, on June 17, 2014, CAA granted the consent for construction of 400 kV line route Albania-Kosovo, in the area near Gjakova Airport.

Images from Gjakova Airport

• Obstacle marking in airport protection area

Obstacle, in relation to the aerodrome, means all fixed objects (whether temporary or permanent), or parts thereof, that are located in areas that are intended to be used for the surface movement of aircraft or that extend above a specific area that is intended to protect aircraft in flight, as well as objects with a height of 100 m or more above the surface of the ground regardless of the location in which they are found.

During this period, in cooperation with the owners/operators of facilities that are considered as obstacles, the marking of all obstacles in the mountain of Golesh and those identified in the protection area of the Prishtina airport was coordinated.

Marked antennas

d) Economic Regulation

The CAA is responsible for the economic regulation of airports and providers of air navigation services in the Republic of Kosovo. Economic regulation of these operators means the measures that are undertaken by an aviation regulator to ensure that the fees that are set by the airport and the air navigation services provider to airlines are set in a reasonable, transparent manner and applicable to all without discrimination. Moreover, the regulator ensures that these fees are set only after providers and service users consult each other by offering information to each other in a transparent manner. The CAA only regulates and approves aeronautical charges related to the services which an airport or an air navigation service provider offer exclusively without competition, such as passenger service fees, landing fees and terminal air navigation fee. Also, the regulator ensures that the financial viability of operators is at an appropriate level in order not to affect the safety of operations

• Economic Oversight of the airport

The analysis of audited financial statements on the financial state of the airport at the end of 2013 showed the positive business and financial viability of the airport. It has also been checked that the insurance policy was extended in time. This is another important element of economic oversight of operators in the field of civil aviation

On 6 March 2013, the CAA has approved the Incentive Program for PIA Adem Jashari, which was offered to all airlines operating in this airport. Financial incentives were offered to companies that develop new routes, those that increase the number of flights to existing destinations, which have high traffic volume, etc. CAA encourages every airport operator's proposal for providing incentives to airlines when the conditions for their provision are not discriminatory and provided in accordance with ICAO and EU standards. The incentive program is valid for one year. The airport operator has expressed interest in continuing the validity of the current program.

• Economic oversight of the ANSP and assessment of financial conditions for certification

Routine economic oversight of Publicly Owned Enterprise PIA Adem Jashari - Traffic Control (ANSP) during 2013 was aligned with its certification process as a provider of air navigation services, based on the application that the company has made with the CAA at the end of 2012

Audited financial statements for 2013 have shown that ANSP completed 2013 with minor financial loss, which relates mainly to financial obligations inherited from the separation from the airport, due to amortization, and inability to generate revenues from upper airspace services. As the financial situation could jeopardize safety, CAA has hesitated to certify the ANSP despite it have fulfilled the safety and security conditions, confirmed by respective CAA and MIA inspectors.

CAA informed the Government Inter-ministerial Commission, responsible for publicly owned enterprises, about the financial situation which is preventing ANSP's certification, in line with the Government's commitment in the SAA Action Plan.

However, entry into force on 15 May 2014 of the Law on Air Navigation Services Agency has been a positive development, whereby ANSP will transform into a state agency and a separate budget organization. This enables, inter alia, gaining government grants and overcoming financial difficulties, which are hampering ANSP's certification by the CAA.

The CAA has ensured that the ANSP possesses an insurance policy with coverage valid for personal injury. During 2014, the CAA has not received any proposal for approval of changes to the terminal navigation fee, which the ANSP collects from the airlines for the services provided.

• Economic oversight of groundhandling providers

There are two groundhandling providers at Prishtina Airport, which are approved by the CAA for this purpose: the airport operator Adem Jashari LKIA as provider of a wide range of services (passenger service, baggage processing, to the aircraft on the ground etc.) as well as EXFIS LLC which supplies aircraft with fuel. Both operators are in constant supervision by the CAA on the maintenance of safety and economic criteria.

The two companies, through independent auditors' reports, reviewed by CAA, demonstrated a stable financial position, and moreover, demonstrated fulfilment of Article 4 of Regulation no. 4/2011 of the CAA on groundhandling, which requires that in cases where operators also provide other services, the financial accounts of the service activity on the ground should be separated from other activities they provide.

Also, it has been ensured that EXFIS LLC. is equipped with an insurance policy and has valid coverage on personal injury.

Aircraft on the apron being supplied with kerosene

7.11 LEGISLATIVE ACTIVITY

Among the most important fields of activity of the CAA is to issue bylaws for implementation of the Law on Civil Aviation, adopting international civil aviation standards (known as Standards and Recommended Practices "SRP" as Annexes to the International Convention on Civil Aviation) and for the implementation of EU legislation in the field of civil aviation, both in terms of HPEA Agreement and others, which are applicable for EU Countries, but that have not yet become part of this Agreement.

Consequently, during 2014, as in previous years, the CAA continued with the issuance of several very significant regulations, which have made it possible to adopt several international standards of civil aviation in Republic of Kosovo as well as regulating of some areas important for the civil aviation in the country. The CAA has designed a model of adopting these standards, which has been lacking in the practice of law in the country and beyond. The ICAO Convention SRPs are applicable in the Republic of Kosovo by means of the Civil Aviation Law, but considering that each of these Annexes contains parts that may not be applicable in our country and therefore should be excluded. The CAA has designed a model of adopting all standards that can be applied. Moreover in order to increase safety standards, through CAA implementing procedures, implementation of a number of recommended practices by ICAO has become mandatory, which are not binding to the states. This model is in compliance with ICAO Convention. Hence nearly all SRPs of ICAO convention, in a way, have become applicable in Republic of Kosovo legal order. Through this the legal framework for civil aviation regulation in our country is considerably closer to completion.

a) Bylaws

• Transparency in the legislative regulatory process

The CAA applies transparent procedures during the issuance of bylaws in compliance with Administrative Instruction no. 1/2012 on public consultation procedures. All CAA bylaws are subject to public consultation of stakeholders. This consultation follows the procedures and time limits provided, during which each stakeholder, whether natural or legal person has the right to give comments, suggestions or require additional information from CAA structures that issue a draft-act of public consultation. The form of receiving these comments/suggestions from stakeholders can be organized in the form of roundtables, depending on the number of the interested, or through electronic correspondence.

After completion of the public consultation process, the CAA structures within 15 days are required to prepare a report which provides answers on the comments received, and explains the reasons for accepting or rejecting suggestions to change the provisions of sub-legal act that is the subject of public consultation.

Seven (7) reports have been drafted on public consultation of stakeholders in relation with nine (9) draft-regulations, which were under public consultation procedure, from 1 of January until 31 December 2014.

Receiving of comments and remarks from stakeholders during this time was done by applying the envisaged procedure with article 5.3 of Administrative Instruction no. 1/2012 (written consultation).

Below are the bylaws that were issued during 2014, following the stakeholder's public consultation procedure:

Regulation no. 01/2014 on professional training of employees and other aerodrome contracted workers, providers of groundhandling services, and users of aerodrome services providing self-handling of groundhandling services

This regulation defines standards and requirements for professional training of airport employees, providers of groundhandling services, etc. Moreover, this regulation defines conditions and requirements for authorization of organizations for professional training within the scope of aerodromes.

The regulation went through public consultation process during December 2013, whereas it entered into force on 14 February 2014.

Regulation no. 2/2014 on implementation of Annex 3 to the Convention on International Civil Aviation on Meteorological Services

This regulation is related to meteorological services and transposes the standards and recommended practices arising from Annex 3 of the Chicago Convention. Regulation passed public consultation process and entered into force on 18 February 2014.

Regulation no. 3/2014 on Helicopter take-off and landing areas outside aerodromes

The regulation sets out the conditions for operation of helicopters outside aerodrome areas. The Regulation passed public consultation process and entered into force on 18 February 2014.

Regulation no. 4/2014 on Personnel licensing

The regulation sets out the conditions for licensing of aviation personnel according to requirements of Annex no. 1 of the Chicago Convention. The Regulation passed public consultation process and entered into force on 19 February 2014.

Regulation no. 5/2014 on Airworthiness of aircraft

The regulation sets out the conditions for airworthiness of aircraft according to requirements of Annex no. 8 of the Chicago Convention. The Regulation passed public consultation process and entered into force on 19 February 2014.

Regulation no. 6/2014 on remotely piloted aircraft systems weighing less than 20 kilograms

The regulation sets out conditions for operation of remotely piloted aircraft systems weighing less than 20 kg. The Regulation passed public consultation process with all stakeholders, including KFOR and entered into force on 8 April 2014.

Regulation no. 7/2014 on Operation of Aircraft

This regulation envisages aircraft operating conditions in the Republic of Kosovo in accordance with Annex 6 of Chicago Convention. The Regulation passed public consultation process with all stakeholders, and it entered into force on 17 April 2014.

Regulation no.8/2014 on Conditions and methods of transporting dangerous goods by air

Regulation no. 6/2011 for the transportation of dangerous goods by air has been replaced with this regulation. The regulation was drafted in the third quarter of this year, when public consultation with stakeholders was conducted on 29 August to 9 September 2014. The Regulation entered into force on 25 October 2014.

Regulation no. 9/2014 on Aeronautical charts

This regulation enabled the implementation of the Standards and Recommended Practices as set forth in Annex no. 4 of the Chicago Convention regarding aeronautical charts. A number of recommended practices have become mandatory standards as a sign of advanced development of this field in the Republic of Kosovo. Its entry into force on 29 November 2014 was preceded by a public consultation process with stakeholders during the dates 14-28 October 2014.

Draft-regulations

- For amending and supplementing Regulation no. 1/2011 on Airport charges. This regulation was drafted with the aim of harmonizing the current regulation with EU Directive no. 2009/12/EC. The regulation is in the process of internal consolidation.

Regulation on fees collected by CAA. This regulation replaces Regulation no. 7/2011 on Fees levied by Civilian Aviation Authority of Republic of Kosovo. Public consultation for this regulation started on 20 December 2014 and ended on 23 January 2015.

b) Executive Decisions

- Decision no. 01/DDG/VE/2014, dated 21 February, 2014, for certification of the National Institute of Occupational Medicine in Gjakova as Aviation Medical Centre;
- Decision no. 02/ZDP/VE/2014, dated March 6, 2014, for approving Incentive Program of PIA Adem Jashari;
- Decision no. 03/ZDP/VE/2014, dated December 18 2014, on appointing Mr. Zlatko Spirkovski as examiner for licensing pilots for delta plane and paragliding;
- Decision no. 04/ZDP/VE/2014, dated December 22 2014, for partial approval of KAF for exemption from payment of fee for issuing pilot license for paragliding.

c) Penalties/Complaints/Disputes

None

d) Difficulties in publishing bylaws

Publication of bylaws issued by the CAA is not envisaged by the Law on the Official Gazette. As a result, access to the CAA legislation is only made available through the official website of the CAA online. Since March 2012, according to a memorandum of understanding with the Office of the Official Gazette, the publication of sub-legal acts of the CAA is conducted in the electronic publication of the Official Gazette website on the Internet. Under this agreement, the part of the CAA site containing legislation online is permanently linked to the website of the Official Gazette (Internet link) while the readers have the opportunity to access the legislation website of the CAA. This is a milestone in the field of public information for the legislative activity of the CAA, as a large number of the public is informed through the Official Gazette, both within our country and abroad. However, such a solution is not sustainable and is not complete.

7.12 TECHNICAL PUBLICATIONS FOR THE INDUSTRY

In order to support the operators in the implementation of the legislation in force, the CAA consistently publishes technical publication for the civil aviation industry. During this year the following manuals were published:

- Technical Publication 19 – Manual for operation of lasers, search lights, fireworks and small helium balloons in the airspace of the Republic of Kosovo.

- Technical Publication 20 – Aerodrome Wildlife Strike Hazard Management.
- Technical Publication 21 – Apron Risk management.
- Technical Publication 22 - The catalogue of questions for the candidates who undergo the theoretical part to get delta-plane and paragliding pilot's license.

A new version of a technical publication was amended and published:

- Technical Publication 05 – Occurrence Reporting in Civil Aviation

a) Publication of occurrences reporting overview

In early 2014, the CAA published the report “Occurrences Reporting Overview 2013”, which summarized all the occurrences reported to the CAA during 2013, which could have had an adverse effect on aviation safety in our country.

According to applicable legislation in the Republic of Kosovo, “occurrence” means an operational obstacle, defect, error or other irregular circumstances that affected or could affect flight safety. Occurrence Reporting contributes to improving the safety of civil aviation enabling deeper knowledge of occurrences and facilitating analysis and monitoring trends to initiate corrective steps.

During 2013, a total of 179 occurrences were reported in CAA, which were classified and categorized depending on the impact on aviation safety, as well as their nature. These reports were drafted by the staff of PIA Adem Jashari, Air Navigation Services Provider and the airlines. “Occurrences Reporting Overview” contains statistics of these occurrences, a brief description for each category of occurrences, as well as a description of some selected occurrences. Also attached to this document are the annexes explaining in detail the significance and effects of aircraft laser illumination when flying in bad weather conditions.

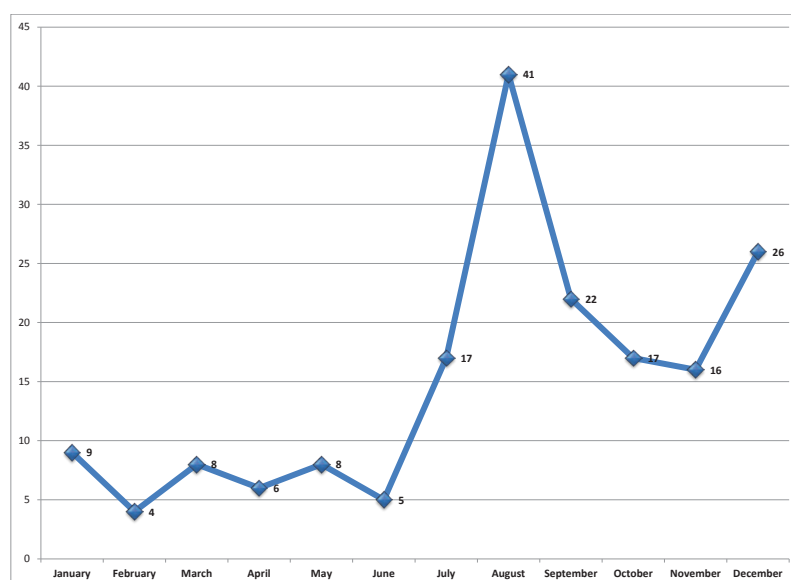

Fig. 6 – Occurrence Reporting Overview in CAA during 2014

With the purpose of establishing the rules on occurrences reporting in civil aviation, in 2009, the CAA issued Regulation no. 1/2009 on occurrences reporting in civil aviation. The sole purpose of occurrence reporting is the prevention of accidents and incidents, and not attribution of guilt or responsibility.

“Occurrences Reporting Overview 2013” document is available on CAA’s official website.

7.13 PUBLIC INFORMATION AND ACCESS TO PUBLIC DOCUMENTS

a) CAA Bulletin “The Aviator”

The Civil Aviation Authority publishes a monthly bulletin with an emphasis on developments in the CAA and the aviation sector in general. This bulletin is distributed to institutions, industry and the general public electronically through email and through the official site of the CAA on the Internet, so that people interested in our work have updated information throughout the year. The CAA has offered to support the mass media in the development of civil aviation topics of interest to the public

b) Access to public documents

By means of a Decision no. 19/2012, the Director General appointed an officer in charge of communication with the public, at the same time responsible for receiving and processing requests made by legal and physical persons for access to public documents of the CAA in accordance with Law no. 03/L-215. During 2014, 9 requests were received for access to public documents. Eight of them received positive response whereas one, for correspondence with European Commission in relation to the state aid of Macedonian state, was rejected pursuant to Article 12.1.11 of Law no.03/L-215 on Access to Public Documents because it affected an issue that was still in review.

Of applicants requesting access, 5 were journalist, whereas 4 businesses. Divided in categories, 5 applications were for statistics, 3 various journalistic questions and 1 classified as “other” for correspondence.

Image of Bulletin of month December 2014

7.14 ADMINISTRATION AND HUMAN RESOURCES

a) Human Resources and administrative procedures

Department of Administration and Human Resources, as supporting unit in CAA, supported the regulatory activities of CAA by enforcing procedures for human resources, finances, procurement, logistics and archives. In order to ensure an effective activity, new legislation and amendments of legislation in public administration field in Republic of Kosovo was constantly monitored. Upon this CAA staff was informed and Internal Administration Procedures Manual was updated to reflect the changes.

b) Procurement during 2014

The following table represents the procurement activities of the CAA in the period January-December 2014:

Title of conducted procurement activities	Name of economic operator being granted the contract	Contract signed date	Contract Value
Supply of hygienic material	A&B Market	03.03.2014	6,270.20
Supply of mobile phone	Fita	12.03.2014	550 €
Physical security of CAA Building	Body Guard	21.03.2014	1.32 €/an hour
IT Supply for CAA needs	Ilir Kosova L.L.C.	02.04.2014	1,769.20 €

Bus transportation Services (VIP)	Sharr Travel	28.04.2014	350.00 €
Drinking water, cooling appliance, maintenance, cleaning and servicing water appliances.	Adea Group sh.p.k.	06.05.2014	1,450.00 €
Supply of 30 books "Kosova madhësh-tore"	Njeri L.L.C.	08.05.2014	899.70 €
Design and print technical services	N.SH. Dream Print	20.06.2014	6,907.50 €
Insurance of official CAA vehicles (full CASCO, TPL, TPL +)	ILLYRIA sh.a.	20.06.2014	1,660.54 €
Written translation services of CAA documents in three languages and editing	Global Consulting & Development Associates L.L.C	07.07.2014	4,549.00 €
Supply of office consumables	N.T.SH. TEKNIKA	26.08.2014	9,883.60 €
Car wash of three (3) CAA official vehicles	N.SH. Prishtina	04.09.2014	600.00 €
IT Service and Maintenance	SH.P.K. ILIR KOSOVA	13.10.2014	7,410.94
Maintenance and servicing of 3 CAA official vehicles	N.T.SH. BESI	14.10.2014	9,684.70
Issuing travel tickets services for abroad/airline	AS TRAVEL CLUB	17.11.2014	0.05 €(for the price of service per sold ticket)
Physical security of CAA building	BODY GUARD	08.12.2014	1.33 €/an hour

7.15 FINANCIAL REPORT

a) The ratio of budget and expenses

The CAA approved budget for 2014 is 783,000.00 €. According to the Decision of the Government of the Republic of Kosovo with no. 01/176 (amended and supplemented with the Decision no.02/182) for increasing salaries for 25%, the final budget of CAA in SIMFK is 841,375.00 €. During fiscal year 2014, CAA spent 822,116.00 €, meaning that the realization in percentage is 98% of the allocated/approved budget. Table 1 represents the approved budget and expenses incurred for each category in percentage.

Description	Approved Budget	Expenditures	Expenditures in %
Wages and Salaries	594,457.00	594,457.00	100 %
Goods and Services	235,856.00	220,039.00	93 %
Utilities	11,062.00	7,619.00	69 %
Total	841,375.00	822,116.00	98%

Table 1 – Budget and expenses expressed in %

b) Revenues

The CAA revenues are deposited in the official bank account established by the Director of the Treasury Department of the Ministry of Finance. Revenues from the passenger safety charge for the months of November and December 2014 are recorded at the beginning of 2015, in accordance with the memorandum signed between CAA and PIA Adem Jashari operator. These revenues are transferred 45 days after the end of the month.

Revenues from the CAA passenger safety charge, as well as from the licensing and certification fees in accordance with Regulation no. 7/2011 on the fees charged by the CAA, are shown in Table 2 below.

		2014	2013	2012	
Description	Notes	€	€	€	
Property tax					
Tax revenues 1					
Tax revenues 2					
Revenues from penalties - fines 1					
Revenues from penalties - fines 2					
Revenues from certification and licensing		9,400	21,835	8,700	
Revenues from licenses 1					
Revenues from licenses 2					
Revenues from the sale of properties and services					
Revenues from the passenger safety fee		1,359,146	1,634,706	1,489,450	
Bank interest revenues					
Revenues from the change of the exchange rate					
Total		1,368,546	1,656,541	1,498,150	

Table 2 – Own Revenues

c) Budget expenditures

The financing of all activities of the CAA for 2014 according to economic classifications is represented in the Tables below. Expenditures were 822,116.00 €. CAA employees were paid only the base salaries and no other allowances. Budget expenditures based on categories have been represented in Table 3, salaries in Table 4, whereas Tables 5 and 6 represent the budget expenditures based on activities (goods and services and utilities)

Statement of cash receipts and payments for the Civil Aviation Authority of Kosovo								
For the year ended on 31 December 2014								
			2014		2013		2012	
			Single Treasury Account		Single e Treasury Account		Single Treasury Account	
			KCB	Payments From External Third parties	KCB	Payments From External Third parties	KCB	Payments From External Third parties
	Ind..		€	€	€	€	€	€
SOURCES OF FUNDS								
Government grant	2		822,116		729,460		731,568	
Own revenues	3							
Fund with dedicated purpose								
Determined donor funds	4							
Borrowing fund	5							
Other receipts	6							
Total			822,116	-	729,460	-	731,568	-
USE OF FUNDS								
Operations								
Wages and salaries	7		594,457		459,035		379,386	
Goods and services	8		220,039		258,700		339,108	
Utilities	9		7,619		11,725		13,074	
			822,116	-	729,460	-	731,568	-
Transfers								
Transfers and subsidies	10							
Capital expenditures								
Properties, buildings and equipment	11							
Other payments	12							
Return of borrowings	13							
Total			822,116	-	729,460	-	731,568	-

Table 3 – Statement of cash receipts and payments

Description	2014					2013	2012
	GG	OR	FDP	FH	Total		
	€	€	€	€	€	€	€
Payments							
Net wages through payroll	491,393				491,393	380,734	314,562
Union payment					-		
Net payment for overtime					-		
Contract employees (not on payroll)					-		
Tax withheld on personal income	46,448				46,448	34,583	28,692
Pension Contribution-Employee	28,308				28,308	21,859	18,066
Pension Contribution - Employer	28,308				28,308	21,859	18,066
Total payments	594,457	-	-	-	594,457	459,035	379,386

Table 4 - Salaries

Description	2014				2013	2012
	GG € '	OR € '	FDP € '	Total € '	€ '	€ '
Payments						
Travel expenses within the country				0	7	
Official travel expenses outside the country	18,420			18,420	17,716	21,633
Per diem/food, for official travels outside the country	23,129			23,129	23,370	24,605
Accommodation on official travels outside the country	20,298			20,298	18,445	18,948
Other expenses on official travels outside the country	4,104			4,104	3,434	3,501
Mobile phone expenses	9,943			9,943	9,640	8,619
Mailing expenses	457			457	795	922
Expenses for use of optical cable	120			120	122	
Different health services (visa health insurance)				-		605
Education and training services	23,417			23,417	29,904	19,423
Various Intellectual Advisory Expenses	11,038			11,038	17,357	53,239
Printing services, not marketing	4,905			4,905	6,314	5,089
Other Contracting Services	5,593			5,593	9,979	17,162
Technical services	1,558			1,558	3,161	4,326
Telephones				-	280	
Computers of less than 1000 Euros				-		4,820
Other equipment				-		430
Other equipment over 1000 Euros	550			550	1,337	
Office supplies	8,710			8,710	18,088	30,542
Supplies for food and drinks (not official lunches))	1,750			1,750	1,633	2,385
Cleaning supplies	3,496			3,496	6,423	5,668
Clothing supplies				-	1,500	
Accommodation				-	330	1,218
Central heating diesel	14,106			14,106	14,344	15,829
Fuel for generator	237			237		68
Fuel for cars	3,710			3,710	5,691	6,245
Vehicle registration	330			330	604	2,196
Vehicle insurance	1,616			1,616	1,528	
Advances for petty cash				-		
Municipal taxes	30			30	30	30
Security of other buildings	11,563			11,563	11,563	11,869
Maintenance and repair of motor vehicles	4,921			4,921	7,521	11,835
Maintenance of buildings				-		6,709
Maintenance of information technology	1,057			1,057	2,088	3,269
Maintenance of furniture and equipment	96			96	48	48
Rent for building	42,000			42,000	42,000	48,593
Promotions and vacancies				-	471	150
Publications				-		3,601
Official lunches	2,884			2,884	2,977	4,014
Payment of tax on rent				-		1,517
	220,039	-	-	220,039	258,700	339,108
				-		
Total Payments	220,039	-	-	220,039	258,700	339,108

Table 5 – Goods and Services

Description	2014					2013	2012
	GG €	OR €	FDP €	FH €	Total €	€	€
Electricity	5,325				5,325	5,797	5,401
Water	451				451	404	515
Waste	283				283	294	215
Central heating					-		
Telephone expenses	1,561				1,561	5,230	6,943
Payment- Court decisions					-		
Total payments	7,619	-	-	-	7,619	11,725	13,074

Table 6 - Utilities

d) Planning / Budget execution

Table 7 represents the revenues collected, the approved budget and its expenditure. As explained in Table 1 above, the CAA has expended 98% of the final allocated budget.

Statement of cash receipts and payments for the Civil Aviation Authority of Kosovo									
For the year ended on 31 December 2014									
				2014				2013	2012
				Initial budget (Allocation)	Final budget (Allocation)	Realization	Variance	Realization	Realization
				A	B	C	D=C-B	E	F
Notes				€	€	€	€	€	€
Receipt of cash in the Treasury account									
Taxes		14							
Own revenues		15		1,500,000	1,500,000	1,368,546	(131,454)	1,656,541	1,498,150
Donations		16							
Capital receipts		17							
Privatization fund		18							
Borrowings		19							
Other		20							
Total receipts collected for the KCF				1,500,000	1,500,000	1,368,546	(131,454)	1,656,541	1,498,150
Cash payments from the Treasury accounts									
Wages and salaries		21		492,508	594,457	594,457	0	459,035	379,386
Goods and services		22		274,330	235,856	220,039	(15,817)	258,700	339,108
Utilities		23		16,162	11,062	7,619	(3,443)	11,725	13,074
Transfers and subsidies		24					-		
Capital expenditures		25					-		
Privatization fund		26					-		
Return of borrowings		27					-		
Other		28					-		
Total payments conducted by the BRK				783,000	841,375	822,116	(19,259)	729,460	731,568

Table 7 – Budget Execution Report

e) Capital investments

The CAA did not have any capital expenditures in 2014.

f) Comparison table of the budget of the preceding three years

Description	Budget			Realization		
	2014	2013	2012	2014	2013	2012
Salaries	594,457	492,508	419,185	594,457	469,035	379,386
Goods and Services	235,856	274,330	354,330	220,039	258,700	339,108
Utilities	11,062	16,043	16,043	7,619	11,725	13,074
TOTAL	841,375	782,881	789,558	822,116	729,460	731,568

Table 8 – Comparison table of the budget for the preceding three years

g) CAA budget for 2015

The Civil Aviation Authority of the Republic of Kosovo has made its budget request for 2015 in accordance with the terms and legal procedures of the Republic of Kosovo.

For the operation and conduct of activities under the work plan, the CAA requested a budget of 1,118,707.65 €. The budget request of the CAA was not approved as such, and the CAA approved budget for 2015 is in the amount of 924,836.00 €.

8. AUDITING OF THE CAA

a) Auditing by the Office of the Auditor General of Kosovo

The Office of the Auditor General (OAG) conducted an audit of the annual financial statements of the CAA for the year ended 31 December 2013. This audit focused on the financial statements, financial management and internal control (including management and budget execution) and the internal audit system. The OAG report, submitted in June of 2014, in the overall conclusion, states that CAA has designed a good system for internal control and financial management. According to this report, budget management is performed in compliance with the adequate principles of financial management. The report of the Office of the Auditor General is a recommendation on updating the property registry, a recommendation which CAA addressed immediately and implemented according to the provisions in force.

b) Auditing by the Independent Oversight Council

In September 2014, the CAA was audited by the independent Oversight Council to oversee the implementation of rules and principles for the Civil Service in CAA. This audit focused on the human resources unit. Until the end of 2014, the CAA did not receive the decision from the IOC.

9. STATISTICS

Prishtina International Airport Adem Jashari served a total of 1,404,775 passengers in 2014, according to statistics collected by operator LKIA. This number of passengers is 14% lower compared to the number of passengers served by this airport in 2013 (1,628,678).

As usual, August had the highest number of passengers, 191,916, followed by July with 161,709, while the lowest was February with 80,497 passengers. The decrease during 2014 that was as a result of the termination of flights from Belle Air Europe in October 2013, it was neutralized in November 2014 and the number increased to 22% in December 2014 compared with December 2013, giving the first signals of growing again.

During the year, 5,994 flights were operated at Prishtina. July and August were distinguished with 689 and 749 flights respectively. On the other hand, December had the lowest number of flights with 365.

Among the destinations, Zurich stands out with 16.7 % of the total traffic, Basel with 12.5%, Istanbul with 10.1 %, Dusseldorf with 8.1 %, Vienna with 7.2 % and Munich with 7.0%. Among countries, Switzerland leads with 35.3 % of the total traffic from Prishtina, followed by Germany with 29.1%, Turkey with 17.6%, and Austria with 7.2% and Slovenia with 2.9% and so on.

Among airlines, Germany leads with 205,336 passengers served during 2014, from and to Prishtina, followed by Adria Airways with 182,863, Turkish Airlines with 142,497 and easyJet with 132,330.

Regarding the destinations from Prishtina through other airports, New York (JFK) leads with 10,218 passengers, London (Heathrow) 7,372, Helsinki (Vantaa) 7,297, Oslo (Gardermoen) 7,010, Copenhagen with 5,951, Zurich 5,266 and Frankfurt 5,146.

Same as in previous years, there is no increase in the amount of cargo carried by air transport.

More detailed statistics for 2014 are available on the CAA official website www.caa-ks.org. Annex 4 of this report includes air transport charts for 2014.

Airport	Number of passengers in 2014
Belgrade	4 638 577
Zagreb	2 292 892
Tirana	1 810 305
Prishtina	1 404 775
Ljubljana	1 307 379
Skopje	1 210 509
Podgorica	701 596

Prishtina's position compared to other airports in the region

ANNEX 1 – LIST OF TRAININGS

Position	Training course/seminar	Training Institution
Airworthiness Inspector 1	EASA Part M, detailed	Zagreb Transport Bureau
	Practical and beginner course for SAFA Inspectors	JAA Training Organization
	Quality management in accordance with international standards	KIPA
Air Operations Inspector		
	Fatigue Management in Aviation	EASA
	Investigation and analysis of the ATM (SAF-INV)	IANS/PIA-KA Adem Jashari
Airworthiness Inspector 2	Refresher Training for SAFA inspectors	JAA Training Organization
	EASA Part M, detailed	Zagreb Transport Bureau
	Rules for dangerous goods of IATA – Refresher–Category 6	IATA
Airworthiness Inspector 3	Fatigue Management in Aviation	EASA
	Seminar for the continuing airworthiness	National School of Civil Aviation, Toulouse, France
General Aviation Inspector		
	Notification with the requests of SMS of ICAO and EASA management system	JAA Training Organization
Helicopter Operations Officer	Training for air operations inspectors	JAA Training Organization
	Seminar for helicopter emergency medical services	EASA
Authorized Medical Examiner		
	Seminar for helicopter emergency medical services	EASA
Administrator for support of the technical-professional departments	SSP Introduction course	JAA Training Organization
	Introduction to aviation regulations for administrative personnel	JAA Training Organization
Director of Aerodromes	EASA New Regulation on Aerodromes	EASA/CAA Montenegro
	Regulation no. 139/2014 on Aerodromes	EASA
Inspector of Aerodromes 1	Assessment of obstacles	Air sight
	Emergency planning and response management	JAA Training Organization
Inspector of Aerodromes 2	Emergency planning and response management	ACI
	Safety Management System (SMS) on Aerodromes	ACI

Inspector of Aero-dromes 3	Emergency planning and response management	JAA Training Organization
	Dangerous goods for CAA personnel	JAA Training Organization
ANS Director	Multilateral Systems (MLAT)	TAIEX/CAA Albania
	Supervision of operations by the performance based navigation (PBN)	National School of Civil Aviation, Toulouse, France
	Global Navigation Satellite Systems (GNSS)	National School of Civil Aviation, Toulouse, France
ANS Inspector	Global Navigation Satellite Systems (GNSS)	National School of Civil Aviation, Toulouse, France
	Workshop on performance scheme	ISIS II Program
	Supervision of operations by the performance based navigation (PBN)	National School of Civil Aviation, Toulouse, France
ANS Officer	Safety Surveillance of changes	IANS
	Investigation and analysis of the ATM (SAF-INV)	IANS/PIA-KA Adem Jashari
	Introduction to the safety assessment (SAF-SA1)	IANS
	Multilateral Systems (MLAT)	TAIEX/CAA Albania
ICERD Director	ANSP Legal and financial issues	IATA
Senior International Cooperation Officer	ACI/ICAO airport user's fees	ACI
	Management of public relations	STRAS
Director of Administration	Problems, challenges of functioning of the procurement and Budget and Finance offices	EUROPEAN CENTER
	Planning, execution and reporting of budget in the public sector	IRON CONSULTING
Finance Officer	Health insurance and safety at work	F.L.S.A.
	Administration and financial managements within institutions	KIPA
Procurement Officer	Contract management plan, evaluation of tenders in two stages, claims and procedures review in public procurement	F.L.S.A.
	Public Framework Contract, Consulting services, management of contracts and claims in the public procurement	F.L.S.A.
Administration and Human Resources Officer	Health insurance and safety at work	F.L.S.A.
	Conflict of interest in public administration	KIPA
	Ethics and anti-corruption in public administration	KIPA
	Internal control, human resources auditing, assets, logistics and archive – Human resources part	F.L.S.A.

Logistics Officer	Internal control, human resources auditing, assets, logistics and archive – Management of archive part	F.L.S.A.
	Official management of documents for archives	Archives State Agency
	Management of documents according the national legislation and international standards and practical demonstration of the modern methodologies regarding the assets management	F.L.S.A.
Civil Aviation Legal Advisor	Proceedings at the European Court of Justice	European Institute of Public Administration
	European Trading Scheme	Ministry of Environment and Spatial Planning
Internal Auditing and Quality Control Manager	Quality management in accordance with international standards	KIPA

*Sponsored trainings are marked in blue

ANNEX 2 – CAA WORKPLAN FOR 2014 AND ITS IMPLEMENTATION

1. NORMALIZATION OF AIRSPACE											
1.1 Opening of the upper airspace											
1	ACTIONS (planned)	Responsible Department	DEADLINE				STATUS Brief Report	In Progress			
			Q	Q	Q	Q		Completed			
									Not completed		
										1	2
								Outside CAA or externally dependent			
1.1.1	Drafting of Memorandum of Understanding between CAAK and CAA of Hungary (CAAH)	OLRA	X								
1.1.2	Exchange of draft Memorandum between CAAK and CAAH	ICERD /ODG	X								
1.1.3	Signing of Memorandum of Understanding on technical cooperation between CAAK and CAAH	ODG		X							
1.2 Complete normalization of the lower airspace for the general aviation											
1.2.1	Transposition of Annex 4 of ICAO (Aeronautical Charts)	ANS/DFS/AGA			X						
1.2.2	Request to NATO for normalization of lower airspace	ODG		X							
1.2.3	Meeting with NATO	ODG/ANS			X						
1.2.4	Meeting with KFOR	ODG/ANS			X	X					
1.2.5	Delegation of the lower airspace to the Kosovo authorities	COMKFOR				X					
2 MEMBERSHIP IN INTERNATIONAL ORGANIZATIONS											
2.1 Membership in ICAO											
2	ACTIONS (planned)	Responsible Department	DEADLINE				STATUS Brief Report	In Progress			
			Q	Q	Q	Q		Completed			
									Not completed		
										1	2
								Outside CAA or externally dependent			
2.1.1	Technical support to the MFA in the process of applying for membership in ICAO	ODG/ICERD/OLRA		X							
2.1.2	Membership in ICAO	MFA									
2.2 Membership in ECAC											
2.2.1	Next steps toward membership can only commence after membership in ICAO (item 2.1.2)										
2.3 Membership in EUROCONTROL											
2.3.1	Next steps toward membership can only commence after membership in ICAO (item 2.1.2)	MFA/MI									
2.4 Preparation of the study and legal instrument on liability to third parties on the ground											
2.4.1	Analysis of the international treaties in relation to the third parties liability on the ground	ICERD		X							
2.4.2	Drafting of documents (study and legal instrument)	ICERD			X						
2.4.3	Submission of the study and draft-law to the MI	ODG				X					
3. ENTRY INTO INTERNATIONAL AND REGIONAL TECHNICAL AGREEMENTS											
3.1 Entry into Working Arrangements with EASA											
3	ACTIONS (planned)	Responsible Department	DEADLINE				STATUS Brief Report	In Progress			
			Q	Q	Q	Q		Completed			
									Not completed		
										1	2
								Outside CAA or externally dependent			

4	3.1.1	Approval of European Commission to enter into Working Arrangements with EASA (upon submissions by CAA and MI on this matter)	ODG	X					
	3.1.2	Official delivery of request to EASA to enter into Working Arrangements	ODG	X					
	3.1.3	Signature of Working Arrangements between CAA and EASA on standardization	ODG				X		Postponed until obtainment of response from EASA
	3.1.4	Signature of Working Arrangements between CAA and EASA on SAFA	ODG				X		Postponed until obtainment of response from EASA
	3.1.5	Signature of Working Arrangements between CAA and EASA on ECCAIRS	ODG				X		Postponed until obtainment of response from EASA
	3.2 Supplementing with Annexes the agreement for technical cooperation with French CAA								
	3.2.1	Drafting of Annexes to the Agreement	OLRA/ANS/DFS/AGA		X				
	3.2.2	Coordination on the text with French CAA	ICERD		X				
	3.2.3	Signing of the Annexes	ODG				X		
	3.3 Air services agreement with the US								
	3.3.1	Support of MFA/MI in the agreement negotiation			X	X			
	3.3.2	Signing of the agreement	MFA/MI				X		
	3.4 Signature of bilateral air services agreements with other countries								
	3.4.1	Qatar	ICERD				X		During the year there has been no response from Qatar despite reminders.
	4. COMPLETE IMPLEMENTATION OF REGULATORY RESPONSIBILITIES								
	4.1 Supplementing secondary legislation								
	ACTIONS (planned)	Responsible Department	DEADLINE				STATUS Brief Report	In Progress	
			Q 1	Q 2	Q 3	Q 4		Completed	Not completed
									Outside CAA or dependent
	4.1.1	Amendment of Regulation no. 07/2011 on the Fees Charged by the CAA	Tech. Department				X		
	4.1.2	Amendment of Regulation No.06/2011 (DGR) in conformity with the new EC legislation	DFS			X			
	4.1.3	Amendment of the Technical Publication TP 05 – Occurrence reporting in civil aviation	DFS	X					
	4.1.4	Drafting and Publication of TP – Guidance for operation of lasers, fireworks and small helium balloons in the territory of Kosovo	DFS	X					
	4.1.5	Drafting of TP – Aerodrome Wildlife Strike Hazard Management	AGA		X				
	4.1.6	Drafting of TP - Apron risk management	AGA			X			
	4.1.7	Drafting of Guidance Material (TP) for exam questions on paragliding	DFS				X		
	4.2 Certification of ANSP PIA Adem Jashari								
	4.2.1	Reception and approval of action plan submitted by ANSP on findings from the audit conducted on 2-6 December 2013	ANS	X					
	4.2.2	Evaluation of ANSP application regarding economic criteria and document verification	ICERD				X		
	4.2.3	Upon fulfillment of certification conditions, submission of recommendation to DG	ANS	X					
	4.2.4	Submission of recommendation to DG	ICERD				X		Condition 4.2.2 has not been met by the operator, postponed to 2015.
	4.2.5	Issuance of certificate	ODG				X		Condition 4.2.2 has not been met by the operator, postponed to 2015.
	4.3 Approval of Kosovo Aeronautical Federation (KAF)								
	4.3.1	Meeting with the new Board of KAF	DFS	X					01.02.2014

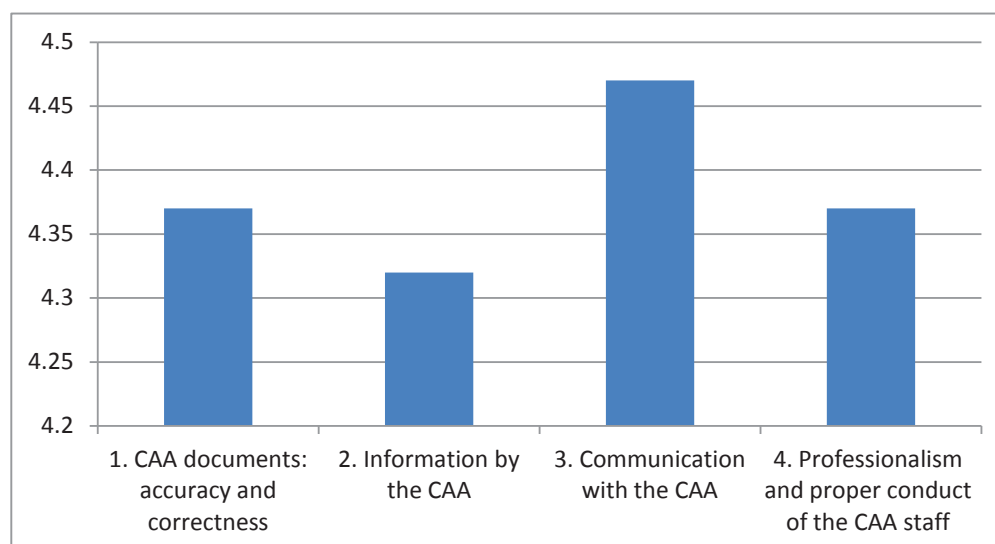
4.3.2	Receiving the activities plan for approval to KAF	DFS	X					
4.3.3	Approval of KAF	DFS				X		Awaiting action by KAF in amending activities plan in conformity with CAAK recommendations.
4.4 Approval of training organizations								
4.4.1	Review of application and supporting documents submitted by PIA Adem Jashari	ANS				X		ANSP has not submitted the application, therefore this action and those supporting will be postponed.
4.5 Issuance and re-validation of licenses of operator personnel								
4.5.1	Re-validation of sport pilots holders of foreign licenses	DFS				X		
4.5.2	Licensing of air traffic controllers	ANS	X	X	X	X		
4.6 Continuing supervision of operators								
4.6.1	A detailed plan for supervision of activities is part of 2014 plan, CAAK/ZABKC-PLN 03	AGA/ANS/DFS/ICERD/OIAQC						See CAAK/ZABKC-PLN 03
4.7 Internal and inter-institutional reporting								
4.7.1	Consolidation of CAA Annual Report	ICERD	X					30.03.2014
4.7.2	Submission of Annual Report to Kosovo Assembly	ODG	X					31.03.2014
4.7.3	Consolidation of CAA Quarterly Reports	ICERD	X	X	X	X		15.01.2014 report Q4 2013 15.04.2014 report Q1 2014 15.07.2014 report Q2 2014 15.10.2014 report Q3 2014
4.7.4	Submission of the Quarterly Report to the Supervisory Board	ODG	X	X	X	X		In the absence of Supervisory Board the report was not submitted, but item 4.7.3 was completed
4.7.5	Reporting to MEI	ICERD	X	X	X	X		20.01.2014 Report K4 2013 04.04.2014 Input for the
								Progress Report for the period September 2013 – April 2014. 25.04.2014 SAPD Sectorial meeting input 20.08.2014 Second input for the Progress Report 2014, May 2013 – August 2014. 11.11.2014 Agreement of activities for APSAA for 2015
4.7.6	Submission of financial statements to MF and OAG	ADM/ODG	X				X	31.01.2014 Financial statements are submitted to MF and OAG 30.10.2014 9-monthly report
4.8 Implementation of ECAA Agreement								
4.8.1	Update of spreadsheet and notification of personnel for transposition of remaining legislation from Annex 1 of ECAA agreement	ICERD	X	X	X	X		29.01.2014 17.04.2014 22.07.2014 21.10.2014
4.9 CAA Reorganization								
4.9.1	Amendment of Internal Regulation	ODG and dep.		X				
4.9.2	Appointment of Deputy Director General	ODG		X				
4.10 Approval of regulated aeronautical fees in aerodromes								
4.10.1	Reception of proposal from operator	ICERD				X		Proposal from operator not submitted.
4.11 Heliport approval – Vali Ranch Heliport								
4.11.1	Evaluation of application and supporting documents	AGA/DFS/ANS	X					
4.11.2	Audit of the operator	AGA			X			
4.11.3	Recommendation for issuance of Aerodromes Approval	AGA			X			
4.11.4	Issuance of approval	ODG			X			
5. COMPILATION AND IMPLEMENTATION OF STATE SAFETY PROGRAM – SSP								

5.1 Implementation of SSP requests related only to CAA									
ACTIONS (planned)	Responsible Department	DEADLINE				STATUS Brief Report			In Progress
		Q	Q	Q	Q				Completed
		1	2	3	4				Not completed
									Outside CAA or externally dependent
5.1.1	Finalization of the plan for compilation and implementation for SSP	OIAQC/Working group		X					
5.1.2	Drafting of Safety Policy	ODG	X						
5.1.3	Drafting of ToR for the Responsible Person for SSP	OIAQC/ Working group			X				
5.1.4	Analysis of requirements for "Analysis of data security" and the proposal for necessary actions	ODG/OIAQC			X				
5.1.5	Completion of the process for treatment of MOR in CAA (CAAK/DSF-PC 55)	OIAQC/ODG/DFS				X			
6. IMPLEMENTATION AND CONTINUOUS IMPROVEMENT OF QMS									
6.1 Implementation and continuous improvement of QMS									
ACTIONS (planned)	Responsible Department	DEADLINE				STATUS Brief Report			In Progress
		Q	Q	Q	Q				Completed
		1	2	3	4				Not completed
									Outside CAA or externally dependent
6.1.1	Digitalization of processes and establishment of IT	ADM				X	Possible support from MPA was expected. Model offered by MPA does not function for CAA, therefore the activity will be carried out by CAA in 2015		
6.1.2	Completion of Mission and Vision	OIAQC	X						
6.1.3	Amendment of Quality Manual	OIAQC				X			
6.1.4	Completion of procedure for issuance of credentials (Regulation no. 08/2011, AI 02/2011, MC supporting forms)	OIAQC/OLRA/DFS/AGA/ANS		X					
6.1.5	Completion of process CAAK/ZDP-PC 03 Management of management meetings, adding also submission of minutes to personnel	ODG	X						
6.1.6	Completion of CAAK /ZDP-PC 09 Issuance of regulations process, adding also the internal consultation	ODG	X						
6.1.7	Drafting of a procedure for notification of the Applicable Regulations of the Government to CAA (part of the ADM-MAN).	ADM			X				
6.1.8	Division of the process CAAK/ADM/HR-PC12 Official travels and trainings	ADM		X					
6.1.9	Organization of the aviation conference on 7 December	ODG				X			
6.1.10	Organization of ISIS Steering Committee meeting	ODG/ICERD		X					
6.1.11	Drafting of a plan for maintenance of assets	ADM				X			
6.1.12	Update of evaluation report of employee's results (RVR) form to add effectiveness to evaluation of trainings	ADM				X			
6.1.13	Identification of objectives for ADM	ADM/ODG/OIAQC		X					
6.1.14	Inclusion of audit reports in controlled documents	OIAQC/ANS/AGA/DFS		X					
6.1.15	Identification of trainings that require	All departments				X			

	"refreshment" and their distinction in the training plan						
6.2 Budget expenditure execution according to cash flow planning (%)							
6.2.1	The total of execution (expenditure of allocated budget)		X	X	X	X	98%
6.2.2	Wages and Salaries		X	X	X	X	100%
6.2.3	Goods and Services		X	X	X	X	93%
6.2.4	Utilities		X	X	X	X	69%
6.3 Implementation of procurement plan as approved by CAA management							
6.3.1	Translation Services	ADM			X		
6.3.2	Supply of drinking water	ADM		X			
6.3.3	Supply with hygienic materials	ADM	X				
6.3.4	Printing and design services	ADM		X			
6.3.5	Servicing and maintenance of information technology	ADM				X	
6.3.6	Vehicle insurance services	ADM		X			
6.3.7	Vehicle servicing and maintenance	ADM			X		
6.3.8	Supply of expendable material for offices	ADM		X			
6.3.9	Supply with travel tickets	ADM				X	
6.3.10	Supply with mobile phone for Deputy Director General	ADM	X				
6.3.11	Bus transport services to implement action 6.1.10	ADM		X			
6.3.12	Supply with 30 books to implement action 6.1.10	ADM		X			
6.4 Realization of training plan for CAA employees							
6.4.1	Trainings planned for 1 st Quarter		X				
6.4.2	Trainings planned for 2 nd Quarter			X			
6.4.3	Trainings planned for 3 rd Quarter				X		
6.4.4	Trainings planned for 4 th Quarter					X	
6.5 Realization of recruitment plan							
6.5.1	Officer for Economic Regulation of Aviation	ICERD				X	Position has not been approved by the 2014 Budget Law
6.5.2	1 Officer for Safety Management System and State Safety Plan	OIAQC				X	Position has not been approved by the 2014 Budget Law
6.5.3	1 Officer for Legal and Regulatory Affairs of aviation, 1 Officer for Supervision and Enforcement of Legislation and Legal Support	OLRA				X	Positions have not been approved by the 2014 Budget Law

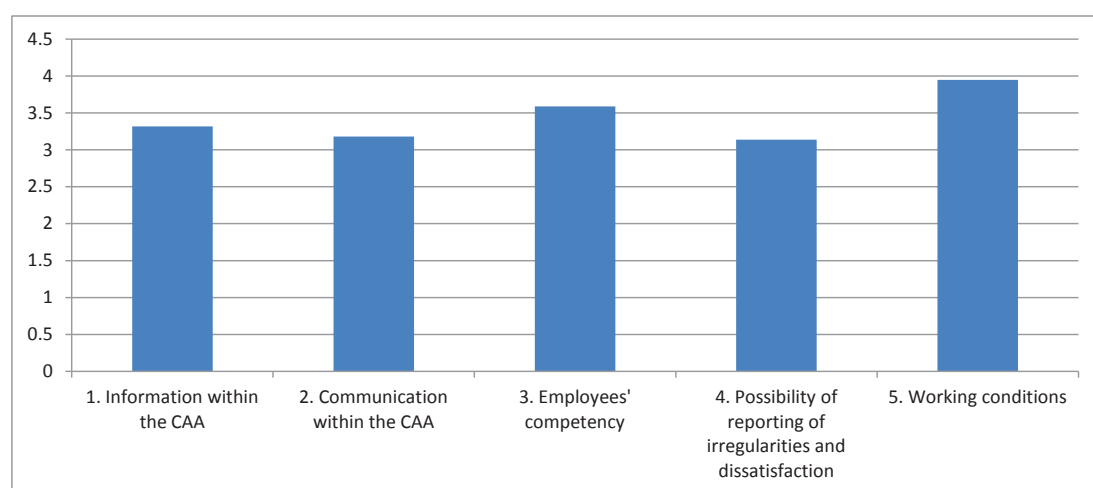
ANNEX 3 – SATISFACTION MEASUREMENT RESULTS

External measurement

Measurement results (grade 1 - 5)

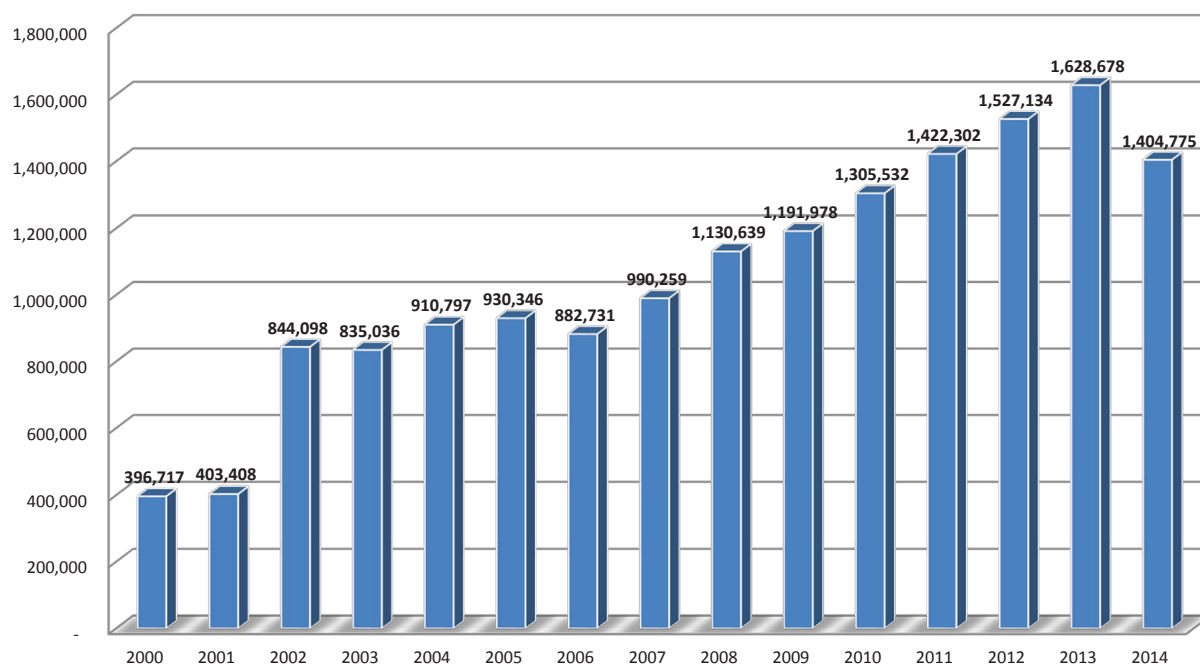
Internal measurement

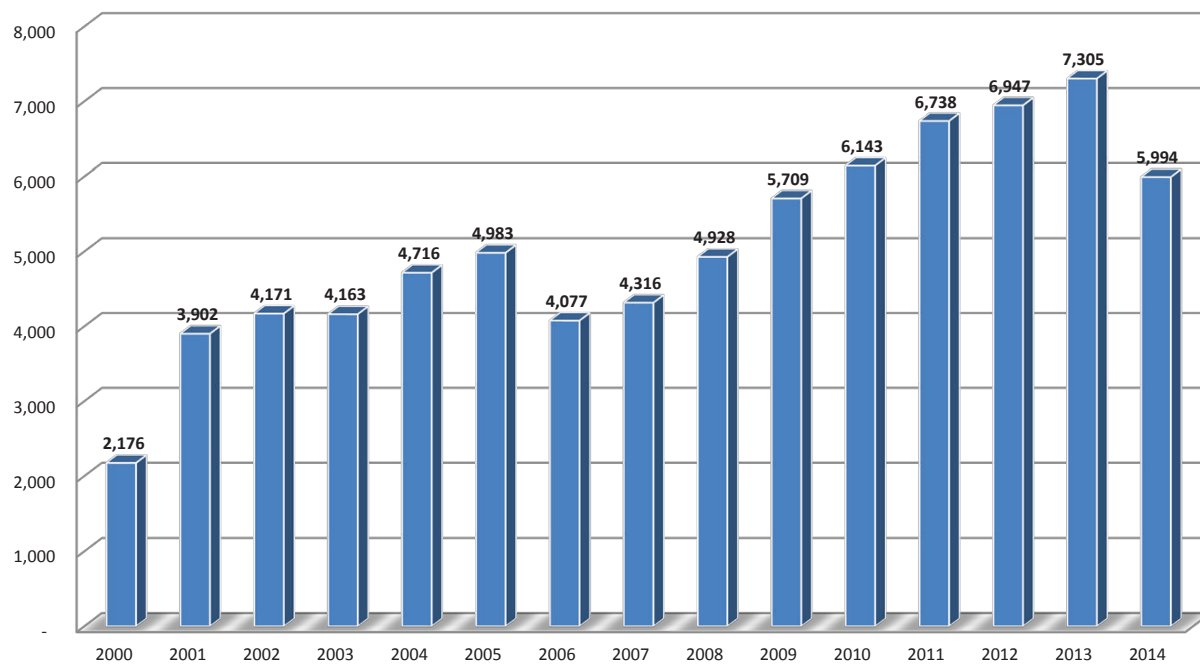
Measurement results (grade 1 - 5)

ANNEX 4 – STATISTICS

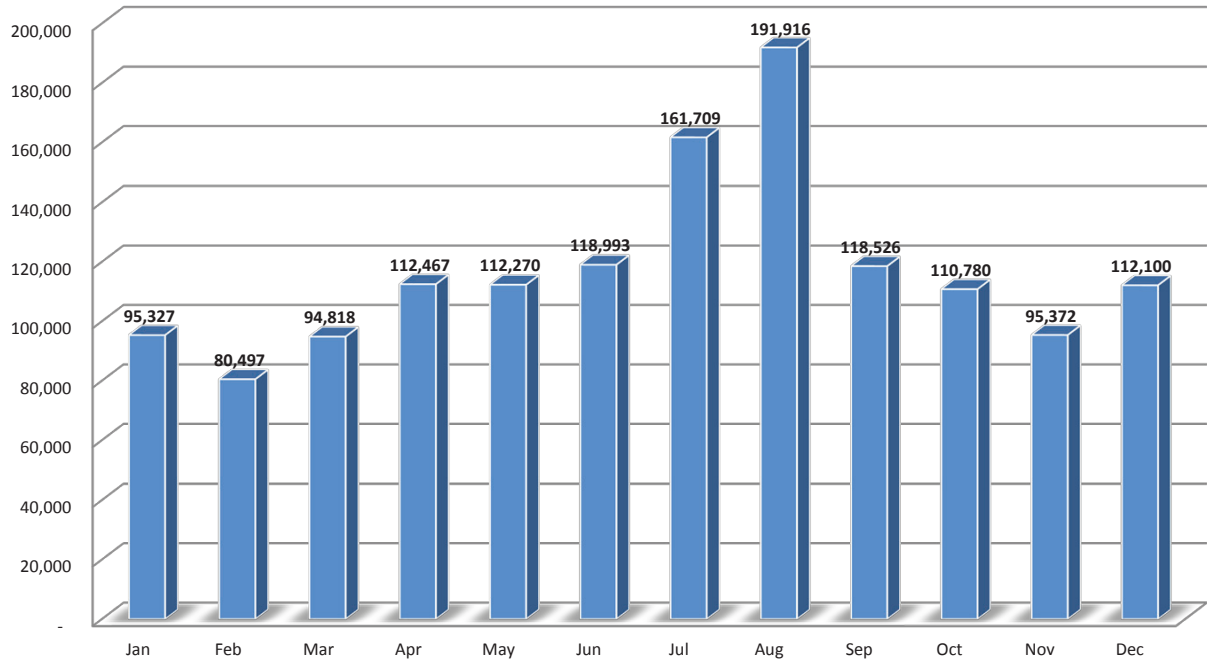
**Passenger traffic
2000-2014**

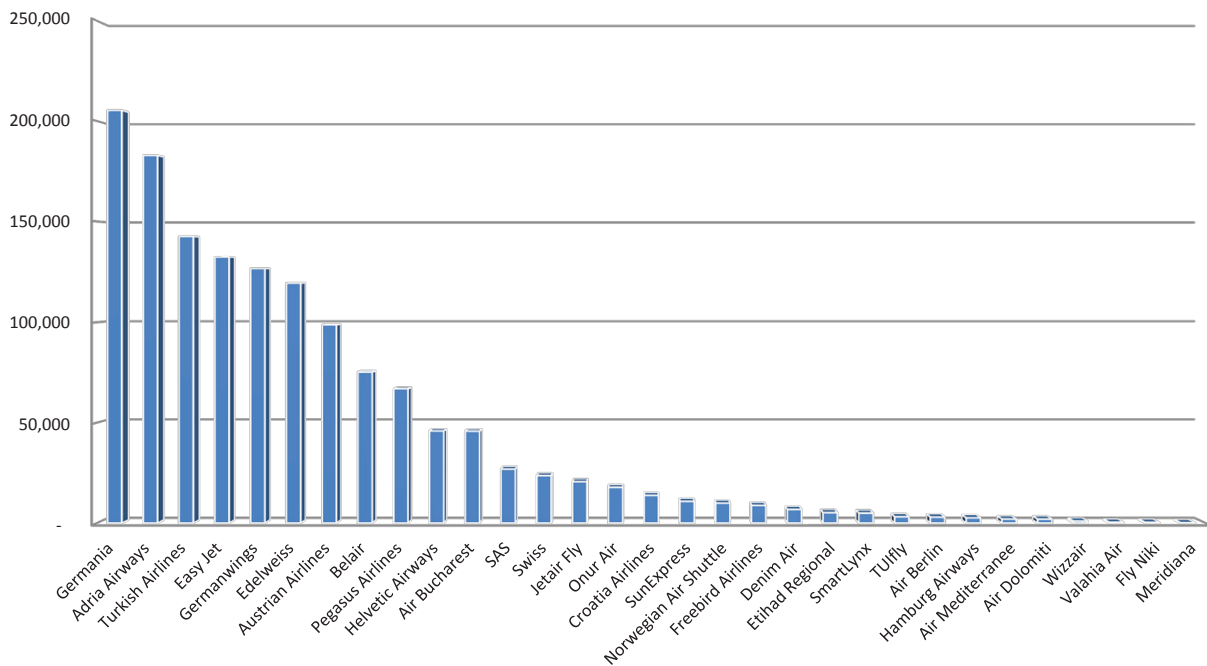
**Flight movements
2000-2014**

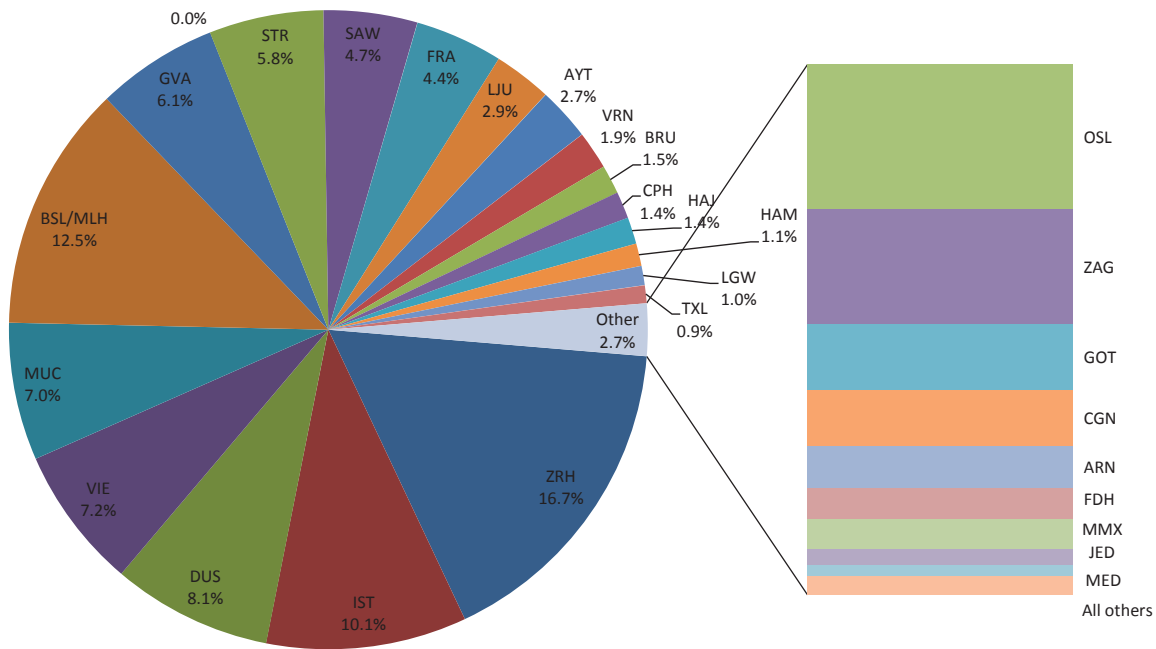
**Passengers by month
2014**

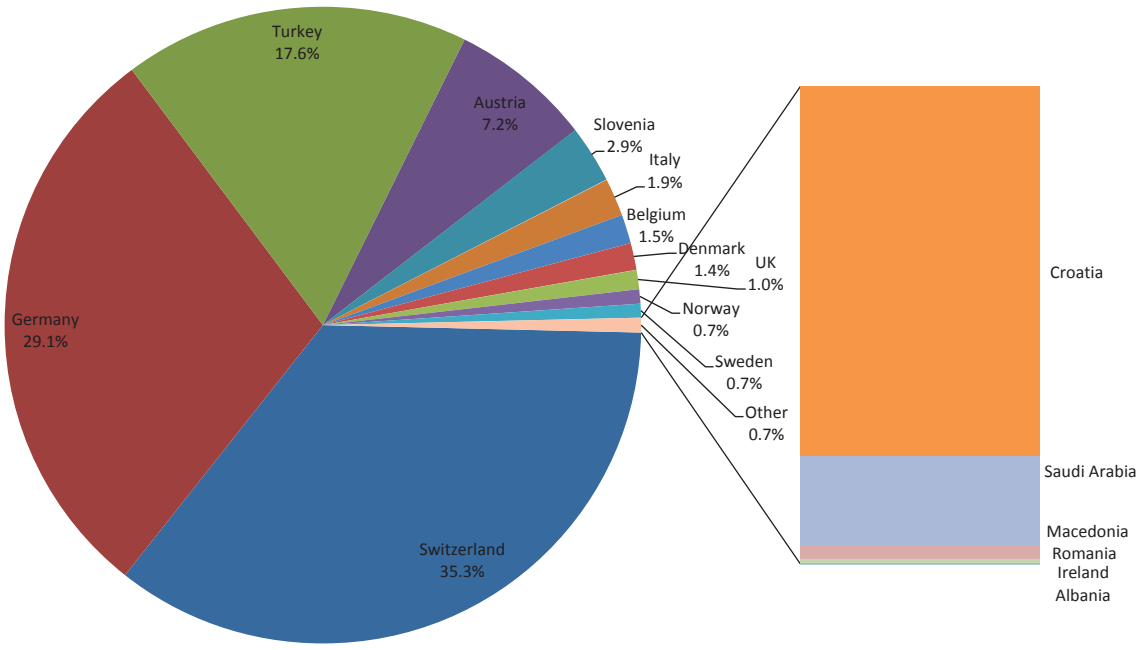
**Passengers by air carrier
2014**

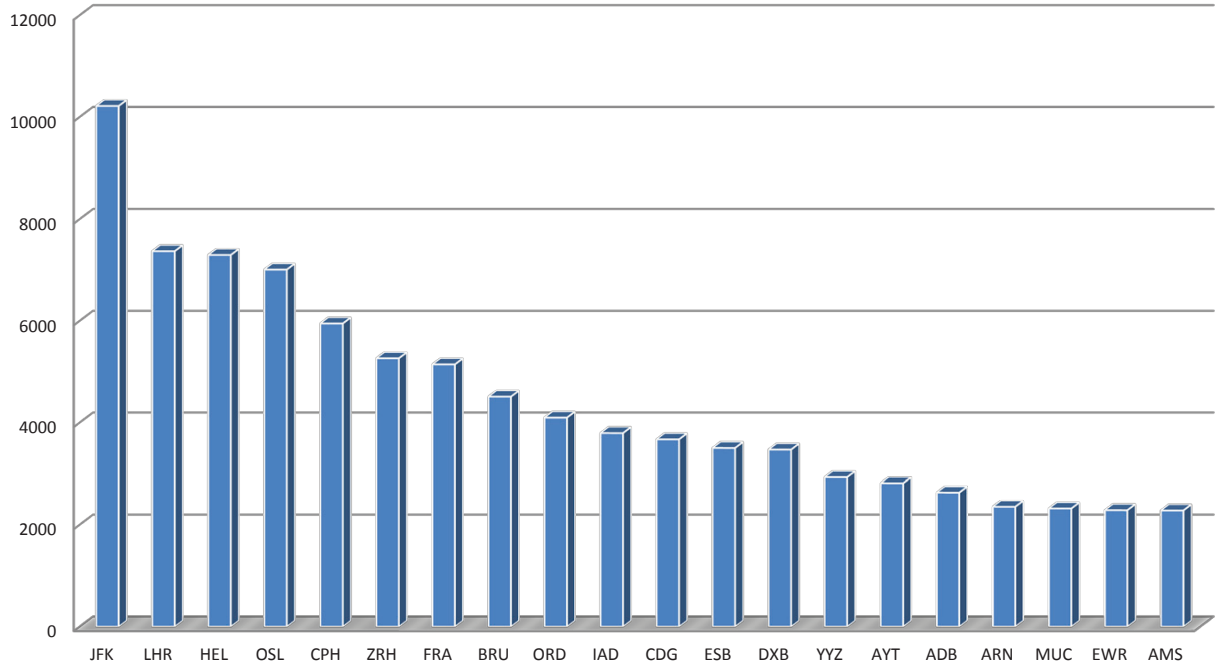
Passengers by destination
2014

Passengers by state
2014

**Onward destinations
2014**

**Cargo (kg)
2010-2014**

